

Gemeente Utrecht

2 0 2 0

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

11e vergadering – 9 juli 2020

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 9 juli 2020 te 9.30 uur.

Voorzitter: de heer Zwanenberg, plaatsvervangend voorzitter; mevrouw Rajkowski, gedurende een deel van de vergadering.

Aanwezig zijn de leden: El Abassi, Bakker, Bijsterbosch, De Boer, Bos, Van Corler, Van Dalen, Dekker-Abdulaziz, Dekkers, Deldjou Fard, Van Deún, Van Dun, Ferket, Gilissen, Heijne, Işik, Van Heuven, Te Hoonte, Kleinrensink, Koning, De Koning, Koppelaar, Meeding, Oosters, De Pachter, Podt, Raaijmakers, Rajkowski, Saïah, Sasbrink, Schers, Schilderman, Schipper, Schreuder, Streefland-Driesprong, Sungur, Virginia, Vonk, Van Waveren, Weistra, Wiegant, Wijmenga, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Aanwezig zijn de wethouders: Diepeveen, Eerenberg, Van Hooijdonk, Klein, Van Ooijen, Verschuure en Voortman.

Griffier: mevrouw Van Hall.

Opening van de vergadering.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, geachte aanwezigen! Ik open hierbij de gemeenteraadsvergadering van 9 juli 2020. Welkom allemaal. Ook wil ik de mensen die thuis meekijken en meeluisteren bij deze gemeenteraadsvergadering van harte welkom heten. De gemeenteraad is bijeen, maar houdt zich uiteraard aan de maatregelen die het RIVM voorschrijft. Ik zal die voor de kijkers thuis even voorlezen. Iedereen zit op 1,5 meter van elkaar, zodat wij met zo min mogelijk mensen tegelijkertijd in de raadszaal aanwezig zijn. Als tussentijds wordt gewisseld van woordvoerder moet de vergadering even worden geschorst, want dan moet er worden schoongemaakt. Dat zal dus iets vaker gebeuren dan normaal. De stemmingen over de voorstellen die vandaag worden besproken, zullen in de avondvergadering plaatsvinden.

In deze inventarisatie bespreken wij wat de hamerstukken zijn en worden eventueel stemverklaringen gegeven.

Mededelingen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dit is de eerste raadsvergadering van waarnemend burgemeester Peter den Oudsten. Hij heeft besloten om vandaag eerst even mee te kijken om de mores van de gemeenteraad te bestuderen alvorens de voorzittersrol op zich te nemen. Uiteraard volgt hij deze raadsvergadering vanaf zijn kamer, dus de raadsleden wordt geadviseerd zich netjes te gedragen.

De heer Van Waveren heeft op vrijdag 3 juli jl. een tentoonstelling geopend in landhuis Oud-Amelisweerd. Daarbij heeft hij een cadeau voor de raad overhandigd gekregen. Ik wil de heer Van Waveren graag kort het woord geven om daarop een toelichting te geven.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb inderdaad een tentoonstelling geopend in landhuis Oud-Amelisweerd waar de samenwerkende Utrechtse kasteelmusea het afgelopen jaar drie tentoonstellingen hebben mogen organiseren. De laatste is net geopend. Ga die vooral zien. Deze tentoonstelling heet "My home my castle". Ik zou dat normaal gesproken in het Nederlands zeggen, maar de tentoonstelling heet nu eenmaal zo. Daarom ben ik gedwongen daarin mee te gaan.

Na de laatste tentoonstelling die daar wordt gehouden, in november a.s., valt het beheer van het landhuis weer terug aan de gemeente. Men heeft ons opgeroepen om ervoor te zorgen dat het

landhuis niet opnieuw leeg komt te staan. Een aantal mensen weet dat zich tussen het landhuis Oud-Amelisweerd en het Centraal Museum een afwisselende geschiedenis heeft afgespeeld. Men heeft daarover de gemeenteraad een ingelijst gedicht aangeboden met het verzoek dat ergens in het stadhuis op te hangen, zodat de raad zich daarvan bewust blijft. Ik wil dat meteen concreet maken met een oproep aan het college om over de pandvisie snel met informatie te komen. Die zou er vóór de zomer zijn. Misschien kunnen de verantwoordelijke wethouders meeluisteren.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Waveren, dank daarvoor. Misschien kunnen de raadsleden als het gedicht bij de ingang van de raadszaal wordt neergelegd ervan kennisnemen en zich daarmee tussen de bedrijven door een beetje cultureel voeden. Dat is altijd goed. Dank daarvoor.

Mevrouw Raaijmakers is vandaag afwezig. Zij heeft klachten en blijft dus conform de daarover gemaakte afspraken thuis.

De heer Bos zal iets later aanwezig zijn.

Vaststellen agenda.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik wil voorstellen om het initiatiefvoorstel Nu starten met woningbouw in Rijnenburg en het raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop nu niet te behandelen en om de voorstellen van de agenda af te voeren omdat de raad om een besluit wordt gevraagd dat in strijd is met Europese wetgeving. Staat u mij toe dit heel kort toe te lichten.

Op 25 juni 2020, dus heel kortgeleden, heeft het Europese Hof van Justitie in Luxemburg een uitspraak gedaan over de Europese richtlijn 2001/42 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de toepassing daarvan op de wetgeving van de lidstaten. Op dit moment krijgen alle fracties in de raad, de griffie, het college en alle gemeenten en provincies in Nederland het persbericht van het Hof, alsmede de uitspraak waarin te lezen valt dat het Europese Hof de uitspraak bevestigt dat de betreffende richtlijn dwingend aan de lidstaten wordt voorgeschreven en dat bij plannen van de overheid die enige invloed kunnen hebben op het milieu – de uitspraak haalt bijvoorbeeld slagschaduw aan – voorafgaand aan deze besluitvorming een milieueffectrapportage moet zijn vastgesteld. Dat is bij deze twee plannen niet gebeurd, terwijl de toepassing ervan voor het milieu aanzienlijke gevolgen heeft.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Deún, kunt u proberen af te ronden?

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Bij Rijnenburg en Reijerscop is dit niet gebeurd. Het college vraagt de gemeenteraad om een besluit te nemen waarvan wij sinds de jurisprudentie van 25 juni 2020 weten dat het in strijd is met de richtlijnen van de EU. Dat kan niet. Ik stel voor om het collegevoorstel terug te sturen voor een beoordeling van de gevolgen voor de besluitvorming van dit arrest en om het nu niet te behandelen.

De **VOORZITTER**: U hebt dat u nu drie keer gezegd, dus dat is nu helder. Het betoog van de heer Van Deún gaat overigens alleen over het raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop en niet over het initiatiefvoorstel.

De heer **WIEGANT** (SP): Voorzitter! De SP-fractie steunt het ordevoorstel van de heer Van Deún.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Voordat ik hierover iets zeg, zou ik graag van het college een reflectie willen horen op het betoog van de heer Van Deún om te controleren of dat zo is. Aan de hand daarvan kan de PvdA-fractie haar standpunt bepalen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel voor om eerst door te gaan met de inventarisatie. Mocht er een reflectie van het college komen, dan neem ik aan dat het college zich daarop wil kunnen voorbereiden en dat die reflectie dan gegeven wordt als het agendapunt aan de orde is.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb doorgekregen dat er voorafgaand aan het plan later in het proces een MER komt en dat dit nu niet van toepassing is. Wat ons betreft, bespreken wij het voorstel.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Ik wilde precies hetzelfde zeggen als mevrouw Streefland. Volgens mij kunnen wij vandaag prima het uitnodigingskader vaststellen. Later in het proces komt een MER aan de orde. Wij kunnen dan als het nodig is alles nog terugroepen.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik sluit mij daarbij aan. Ik verwacht een reactie van de wethouder als het voorstel wordt besproken.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de fracties van ChristenUnie en PvdD.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik vind het wel zo netjes om het college eerst een toelichting te laten geven op hetgeen de PVV-fractie heeft aangedragen. Ik wil die toelichting graag horen voordat ik hierover een standpunt inneem.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Wat ons betreft, kan het college dit bij zijn beantwoording betrekken. Dan kunnen wij, voordat wij overgaan tot besluitvorming, bekijken of dat nodig is. Mijn fractie heeft met dit voorstel niet per se veel haast, maar wij voelen er niet veel voor om de halve agenda leeg te vegen en de druk er in september bij te krijgen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik zie instemmend geknik. Volgens mij is een meerderheid van de raad er voorstander van om het voorstel te behandelen, maar het lijkt mij fijn als het college eerst een toelichting geeft op de inbreng van de PVV.

De agenda wordt hierna z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Ingekomen stukken.

Met betrekking tot de ingekomen stukken wordt z.h.o. besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

Bekrachtiging geheimhouding.

Op voorstel van de voorzitter wordt z.h.o. besloten om, overeenkomstig artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding, zoals opgenomen in de bij de agenda gevoegde bijlage, te bekrachtigen.

Notulen gemeenteraad 9 juni 2020.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Notulen vragenuur 4, 11, 18 en 25 juni 2020.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

1. Vaststelling Plan van nieuwe basisscholen 2021–2024.

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Debat Aanpak racisme en discriminatie.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om al die duizenden die de straat zijn opgegaan om te pleiten voor gelijkwaardigheid van harte te bedanken. Dankzij hen heeft de aanpak van racisme en discriminatie van de politiek meer aandacht gekregen. Wij zijn dan ook blij met de vele toezeggingen uit de commissievergadering. Wij zullen deze

vergadering aangrijpen om de strijd tegen racisme en discriminatie verder aan te jagen. Wij hebben hiertoe twaalf moties opgesteld die wij met de raad willen delen.

"Motie 141

De samenwerking met inspectie SWZ intensiveren om discriminatie aan te pakken

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constateerend dat:

- De gemeente Utrecht uitgaat van een krachtige aanpak op werkgevers om discriminatie en vooroordelen op de arbeidsmarkt weg te nemen.

Overwegende dat:

- Discriminatie op de arbeidsmarkt een hardnekkig probleem is dat we moeten bestrijden. – De inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid instrumenten, zoals hoge boetes uitdelen, heeft die onze aanpak van discriminatie op de Utrechtse arbeidsmarkt kunnen versterken.
- Door actief de samenwerking aan te gaan met Inspectie SZW de aanpak van discriminatie op de Utrechtse arbeidsmarkt versterkt kan worden.

Verzoekt het college om:

- De samenwerking met de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid op te zoeken en deze te intensiveren zodat de instrumenten waar de inspectie over beschikt meer dan nu het geval is ingezet kunnen worden om de aanpak van discriminatie op de Utrechtse arbeidsmarkt te versterken.
- De raad voor de behandeling van de begroting 2021 te informeren over de wijze van samenwerking.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van Heuven, mevrouw Oosters, de heer Van der Zweth, de heer Saïah, de heer Wiegant, mevrouw Deldjou Fard en de heer Bos.

"Motie 142

Doe een onderzoek naar institutioneel racisme binnen de gemeentelijke organisatie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constateerend dat:

- De gemeente Utrecht uitgaat van een krachtige aanpak van racisme en discriminatie.

Overwegende dat:

- Er grote zorgen zijn in de samenleving met betrekking tot overheden die racisme hebben geïnstitutionaliseerd in hun beleidsregels en handhavinginstrumenten.
- de Nationale ombudsman heeft aangegeven dat vooroordelen en vooringenomenheid in brede lagen van de overheid voorkomen¹.
- Het van belang is dat niemand, direct of indirect, wordt beoordeeld op afkomst of achternaam, en dat dit buiten twijfel gesteld dient te worden.

Verzoekt het college om:

- Een extern onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de beleidsregels en (handavings)instrumenten van de gemeente Utrecht, om te kijken of hiermee institutionele racisme mogelijk in de hand wordt gewerkt.
- Het onderzoeksrapport met de raad te delen, inclusief een reactie van het college.

En gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/14/nationale-ombudsman-ziet-etnisch-profileren-in-alles-lagen-van-de-overheid-a3999711>."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van Heuven, mevrouw Oosters en de heer Wiegant.

"Motie 143

Erken Afro-discriminatie en ontwikkel hiervoor gericht anti-discriminatiebeleid

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constateerend dat:

- De VN in 2011 constateerde dat in veel landen, waaronder Nederland, de wil ontbrak om serieus werk te maken van discriminatie en daarom vanaf 2015 tot 2025 extra aandacht hieraan geeft;
- Het Europees parlement vorig jaar een resolutie heeft aangenomen waarin Afrofobie en antizwart-racisme worden erkend als specifieke vormen van racisme en aan de kaak worden gesteld;
- Uit cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat mensen van Surinaamse en Antilliaanse origine vaker worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt dan andere minderheden¹.
- Het Landelijk Platform Slavernijverleden wil dat het begrip 'Afrofobie' wordt erkend en daar gericht anti-discriminatiebeleid voor wordt ontwikkeld.

Overwegende dat:

- De recente demonstraties van Black Lives Matters in het land en in Utrecht duidelijk maken dat er een breed gedragen wens is om Afrofobie en anti-zwart racisme aan te pakken;
- In Nederland tot op heden weinig inzet is getoond om deze specifieke vorm van racisme tegen mensen van Afrikaanse komaf gericht aan te pakken;
- Het gemeentebestuur een voortrekkersrol dient te vervullen bij de aanpak van discriminatie en deze specifieke vormen van racisme ook erkent en betreft bij het anti-racismebeleid in Utrecht;

Verzoekt het college:

- Om in de nieuwe anti-discriminatie-agenda in het bijzonder aandacht te besteden aan de discriminatie van Afro-Europeanen en deze gericht te gaan bestrijden;

En gaat over tot de orde van de dag.

¹<https://nos.nl/artikel/2339118-erken-dat-er-sprake-is-van-afrofobie-in-nederland.html>."

De motie is ondertekend door de heer Sungur en mevrouw Oosters.

"Motie 144

Plaats dubieuze straatnaamborden met historische context in een Utrechts museum

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constaterende dat:

- Gezien de rol die sommige dubieuze figuren hebben gespeeld in het koloniale verleden, een deel van de inwoners van deze stad de wens heeft om de straatnamen, die vernoemd zijn naar deze figuren te wijzigen of te verwijderen.

Overwegende dat:

- Het belangrijk is burgers goed te onderwijzen over het koloniale verleden, omdat er grote discussie is over de rol van figuren uit het koloniale verleden waar straten uit Utrecht naar zijn vernoemd.
- Naar mening van de wethouder het lastig is om de benaming van straatnaamborden te wijzigen of straatnaamborden te verwijderen;

Verzoekt het college om:

- In gesprek te gaan met een Utrechtse Museum om het koloniale verleden blijvend aandacht te geven door onder andere de kopieën van de dubieuze straatnamen daar een plek te geven met de historische context die daarbij hoort.
- De gemeenteraad nog voor het einde van 2020 hierover te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Sungur.

"Motie 145

Onderzoek hoe bij discriminatie kan worden ingezet op sanctionering en vervolging

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constaterende dat:

- Discriminatie bij wet is verboden en inwoners eerlijke kansen ontnemt;

Overwegende dat:

- De roep in de samenleving om discriminatie aan te pakken steeds luider en sterker te horen is.
- De gemeente Utrecht aanpak van racisme en discriminatie als een belangrijke opgave ziet zodat iedereen zichzelf kan zijn en eerlijke kansen krijgt.
- Discriminatie in Utrecht tot heden wel geregeld wordt geconstateerd, maar niet leidt tot concrete sancties of rechtsvervolging.
- Opvolging geven aan meldingen van discriminatie ertoe zal leiden dat de meldings- en aangiftebereidheid onder de burgers zal toenemen.
- De gemeente Amsterdam het actief namen en shamen van bedrijven die discrimineren na terechte klachten heeft opgenomen in hun beleid om bij te dragen aan de aanpak van discriminatie;

Verzoekt het college:

- Om te onderzoeken op welke manier de gemeente Utrecht kan overgaan tot sanctioneren en een aanzet kan geven tot een strafrechtelijk onderzoek, indien door de gemeente door inzet van bijvoorbeeld mystery guests/calls is geconstateerd dat er sprake is van discriminatie bij een organisatie.
- In het onderzoek de optie 'naming and shaming' mee te nemen¹.
- De gemeenteraad hierover uiterlijk in december 2020 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

¹<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5169279/discriminatie-arbeidsmarkt-boete-naming-shaming>."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van der Zweth en mevrouw Deldjou Fard.

"Motie 146

Maak van mystery guests en mystery calls een vast onderdeel van de discriminatieaanpak

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie,

Constaterende dat:

- Door opeenvolgende onderzoeken wordt aangetoond dat er discriminatie plaatsvindt op de arbeidsmarkt. (uitzendbureau's/Radar, Zembla, SCP).
- Het college heeft toegezegd mystery guests in te zetten om discriminatie op de stage- en woningmarkt aan te pakken.
- Gemeente Utrecht succesvolle ervaringen heeft met het werken met mystery guests om discriminatie op de woningmarkt aan te pakken.

Overwegende dat:

- Dit schokkende resultaten zijn die wijzen op structureel onrecht en kansenongelijkheid voor Utrechters met een migratieachtergrond, vrouwen en LGBTI+ op de arbeidsmarkt.
- Inzet van mystery guests een afschrikkende werking heeft tegen discriminatie.
- Discriminatie vaak lastig te bewijzen is en de inzet van mystery guests een effectief instrument zijn gebleken om discriminatie aan te tonen.

Draagt het college op:

- Om de inzet van mystery guests en mystery calls een vast onderdeel te maken van de discriminatieaanpak van de gemeente Utrecht en dit instrument in te zetten op verschillende beleidsterreinen, waaronder de arbeidsmarkt.
- In de nieuw op te stellen anti-discriminatie agenda aan te geven hoe dit instrument door de gemeente zal worden ingezet.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van der Zweth, mevrouw Oosters en de heer Wiegant.

"Motie 147

Promoot diversiteit en inclusie bij bedrijven en onderzoek een keurmerk

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 09-07-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constaterende dat:

- Een arbeidsmarkt met eerlijke kansen alleen te realiseren is in samenwerking met het bedrijfsleven.
- De gemeente Utrecht meer kan inzetten op het stimuleren van bedrijven om werk te maken van diversiteit en inclusie.

Overwegende dat:

- Veel Utrechtse bedrijven geen diversiteitsbeleid hebben, maar mogelijk wel zouden willen.
- Een diversiteitbeleid kan bijdragen aan een arbeidsmarkt die meer Utrechters een eerlijke kans op een baan biedt.
- Een diversiteitbeleid laat zien dat er binnen bedrijven 'ruimte is voor iedereen'.
- De gemeente Amsterdam een onderzoek doet of er een keurmerk 'inclusieve organisatie' kan komen.

Verzoekt het college om:

- Kennis en expertise te delen met het bedrijfsleven om bedrijven te stimuleren om werk te maken van diversiteit en inclusie.
- Aan te haken bij het onderzoek van de gemeente Amsterdam inzake het keurmerk 'inclusieve organisatie' en de raad daarna te informeren of dit ook mogelijk is voor Utrecht.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van Heuven en de heer Van der Zweth.

"Motie 148

Een inclusieve telefoonlijn voor alle gronden van discriminatie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 09-07-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie

Constaterende dat:

- Burgers nog veel te vaak niet weten waar ze terecht kunnen als zij te maken hebben met discriminatie, zeker wanneer er sprake is van verbaal of fysiek geweld;
- Op de website van gemeente Utrecht hierover zeer beperkte informatie te vinden is;
- De gemeente Utrecht een meldpunt heeft voor maar een bepaalde vorm van discriminatie, namelijk het "Gay-Alert".
- Discriminatie in Utrecht verreweg het meest voorkomt op grond van afkomst/huidskleur¹.

Overwegende dat:

- Het hebben van een meldpunt voor een specifieke grond van discriminatie de suggestie wekt dat de gemeente een bepaalde grond van discriminatie belangrijker vindt dan andere gronden.
- Het hebben van een meldpunt voor een specifieke grond van discriminatie de indruk kan wekken dat de gemeente niet open staat voor meldingen van incidenten die op andere gronden van discriminatie stoelen.
- De gemeente Utrecht goede ondersteuning dient te bieden aan alle Utrechters die te maken hebben met discriminatie, ongeacht de grond.

Verzoekt het college om:

- Het meldpunt Gay-alert te vernieuwen in de vorm van een telefoonlijn die toegankelijk is voor alle gronden van discriminatie.

En gaat over tot de orde van de dag.

¹https://cdn.goserver.nl/art1middennederland.nl/doc/WGA2019Utrecht_339890444.pdf."

De motie is ondertekend door de heer Sungur en mevrouw Oosters.

"Motie 149

Geef structureel aandacht aan het koloniale (slavernij)verleden in het onderwijs

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constaterende dat:

- In het onderwijs niet of nauwelijks aandacht wordt besteed aan het koloniale slavernijverleden van Nederland;

Overwegende dat:

- De recente demonstraties van Black Lives Matters in het land en in Utrecht duidelijk maken dat de bewustwording over ons koloniale slavernijverleden en de doorwerking daarvan in onze huidige maatschappij erg belangrijk is.
- Het belangrijk is onze jonge burgers goed te onderwijzen over het slavernijverleden van Nederland, zodat we bewustwording en begrip kweken voor de problemen waar de gekleurde burgers vandaag de dag nog mee worden geconfronteerd.
- Tijdens behandeling van de actuele motie over het wijzigen van straatnamen de wethouder te kennen heeft gegeven de geschiedenis niet te willen wissen, maar juist in te zetten op het onderwijzen daarvan.

Verzoekt het college om:

- een lesprogramma op te maken met daarin bijvoorbeeld de bitterzoete route en het aandeel van Utrecht-stad in het slavernijverleden zodat scholen indien gewenst deze kunnen afnemen.
- in gesprek te gaan met de schoolbesturen uit Utrecht met het verzoek om jaarlijks aandacht te besteden aan het koloniale verleden en de slavernij om de bewustwording hieromtrent te vergroten.
- de uitkomsten van deze gesprekken te delen met de raad.

En gaat over tot de orde van de dag,"

De motie is ondertekend door de heer Sungur en mevrouw Oosters.

"Motie 150

Monitor en rapporteer culturele diversiteit op de werkvloer

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie,

Constaterende dat;

- De Gemeente Utrecht wil inzetten op een diverser personeelsbestand, waarbij extra aandacht wordt besteed aan bi-culturele medewerkers vanaf schaal 10.
- Het college in april 2019 heeft aangegeven culturele diversiteit niet te kunnen meten, omdat gegevens omtrent etniciteit niet worden bijgehouden.

Overwegende dat:

- Vanaf 1 juli werkgevers met de Barometer Culturele Diversiteit inzicht kunnen krijgen in de culturele diversiteit van hun organisatie¹.
- De gemeente dan het CBS kan vragen om een geanonimiseerde versie van hun personeelsbestand om te monitoren hoe het staat met de culturele diversiteit van het personeelsbestand.

Verzoekt het college:

- Te monitoren wat de staat van culturele diversiteit in het personeelsbestand, gespecificeerd naar schaalniveaus, is en dit jaarlijks te rapporteren aan de gemeenteraad.

en gaat over tot de orde van de dag.

¹[https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/14/barometer-culturele-diversiteit-beschikbaar-voor-werkgevers.](https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/14/barometer-culturele-diversiteit-beschikbaar-voor-werkgevers)"

De motie is ondertekend door de heer El Abassi en de heer Wiegant.

"Motie 151

Voorkeursbeleid voor culturele diversiteit op hogere functieniveaus

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constaterende dat;

- medewerkers met een migratieachtergrond een zeldzaam verschijnsel zijn in hogere functies binnen de gemeente. Schattingen lopen uiteen van 1% tot 3%¹;
- hoe meer verscheidenheid in de organisatie, hoe beter het contact met de bewoners van de stad en hoe scherper het oog voor wat er nodig is²;
- volgens de wet voorkeursbeleid toegepast kan worden op de volgende groepen: vrouwen, etnische groepen alsmede gehandicapten en chronisch zieken.

Overwegende dat:

- er nog een wereld te winnen valt als het gaat om culturele diversiteit onder het gemeentepersoneel, wanneer het gaat om functies vanaf schaal 10;
- Acties, zoals bijvoorbeeld anoniem solliciteren, tot op heden onvoldoende blijk hebben gegeven van enige succes om het personeel op functies vanaf schaal 10 in culturele zin divers te krijgen.
- Een tijdelijk voorkeursbeleid bij de gemeentelijke organisatie en haar stadsbedrijven mogelijk een oplossing kunnen bieden.
- De gemeente Amsterdam ook een dergelijk voorkeursbeleid gaat hanteren bij gelijke geschiktheid³.

Verzoekt het college:

- bij sollicitanten van gelijke geschiktheid tijdelijk het principe van voorkeursbeleid te laten gelden, wanneer het gaat om functies vanaf schaal 10 en in het bijzonder de midden en hoger management- en directiefuncties, met als doel de huidige structuur te doorbreken om meer culturele diversiteit te krijgen bij de gemeente Utrecht;
- Hierbij te streven naar het doel dat op termijn minimaal 20% van de ambtenaren in schaal 10 en hoger een niet-westerse achtergrond heeft.

en gaat over tot de orde van de dag.

¹<https://diversiteitinbedrijf.nl/wp-content/uploads/2018/05/Diversiteit-onder-gemeentepersoneel-versie-22-mei-.pdf>

² Bestuursopdracht Inclusie en Diversiteit 2020-2023, Gemeente Amsterdam – <https://api.notubiz.nl/documents/8920861/1/file?version=2.0.0&open=browser&token=2e46d9b82939265d0d861f4ed34aefa0e42dfbc2>

³ <https://www.parool.nl/amsterdam/voorkeursbeleid-moet-amsterdamse-ambtenaren-diverser-maken~b05b982e>.

De motie is ondertekend door de heer Sungur.

"Motie 152

Onthulling monument voor de gastarbeider feest voor de hele stad

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 9 juli 2020, bij agendapunt 9 'Debat Aanpak racisme en discriminatie'

Constateerend dat:

- Het in 2020 60 jaar geleden is dat de eerste mediterrane gastarbeiders naar Utrecht kwamen;
- Meer dan 20% van de huidige inwoners van Utrecht een verleden als gastarbeider heeft of een nazaat van hen is;
- Er voldoende maatschappelijk draagvlak in de stad is voor het plaatsen van een monument voor de gastarbeider;
- Dit monument naar verwachting in 2021 zal worden gerealiseerd (raadsbrief 23 juni).

Overwegende dat:

- Dit monument bij moet dragen aan de erkenning van de arbeidsmigrant en moet zorgen voor meer historisch besef bij een breed publiek;
- De onthulling van het monument een goede aanleiding is om hier met een stadsbreed programma aandacht aan te besteden met activiteiten zoals tentoonstellingen, educatieve projecten en culturele bijeenkomsten;
- Het aanbeveling verdient dit programma in samenwerking met de stad en betrokken maatschappelijke organisaties te ontwikkelen.

Draagt het college op:

- De onthulling van het monument voor de gastarbeider een feest voor de hele stad te maken;
- In de voorbereiding van het plaatsen van het monument met de stad en betrokken partners te werken aan een stadsbreed cultureel en educatief programma over de geschiedenis en betekenis van de gastarbeider in Utrecht.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Sungur, de heer Van der Zweth en mevrouw Oosters.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Er zijn veel verhalen over mijn eigen ervaringen met racisme en discriminatie die ik met u kan delen. Overal in het land verschijnen verhalen van mensen die hun ervaringen zichtbaar maken. Dat is vanzelfsprekend broodnodig omdat er nog een grote groep is die glashard ontkent dat racisme of discriminatie problemen zijn, maar de keiharde realiteit is dat wij niet kunnen doen alsof wij een uitzondering zijn op de rest van de wereld. De geschiedenisboeken spreken boekdelen over het aandeel dat Nederland in het slavernijverleden heeft gehad. Daar zouden wij niet van moeten weggijken, maar dat juist bespreekbaar moeten maken, ook in het onderwijs. Denk aan de vele uitzendbureaus die maar al te graag meewerken aan het uitsluiten van mensen met een biculturele achtergrond. Werkgevers die eerder Richard met strafblad een baan aanbieden dan Rachid zonder, de Belastingdienst die op basis van iemands achtergrond mensen aanpakt, de politie die etnisch profileert op basis van vooroordelen en woonmakelaars die discrimineren. Wij hebben nog een lange weg te gaan.

Een tweetal weken geleden zaten wij in de commissie om over dit thema te spreken. Ik noem een aantal punten dat voor de D66-fractie belangrijk was.

Wanneer een Utrechter op zoek is naar wat je kunt doen als je wordt gediscrimineerd, dan zou die informatie overzichtelijk terug te vinden moeten zijn op de website van de gemeente. Er zou een link te vinden moeten zijn die je direct brengt naar een meldingspagina van Art. 1 Midden Nederland. De D66-fractie ziet graag dat gemeentelijke instellingen en organisaties die gemeentelijk beleid uitvoeren, zoals jongerenwerk, welzijnsorganisaties, buurtteams en het UWV hun rol gebruiken om bezoekers of cliënten te informeren over mogelijkheden om discriminatie te melden. Ook kunnen sleutelfiguren die worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie een rol spelen bij het zichtbaar maken van de aanpak van de gemeente en de werkwijze van Art. 1 Midden Nederland. Op deze wijze kan de gemeente groepen bereiken die ze zelf nooit zou kunnen bereiken. Organisaties worstelen met de vraag hoe zij aan diversiteit en inclusie invulling moeten geven. Wat doe je dan precies? Hoe maak je het bedrijf divers? Hoe kan je inclusief zijn? Om antwoorden op vragen te vinden waar bedrijven mee zitten, stelden wij in de commissievergadering voor om een online platform op te richten. Daar kunnen werkgevers hun best practises en ambities uit de doeken doen ten gunste van een diverse en inclusieve werkvloer. Door deze manier van samenwerken, kunnen concrete acties worden opgesteld waarmee uitsluiting op de arbeidsmarkt wordt tegengegaan en voorkomen. Op al deze punten kregen wij in de commissievergadering een toezegging. Niet eerder was in de politiek de urgentie om racisme aan te pakken zo groot als nu. De wethouder heeft ons een inkijkje kunnen geven in de totstandkoming van de hernieuwde antidiscriminatieagenda. Dat geeft ons het vertrouwen dat er straks een mooi eindproduct is waar iedereen in de stad wat aan zal hebben.

Nog een toezegging die ik wil uitlichten, is dat de wethouder heeft toegezegd de raad jaarlijks te informeren over de maatregelen die worden genomen tegen etnisch profileren en wat de politie ziet aan de uitkomsten van deze maatregelen. Dit zal niet alleen ons meer inzicht geven in wat de politie doet, maar zeker ook de stad die met veel vragen zit.

Een punt dat ik de wethouder wil meegeven en waar ik graag een reactie op wil krijgen, is dat de zorginstellingen waar de gemeente een subsidierelatie mee heeft, een aantoonbaar antidiscriminatiebeleid dienen te voeren. Natuurlijk moeten zij over een vertrouwenspersoon beschikken. Een zorgmedewerker je huis niet inlaten omdat hij of zij bijvoorbeeld zwart is, mag en kan niet. Toch horen wij verhalen hierover in het hele land. Ik weet niet hoe dit in Utrecht is – dat wil ik er meteen bijzeggen – maar ik wil dit feit wél hebben genoemd. Ik wil graag van de wethouder de toezegging krijgen dat zij dit met een collega bekijkt of bespreekt en er in een brief op terugkomt.

De D66-fractie is geen voorstander van voorkeursbeleid zoals dat waar de DENK-fractie voor pleit. Wij willen dat dit eerst en vooral wordt gedragen door de organisatie zelf. Wij zien daar genoeg mogelijkheden voor. De diversiteit van de top van de organisatie is een punt waar de komende tijd echt meer van de wethouder en de organisatie mag worden verwacht.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik ben benieuwd welke mogelijkheden de heer Saïah ziet. Volgens mij zetten wij hier al heel lang op in, al vanaf 2015 met anoniem solliciteren. Dat is een vergaand instrument geweest, maar heeft niet gewerkt. Welke mogelijkheden ziet de D66-fractie nog meer?

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! De SER heeft in 2019 een onderzoek gepubliceerd over diversiteit aan de top. Eén van de conclusies van de onderzoekers was dat men dit vrijheid moet geven en er geen strikt beleid op moet voeren, zoals een voorkeursbeleid. Dat was hun conclusie. Wij zijn het daar in zekere zin mee eens. Wij vinden in elk geval dat de gemeente moet denken aan het

beter in kaart brengen van de doorstromingsmogelijkheden, de vertrouwenspersoon, het verbeteren van de organisatiecultuur en het installeren van een meer diverse trainingspool zodat de mensen zichzelf kunnen herkennen in waar zij naartoe kunnen. Ik denk dat dit een speerpunt moet worden in de aanpak van de wethouder. Daarom willen wij de wethouder iets meer vrijheid geven om te experimenteren met hetgeen zij doet. Dat wil niet zeggen dat wij daar nooit komen.

De heer **SUNGUR (DENK)**: Voorzitter! De dingen die de heer Saïah noemt, gebeuren al. In commissies worden sollicitanten bekeken door divers personeel. Er zijn vertrouwenspersonen. De wethouder heeft al eerder gezegd dit een belangrijk onderwerp te vinden, overigens niet alleen deze wethouder, maar ook de wethouders hiervóór. Wat zullen wij nu dan anders moeten doen – los van het voorkeursbeleid – waarmee wij dit probleem, waarvan wij volgens mij allemaal onderkennen dat het iets is waaraan wij moeten werken, oplossen? Wat gaan wij nog meer doen?

De heer **SAÏAH (D66)**: Voorzitter! Van onderop gebeurt er al echt ontzettend veel. Er is het actieplan diversiteit en inclusie. Dat laat ontzettend veel zien: de training voor HR-medewerkers in het echt erkennen van inclusie en diversiteit en het zien van de eigen vooroordelen. Wij zien dat het in de onderste lagen juist wel erg goed gaat. Wat ons betreft, wordt daar erg veel van geleerd, namelijk hoe wij dat kunnen gebruiken om dit ook aan de top te bewerkstelligen. Daar heb je goede doorstromingsmogelijkheden voor nodig. Nu zien wij dat mensen met een biculturele achtergrond daar juist wegvallen of uit de gemeentelijke organisatie stappen. Ik denk dat daar veel punten liggen waar de wethouder en de gemeente nog van kunnen leren. Daar moeten wij naartoe.

De heer **SUNGUR (DENK)**: Voorzitter! Wanneer is voor de D66-fractie het punt bereikt om er daadwerkelijk met een voorkeursbeleid wat tegen te doen? Wanneer concludeert de D66-fractie dat wij nu heel veel hebben geprobeerd, maar dat het niet werkt en dat wij moeten overgaan op voorkeursbeleid?

De heer **SAÏAH (D66)**: Voorzitter! Wij zien echt dat er nog heel veel moet gebeuren als het gaat om diversiteit aan de top. Wij erkennen wat de DENK-fractie zegt. Wij vinden echter wel dat de motie op een moment komt zonder dat daar echt inhoudelijk over is gesproken en zonder dat ik precies weet wat de wethouder op dit moment doet om de diversiteit aan de top zichtbaar te maken. Wij willen na de zomer het initiatief nemen om een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren. Ik hoop dat wij die expertise – uit bijvoorbeeld Amsterdam – hier naartoe kunnen halen door een ambtenaar uit te nodigen die ons kan vertellen of en hoe het beleid daar daadwerkelijk effect heeft.

Mevrouw **DELDJOU FARD (GroenLinks)**: Voorzitter! Wij zien dat de wethouder al is begonnen met het organiseren van het diverser maken van de gemeente. Ze is ongeveer een jaar onderweg. Is de DENK-fractie het met ons eens dat het belangrijk is dat wij haar de ruimte geven om hieraan op haar manier te werken? De DENK-fractie zegt dat anoniem solliciteren niet werkt. De mensen melden zich niet aan, want zij denken in een organisatie terecht te komen waar geen inclusieve cultuur is. Dan zijn zij binnen de kortste keren weer weg. Ik vind het juist waardevol dat Utrecht als eerste stad in Nederland erop heeft ingezet de organisatie inclusief te willen maken en dat de wethouder daarmee bezig is. Zoals de DENK-fractie weet, heb ik gevraagd hoe wij de knelpunten van de top van de organisatie kunnen oplossen. In de commissievergadering heeft zij gezegd dat zij de raad hierover een brief zou sturen. Is het niet goed om die brief af te wachten om te zien wat haar plannen zijn?

De heer **SUNGUR (DENK)**: Voorzitter! Dat is een vraag. Ik geef daar graag antwoord op. Laten wij vooral niet doen alsof dit probleem en dit onderwerp er pas sinds april vorig jaar, het moment waarop wij de brief hebben ontvangen, zijn ontstaan. Dit gegeven is iets dat al langer dan tien jaar speelt. Wij hebben daarop al veel eerder ingezet. Anoniem solliciteren was iets dat de raad heel graag wilde en er is geprobeerd om dit probleem op te lossen. Ik gun de wethouder alle ruimte. Ik gun iedereen alle ruimte om hier oprecht wat mee te doen. Dat is het punt helemaal niet, maar ik constateer dat wij heel veel hebben geprobeerd, dat de oplossingsrichtingen die in de brief van vorig jaar stonden niet veel nieuws bevatten, waardoor ik zeg dat wij nu echt een maatregel moeten kiezen – die niet per se onze favoriete maatregel is – maar waartoe wij wél enigszins worden gedwongen omdat wij zien dat al het andere dat is geprobeerd, niet werkt. Wij moeten nu kiezen voor een tijdelijk voorkeursbeleid, waarvoor wij misschien vijf jaar nodig hebben. Na die vijf jaar hoeft dat wellicht niet meer omdat wij

dan de heersende structuur hebben doorbroken. Dan zijn al die andere maatregelen wellicht ook niet meer nodig.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ik begrijp de urgentie waar de heer Sungur op wijst. Dat voel ik ook zo en volgens mij het college ook, maar laten wij samen geen goed gestructureerde keuzen maken waardoor wij als wij vijf jaar verder zijn nog geen stap zijn opgeschoten. Ik roep de DENK-fractie op om mee te denken over de vraag hoe wij de organisatie inclusiever kunnen maken. De wethouder is er pas een jaar mee bezig. Geef haar de ruimte om dat op haar manier op te pakken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik gun deze wethouder alle ruimte. Dat is het punt niet, maar deze wethouder is niet de eerste die zich hiermee bezighoudt. Dat is precies waarom wij zeggen dat er straks misschien een nieuwe wethouder komt waarover wij zeggen dat wij hem of haar de kans moeten geven om hiermee aan de slag te gaan. Wij denken dat wij op het punt zijn gekomen dat wij moeten kiezen voor een tijdelijk voorkeursbeleid, zodat wij kunnen werken aan een echt divers personeelsbestand.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! De organisatie kan misschien op meer manieren diverser worden. Als wij beginnen met mensen met een niet-westerse achtergrond – ik formuleer dit een beetje negatief, maar zo bedoel ik het natuurlijk niet – is de stap naar vrouwen of naar mensen van LHBTI-gemeenschappen en dergelijke gemakkelijker te zetten. Is de DENK-fractie bereid om met quorums en dergelijke te werken om ook andere deelgebieden te gebruiken? Maken wij onszelf het daarmee niet lastig?

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Wij zijn bereid om daarmee best wel ver te gaan. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente daadwerkelijk een afspiegeling is van deze stad. Wat betreft vrouwen doen wij het gelukkig enorm goed. Daar zijn wij trots op. Ik weet niet of volgens de wet LHBTI een doelgroep is waarvoor een voorkeursbeleid mag worden ingevoerd. De wet beperkt ons daarin enigszins. Van vrouwen en van mensen met een andere etnische achtergrond weet ik dat het mag. Als het zou kunnen, zou ik daar heel erg voor open staan.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Dit was een heel interessant interruptedebat. Ik vond het hartstikke leuk om mee te luisteren.

Ik wil wél een toezegging van de wethouder krijgen. Die gaat er voornamelijk om dat ik heel graag zou willen zien dat de wethouder de komende twee jaar van diversiteit aan de top echt een speerpunt maakt waarover binnen de organisatie wordt gesproken en ook waarover aan de raad wordt gerapporteerd zodat wij dat kunnen blijven volgen en zodat het inzichtelijk wordt.

Wij hebben een kabinet dat niet bereid is de mouwen op te stropen om de strijd tegen racisme met lef voort te zetten. Wij hebben een politiek speelveld met politieke partijen die een bijdrage leveren aan het normaliseren van discriminatie, racisme, islamfobie en antisemitisme. Ik ben dit met het college eens omdat ik wil dat deze boodschap doordringt. Wij zullen niets voor elkaar krijgen in onze strijd als wij blijven wachten op oplossingen uit Den Haag. Die zullen er niet komen, hoe graag ik die ook zou zien. Het is aan ons en aan de wethouder om ervoor te zorgen dat Utrecht het voortouw neemt in de strijd tegen racisme en discriminatie. Laten wij dan de rest van het land een voorbeeld geven dat men kan volgen. Zie onze aanpak "Utrecht zijn wij samen". Wij worden door heel het land geroemd vanwege de wijze waarop dit in Utrecht is georganiseerd. Wij kunnen dit.

Graag hoor ik van de wethouder hoe zij hierover denkt. Wat is haar perspectief om van Utrecht een stad te maken die voorloopt op de rest van het land?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De laatste opmerking van de heer Saïah wil ik graag onderschrijven, maar de kracht van "Utrecht zijn wij samen", is dat het een heel maatschappelijk programma is. Het is niet de overheid die zegt dat wij dit of dat moeten doen, maar ik vind dat wij het van onderop moeten laten komen. Is de heer Saïah dat met mij eens? Is dat de hoofdmoot van onze antidiscriminatieagenda? Laten wij dat in de samenleving gebeuren en steunt de gemeente dat?

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Het is een mythe dat wij ervan kunnen uitgaan dat de overheid dit kan oplossen. Dit probleem kan de overheid nooit oplossen. Wij hebben het maatschappelijke speelveld nodig. Wij hebben ook bedrijven, organisaties, sportverenigingen en het

onderwijs nodig om hiermee iets te doen. De boodschap van de heer Van Waveren kan ik volledig onderschrijven.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Is de heer Saïah het met ons eens dat de overheid hierbij het voortouw moet nemen?

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! De overheid hoort hier en daar de regie op zich te nemen, maar niet op alle punten. Echter zeker wel op het gebied van het tegengaan van racisme en discriminatie.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Racisme en discriminatie, een pijnlijk en complex onderwerp. Er zijn mensen in onze samenleving die keer op keer worden gediscrimineerd. Deze Utrechters krijgen geen werk. Zij mogen geen stage lopen. Zij krijgen geen woning. Los daarvan: zij krijgen soms zelfs op dagelijkse basis te maken met vooroordelen en micro-agressief gedrag dat je niet eens kunt bewijzen, dus waarom zou je het dan melden?

Het racismegif leeft onder ons. Dat zien wij steeds meer in de cijfers terug, ook in Utrecht. Niet voor niets riepen wij op het Jaarbeursplein eensgezind uit: wij tolereren geen racisme in deze stad! Deze oproep deden wij samen op de Utrechtse straten, zij aan zij, zwart en wit.

Vandaag zitten wij hier, in de Utrechtse raad, als volksvertegenwoordigers. Het is nu aan ons om de stem van deze mensen om te zetten in goed beleid en om te strijden voor een rechtvaardige samenleving met eerlijke kansen voor iedereen.

Wat de GroenLinks-fractie betreft, doen wij dat ook hier samen, zij aan zij, vanuit verbinding en dialoog. Wij zetten in op structurele aandacht en wij maken in de wirwar van acties en tools de juiste keuzen.

De GroenLinks-fractie ziet en waardeert de inzet van het college. Het college zet zich al jaren in voor een inclusieve stad. Vele plannen die worden uitgevoerd, geven aan dat het college de urgentie en het belang van dit onderwerp tot diep in haar vezels voelt en zich daar dag in, dag uit, hard voor maakt. Maar eerlijk is eerlijk. Wij zijn er nog niet. In heel Nederland zijn wij er nog niet. Het probleem is ingewikkeld en vraagt van ons allemaal voortdurend aandacht.

Het is mooi om te horen dat het college de komende tijd toewerkt naar een vernieuwde inhoud van de antidiscriminatieagenda. Om die agenda vorm te geven, moet de stad een stem krijgen. Het is goed om te horen dat het college hier juist heel erg op inzet.

Het is voor de GroenLinks-fractie ook belangrijk dat wij zoeken naar groepen die minder zichtbaar zijn en dat wij ook selectief zijn met acties en werken aan effectief beleid. In de commissievergadering vroeg ik om meer indicatoren, zodat de raad kan meekijken welke acties wel en welke acties geen effect hebben. Ook vroeg ik erom dat vanaf nu jaarlijks een voortgangsrapportage naar de raad komt zodat wij met elkaar het debat over de aanpak van racisme en discriminatie structureel kunnen aangaan.

Wij danken de wethouder voor de toezeggingen. Wij steunen verder graag ook twee moties van de DENK-fractie. Wij hebben die meeondertekend. Wij komen na de stadsgesprekken terug op de verdere invulling van de agenda.

Op de valreep noem ik nog twee onderwerpen, die nu onze aandacht vragen en waar wij nog geen concrete toezeggingen op hebben gehad. Daarover dien ik straks twee moties in.

De GroenLinks-fractie juicht het toe dat het college voor het maken van de agenda eerst het gesprek met de stad wil aangaan. Wij willen echter wel dat het college zich op deze weg actief inzet om een brede groep Utrechters te bereiken. Wat betreft aandacht voor discriminatie zien wij een blinde vlek. Er is nu te weinig aandacht voor de meer kwetsbare positie van zwarte migranten en vluchtelingenvrouwen. Deze mensen hebben te maken met verscheidene vormen van discriminatie waardoor zij extra achtergesteld kunnen worden.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Ik hoorde mevrouw Deldjou Fard "een blinde vlek" noemen. Het is een moeilijk te bereiken groep, waar iedereen moeite mee heeft om die te bereiken. Het is dus niet zozeer een blinde vlek. Is mevrouw Deldjou Fard dat met mij eens?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ja. Volgens mij is echter wel duidelijk wat ik daarmee bedoel. Het is aan de heer Saïah zelf hoe hij dat opvat. Ik ben het helemaal met hem eens. Daar gaat het om.

Deze mensen hebben te maken met verscheidene vormen van discriminatie waardoor zij extra achtergesteld kunnen raken. Wij willen dat de gemeente actief op zoek gaat naar hun stem en dat het college de stadsgesprekken zodanig vormgeeft dat meer Utrechters daaraan deel kunnen nemen. Zorg ervoor dat de schoonmaakster met drie kinderen ook kan langskomen. Ga desnoods in buurthuizen of scholen met mensen in gesprek. Beluister ook de verhalen van de jeugd, middelbaar beroepsonderwijs, HBO en WO-meiden van diverse achtergronden.

"Motie 153

Discriminatie van zwarte, migranten, vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 09 juli 2020 ter behandeling van de Utrechtse Anti-discriminatieagenda.

Constateerend dat:

- Utrecht een cultureel diverse stad is;
- Meer dan de helft van de Utrechters vrouw is;
- Er veel zwarte, migranten, vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen in Utrecht wonen;
- Discriminatie op basis van kleur het vaakst voorkomt volgens de Utrecht Monitor;

Van mening dat:

- De zwarte, migranten en vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen te maken hebben met meerdere vormen van discriminatie waaronder racisme én seksisme;
- Het college stadsgesprekken wil voeren als basis voor de nieuwe Anti-discriminatie agenda;
- Organisaties in de stad aangeven dat er momenteel geen sterke netwerken zijn als het gaat om zwarte, migranten en vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen;
- Organisaties in de stad aangeven dat deze groep nu te veel buiten het beeld blijft bij de overheid
- Het belangrijk is dat alle verschillende Utrechters die met discriminatie te maken hebben gehoord worden en deel kunnen nemen aan deze stadsgesprekken;
- De stem van zwarte, migranten en vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen een stevige plek verdient binnen de nieuw op te stellen discriminatie agenda en hun stem proactief opgezocht moet worden;
- Dit tevens een startpunt kan zijn om als gemeente samen met de organisaties uit de stad een sterk netwerk op te bouwen onder Utrechtse zwarte, migranten en vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen;

Draagt het college op:

- Bij het organiseren van de stadsgesprekken voor de anti-discriminatieagenda te streven naar een bredere vertegenwoordiging van diverse Utrechters die te maken hebben met discriminatie en racisme.
- Bij de keuze voor het tijdstip en de locatie van de stadsgesprekken rekening te houden met deze brede vertegenwoordiging
- Samen met organisaties uit de stad – waaronder Artikel 1, Al Amal, Stichting JOU, en buurthuizen zoals de Oase, en opleidingen zoals ROC's, Hogescholen en Universiteiten – proactief opzoek te gaan naar de stem van Utrechtse zwarte, migranten en vluchtelingen en bi-culturele meiden en vrouwen;
- Zich hard te maken voor blijvend contact vanuit gemeente met Utrechtse zwarte, migranten en vluchtelingen en biculturele meiden en vrouwen;

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Deldjou Fard, de heer Saïah, de heer Wiegant, de heer Van der Zweth, de heer Sungur, de heer Van Heuven, mevrouw Streefland en mevrouw Oosters.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mevrouw Deldjou Fard somt een aantal doelgroepen op. Zij creëert een bepaald soort hokjes. Ik ben het helemaal eens met wat de heer Saïah zei, namelijk dat een aantal doelgroepen lastig te bereiken is, ik mis bijvoorbeeld in haar bijdrage mensen met een Aziatische of Oost-Europese achtergrond. Is de strekking van deze motie dat wij doelgroepen moeten zoeken die moeilijk bereikbaar zijn of gaat het mevrouw Deldjou Fard om specifiek het rijtje dat zij opsomt?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ja, ik ben het er absoluut mee eens dat wij moeten zoeken naar alle groepen die buiten ons zichtveld zijn, maar wat ik met de motie wil bereiken, is duidelijk maken dat de groep vrouwen die ik noem niet alleen te maken heeft met racisme en discriminatie, maar ook met seksisme, waardoor er sprake is van een aparte vorm van discriminatie. Daarom vind ik het belangrijk dat wij hier oog voor hebben en dat wij deze vrouwen moeten opzoeken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Zegt mevrouw Deldjou Fard dat Aziatische vrouwen geen last hebben van seksisme?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Een goed punt. Wat mij betreft, mogen de groepen die de heer Van Waveren noemt aan de groepen die ik noemde worden toegevoegd. Het gaat mij erom dat wij oog hebben voor dit soort problematiek. Ik heb dat tot nog toe niet gezien, dus ik roep het college op om inderdaad voor al deze vrouwen op te komen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dan doe ik de oproep om straks in de schorsing nog even de formulering van de motie te bekijken. De eerste punten van deze motie kan ik zeker onderschrijven, maar als de vrouwen in hokjes worden opgedeeld, ontbreken er groepen. Dan ontstaan nieuwe groepen die buiten beeld vallen. Dat lijkt mij precies niet de bedoeling te zijn.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik ben het helemaal met de heer Van Waveren eens. Ik kan mij bij zijn opmerking aansluiten. Volgens mij is de afgelopen jaren veel geëxperimenteerd met stadsgesprekken en hoe je mensen ook aselekt kunt uitnodigen, misschien op andere manieren en misschien met andere woorden en met andere vragen. Ik vind het belangrijk dat iedereen die niet standaard op stadsgesprekken komt zich extra welkom voelt.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ik sluit mij bij deze oproepen aan. Zoals in het eerste punt van het dictum staat, moeten wij ervoor zorgen dat alle groepen die niet worden gezien erbij worden betrokken.

Wij moeten onze gezamenlijke geschiedenis erkennen om samen te bouwen aan onze gezamenlijke toekomst. Dat moeten wij doen via inhoudelijk sterke en effectieve acties die helpen om discriminatie aan te pakken. In het debat zijn daarnaast soms ook symbolen belangrijk om tegen elkaar te zeggen: ik zie je pijn, ik erken je pijn en ik deel je pijn. Vandaag laten wij daarom graag het vuur van een lang gekoesterde wens van de stad opnieuw oplaaien. Deze wens is een aantal jaren geleden door de PvdA-fractie aangekaart. Wij willen dat er in Utrecht een monument komt ter nagedachtenis van het slavernijverleden. Wij willen dat de honderdvijftigste verjaardag van de afschaffing van de slavernij in 2023 stadsbreed zal worden gevierd.

"Motie 154

Keti Koti, gebroken ketenen.

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 09 juli 2020 ter behandeling van de Utrechtse Anti-discriminatieagenda

'Om te weten wie ik ben, moet ik weten waar ik vandaan kom. Om te weten waar ik ga, moet ik weten waar ik sta. Slavernij is ons beladen gedeelte verleden.' Spoken word artiest Lucinda Malbons.

Constaterende dat:

- De mogelijkheden voor een Utrechts monument om het slavernijverleden te herdenken zijn verkend;
- Dit tot nu toe nog niet heeft geleid tot een monument;
- De wens voor een monument in de stad bestaat, onder andere bij de organisatoren van Keti Koti Utrecht;
- Het in 2023 150 jaar geleden is dat de afschaffing van de slavernij plaatsgevonden heeft;

Van mening dat:

- Ook in Utrecht mensen wonen wiens voorouders slachtoffer waren van slavernij en dit een pijnlijk historisch onderwerp is die alle Utrechters aangaat;
- Het belangrijk is om gezamenlijk de geschiedenis te erkennen, om daarna weer samen aan een toekomst te kunnen bouwen;
- Een stadsbrede herdenking en viering van de afschaffing van de slavernij en een monument passen bij Mensenrechtenstad Utrecht;

- Een stadsbrede herdenking en viering in 2023 bijdragen aan het gezamenlijk stilstaan bij een belangrijk historisch moment uit de Nederlandse geschiedenis;
- Het monument een zichtbare erkenning is voor het leed dat slavernij eeuwenlang heeft aangericht en tot op de dag van vandaag haar sporen nalaat bij velen;

Draagt het college op:

- In gezamenlijkheid met organisaties en bewoners uit de stad die zich de afgelopen jaren hard hebben ingezet voor een slavernijmonument te komen tot een voorstel voor een Utrechts Slavernijmonument;
- Het monument tijdens de viering van Keti Koti op 1 juli 2023 te onthullen;
- Samen met de stad te werken aan een stadsbreed herdenkingsjaar in 2023 met een rijk aanbod, met onder andere tentoonstellingen, voorstellingen, debatten en aandacht in het onderwijs;
- Te zoeken naar financieringskansen bij landelijke en/of lokale fondsen, zoals het Oranjefonds;
- Waar nodig aanvullend budget vrij te maken binnen bestaande programma's, zoals Diversiteit en/of Kunst in de openbare ruimte;

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Deldjou Fard, de heer Saïah, de heer Wiegant, de heer Van der Zweth, de heer Sungur, mevrouw Oosters, de heer Van Heuven en mevrouw Streefland-Driesprong.

Ik vind de verbinding mooi waarmee wij kiezen om samen de schouders eronder te zetten. Wij moeten dit vasthouden. De mensen in de stad, zwart en wit, rekenen op ons.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! De DENK-fractie heeft een tijdje geleden een initiatief genomen om een onderzoek naar het slavernijverleden te doen. Dit is zo'n voorstel waarvan je denkt dat het een fantastische conclusie zou kunnen zijn van het onderzoek naar het Utrechtse aandeel in het slavernijverleden en dat er een monument komt. Hoe komt het dat de GroenLinks-fractie nu de noodzaak voelt om dit voorstel in te dienen?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Het onderzoek gaat inderdaad over ons aandeel in het slavernijverleden, maar anderzijds zijn de partijen in deze stad al bijna vier jaar bezig om dit voor elkaar te krijgen. Het is hoog tijd voor actie.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Het onderzoek roept er ook toe op om met de partners in de stad te bekijken wat het aandeel is en wat ervoor nodig is en hoe de stad ermee omgaat. Dat bedoelde ik met de vraag waarom het onderzoek niet wordt afgewacht zodat men weet wat wij hier willen hebben. De GroenLinks-fractie dient daartoe nu een voorstel in, misschien een andere verklaring dan deze.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij heeft de D66-fractie de motie meeondertekend.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Het is voor de D66-fractie hartstikke belangrijk dat er een monument komt waarmee wij onze eigen geschiedenis erkennen. Echter, ik zou het mooi hebben gevonden als de DENK-fractie een voorstel heeft ingediend om dat onderzoek te starten de conclusie daarvan is dat de stad een monument nodig heeft. Nu wordt dat een politiek onderwerp. Natuurlijk gaan wij met de motie mee omdat het onderwerp belangrijk is, maar wij hadden het mooier gevonden als dat de conclusie van dat onderzoek was.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Dank voor uw steun.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik dacht dat mevrouw Deldjou Fard er iets over zou zeggen. Dat heeft zij waarschijnlijk in haar interrupties gedaan.

Het voorkeursbeleid heeft men in Amsterdam wél ingevoerd. De GroenLinks-fractie in Utrecht zal daar waarschijnlijk niet toe overgaan. Ook de wethouder is er geen voorstander van. Waarom moeten de Utrechters achterblijven op de Amsterdammers? Denkt de GroenLinks-fractie dat Utrecht het beter doet dan Amsterdam?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Het is heel erg tof dat onze fracties door het hele land op dit onderwerp superactief zijn. Ik ben daar heel trots op, maar iedere stad doet dat op haar eigen manier. Ik vind het belangrijk dat wij de wethouder in Utrecht de ruimte geven om de acties uit te voeren die nodig zijn.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Wanneer is het voor de GroenLinks-fractie dan genoeg? Wanneer besluiten wij dat de ruimte die wij hebben gegeven genoeg is en dat wij een maatregel zoals het voorkeursbeleid invoeren?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! De "wanneer" en "als wat" vragen in de politiek zijn erg lastig te beantwoorden. Ook de heer Sungur weet dat, hoop ik. Voor de GroenLinks-fractie is het belangrijk dat er de gemeente een inclusieve organisatie is en dat de mensen zich daar thuis voelen. Echter, als zij binnenkomen, zijn ze binnen de kortste keren weg. Ook daar ligt urgentie. Wij moeten werken aan beide kanten. Ik vroeg hier in de commissievergadering aandacht voor. Ik vind dit een ontzettend belangrijk onderwerp. Laten wij samen de schouders eronder zetten en geen dingen overhaast invoeren omdat het ergens anders ook zo is. Laten wij dit op de Utrechtse manier doen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Het punt dat de D66-fractie maakt, is één van de redenen waarom wij op dit moment de motie over het slavernijmonument niet hebben meeondertekend. Ook wij erkennen dat het belangrijk is om dit soort punten in de geschiedenis een plek in de openbare ruimte te geven om daarover te kunnen spreken en om te voorkomen dat de geschiedenis zich herhaalt. Mijn probleem met deze motie is dat er een onderzoekscommissie is ingesteld bestaande uit experts, maar nu wil de politiek de stad graag iets laten zien en de experts iets afnemen dat objectief kan worden onderzocht en waarover een advies kan worden gegeven. Daarnaast doet de motie geen dekkingsvoorstel. Dan voelt de motie voor ons teveel aan als een middel om snel te kunnen scoren en niet als iets waarover wij kunnen spreken.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Ik hoorde geen vraag, maar ik geef wel een reactie op de woorden van mevrouw Rajkowski. Scoren is het laatste dat wij in dit debat moeten doen. Ik vind het heel belangrijk dat de raad zich voor goede acties voor de stad gezamenlijk inzet. De oproep die ik vandaag doe, is iets dat ik sinds ik raadslid ben in de stad al heel vaak heb gehoord. Ik vind het nodig dat wij nu in actie komen. Ik ben het ermee eens dat een onafhankelijk onderzoek wordt gedaan, maar soms moet de politiek ook zelf actie ondernemen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Het onderzoek dat wordt gedaan, is om te zien wat het aandeel van Utrecht in het slavernijverleden is geweest. Daar komt echt geen uitspraak uit naar voren of wij een monument moeten oprichten. Dat is aan de politiek. Daar is deze motie voor bedoeld. Dat is waarom de PvdA-fractie daar al eerder mee is gekomen. Daarom is het goed om de motie te steunen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Misschien is het toch goed om te bekijken of wij tot elkaar kunnen komen. Daarom zitten wij hier. Als de motie op die manier wordt overgenomen of geïnterpreteerd, is het belangrijk dat de onderzoekscommissie ook wat kan zeggen over een plek waar het monument komt te staan. Misschien is er in Utrecht een plek die historisch belangrijk is geweest waar het monument kan komen. Dan kunnen wij daar een heel eind in meegaan.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Interpreteren mogen wij niet, dat is bekend, maar wij kunnen natuurlijk wel een reactie van het college krijgen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Met alle respect, maar dat staat gewoon in het eerste punt van het dictum, het idee om het samen met de stad te doen samen met organisaties. Daar kan een onderzoek bij worden betrokken. Volgens mij is er niets dat de fracties belet om met de motie in te stemmen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De wethouder zal daarop straks een reactie geven.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Dank, ook voor de bijval van de PvdA-fractie. Dat is precies wat wij zeggen. Ga alsjeblieft met de organisatie bespreken wat nodig is. Ik omarm het voorstel volledig.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik neem de spreekbeurt over van mevrouw Raaijmakers, die ziek thuis zit.

Racisme en discriminatie zijn in onze samenleving op de woningmarkt, op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en op straat hardnekkige en diepgewortelde problemen. Mensen worden niet gelijk behandeld vanwege bijvoorbeeld een achternaam of een huidskleur. Helaas horen wij die verhalen ook in Utrecht. Voor de PvdA-fractie is dat onacceptabel. Wij moeten dit punt blijven aankaarten en er een open dialoog over blijven voeren, zoals hier in de raad. Wij zien de afgelopen tijd dat dit punt in Utrecht leeft. Dat is te merken aan de enorme demonstratie op het Jaarbeursplein. In Utrecht werken wij nu aan het opstellen van een nieuwe antidiscriminatieagenda. Wat ons betreft, is het een agenda die lef moet tonen, een agenda die mag schuren en die gevoelige onderwerpen, zoals de straatnamendiscussie, niet uit de weg gaat. De wethouder heeft dit toegezegd, dus wij kijken uit naar de uitwerking hiervan.

Wat ons betreft, hoort bij lef ook een gemeente die stevig kan optreden en daar zichtbaar in is. Als het aan de PvdA-fractie ligt, worden mystery guests en mystery calls – ik houd mij aanbevolen voor Nederlandse woorden daarvoor – ingezet. Dat zijn goede instrumenten om racisme en discriminatie aan te tonen. Ook zijn het naming en shaming niet schadelijk voor organisaties die zich niet schuldig maken aan racisme en discriminatie. Ook hier dienen wij mede een motie over in.

Ook anoniem solliciteren kwam aan de orde. Ik vind het waard om te vermelden dat anoniem solliciteren in de gemeente Den Haag wel degelijk een succes was, maar dat zal in Utrecht misschien minder het geval zijn. Het is in ieder geval noodzaak om hier een volwaardige opvolger voor te krijgen.

Racisme en discriminatie bestrijden doe je gezamenlijk. Er zijn verscheidene moties ingediend die daar voorstellen voor doen. Wij zullen vandaag mede voorstellen indienen om concrete en effectieve maatregelen te nemen. Ik wil in het bijzonder de motie noemen die oproept om in Utrecht het monument ter herinnering aan het slavernijverleden op te richten. Wij vroegen daar jaren geleden al om. Het zou mooi zijn als wij daar vandaag daadwerkelijk toe besluiten.

Het gaat niet alleen om bestrijden, wij moeten ook de kansen belichten die de stad heeft, een kleurrijk Utrecht, waar zoveel mensen met dermate veel achtergronden samenwonen.

Wij waren erover verheugd dat onlangs is aangekondigd dat Utrecht een monument voor gastarbeiders krijgt. Samen met de DENK-fractie hebben wij daarover vragen gesteld, maar nu willen wij daarop doorpakken. De oprichting van het monument in 2021 moeten wij dan ook aangrijpen om het verleden dat zoveel Utrechters in onze stad hebben gehad in brede kring onder de aandacht te brengen. In samenwerking met de DENK-fractie zijn wij blij dat wij hierover vandaag een voorstel kunnen doen.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Zoals ook anderen hebben gezegd, de "black lives matter" beweging heeft in Nederland, maar ook in Utrecht het racismedebat aangewakkerd. Dat werd hoog tijd. Ik wil mijn collega-woordvoerders en de wethouder bedanken voor het debat dat wij onlangs in de commissievergadering daarover hebben gevoerd. Dat was volgens mij een goed debat. Ook de wethouder reageerde op veel van onze vragen positief. Zij is zich ook van veel zaken bewust, bijvoorbeeld dat de gemeente via inclusieve communicatie en beeldvorming mede kan bepalen dat inwoners zich daadwerkelijk in de gemeente thuisvoelen. Zij vroeg overigens ook om voorbeelden waar het mis zou gaan. Die hebben wij gelukkig niet gezien, maar het kan altijd beter. Institutioneel racisme zit in ons. Zoals Esther Ouwehand vorige week in de Tweede Kamer zei: "Niemand van ons heeft institutioneel racisme bedacht. Wij zijn er allemaal mee grootgebracht zonder dat wij het door hadden." Zij zei ook: "Niemand wil een racist worden genoemd, maar wij moeten wél onder ogen zien wat er dagelijks gebeurt."

Ik heb een tijdje nagedacht of ik dit in betere woorden kan vatten, maar dat is niet het geval, dus ik haal haar graag aan. Ik citeerde haar woorden letterlijk.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik hoor steeds de term "institutioneel racisme". Kan de heer Van Heuven mij daarvan een definitie geven?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Over institutioneel racisme kunnen wij lang doorpraten. Wetenschappers kunnen daar boeken over volschrijven. Dat hebben zij inderdaad gedaan. Institutioneel racisme zit al sinds het slavernijverleden in ons systeem gebakken en leeft nog altijd. Wij hebben altijd voor- en afkeuren en beeldvorming van hoe wij met mensen omgaan. Ik wil het hierbij graag laten, maar het is wel duidelijk dat er waarden bestaan waarop wordt gehandeld. Dat noem ik institutioneel racisme.

De gemeente weet dat er dagelijks verkeerde dingen gebeuren en omdat het altijd beter kan dient de PvdD-fractie vandaag een aantal voorstellen mede in.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Hoe kan de samenleving bereiken dat racisme en discriminatie structureel worden verruild voor acceptatie, rechtvaardigheid en gelijke behandeling? Om die vraag te beantwoorden, moeten wij racisme en discriminatie bekijken via intersectie. Dit probleem is een kruispunt waarbij verscheidene stigmatiserende en beperkende mechanismen tegelijkertijd de gelijke behandeling van mensen tegenhouden. Het gaat om een discours en om macht en in het bijzonder waar macht zich bevindt, wie de macht heeft en hoe die wordt gebruikt. De wethouder heeft vanzelfsprekend macht, de macht om een monument ter nagedachtenis, erkenning en bewustwording van de slachtoffers van het Nederlandse koloniale verleden en de slavernij op te richten, of de macht om het plakkaat op de gevel van het stadhuis dat de vrede van Utrecht herdenkt te voorzien van een aanvulling op datzelfde verleden. Het uitblijven daarvan laat zien dat racisme en discriminatie niet alleen bestaan als historische praktijk in extreme vormen, maar dat die ook subtielere vormen van onderdrukking kennen, zoals eenzijdige en onvolledige representatie van cultuur en geschiedenis. Met het erkennen of belichten van die kanten van de geschiedenis wordt het bestaansrecht van mensen met kleur niet vanzelfsprekend verklaard, hetgeen geen recht doet aan het perspectief van mensen met kleur in relatie tot het collectieve verleden en het leed die hiermee samenhangen. Dit voelt voor mensen met kleur keer op keer aan als een vorm van microagressie.

De wethouder zou van alles kunnen doen met de macht die hem of haar is gegeven. De actuele ontwikkelingen in het publieke en politieke debat tonen bereidwilligheid voor onvoorwaardelijke gelijkheid en rechtvaardigheid in de samenleving. Dit lijkt te werken als een katalysator voor het uitbannen van het systematische racisme en discriminatie van hoog tot laag. Het is te makkelijk om hier alleen de wethouder op aan te spreken. Dit zijn zaken die maatschappijbreed toe zijn aan een cultuuromslag, maar dat betekent niet dat deze wethouder en de stad Utrecht niet méér kunnen doen.

Tenslotte is de specifieke ervaring van het hebben van een zwart of gekleurd lichaam in deze samenleving niet iets is dat je kunt beleven als je zo'n lichaam niet bezit. De wethouder bezit zo'n lichaam niet, niemand in het college bezit dat en ik al evenmin. Ik verwacht daarom van de wethouder dat zij alles in het werk stelt om een cultuur van verbondenheid en bewustwording te creëren. Ik verwacht van haar de bereidheid om de huidige machtsverhoudingen te herzien. Wij kijken daarom uit naar de uitwerking van de aangekondigde agenda.

Concreet denkt de Student & Starter-fractie hierbij bijvoorbeeld aan de volgende punten, waarbij wij verschillende moties van de fracties van DENK, GroenLinks, VVD en CDA als begin zullen steunen, bijvoorbeeld over het aannemen van mensen met een bi- en multiculturele achtergrond voor meer dan alleen de ondersteunende functies, of over het instellen van een integrale beleidsparagraaf voor verschillende dossiers voor de borg van diversiteit die antiracistisch en discriminatievoorkomend werkt, of zich ervoor in te zetten om het slavernijverleden, het racisme en de discriminatie structureel een plek in het onderwijs te geven op een Utrechtse manier, bijvoorbeeld door het aanbieden van lespakketten, want institutioneel racisme en discriminatie categorisch uitbannen betekent het voor ieder mens met kleur, handicap, genderidentiteit of seksuele voorkeur een thuis helpen creëren waarin veiligheid, vrijheid, herkenning, gelijkheid en rechtvaardigheid werkelijkheid zijn.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik wil graag nog even terugkomen op het punt uit de commissievergadering – ik zei hetzelfde ook tegen de heer Saïah – hoe de overheid hier moet optreden. Ik vind dat een heel belangrijke vraag. Het is een groot maatschappelijk probleem. Ik heb ook in de commissievergadering gezegd dat dit iets is dat al heel lang speelt en helaas ook nog heel lang zal spelen en waar wij blijvend aandacht voor moeten organiseren.

Hoe zorgen wij ervoor dat in de samenleving discriminatie wordt aangepakt? Wat mij betreft, helpt het absoluut niet om daarin te polariseren, om mensen stempels "goed" en "fout" mee te geven en om de samenleving daarmee in tweeën te delen. Wij moeten juist naar manieren zoeken om de samenleving bij elkaar te brengen en om de mensen samen te laten praten over wat er nodig is en wat

er moet veranderen. Ik heb daartoe een motie opgesteld. De motie roept op om het door de gemeente mogelijk te maken dat dit in de samenleving, in bedrijven, in sportverenigingen en in scholen wordt aangejaagd. Ik denk dat dit veel productiever is dan te proberen dit af te dwingen en om mensen zich te laten gedragen zoals de overheid dat wenst. Dat is historisch nooit een groot succes gebleken. Ik denk dat dit zeker op dit onderwerp, waar lang aandacht voor nodig is, niet zal helpen.

"Motie 155

Discriminatie aanpakken, dat doe je samen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020,

Constaterende dat:

1. Discriminatie een maatschappelijk probleem is en helaas van alle tijden,

Overwegende dat

1. Overheidsingrijpen op dit thema slechts zoveel effect kan hebben als er maatschappelijk draagvlak voor is,
2. Het daarom van belang is dat er in bedrijven, op clubs, op scholen en elders over discriminatie gesproken wordt, zodat het bewustzijn, respect en het begrip over en weer toenemen,

Roept het college op

1. In de nieuwe anti-discriminatieagenda volop ruimte en ondersteuning te geven aan maatschappelijke initiatieven die het gesprek over discriminatie ondersteunen,"

De motie is ondertekend door mevrouw Rajkowski en mijzelf.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Het feit dat mensen discrimineren en dat niet zouden moeten doen, is niet een wens van de overheid, maar dat is in dit land gewoon verboden. Dit wil ik stellen in de richting van de CDA-fractie. Vandaar dat wij een aantal voorstellen hebben gedaan om discriminatie harder aan te pakken dan het alleen met elkaar in gesprek gaan. Ik juich het met elkaar in gesprek gaan toe. De mensen moeten met elkaar in gesprek gaan om daarvan te leren, maar is de CDA-fractie het met ons eens dat als in dit land iets verboden is dat verbod daadwerkelijk moet worden gehandhaafd in de zin van dat daar toezicht op moet worden gehouden?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Het is juli. Laat ik het over Zwarte Piet hebben. Ik vind dat een mooi onderwerp voor een discussie. De rechter heeft zich daarover uitgesproken. Zwarte Piet is niet verboden. Zwarte Piet mag rondlopen. Toch leeft in Utrecht een breed gevoel dat wij dat niet meer moeten willen. Dat onderschrijf ik van harte. Maar wij hebben ook gezegd, al jaren geleden, dat wij daar geen moties over aannemen of instemmen met besluiten van de gemeenteraad daarover, want dat helpt niet. Als wij dat zouden doen, zou de samenleving worden verdeeld in voor- en tegenstanders. Het ophouden met Zwarte Piet moet in de samenleving zelf gebeuren. In een jaar of vier á vijf is dat vrij effectief gebeurd. Het betrof niet iets dat was verboden, maar wel iets waarvan iedereen vond dat het aanpassing verdiende. Hetzelfde geldt voor de discussie over het monument. Moet de raad besluiten dat het monument er komt? Zou het niet veel mooier zijn als daarover in de samenleving zou worden gesproken en als daar het initiatief ertoe wordt genomen? Ik denk dit laatste absoluut.

Laat ik nog een voorbeeld noemen. De raad en de politiek proberen hieraan samen wat te doen. Ik ben het niet altijd met wethouder Voortman eens, maar over dit onderwerp wel. Ik denk dat zij er voor 100% voor gaat. Als de heer Sungur dan in de krant roept dat wethouder Voortman niet bij de demonstratie was en dus geen hart voor de zaak heeft, vind ik dat echt kwalijk. Dat verdeelt de politiek over een onderwerp waarbij wij juist zouden moeten samenwerken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Over dit laatste moet ik zeker wat zeggen. Ik vind dat als je portefeuillehouder diversiteit bent, wethouder bent en verantwoordelijk bent voor het antidiscriminatiebeleid in de stad en er wordt voor jouw deur een demonstratie gehouden waar 4.000 mensen aan meedoen die zeggen meer gelijkwaardigheid te willen, dan kun je daar op zijn minst wel wat over zeggen. Dat hebben wij gemist. Dat hebben ook de mensen in de stad gemist. Er wordt van alles getwitterd. Er wordt richting media van alles gezegd, maar op dat vlak heb ik oprecht van de wethouder van Utrecht iets verwacht, bijvoorbeeld dat zij op zijn minst iets had getweet. Volgens mij hebben wij dan het volste recht om te zeggen dat de wethouder iets meer had kunnen doen in plaats van zich afzijdig houden.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij zijn wij hier om de acties van de wethouder te controleren, maar niet haar twitterberichten

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ook ik controleer graag de twitterberichten van wethouders. Er staan nogal eens interessante dingen in. Overigens volg ik ze niet, want dat is doodvermoeiend. Zo nu en dan bekijk ik ze.

De vraag is: hoe gaan wij met elkaar mee om. Ik heb de heer Sungur dat punt niet horen inbrengen in de commissievergadering van vorige week of van twee weken geleden. Waarom moet dit in de krant zo worden geroepen? Waarom geeft de heer Sungur iedere keer op alles af wat er mis is? Wij zagen cijfers op de Utrecht monitor waar de mensen het meest last van discriminatie hebben. Dat was in Overvecht en in Kanaleneiland. Als wij over discriminatie spreken, heeft de heer Sungur daar de mond vol van, maar als wij spreken over de € 10 miljoen die wij in Overvecht investeren om daar de achterstanden aan te pakken, geeft de DENK-fractie niet thuis en dan is ze niet in de commissievergadering aanwezig.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! De heer Van Waveren haalt er allerlei andere dingen bij. Dat is niet terecht. Als de heer Van Waveren de moeite had genomen om in de commissievergadering beter te luisteren naar de DENK-fractie, dan had hij wel degelijk gehoord dat ook wij in de commissievergadering de wethouder hebben gevraagd waar zij was op het moment dat de demonstratie plaatsvond. Die kritiek en allerlei andere zaken – het is prima dat de heer Van Waveren die aan de orde stelt – zijn niet rechtvaardig.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik constateer dat de DENK-fractie op dit onderwerp blijkbaar liever polariseert en verdeelt. Ik denk dat de samenleving en de politiek daarmee niet zijn gebaat. Wij moeten proberen om samen oplossingen te zoeken, maar ik constateer dat de heer Sungur daar bijster weinig moeite voor doet. Hij zoekt vooral het verschil op. Dat helpt bij een onderwerp als dit zeker niet.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik constateer dat de heer Van Waveren en de CDA-fractie wanneer het aankomt op veiligheid of bijstandsfraude heel hardhandig willen ingrijpen. De achtergrond van de mensen vindt hij op dat moment niet belangrijk. Hij wil gewoon een hardhandig beleid voeren. Er moet volgens hem worden gehandhaafd, maar als het aanpakken van discriminatie aan de orde is, wat net zo verboden is en wat nota bene artikel 1 van de Grondwet is, doet hij daar heel los over. Dan moeten wij met elkaar in gesprek en moeten wij elkaar een beetje stimuleren en dat soort dingen. Dat vind ik ronduit zwak.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat de heer Van Waveren daar op reageert en dat wij dan weer verdergaan met zijn bijdrage.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Voor mij geldt over al die onderwerpen, ongeacht die discriminatie, fraude dan wel veiligheid betreffen, dat er is sprake van een piramide. Je begint met een gesprek en hoopt dat mensen zich van nature gedragen zoals dat is gewenst en fatsoenlijk is, maar aan het einde van de piramide, als al de maatregelen niet werken, dan ga je naar handhaving toe. Dat geldt voor bijstandsfraude, dat geldt voor verkeersveiligheid – eerst veilig inrichten, dan signaleren en dan handhaven – en dat geldt hiervoor ook. Ik denk dat op dit onderwerp van discriminatie en gevoelens van discriminatie, ook waar dat niet strafbaar is, maar waar je toch een wenselijk beeld van hebt, het goed is om eerst het gesprek te voeren. Wij moeten artikel 1 ruim de kans geven om de helpen met ondersteuning als discriminatie wordt geconstateerd en als er klachten zijn. Daar zoeken wij graag naar, maar het moet wel een samenhangend pakket zijn en niet alleen de harde aanpak die de heer Sungur voorstelt zonder daarover een gesprek te voeren. Ik denk dat dit volstrekt averechts zal werken, omdat je dan de samenleving niet meekrijgt, maar verdeelt.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik was het niet van plan, maar omdat de heer Sungur mij in de wandelgangen vroeg waarom wij nooit moties steunen op het gebied van discriminatie, maak ik vandaag graag gebruik van mijn spreektijd om daar wat uitgebreider op in te gaan. Ik zal niet onze bijdrage uit de commissievergadering overdoen, maar ik wil wél benadrukken dat echt iedereen in deze raad racisme veroordeelt. Ook de PVV-fractie is fel tegen racisme. Racisme is strafbaar. De

slachtoffers moeten daarvan aangifte doen. De politie en het OM moeten racisme opsporen en vervolgen. Daar zou volgens mij de focus van de gemeenteraad op moeten liggen.

Het maakt echt niet uit of je bruin, zwart, geel of blank bent. Het gaat om het gedrag van individuen. Discriminatoire gedrag vindt plaats onder alle mensen en in alle groepen. Nu lijkt het net alsof alleen blanke Nederlanders een cultuur van racisme hebben. Dat is natuurlijk niet zo. Ik wijs op het racisme met betrekking tot Armeniërs, Koerden en Alafieten in Turkije; tot Molukkers in Indonesië; tot Indianen in de Verenigde Staten en in Canada en natuurlijk inspireert de islam tot racisme.

De PVV-fractie erkent niet de uitlatingen over institutioneel racisme. De meest gevaarlijke vorm van racisme is als een overheid of een instituut racistisch is.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Soms denk ik dat wij er niet op moeten reageren, maar anders laten wij dit gebeuren alsof het niets is. Zeggen dat een godsdienst inspireert tot discriminatie of racisme is op zichzelf al een godsdienst wegzetten en is daarmee discriminerend. Dat is wat nu in deze raadszaal gebeurt. Wij werpen dat in ieder geval verre van ons.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! De islam staat voor joden zijn apen, joden zijn leugenaars en vrouwen en homo's worden onderdrukt. 70% van de Nederlandse moslims is volgens onderzoek van professor Koopmans vóór de sharia en vóór geweld tegen Nederlanders. 47% wil geen homo als vriend. Daar is empirisch bewijs voor. Ik citeer alleen professor Koopmans.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Er is ook empirisch bewijs voor dat witte oude mannen het meest pedofiel zijn. Is dat een reden om dan in de richting van de heer Van Deún te kijken?

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik ben geen witte man, maar daar kom ik dadelijk op terug. Je gaat natuurlijk naar groepen kijken. Natuurlijk kun je daar geen stigma op drukken, maar wij hebben het nu over de islam. Daar doelt de heer Sungur op. Wij vinden dat de islam en de sharia een aantal soera's bevatten die puur discriminatoire zijn.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! De heer Van Deún weet donders goed dat de islam op dat vlak behoorlijk veel overeenkomsten heeft met twee andere religies die ook in Utrecht aanwezig zijn. Kap gewoon met die onzin. Ik snap niet waarom u geen bijdrage kunt geven waarin u pleit voor meer verbinding en meer aanpak van discriminatie in plaats van opnieuw groepen wegzetten. De heer Van Deún is eigenlijk aan het discrimineren. De heer Van Deún is een voorbeeld van wat wij in deze stad zouden moeten bestrijden.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik ben het met de heer Sungur eens. Ik hoor de heer Van Deún zeggen dat wij niet moeten stigmatiseren, maar dat is precies wat hij hier doet: het niet aanwijzen van wangedrag van individuen wat wangedrag is, het koppelen daarvan aan een religie en het daarmee stigmatiseren. Dat is een verdeling en dat is discriminatie. Dat is waarom wij deze agenda nodig hebben.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik zeg niet dat iedereen discrimineert. Ik heb niets tegen moslims, zeg ik altijd, maar ik heb wel wat tegen de islam. Die inspireert volgens mij tot racisme.

Wij spraken over institutioneel racisme. Ik weet daar gelukkig geen enkel voorbeeld van. Het zijn individuen bij instituten die racistisch zijn. Dat is verwerpelijk genoeg. Als de politie racistisch zou zijn, zouden er niet zoveel allochtone homoseksuelen of vrouwelijke politieagenten zijn. Als de Belastingdienst institutioneel racistisch zou zijn, zou de volledige fractie van DENK werkloos zijn. De PVV-fractie is ervan overtuigd dat racisme voorkomt. Ik mag, als allochtoon, die ik zelf ben, een paar ervaringen met u delen. Kwetsende opmerkingen komen natuurlijk voor. En die moet je bespreekbaar maken, zeker. Wij moeten daar met z'n allen aan werken.

Toen mijn ouders zich aan het begin van de jaren '50 in Oog in Al vestigden – nadat zij waren gevlucht uit Soembawa – werd ons gezin natuurlijk best vreemd aangekeken. Als kattenkwaad werd uitgehaald, kwam de politie ook bij ons aan de deur. Was dat etnisch profileren? Wij hebben dat in elk geval nooit zo ervaren. Toen mij vader een keer saté maakte – toen was in Nederland de barbecue nog niet uitgevonden – stond zelfs de brandweer voor de deur. Wij moesten daar hard om lachen. Wij vonden dat eigenlijk best leuk.

Wij – de Indische gemeenschap – werden "pinda's" genoemd. Vonden wij dat erg? Welnee. Ik heb daar nooit iets over gehoord. Het woord "pinda" als scheldwoord is inmiddels zelfs uit de Van Dale geschrapt. Een glossy over onze cultuur heet zelfs zo.

Hoe noemden wij de Hollanders? Totoks.

Alle groepen hebben wel iets over andere groepen. Laat dat van je afglijden, of doe aangifte als het echt discriminatie is.

Ikzelf ben trots op Nederland. Ik heb gevochten, geleerd en mijn kansen gepakt. Ik heb bereikt wat ik heb bereikt in Nederland en door Nederland.

Wat was er met mij gebeurd als ik in Soembawa Besar was opgegroeid?

Als wij spreken over institutioneel racisme, zijn er dan patronen waardoor je minder kansen hebt vanwege je huidskleur?

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik ben ook trots op dit land. Ik ben ook trots op alles dat ik heb mogen meemaken. Ik heb kunnen genieten van een prachtige opleiding in een omgeving die veilig was. Dat is het punt helemaal niet. Wij zitten hier vandaag voornamelijk voor mensen die niet zo weerbaar zijn als wij. Daar gaat het om.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Daar ben ik het wel mee eens. Ik kom daar zo nog wel op terug. Ik ga verder met mijn bijdrage.

Wat ik heb ervaren, is dat wij, ondanks dat wij ons wel eens een vreemde eend in de bijt voelden, ons hier nooit "niet welkom" hebben gevoeld. Dat klopt met de huidige cijfers dat 95% van de Nederlanders graag met allochtonen omgaat (CBS 2018).

Er zijn vorig jaar bij het OM 123 meldingen over discriminatie gedaan, op bijna 18 miljoen inwoners. Of het valt mee, of wij leven in een onleefbare, hopeloze fascistische staat – terwijl ik dagelijks een tolerante liberale samenleving ervaar.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Ja, dit is echt de grootste onzin die ik ooit heb gehoord. Ik kan mij hier echt kwaad over maken, maar dat zal ik niet doen.

Als de meldingscijfers worden genoemd – wij hebben daarover in de raad al vaker gesproken – zijn er mensen die oprecht niet melden omdat zij het geloof en het vertrouwen niet hebben dat met die melding iets gebeurt. Ik kijk naar mijn broertjes en mijn neefjes en nichten. Ik zie dat zij pijnlijke ervaringen hebben. De heer Van Deún zet die nu weg en zegt dat wij daarmee niets hoeven te doen. Het gaat om mensen, kinderen, jongeren en volwassenen die pijnlijke ervaringen voelen, ook in deze stad en in dit land, waar wij allemaal trots op kunnen zijn. De stigmatisering waar de PVV continu mee bezig is, draagt wél bij aan de voedingsbodem voor haat, discriminatie, racisme en islamfobie waardoor mensen zichzelf niet kunnen zijn en waardoor zij zichzelf heel vaak geen Nederlander kunnen voelen. Ik zou heel graag willen dat de heer Van Deún daarmee ophoudt. Effe serieus, kom op.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Gelukkig ga ik over mijn eigen woorden. De heer Saïah kan van alles vinden, maar hij kan niet hebben gehoord dat ik heb gezegd dat wij niets aan racisme of discriminatie moeten doen, sterker nog, ik vind dat wij daar keihard tegen moeten optreden.

Of er geen aangiftebereidheid is of dat mensen geen aangifte willen doen ... ik vind nog steeds dat het aantal van 123 mensen op de 18 miljoen heel laag is.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Toen wij anderhalf jaar geleden de motie indienden om op de woningmarkt mystery guests in te zetten, zei de wethouder dat bij hem helemaal geen signalen waren ingekomen dat op de woningmarkt sprake zou zijn van discriminatie. Dankzij de raad heeft een onderzoek plaatsgevonden. De resultaten daarvan waren schrikbarend. Het feit dat iets bij ons niet helemaal bekend is, kan in dit geval meer een blinde vlek zijn dan dat er in de samenleving dingen niet gebeuren.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Dat onderzoek was verschrikkelijk. Wat mij betreft, had dat een voorbeeld moeten zijn om aangifte van te doen. Er wordt een onderzoek gedaan en dan gebeurt dat anoniem, maar dat zou een reden zijn waarom men aangifte had moeten doen. Wat in dat onderzoek is gebeurd, kan niet. Dat is echt helemaal fout.

Discriminatie van autochtone Nederlanders. Daar hoor nooit iemand over. Nederlanders staan achterin de rij voor een woning. Asielzoekers worden voorgetrokken, bang als wij zijn om voor racist te worden uitgemaakt.

Wij zullen de moties van de DENK-fractie wel degelijk beoordelen op onze waarden en normen. Dat wil niet zeggen dat wij overal tegen zullen stemmen. Wij zullen die echt bekijken. Misschien stemmen wij overal tegen, maar wij zullen de moties echt toetsen. Wij wijzen ze niet op voorhand af omdat de heer Sungur ze indient. Ook wij zijn tegen racisme.

Wij dienen de volgende motie in.

"Motie 156

Utrechters zijn geen racisten

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van de aanpak van racisme en discriminatie, gehoord de eerdere beraadslagingen in de Utrechtse commissie M&S en het debat in deze gemeenteraad, spreekt uit, dat Utrechters géén racisten zijn, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik ga weer terug naar de dialoog, denk ik. Volgens mij zitten wij daarvoor hier. Voordat ik doorga met mijn inbreng, wil ik de Student & Starter-fractie complimenteren met hun inbreng. Ik zou die eigenlijk één op één willen kopiëren en overnemen. Ik vond die goed geschreven, duidelijk niet polariserend en met respect voor iedereen. Volgens mij is dat de lijn die wij hier moeten volgen.

De reden waarom wij niet voor dit raadsdebat hebben meegeagendeerd, is omdat wij in de commissievergadering een aantal punten hebben ingebracht die bijna allemaal zijn overgenomen of waarover is toegezegd dat erop zal worden teruggekomen, allemaal met de insteek om in de samenleving een soort duwtje te kunnen geven dat daar die verandering sneller en concreter plaatsvindt, zoals het beschikbaar stellen van de kaarten in de gespreksbak zodat bedrijven en organisaties met elkaar het gesprek over discriminatie kunnen aangaan. Wij hebben ook wat gezegd over de meldingsbereidheid en dat nog niet iedereen doorgeeft dat er één meldpunt is waar men terecht kan, mystery guests, ongelijke schooladviezen, een lijst met verboden vragen die tijdens sollicitatiegesprekken worden gesteld en dat er, zoals bij de LHBTI-kroegen meer wordt ingezet op undercoveracties, zoals bij de BodyTalk. Dat is er geweest om te kunnen vaststellen dat er dingen plaatsvinden die wij verwerpelijk vinden. Ik dank de wethouder ervoor dat zij hiermee verder aan de slag wil gaan en dat zij dingen wil oppakken. Zij is al met een aantal dingen bezig, maar zal er nog wat meer vaart achter zetten.

Volgens mij is het punt waarom wij er nu niet over willen praten dat voor dit debat één uur was gepland. Wij zijn nu één uur en een kwartier verder en wij zijn nog lang niet klaar. Dat vind ik heel jammer, want ik zou het eigenlijk over al deze voorstellen veel beter met elkaar willen doorpraten. Ik denk dat wij dan meer zullen bereiken.

Wij zullen de moties van de DENK-fracties en de andere moties goed bekijken. Er zijn enkele mooie voorstellen bij waar ook wijzelf voorstander van zijn. Vanavond is de stemming.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Over de spreektijd is door de woordvoerders zelf het besluit genomen. Dat heb ik niet gedaan. Misschien is het inderdaad verstandig dat als het voorstel naar de raad gaat, bekeken wordt of één uur niet te kort is voor het bespreken ervan. Volgens mij draagt iedereen eraan bij. Denk daar de volgende keer aan. Misschien moeten wij daar eens een leuke bijeenkomst over houden.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Het is goed dat wij het voorstel vandaag bespreken. Ik zal het kort houden. Er is al veel over gezegd, zowel verbindend als minder verbindend. Wat wij de afgelopen tijd hebben geleerd, is dat wij goed moeten luisteren naar mensen met indringende verhalen die naar voren kwamen over uitsluiten en over niet geoord worden vanwege kleur, geloof, gaardheid, sekse of beperking. Dat verhaal zou hier een plek moeten hebben, ook in de wijzigingen die wij wellicht in de antidiscriminatieagenda in het najaar zullen bewerkstelligen.

Wat ik niet wil, is dat het onderwerp polariserend wordt gevoerd. Dat leidt tot uitersten, terwijl het gesprek juist moet leiden tot verandering in de harten van de mensen. Dat heeft veel meer impact en is veel duurzamer.

Ik zag de motie van de CDA-fractie voorbijkomen met een strekking waarmee ik het eens ben, namelijk dat het gesprek moet plaatsvinden tussen de mensen in de samenleving. Tegelijkertijd wordt gevraagd of er soms een duwtje nodig is. Moeten wij geen stelling betrekken en zeggen waar wij voor staan?

De voorstellen die wij vandaag doen en die een verandering lijken te bewerkstelligen, maar die vooral een technische interventie zijn, lijken wat te doen omdat het handig is voor de krant, voor ons twitterbericht of voor wat dan ook. Ik geloof daar niet zo in. Die afweging betrek ik bij de moties die vandaag voorbijkomen. Zullen die echt iets veranderen? Ik denk dat er een paar bij zijn die dat zeker doen, maar er zijn er ook een paar waarvan ik vind dat wij die goed moeten onderzoeken en erover te moeten besluiten als de antidiscriminatieagenda aan de orde is.

Ik denk dat de crux echt bij het onderwijs ligt. De gemeenteraad gaat daar niet over. Dat maakt het soms lastig. Tegelijkertijd denk ik dat het goed is om dit bij de Utrechtse onderwijsagenda steeds te adresseren. Het gaat over onder advisering. Het gaat over geen dubbele advisering willen geven. Het gaat over geen goede begeleiding in het voortgezet onderwijs en 50 afwijzingsbrieven schrijven betreffende het Mbo. Ik ben wel heel erg overtuigd van het feit dat zowel deze wethouder als die van onderwijs zich daar heel erg mee bezighouden en die ook willen bespreken.

In de commissievergadering vroeg ik aan de wethouder wat de gemeente nog meer kan doen om de verhalen over discriminatie een podium te geven. Bij de antidiscriminatieagenda in het najaar zal ik dat punt zeker bekijken. Ik zal erop toezien hoe dat een plek krijgt, niet in de vorm van een campagne – ik geloof daar niet in, want dat is technisch en kortdurend – maar op een andere manier. Hoe weet ik nog niet precies, maar ik laat mij graag inspireren door de mensen in de stad.

In de commissievergadering noemde ik de bescherming van een kleine gemeenschap, de Joodse. Die is hier erg klein. Ik ben blij met de toezegging van de wethouder dat de nieuwe agenda een brede agenda zal zijn, voor alle groepen een plek. De ChristenUnie-fractie wil graag dat er pal gestaan wordt voor de veiligheid en vrijheid van deze kleine minderheid die te maken heeft met een veelkoppig monster dat antisemitisme heet. Voor wij het weten is deze groep er helemaal niet meer. Wij zien dat het antisemitisme in alle lagen van de bevolking terug te vinden is, vooral bij extreem links en extreem rechts, maar ook in delen van de moslimgemeenschap die ook zelf juist met discriminatie te maken heeft. Daarom verdient ook deze groep bescherming.

Wij kijken uit naar het gesprek hierover in het najaar in de aanloop van de antidiscriminatieagenda.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Denkt mevrouw Streefland dat antisemitisme niet onder christelijke gemeenschappen voorkomt?

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Dat komt daar zeker voor. Dat wijst de geschiedenis dat uit, tot zeer grote spijt en het verdriet van veel mensen. Ik denk dat het erg goed is om ons van onszelf bewust te zijn alsmede van onze eigen vooroordelen en onze geschiedenis, zeker ook in die van de christelijke gemeenschappen. Ik weet ook dat antisemitisme in christelijke gemeenschappen aan de orde is, net als in andere groepen die worden buitengesloten en dat wij daaraan nog veel aandacht moeten besteden.

Zoals de PvdA-fractie zei: het liefst in een agenda die stevig is en echt leidt tot verandering.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik verbaas mij wel een beetje. De PVV wordt altijd verweten dat wij groepen bekijken. Ik probeer dat zelf niet te doen. Nu noemt mevrouw Streefland de moslims als groep die zich op het antisemitisme richt. Moslims zijn een hele grote groep. Het gaat toch om individuen? Is mevrouw Streefland dat met mij eens? Het zijn individuen die over de schreef gaan. Die moeten wij aanpakken. Groepen niet.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik denk dat er in ieder geval sprake is van antisemitisme binnen bepaalde groepen in de samenleving. Of je nou behoort tot een meer rechtsextremistische groep of links extremistische groep of bepaalde delen van moslimgroeperingen die deze joodse gemeenschap ingewikkeld vindt, ook vanwege het standpunt inzake Israël. Dat kunnen wij gewoon aangeven. Het helpt om daarover een goed gesprek te voeren.

Waar gaat het hier nu over? Wat mij betreft, gaat het inderdaad over individuen, maar individuen horen vaak bij een groep.

De heer **WIEGANT** (SP): Voorzitter! De kern van de socialistische ideologie is de gelijkwaardigheid van ieder mens. Daarom stonden socialisten ook veelvuldig aan de basis van bewegingen die daartoe oproepen: afschaffing van de slavernij, stemrecht voor vrouwen, gelijke rechten en behandeling van alle etnische groepen. De SP-fractie staat natuurlijk ook nu weer voor de gelijkwaardigheid van eenieder. Ik ben blij te merken dat over dit onderwerp in de raad overeenstemming bestaat. Helaas is het zo dat discriminatie op allerlei vlakken nog steeds een groot probleem is.

Ik zie een gevaar in de manier waarop deze discussie vaak wordt gevoerd. Dat is wat ik graag equal opportunity oppression (onderdrukking van gelijke kansen) noem. Het gesprek gaat wat mij betreft te vaak over de kleur van mensen aan de top en te weinig over de invulling van de macht aan de top. Denk aan president Obama. Terecht wordt hij gezien als mijlpaal als eerste Afrikaanse Amerikaanse president van de Verenigde Staten, maar hij was ook een president die weerzinwekkende hoeveelheden mensen illegaal om het leven heeft laten brengen door middel van drones, mensen van kleur. Wij willen niet dat iedereen evenveel kansen heeft om drones opdracht te geven om een huwelijk in Afghanistan te bombarderen en om dan via de double tap methode ook de hulpdienst om het leven te brengen. Wij willen dat het recht op leven van iedereen wordt gerespecteerd. Daarom is de SP-fractie meer voor het afbreken van structuren van onderdrukking dan voor een correcte afspiegeling van de samenleving in die structuren. Dat is een lange strijd. Die strijd voor gelijkwaardigheid, tegen racisme en discriminatie begint en eindigt in de samenleving en niet zozeer in de politiek. Toch kan de politiek wel de nodige zetjes geven of de nodige barricades opwerpen.

Wij willen natuurlijk dat de politiek zetjes geeft. En zich aan de kant van de gelijkwaardigheid schaaft. Daarom zullen wij de moties steunen die wat ons betreft daaraan bijdragen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik ken een persoon – volgens mij kent u hem ook – die is gepakt met twee gladde bandjes in de luxe wagen van zijn opa. Hij werd aangehouden door de politie. Hij noemt het etnisch profileren. De politie gaf hem een stopformulier, een dikke bon voor het te weinig profileren van zijn bandjes. Een paar jaar later ging hij met dit als gelegenheidsargument in de krant lopen schreeuwen dat hij etnisch werd geprofileerd. Hij zei nog net niet ACAB – all cops are bastards – maar anderhalve week geleden flirtte hij daar wel mee. Oeps, daar vergat hij even dat hij aan het beroepsprofielen was. Daarmee wil ik zeggen dat profileren in ons allemaal zit.

Racisme en discriminatie zitten ook in ons allen. Vooroordelen in de richting van andere culturen, kleuren, levensovertuigingen, leeftijd, handicaps en de manier waarop je loopt, kleuren onze bril. Het is goed om het gesprek aan te gaan. Ik steun de oproep van de CDA-fractie.

Het zal binnen de samenleving en in het individu nog veel werk vergen om geen onderscheid meer te maken.

Die discussie kan het best worden gevoerd vroeg in het onderwijs. Het onderwijs dient gevrijwaard te zijn van discriminatie. Wij hebben een landelijk rapport van het Centraal Planbureau onder ogen gekregen waarvan de uitkomsten niet liegen. Discriminatie in het onderwijs groeit. De uitingsvormen zijn ernstig, zoals geweld, bedreiging of seksueel lastigvallen. Op vragen van de Stadsbelang Utrecht-fractie betreffende de uitkomsten van het onderzoek en wat wij hiervan kunnen leren, gaf de wethouder aan dat het onderzoek van het Centraal Planbureau geen Utrechts onderzoek is, maar een landelijk. Dat Utrecht echt anders is ...

Utrecht is Nederland. Wij kunnen van de uitkomsten van dit onderzoek leren. Wij moeten bekijken wat wij met die uitkomsten moeten doen. Als ze dan echt niet op Utrecht van toepassing zijn, moeten wij lokaal onderzoek doen opdat wij van de uitkomsten leren.

Ik dien daartoe de volgende motie in.

"Motie 157

Discriminatie in het onderwijs

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van de discriminatieagenda.

Constaterende dat;

- het CPB een onderzoek gedaan heeft betreffende discriminatie in het onderwijs;
- discriminatie in het onderwijs groeit volgens het onderzoek van het CPB;

- uit het onderzoek blijkt dat het hier om ernstige vormen van discriminatie gaat, zoals geweld, bedreiging of seksueel lastiggevallen worden;

Overwegende dat:

- kinderen in een veilige omgeving naar school moeten kunnen gaan ongeacht geaardheid, achtergrond, uiterlijk of kleur;
- dat het onderzoek gedaan is door een erkend onderzoeksbureau en betrekking heeft op de hele samenleving dus ook Utrecht;

Spreekt uit

- Discriminatie te allen tijde ongewenst is en aangepakt moet worden middels een breed maatschappelijke discussie;

Verzoekt

- het college om de raad te informeren of de conclusies van het onderzoek van het CPB ook betrekking hebben op de Utrechtse scholen;
- Vervolgonderzoek te doen naar discriminatie op scholen in Utrecht, indien het onderzoek onvoldoende betrekking heeft op Utrecht.
- En hierop terug te komen bij de behandeling van de programmabegroting 2021."

Deze motie is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Er zijn zestien moties ingediend. Ik heb even tijd nodig om mij voor te bereiden om daarop te kunnen reageren.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Ik begrijp oprecht niet waar motie 157 over gaat. Als de heer Bos daar iets meer context bij kan plaatsen of het dictum kan aanpassen, begrijp ik de motie misschien wel.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik zal de motie versturen. Ik ben bezig met op de knop te drukken. Als men mij goed heeft beluisterd, zal men die woorden in het dictum herkennen.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Er zijn 17 moties ingediend. Ik heb in elk geval twintig minuten schorsing nodig. Ik hoop dat het niet langer wordt.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en verleent het woord aan wethouder Voortman.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Dank u wel. Ik dank ook de raadsleden voor hun interessante inbreng. Wij hebben hierover al een heel goed commissiedebat gevoerd en ook nu weer een goed raadsdebat. Ik zal proberen om alle 17 moties langs te lopen. Ik hoop dat men mij vergeeft dat ik de fracties die geen specifieke vragen hebben gesteld wat minder aandacht geef.

Ik heb twee devices bij de hand alsmede een stapel briefjes. Ik ga meteen van start.

De heer Sungur heeft 12 moties ingediend; veel dank daarvoor. De motie 141 gaat over de samenwerking met de inspectie SZW intensiveren. Ik zou deze motie kunnen overnemen met een kanttekening mijnerzijds. De heer Sungur vraagt mij om vóór de behandeling van de begroting hem te informeren over de wijze van samenwerking. Ik stel hem voor dat wij de deadline leggen op het tweede kwartaal van 2021. Werk en Inkomen neemt al deel aan expertsessies arbeidsmarktdiscriminatie met het ministerie en met andere gemeenten. Aan de hand daarvan bekijken wij sowieso continu wat wij moeten aanpassen. Informeren daarover kan ook, maar ik denk dat vóór de behandeling wat te snel wordt. Ik hoop dat hij het oké vindt als ik daar het tweede kwartaal van 2021 van maak. Als dat zo is, kan ik de motie overnemen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dan staat het wel anders in de motie. U kunt zich bedenken dat dit een goede toezegging is, of u wil dit anders indienen. De uitvoering is als die van een toezegging.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Oké, dat is dan een toezegging.

Motie 142 gaat over een onderzoek naar institutioneel racisme. Het is heel erg belangrijk dat wij onze eigen rol bekijken met betrekking tot institutioneel racisme. Ik zou dat dan wel op een manier willen doen die ook echt wat oplevert voor de mensen die ermee te maken hebben. Ik lees motie 142 toch te veel als een grootschalig ongericht onderzoek naar regels. Dat lijkt mij niet de juiste manier. Er is bovendien al een mogelijkheid om extern, onafhankelijk en deskundig onderzoek te laten doen naar het discriminerende karakter van verordeningen, beleid en beleidsregels. Een onderzoek zou dan neerkomen op een toets van die documenten op strijdigheid met het verbod van discriminatie zoals is opgenomen in artikel 1 van de grondwet. Dat kan ook bij de rechter worden opgeworpen. Als er inderdaad een verboden onderscheid is, leidt dat tot een onverbindendverklaring. Elke keer waarop de rechter een besluit beoordeelt, heeft de belanghebbende de gelegenheid om strijd met artikel 1 van de grondwet als beroepsgrond op te werpen. De rechter beoordeelt dan of er inderdaad sprake is van discriminatie.

Ik ben het ermee eens dat de gemeente zichzelf kritisch bekijkt. Ik stel voor dat wij met burgers in gesprek gaan over hun ervaringen bij de Gemeente Utrecht met institutioneel racisme. Waar en hoe ervaren zij dat? Wat kunnen wij daaraan veranderen? Wij kunnen de antwoorden op deze vragen vervolgens betrekken bij de nieuwe antidiscriminatieagenda. Ik moet deze motie nu ontraden, maar ik wil expliciet dat wij in het traject over de antidiscriminatieagenda onze eigen rol bekijken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik vind het veel te gemakkelijk om de weg richting rechtspraak aan te wijzen omdat je dat alleen kunt doen als belanghebbende. Ook is niet iedereen weerbaar genoeg en heeft de financiën om zo'n procedure tegen de gemeente te beginnen. Volgens mij leven in deze samenleving veel zorgen. Ik heb dat in mijn bijdrage verteld. De nationale ombudsman erkent dat etnisch profileren in alle lagen van de overheden plaatsvindt. Ik vind het dan niet meer dan normaal dat de gemeente besluit om haar processen, handhavingsinstrumenten en beleidsterreinen kritisch te bekijken om te zien of wij groepen mensen al dan niet onbewust uitsluiten of op een bepaalde manier benadelen. Ik verwacht echt dat de gemeente hier meer verantwoordelijkheid op zich neemt dan alleen te besluiten in gesprek te gaan met mensen die mogelijk racisme hebben ervaren.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! De ombudsman heeft het al geconstateerd. Ik heb niet de illusie dat Utrecht een heilig wit eiland is waar alles goed is geregeld. Het is dan een extra onderzoek. Trouwens, een onderzoek in den brede waar de heer Sungur over spreekt, zal behoorlijk wat kosten. Dan zou ook moeten worden gezegd waar dat uit betaald moet worden, maar los daarvan denk ik dat als men zo'n onderzoek doet, het een onderzoek is naar de papieren regels die wij nu hebben. Ik denk dat die op papier kloppen. De problemen doen zich echter vaak voor in de praktijk. Dáár zouden wij juist over moeten spreken met de mensen over wie het gaat. Daarom ontraad ik motie 142.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Als de wethouder zegt dat het op papier klopt, dan schrik ik daarvan. Institutioneel racisme is juist racisme dat is geborgd in systemen, processen en beleidsregels die door ons worden bepaald. Dat is institutioneel racisme. Daarover zegt de nationale ombudsman dat dit in alle lagen van de overheid voorkomt. Daarom denk ik dat wij echt moeten overgaan tot een onderzoek – ik sta ervoor open om in eerste instantie bepaalde beleidsterreinen te bekijken als wij die kunnen inkaderen – maar ik vind het eigenlijk helemaal niet terecht dat wij op dit moment aangeven dat het dan veel geld aan dekking moeten kosten. Een maand geleden is een andere motie aan de orde geweest, zonder dekking. De wethouder heeft die overgenomen. Die ging over sekswerkers die een inkomstenregeling zouden krijgen. Ook daar zat geen dekking bij. Dat dekkingsverhaal vind ik echt in de raad een gelegenheidsargument worden. Bij de ene motie zit een dekking en bij de andere niet. Dat heeft ermee te maken hoe belangrijk wij het onderwerp vinden. Wij vinden het heel belangrijk. Ik hoop dat ook de wethouder dat vindt. Genoeg om ermee aan de slag te gaan.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Ik denk dat het in gesprek gaan met burgers heel belangrijk is, maar institutioneel racisme kun je niet zomaar ervaren. Dat overkomt je. Dat zit ingebakken in de systemen. Daarom hecht ik waarde aan juist dat externe gedeelte, waardoor iemand anders vanuit een onafhankelijke positie de systemen kritisch bekijkt. Dat hoeft niet alles te zijn, maar als de wethouder zegt dat zelf te kunnen bekijken, lijkt het erg op de slager die zijn eigen vlees keurt. Ik denk dat de externen van veel waarde zijn.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Dat maakt het ook meteen prijzig, maar ik ben het met de heer Saïah eens dat als je zoiets doet, het logisch is om het dan onafhankelijk te doen. Mijn voorstel was juist dat je het moet doen met de mensen om wie het gaat. En dat zou ik juist in het stadsgesprek aan de orde willen stellen. Ik wil niet in herhaling vallen, maar ik hoorde een bijzin waarin de heer Sungur zei dat wij ook eerst specifieke onderdelen kunnen bekijken. Dat triggerde mij, maar dat is niet wat hier wordt voorgesteld, dus misschien kunnen de heer Sungur en ik afspreken dat wij na deze raadsvergadering met elkaar in overleg gaan en dat hij volgende week een actuele motie indient. Misschien is dat een goed idee. Dan kunnen wij er een goed gesprek over voeren.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Kan ik mijn motie aanpassen en opnieuw indienen? Is die mogelijkheid er?

De **VOORZITTER**: U kunt eenvoudig een andere motie indienen. Dan trekt u deze in.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Tot wanneer kan dat?

De **VOORZITTER**: Wij kunnen de vergadering straks even schorsen. Dan kunt u een nieuwe motie schrijven.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik wil bekijken of er bepaalde beleidsterreinen zijn waarover echt zorgen worden geuit en wij die als eerste kunnen nemen in plaats van de gehele gemeentelijke organisatie te pakken. Ik kom straks met dat voorstel bij u langs.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! De heer Sungur weet dat ik altijd bereid ben om te overleggen. Als het echt wordt beperkt, dan denk ik dat wij daar wel wat mee kunnen doen. Graag overleg hierover.

Motie 143 gaat over Afro-discriminatie. De antidiscriminatieagenda richt zich op alle gronden van discriminatie, inclusief huidskleur en afkomst. Met betrekking tot anti-zwart racisme zetten wij ons bijvoorbeeld actief in op de ontmoediging van de inzet van Zwarte Piet, maar dat wij ons richten op alle gronden van discriminatie betekent niet dat wij geen oog hebben voor specifieke doelgroepen binnen een bepaald thema en ook niet dat wij geen maatwerk zouden kunnen leveren. Wij willen per thema problemen of bepaalde doelgroepen specifiek aandacht schenken. Met die toelichting kan ik motie 143 overnemen.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zijn er blij mee als dit op die manier kan worden gedaan. Ik wil graag een oproep doen. De wethouder zegt dat alle groepen hierbij worden betrokken, maar ook dat er bijvoorbeeld aandacht komt voor islamfobie. Die is er ook.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Zeker. Het is voor mij niet zo dat de ene vorm van discriminatie minder erg is dan de andere.

Motie 144 gaat over straatnamen. Wij gaan natuurlijk niet over de inhoud van exposities van culturele instellingen. Ik wil dat de overheid zich daar verre van houdt. Wél kunnen collega's van de beleidsvelden cultuur in gesprek gaan met instellingen zoals bijvoorbeeld het Centraal Museum en Het Utrechts Archief. Daarbij laten wij het aan de instelling over op welke manier aandacht wordt besteed aan het onderwerp en of dat permanent is of tijdelijke expositie. Er gebeuren al dingen. Bijvoorbeeld het Centraal Museum heeft een interessante expositie. Ook met Het Utrechts Archief zijn contacten gelegd in verband met het onderzoek naar het slavernijverleden. Als expliciet wordt aangegeven wat in het Centraal Museum moet komen te staan, grijpt dat volgens ons te ver in. Dan gaan wij in op de inhoud van exposities van culturele instellingen. Daarom moet ik motie 144 ontraden, maar in gesprek gaan en deze zaken aan de instellingen zelf overlaten, kunnen wij doen.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Volgens mij staat dat ook op die manier in de motie. De wethouder wordt gevraagd om in gesprek te gaan met Utrechtse musea om te bekijken wat mogelijk is en of men daar wat in ziet.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ja, maar in de motie staat wel dat het vervolgens zo moet worden ingevuld. Zo lees ik de motie. Als de heer Sungur zegt dat de inhoud zelf aan de

culturele instellingen is, die gaan over hoe men dit wil doen, zijn wij het eens, maar als hij zegt dat het per se moet met blijvend aandacht geven door onder andere de kopieën, dan hik ik er een beetje tegenaan.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Oké, dan bedoel ik de motie zoals de wethouder die stelt. De kopieën van de straatnamen zijn volgens ons een mooi voorbeeld, maar het is uiteraard aan de musea zelf om daar invulling aan te geven.

De **VOORZITTER**: Precies, en de wethouder mag de motie niet interpreteren.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik mag de motie niet interpreteren. Dan heb ik een toezegging gedaan over wat ik eerder heb gedaan.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Is het dan ook zo dat het voor de DENK-fractie oké is als een museum zegt dat het een heel goed idee is, maar dat het dat niet doet?

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Zeker, want de musea gaan er zelf over.

De **VOORZITTER**: Helder.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Dat was niet wat ik aanvankelijk in de motie las, maar nu de heer Sungur dat zo nadrukkelijk zegt, kan ik de motie overnemen.

Motie 145 gaat over sanctionering en vervolging. Deze motie kan ik overnemen, maar ook hierbij zet ik een kanttekening. Wij kunnen dit betrekken bij de ontwikkeling van een nieuwe antidiscriminatieagenda. Bij Wonen hebben wij al een start gemaakt met de onderzoekspilot over het verkennen van de mogelijkheden voor het controleren en beboeten met middelen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Daarin is ook aandacht voor de risicovolle momenten in het werving- en selectieproces waarop discriminatie kan plaatsvinden en wat daaraan gedaan kan worden. Ook is er aandacht voor manieren om simpeler en effectiever te kunnen sanctioneren in welke vorm dan ook op discriminatie op de woningmarkt. Het gaat dan ook om sanctioneren, maar via de strafrechtelijke route en de route van het college van de Rechten van de Mens. De deadline die de heer Sungur stelt, is oktober 2020. Ik zou de motie kunnen overnemen, ook vanwege de pilot die al loopt, als ik het tweede kwartaal van 2021 als deadline mag aanhouden.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Voorzitter! De wethouder mag die termijn altijd verlengen, als zij dan wel een bericht over het verlengen van de termijn geeft. Bij het overnemen neemt het college het dictum integraal over, inclusief de termijn die daarin is genoemd. Maar er is geen enkel probleem als de wethouder later zegt: zoals ik al in de vergadering heb gezegd, wil ik de datum graag aanpassen.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Precies, maar dan is het niet zo dat ik dan later ...

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Nee, dan geeft dat u op de lijst aan: zoals ik al in de vergadering heb gezegd, wordt het Q2.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Precies.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Als de raad een deadline oplegt – dat daar in sommige situaties begrip voor is, kan ik mij voorstellen – dan is het niet zo dat het aan het college is wanneer de motie wordt uitgevoerd. Dat de heer Sungur zegt dat hij kan leven met de woorden van de wethouder, prima, maar het is niet zo dat de wethouder de termijn vrijelijk kan aanpassen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Nee, de wethouder mag dat niet vrijelijk aanpassen. De lijsten staan altijd op de commissieagenda. Daar doet het college voorstellen. Als de raad het daar niet mee eens is – in dit geval de commissie – dan gaat die daarover, maar als dan niemand piept, wordt het conform het voorstel college aangepast.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Juist.

De **VOORZITTER**: Dat is dan weer helder.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Het komt op jullie lijstjes goed te staan.

Motie 146 gaat over mystery guests. Als de inzet van mystery guests aan de orde is, loopt Utrecht voorop. Ik heb al de woningmarkt genoemd. Wij zullen dat onderzoek dit jaar herhalen. Stagediscriminatie werd ook al genoemd. Dat zal in augustus starten. In het verleden heeft de politie mystery guest-onderzoeken gedaan naar deurbeleid in de binnenstad. Inzake de arbeidsmarkt zullen wij in het derde kwartaal een expertmeeting organiseren – met onder andere Artikel 1 Midden Nederland – om te onderzoeken wat een haalbare en verstandige manier is om discriminatie op de arbeidsmarkt te kunnen ontdekken. Daarin bekijken wij ook of de inzet van mystery guests kan helpen. Dat is de manier waarop ik mystery guests wil inzetten: wanneer het nuttig is en op een goede manier. Deze motie vraagt om het blijvend in te zetten. Dat lijkt mij niet zinvol, want dan raakt men eraan gewend. Dan weet men dat ook gemakkelijker te ontduiken en dan is ook structurele dekking nodig. Vandaar dat ik uitkom op het ontraden van deze motie. Weet wel dat wij het middel van het inzetten van mystery guests waar dat nodig is zullen gebruiken. Wij hebben dat al vaak gedaan.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ook hier weer: het is echt niet de bedoeling dat mystery guests overal en nergens worden ingezet zonder te bekijken of dat nut heeft. Wat wij met deze motie willen – dat staat er volgens mij zo in – is dat mystery guests een vast onderdeel worden van het instrumentarium. Dat wordt betrokken bij de antidiscriminatieagenda. Er wordt bekeken bij welke beleidsterreinen dit handig is om in te voeren. Wij denken dat de arbeidsmarkt één van de terreinen is om het wél te doen. Dan kan de wethouder inderdaad met experts en anderen spreken om te bekijken hoe daar binnen de arbeidsmarkt vorm aan kan worden gegeven. Wij moeten bij de uitzendbureaus, detacheringbureaus en andere bedrijven en sectoren beginnen. Dat is een inhoudelijk vraagstuk. Wij zeggen alleen dat de arbeidsmarkt echt één van de beleidsterreinen is waar wij dit middel moeten inzetten. Dat is wat de motie zegt.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Wat is dan het verschil ten opzichte van wat ik net heb gezegd en wat ook hetzelfde is dat ik vorige week heb toegezegd?

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik vind de toezegging om dit mee te nemen naar een expertmeeting te vaag. Dan kom je uit op de vraag óf wij het middel moeten gebruiken. Wij zeggen via deze motie dat wij de mystery guest inzetten. De manier waarop wij dat doen, kunnen wij bepalen in samenwerking met experts.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Volgens mij heeft de wethouder de vorige keer verscheidene keren ruimhartig toegezegd dat in Q1 in 2021 de resultaten van het onderzoek naar de gemeenteraad komen. Dit gaat over stageplekken. Volgens mij kunnen wij dit dan veel beter evalueren en bekijken waar wij dit op willen doorzetten. De wethouder is ermee bezig. Een groot deel van de raad staat erachter. Ook al willen wij op dit onderwerp misschien geen geduld oefenen, soms duurt het even totdat een onderzoek klaar is en voordat ermee is geëxperimenteerd.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik wil nogmaals herhalen dat ik zeker niet zeg dat wij op de arbeidsmarkt geen mystery guests moeten inzetten. Ik vind dat wij dit in de expertmeeting moeten bespreken. Dat is ook bij de woningmarkt zinvol en wij zullen dat ook doen ter bestrijding van stagemarktdiscriminatie. De heer Sungur zegt dat wij dat sowieso moeten doen en dat wij er daarna met experts over moeten praten. In dit geval zou ik dit graag eerst met experts willen bespreken. Wij zullen de motie derhalve helaas moeten ontraden.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! De arbeidsmarkt vraagt om dit instrumentarium. Met experts kan de wethouder inderdaad bespreken hoe zij dat instrument op de arbeidsmarkt kan inzetten.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ja, en ik wil ook bespreken óf. Daar zit ons verschil. Als wij dit middel blijvend willen inzetten, hebben wij een structurele dekking nodig.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Het beslissen "of" klinkt alsof de wethouder betwijfelt of het instrument werkt. Op de woningmarkt is bewezen hoe goed dit middel discriminatie aan het licht kan brengen en hoe effectief het is geweest om discriminatie aan te wijzen. Waarom is de wethouder dan nu terughoudend?

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Omdat ik mij kan voorstellen dat het juist op de arbeidsmarkt misschien moeilijker is. In het geval van uitzendbureaus is het misschien anders. Bij werkgevers vraag ik mij af hoe breed wij dat dan doen. Ik wil dat punt echt bekijken.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Het punt over de werkgevers begrijpen wij, dat is precies wat de heer Sungur en wij voorstellen. In dat geval kan de motie gewoon positief worden beoordeeld. Het instrument werkt, maar waar en hoe wij dat op de arbeidsmarkt inzetten, volgt. Dat is precies wat wij beogen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De wethouder gaat er natuurlijk zelf over of zij iets overneemt of niet.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! De wethouder zegt dat zij een gedegen onderzoek wil doen inclusief expertmeeting. Ik ben benieuwd wanneer de expertmeeting plaatsvindt. Dan heb ik er een beeld van op welke termijn dit punt bespreekbaar is.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! De expertmeeting is in het derde kwartaal van dit jaar. Dat is al begonnen. Het zal heel snel zover zijn. Ik heb de datum niet paraat. Volgens mij is oktober de laatste maand van het derde kwartaal.

Motie 147, keurmerk. Ook deze motie is vorige week besproken. Wij onderschrijven het belang daarvan. Wij zijn hierover ook met het Ministerie van Sociale Zaken in gesprek. Wij zijn samen met de griffier sparringpartner bij het onderzoek dat Sociale Zaken doet. Wij zijn verder aangesloten bij de Charter Diversiteit. Ik kan daar van alles over vertellen. Ik kan deze motie overnemen. Ik heb dat vorige week al gezegd.

Motie 148. Deze motie gaat over het omvormen van het gay alert tot het inclusief maken. Er is natuurlijk al een algemeen meldpunt, een meldpunt voor alle gronden van discriminatie, Artikel 1 Midden Nederland. Er zijn ook groepen die drempels ervaren bij een algemeen meldpunt. Een doelgroepspecifiek meldpunt is dan aan de voorkant uitgerust met doelgroepspecifieke informatie, symbolen en taalgebruik. Het is een laagdrempelige en ook veilige plek voor mensen om zich te melden. Organisatorisch komen alle meldingen op dezelfde plek binnen. Wat ik wil doen, is dat wij ook bij het traject over de discriminatieagenda bespreken wat beter werkt. Werkt het beter om aparte meldpunten te hebben? Misschien moeten wij meer aparte meldpunten hebben. Misschien werkt het beter om één meldpunt te hebben en moeten wij het gay alert afschaffen. Ik zou daar niet voor zijn. Ik denk dat dit juist heel hard nodig is, maar deze motie zegt al bij voorbaat: "Vorm het gay alert om naar een algemeen meldpunt." Daar ben ik niet voor.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Het gaat hier nadrukkelijk niet om het meldpunt. Bij Artikel 1 Midden Nederland kun je natuurlijk altijd meldingen doen. Het gaat er nu voornamelijk om dat de gemeente een telefoonnummer hanteert waar mensen met een LHBTI+ achtergrond naartoe kunnen bellen. Zij worden direct doorverbonden met de gebiedsmanager veiligheid. Waar wij heel erg om vragen – daarom is de motie zo mooi – is dat wij eigenlijk zeggen maak dat telefoonnummer toegankelijk voor alle andere vormen van discriminatie en voor mensen die zich bedreigd en gepest voelen. Anders is het systeem oneerlijk.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! De motie vraagt niet alleen om het afschaffen van het gay alert, maar juist ook om het uitbreiden ervan en het herzien van zo'n telefoonlijn. Op die manier kan het breder worden. Wij hebben al eerder samen met de VVD-fractie gevraagd of het meldpunt kan worden herzien en dat het nu ouderwets is. Ik vraag mij af of dat deel van de motie de wethouder wél aanspreekt.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Het vernieuwen, het bekijken van hoe wij er juist weer een slinger aan kunnen geven, daar ben ik helemaal voor, maar ik lees dit nu zodanig dat wij in plaats van een gay alert een telefoonlijn moeten hebben waarvan wij zeggen dat die voor alle vormen

van discriminatie is. Dan komt dit op mij over als het afschaffen van het gay alert. Wij willen juist dat mensen voelen dat hier aandacht is voor mijn specifieke probleem. Wij hebben eerder gezien dat juist daaraan behoefte is. Ook het gesprek dat ik met Artikel 1 Midden Nederland hierover heb gevoerd, bevestigde dat het juist goed is om dat wél te hebben. Dat doelgroepspecifieke wil ik in dit geval juist behouden.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Dan vraag ik de wethouder of zij bereid is om een doelgroepspecifieke telefoonlijn in te stellen voor mensen die worden gediscrimineerd op grond van afkomst en huidskleur. Dat vindt drie keer zo vaak plaats als discriminatie op grond van seksuele voorkeur of vormen van discriminatie waarmee LGBT-mensen te maken hebben.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Het ontstaan van de gayalert had een veiligheidsaspect, het direct bedreigd worden als je op straat loopt. Daar was de gayalert voor. Dat wij het doel dat dit omvormen had weer eens onderzoeken, lijkt mij goed. Dat zeg ik ook in de richting van de DENK-fractie. Dat doel heeft te maken met de directe onveiligheid op straat. De vraag is of een meldpunt voor discriminatie op basis van afkomst ook die directe veiligheid op straat betreft. Ik denk eigenlijk van niet. Daarom wil ik echt adviseren om dit eens goed te onderzoeken in plaats van om nu al direct een instrument in te zetten.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben dit inderdaad nagevraagd. Wat ik begrijp, is dat het meldpunt destijds inderdaad is ontstaan naar aanleiding van een incident. Het gaat erover dat mensen die echt in een levensbedreigende situatie zijn snel ergens terecht kunnen. Dat is heel goed. Ik heb dit deze week uitgezocht. Ik begrijp dat het COC al bezig is om samen met de politie een meldpunt op te zetten. Volgens mij is het heel goed om met die mensen te spreken – ook samen met Artikel 1 – om te zien wat de mogelijkheden zijn en hoe wij ervoor kunnen zorgen dat wij een meldpunt voor alle groepen hebben. Wij moeten geen capaciteit wegnemen van de gay alert, maar wij moeten bekijken hoe wij iedereen een plekje kunnen geven.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Als je in een levensbedreigende situatie verkeert, dan bel je de politie, niet de gemeente. Gay alert is inderdaad vanuit een veiligheidsoptiek in het leven geroepen. Dat zouden wij wel breder willen trekken. Als men nu alleen de website bekijkt, dan is daar sprake van intimidatie – dat kan ook worden geschaard onder veiligheid – maar het is de vraag welke suggestie de gemeente wekt als dat een gay alert wordt genoemd en dat alleen openstaat voor homoseksuelen. Die indruk wordt op deze manier gewekt. Dat is waarom wij zeggen dat wij dit moeten vernieuwen. Bekijk de naam om te zien of die nog aansluit bij de realiteit en of die breder kan worden getrokken. Die moet toegankelijk worden voor alle vormen van discriminatie. Daar roept de motie toe op.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik heb er toch behoefte aan om hier wat over te zeggen. Wij hebben de motie meeondertekend. Het gaat ons er absoluut niet om dat een meldpunt als gay alert wordt afgeschaft. Wij vinden het veiligheidsaspect juist heel belangrijk. Wij vinden wél dat het meldpunt moet worden uitgebreid. Natuurlijk kunnen de meldpunten op doelgroepen worden gericht. Er is dan een kanaal gay alert – maar dan alsjeblieft met een andere naam – en een kanaal voor discriminatie van mensen met een andere culturele achtergrond. Wij willen echter niet dat deze kanalen worden afgeschaft. Het gaat ons juist om het uitbreiden ervan.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik geef het woord aan mevrouw Streefland. Vervolgens gaan wij terug naar de wethouder. Ik stel voor om daarna gewoon weer verder te gaan. Wij kunnen hier volgens mij een hele dag over debatteren.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij praten hier al een hele tijd over. Dat feit alleen al bewijst dat dit goed moet worden uitgezocht. Daarom pleit ik ervoor om niet nu te besluiten dit breder of smaller te maken, maar om het doen van een goed voorstel over te laten aan het college.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Daar kan ik natuurlijk niet op tegen zijn.

Mevrouw Oosters zegt de gay alert niet te willen afschaffen, maar als dit een telefoonlijn wordt die toegankelijk is voor alle gronden van discriminatie, noem ik die geen gay alert meer. Dan kan er in de beleving van mensen toch wat wegvallen.

Volgens mij hebben de heer Saïah en mevrouw Streefland gezegd dat dit wezenlijk andere zaken zijn. Het heeft een heel ander karakter. De veiligheid is wellicht snel geregeld. Ik hoor hier veel discussie over. Wat ik wil voorstellen, is dat wij hier nog op terugkomen, maar dat wij dit juist doen in gesprek met Artikel 1 Midden Nederland in het traject voor de antidiscriminatieagenda en dat wij bespreken hoe wij ervoor zorgen dat er meer meldingen komen, wat er met de meldingen gebeurt en hoe wij ervoor kunnen zorgen dat de mensen zich vrij voelen om een melding te doen. Wij moeten ook bespreken of er sprake is van verschillende meldpunten of dat het er maar één is. Laten wij daarover het gesprek voeren in plaats van hier al in te vullen hoe het moet worden. Het blijft bij ontraden.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Volgens mij heeft de wethouder daarmee een toezegging gedaan. Dat wil ik even helder maken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Natuurlijk heeft de wethouder een toezegging gedaan. Dat is volgens mij voor iedereen helder.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Motie 149 gaat over het structureel aandacht geven aan het koloniale slavernijverleden. Die motie vraagt om het maken van een lesprogramma. Daar sta ik positief tegenover, maar ik hik wél aan tegen het tweede punt van de motie, namelijk om in gesprek te gaan met schoolbesturen om jaarlijks aandacht te besteden aan bepaalde zaken. Het koloniale- en slavernijverleden past binnen de kerndoelen. Er wordt veel aandacht aan besteed, in de Canon van Nederland, maar ook binnen de Aanpak Vreedzaam. Ik vraag mij af of wij, als wij in gesprek gaan met schoolbesturen, niet te veel invloed krijgen op de inhoud van het onderwijs. Vandaar dat ik bij deze motie toch kwam op ontraden, hoewel ik wel gecharmeerd ben van het punt over het onderwijsprogramma dat ik heel graag wil oppakken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ook hier gaat het eigenlijk om het goede gesprek met schoolbesturen, waarbij de schoolbesturen zelf gaan over de inhoud van het onderwijs. Wat wij hiermee beogen, is dat de gemeente zegt dit belangrijk te vinden en dat wij hier een lesprogramma voor hebben opgesteld. Zou dat iets zijn voor jullie scholen? Dat is één agenda. Kan de wethouder terugkoppelen hoe die gesprekken zijn geweest?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! In mijn zoektocht naar dit onderwerp kwam ik erachter dat onze eigen GroenLinks-fractie landelijk met twee andere fracties in de Tweede Kamer een motie heeft ingediend die is aangenomen om het curriculum aan te passen. Volgens mij is het gesprek aangaan sowieso heel goed. Weet de wethouder hier meer over? Op welke termijn kunnen wij verwachten dat het onderwerp inderdaad echt zal worden ingebed in het curriculum van het onderwijs?

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Het spijt mij, maar dat heb ik hier niet zo paraat. Ik moet mevrouw Deldjou Fard het antwoord hierop schuldig blijven. Wij kunnen dat vanzelfsprekend voor haar opzoeken. Ik kan daarop schriftelijk terugkomen. Het is een technische vraag. Bel maar even met de ambtenaar.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Het zou jammer zijn als wij een lesprogramma opstellen en dat vervolgens helemaal niet bekend maken of onder de aandacht brengen van schoolbesturen. Dat kan ook op die manier worden gezien.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik denk dat wij ook even moeten bekijken ... schoenmaker blijf bij je leest. Volgens mij moet de gemeente geen lesprogramma maken. Er is vrijheid van onderwijs, dus daar gaan de onderwijsinstellingen over. Ik kan mij voorstellen dat het heel fijn is om dit voor te stellen, maar dat het eenvoudig niet kan.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Een lesprogramma lijkt mij wel een goed idee, maar wij gaan geen lesprogramma maken om dat vervolgens in een laatje te stoppen om er niets mee

te doen. Dat is echter niet iets dat je alleen doet. Dat zal altijd samen met andere organisaties moeten gebeuren. Daarom blijf ik bij het ontraden van de motie. Dit treedt te veel in de inhoud van het onderwijs. Daar zullen wij het niet over eens worden.

De **VOORZITTER**: U hoeft zich volgens mij niet te verontschuldigen hoor.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik probeer heel verbindend te zijn en het eens te worden.

De **VOORZITTER**: Dat is heel mooi.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ook ik probeer verbindend te zijn om te zien hoe wij hier uit kunnen komen. Een lesprogramma is wel oké, als de wethouder expliciet kan toezeggen om te bekijken hoe De Bitterzoete Route onder de aandacht kan komen. Als zij daarover iets kan terugkoppelen, dan ben ik waarschijnlijk tevreden.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Hij kijkt erbij alsof hij de motie dan misschien niet in stemming zal brengen. Dat is wel heel verleidelijk, hoewel ik er vanavond niet meer ben als jullie moeten stemmen. Ik wil wel terugkoppelen wat wij hieraan kunnen doen. Dat is denk ik goed.

Motie 150 gaat over culturele diversiteit. Deze motie kan ik overnemen. In de commissievergadering Mens en Samenleving heb ik gezegd dat wij dit zullen doen. De gemeente wil graag inzicht hebben in de culturele diversiteit van haar organisatie. Wij zullen jaarlijks bij de jaarstukken de cijfers over diversiteit publiceren.

Motie 151 heet "voorkeursbeleid voor diversiteit op hogere functieniveaus". Wij werken met een actieplan Diversiteit inclusief via verschillende pijlers: inclusie, instroom, behoud en doorstroom aan een meer divers medewerkersbestand, ook op hogere functieniveaus. Die totaalaanpak is pas net gestart. Juist die totaalaanpak is belangrijk, dat in elke fase van het traject aandacht wordt besteed aan diversiteit en inclusie, ongeacht het gaat om werving, hoe je gesprekken voert, of het gaat om wie je uitnodigt, dat je zorgt dat bijvoorbeeld bij de Tot Twintig een kandidaat met een diverse achtergrond aan tafel zit. Dat is allemaal belangrijk. Inderdaad, wat mevrouw Deldjou Fard zegt, moeten wij ervoor zorgen dat de cultuur zo is dat de mensen blijven en doorstromen. Dat zou ik heel graag een serieuze kans willen geven. Om die reden vind ik het nu te vroeg om te besluiten om over te stappen op een voorkeursbeleid. Ik wil de motie ontraden.

Motie 152 is een motie die ik volgens mij mevrouw Raaijmakers in de commissievergadering al heb toegezegd, dus om van de onthulling van het monument een feest voor de hele stad te maken. Ik kan deze motie overnemen. Ik stel mij voor dat dit vergelijkbaar zal zijn met wat wij hebben gedaan rondom 100 jaar vrouwenkiesrecht. Op die manier kan ik de motie overnemen.

Ook motie 153 kan ik overnemen. De eerste vier punten doen wij al. Wij zetten in op een brede vertegenwoordiging van diverse bewoners in een participatietraject. Wij zullen dat nog meer doen. Ik wil dat ook in de richting van mevrouw Rajkowski zeggen. Dat zal niet gemakkelijk zijn. Wij moeten juist mensen die normaal niet naar stadsgesprekken komen daar nu juist wél hebben. Wij willen ook andere vormen bekijken om dat te doen. Wederom zeg ik hier – dat zei ik net ook bij een motie van de DENK-fractie – dat de antidiscriminatieagenda gaat over alle vormen van discriminatie, inclusief gender, maar dat betekent niet dat wij geen oog hebben voor specifieke groepen binnen een thema of dat wij geen maatregelen kunnen nemen. Wij bekijken per thema of per probleem of bepaalde doelgroepen specifiek aandacht behoeven. Generiek waar mogelijk, specifiek waar noodzakelijk. Daarmee kan ik de motie overnemen.

Motie 154 gaat over het Utrechtse slavernijmonument. Ik heb vorige week in de commissievergadering gezegd dat wij de mogelijkheden voor een slavernijmonument nader onderzoeken. Dat traject willen wij laten samenvallen met het lopende slavernijonderzoek en de resultaten daarvan willen wij betrekken bij de nadere uitwerking van een monument of een kunstwerk. De resultaten daarvan zullen naar verwachting begin 2021 bekend worden. Deze motie vraagt om er in 2023 – dan is het 150 jaar geleden – een moment van te maken. In die zin past dat ook op elkaar. Ik zou zeggen: eerst het onderzoek en dan het monument. Dat past op deze manier goed in elkaar. Zo kan ik de motie overnemen.

Motie 155, om met maatschappelijke initiatieven juist ook samen te werken, is ingediend door de CDA-fractie. Ik moest hierbij denken aan het voorstel van het pact zoals de heer Saïah dat enige

tijd geleden al heeft voorgesteld en waarvan ik heb gezegd dat wij dat zullen doen in de antidiscriminatieagenda. Ik kan de motie overnemen.

Motie 156. Ik zou niet durven beweren dat racisme in Utrecht niet voorkomt. Als dat zo zou zijn, zou ik geen antidiscriminatieagenda hoeven te maken en dan zouden wij die niet hoeven te vernieuwen. Het is aan de raad, maar het lijkt mij niet logisch om deze motie aan te nemen.

Motie 157 is ingediend door de Stadsbelang Utrecht-fractie. Ik probeer terug te halen hoe het gesprek in de commissievergadering ging. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft geconcludeerd dat discriminatie in het onderwijs voorkomt. Dan zou het inderdaad gek zijn om te denken dat het dan in Utrecht niet het geval zou zijn. Ik stel voor om in plaats van een apart onderzoek te laten doen wij juist bij de antidiscriminatieagenda ook de discriminatie in het onderwijs betrekken en dat wij bekijken wat wij daar vervolgens aan kunnen doen. Een apart onderzoek lijkt mij geen goed idee. Deze motie moet ik ontraden.

De heer Saïah heeft van mij nog twee toezeggingen tegoed. Hij vroeg mij naar discriminatie van zorgverleners. Er zijn mensen die niet willen worden geholpen door zorgverleners als hun kleur ze niet aanstaat. Ik ben het met de heer Saïah eens dat dit onaanvaardbaar is. Of dit verschijnsel zich ook in Utrecht voordoet, weet ik niet. Daar geldt hetzelfde voor wat wij net bij discriminatie in het onderwijs bespraken. Ik zal samen met collega Van Ooijen bekijken wat wij hieraan kunnen doen.

Het tweede punt ging over diversiteit aan de top. Daar zou een speerpunt van beleid van gemaakt kunnen worden. Dit is inderdaad een heel erg terecht punt. Ik werk ook al aan een brief over de stand van zaken van het actieplan Diversiteit en Inclusie. Die brief komt binnenkort naar de raad toe. Ik zal daarin verder ingaan op de materie. Dit is trouwens ook een toezegging in de richting van mevrouw Deldjou Fard.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Wij vinden hoe concreter hoe beter. Misschien dat met een jaartal de ambitie van diversiteit aan de top iets concreter kan worden gemaakt.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik zal zien wat ik daaraan kan doen. Dank voor de suggestie.

Ik kijk met veel genoegen uit naar de tweede helft van deze periode, want die begint met het traject voor de nieuwe antidiscriminatieagenda. Mevrouw Oosters vraagt van mij om verbondenheid te tonen. Zij vraagt ook van mij om in dat traject juist te schuren. Dat was wat de heer Van der Zweth zei. Dat lijkt tegenstrijdig te zijn, maar ik denk dat het juist goed bij elkaar past. Ik moet nog even goed nadenken over de vraag hoe wij dat goed kunnen doen. Ik hoop dat als de agenda hier ligt wij kunnen terugkijken op het proces waarin wij dat hebben gedaan.

Mij rest u te bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen.

De **VOORZITTER**: Dank voor de beantwoording. Dat maakt dat wij toe zijn aan de tweede termijn van de fracties, waarbij het misschien ook handig is dat die kunnen zeggen welke moties eventueel worden ingetrokken.

Een orderondje lijkt mij handig.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Wij hebben behoefte aan een schorsing. Ik hoop dat tien minuten lang genoeg is. Wij willen overleggen wat wij met bepaalde moties doen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat men tijd nodig heeft om dit te bekijken. Wij lopen al wat uit de tijd. Ik stel voor dat wij de tweede termijn na het volgende agendapunt doen. Dan is er genoeg tijd om tussentijds aan een motie te werken. Wij kunnen dan doorgaan zonder schorsing. Wij kunnen dan alle tijd gebruiken voor het vergaderen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik vind dat een briljant idee. Dit betekent dat de tweede termijn na het nu volgende onderwerp aan de orde komt. Wij schorsen de behandeling van dit agendapunt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik stel voor om de vergadering vijf minuten te schorsen. De mensen zijn niet helemaal klaar met hun voorbereiding voor het volgende agendapunt.

De **VOORZITTER**: Dat komt helemaal goed.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

2. Raadsvoorstel Plan van Aanpak Wervengebied.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De raad heeft hierover op 6 juli jl. nog een strekt ter vervanging gekregen alsmede een raadsbrief. U hebt hiervoor zelf bedacht dat 30 minuten spreektijd nodig is. Gezien het vorige onderwerp dat enigszins uit de tijd liep, wil ik proberen de raad daaraan te houden.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! In de commissievergadering hebben wij hierover gesproken. De D66-fractie ziet dat de aanpak van het wervengebied een belangrijke verbetering kan bewerkstelligen. De bewoners van het gebied worden hier beter bij betrokken. Meer mensen hebben zich kunnen melden om te kunnen worden gehoord. Toegezegd is dat alle relevante aspecten bij de aanpak worden betrokken.

Wat de D66-fractie betreft, is dat belangrijk, want de grachten en de werven zijn een uniek en prachtig historisch deel van de stad. Het is voor de gemeente echter een nogal ingewikkelde en dure uitdaging waarin niet alles in één keer goed is gegaan. Mede daarom vroegen de wijkbewoners aan de werven om het instellen van een commissie van wijzen om over de ingewikkelde juridische situatie een advies te geven. De wethouder heeft dat verzoek ingewilligd. Wij zijn daar heel erg blij mee.

Het is voor ons belangrijk dat dit een commissie is met draagvlak onder de wijkbewoners en dat ze adviezen geeft waar de wijkbewoners zich in gekend voelen. Daarom dienen wij mede namens de fracties van SP, VVD, PvdA, CDA, Student & Starter en PvdD het volgende amendement in.

"Amendement 76

Onafhankelijk advies ook aan bewoners

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel 'Plan van aanpak wervengebied',

Constateernde dat:

- In het stuk nu aangegeven staat dat de commissie van wijzen wel in samenwerking met bewoners tot stand zal komen maar niet aangeven staat dat de commissie mede vanuit een opdracht van de eigenaren zijn taak zal vervullen
- Zowel de gemeente als omwonenden of derden deels eigenaar zijn van de bouwsels rondom de wal en kluismuren
- Er juridische vraagstukken spelen zowel voor de gemeente als de omwonenden/eigenaren
- De gemeente eerder niet altijd consistent is geweest in de bejegening van eigenaren in relatie tot de aanpak van het wervengebied
- De gemeente samenwerking wil zoeken met de eigenaren

Overwegende dat:

- Het belangrijk is dat het er bij eigenaren draagvlak is voor de uitkomst van door een commissie van wijzen uit te brengen advies
- Een actieve betrokkenheid van de eigenaren bij het benoemen van leden van de commissie van wijzen het draagvlak voor de uitkomst van de door de commissie van wijzen uit te brengen advies kan verhogen en daarmee voor de aanpak van het wervengebied
- Een actieve betrokkenheid van de eigenaren bij de opdracht aan de commissie van wijzen en de behandeling van de aan de commissie voor te leggen vragen ervoor kan zorgen dat de adviezen van de commissie draagvlak vinden bij de eigenaren en beter aansluiting vinden bij de vragen die bij hen leven
- Een actieve betrokkenheid van de eigenaren bij de opdracht van de commissie van wijzen ervoor kan zorgen dat er gekeken wordt in hoeverre het verstandig is om een VVE op te richten voor het toekomstig beheer en onderhoud

Besluit:

het derde beslispunt aan te passen zodat er komt te staan: Het college opdracht te geven om samen met de eigenaren een commissie van wijzen in te stellen, te benoemen en de opdracht aan deze commissie te formuleren met als doel het college, de raad en de eigenaren te adviseren over de rechten en plichten van eigenaren en de gemeente, de

eigendomsverhoudingen en de samenwerkingsvorm van eigenaren en de gemeente in het toekomstig beheer en onderhoud van het wervengebied."

Het amendement is ondertekend door de heer Schipper, de heer Te Hoonte, de heer Işik, Mevrouw Zwinkels, mevrouw Oosters, mevrouw Sasbrink en mijzelf.

Ook worden bij de aanpak meer aspecten van de omgeving betrokken. Wij hebben voor het autoverkeer en de functies van het gebied specifiek om verschillende scenario's gevraagd. Ook hebben wij de wethouder gevraagd om duidelijkheid te geven over wat er nu wel of niet in het plan van aanpak komt op het gebied van bijvoorbeeld de bevoorrading van de winkels of de aanpak van bruggen en achterstallig onderhoud. De wethouder zei dat deze onderdelen bij de verdere uitwerking worden bekeken. Dat is op zichzelf een goed plan. Is de wethouder bereid om vóór het einde van het jaar de gemeenteraad een brief te sturen waarin de stand van zaken van dat moment wordt uiteengezet zodat wij die eventueel kunnen agenderen en zodat kan worden gewerkt aan een wijziging voordat volgend jaar een definitieve aanpak start?

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij grotendeels aan bij het verhaal van de D66-fractie. De werven zijn iconen van de stad. Wij moeten die goed bijhouden. De werven hebben een internationale aantrekkelijkheid. Na allerlei rapporten, marktconsultaties, bomenvisies, ontwerpnotities en communicatieplannen ligt er uiteindelijk een goed plan dat op steun van de PvdA-fractie kan rekenen.

In de commissievergadering is aan de orde gesteld dat wij een commissie van deskundigen willen zien. Ik ben blij dat het college dat punt heeft toegezegd. Kan het college er alsjeblieft voor zorgen dat er straks een vereniging van eigenaren is om in de toekomst het beheer – het reguliere onderhoud – goed te kunnen organiseren en om daarbij de aansprakelijkheid en de verdeling van de kosten vast te leggen? Graag kregen wij ter zake een toezegging. Ik denk dat ook in het amendement het een en ander staat.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik zou dat nou juist niet willen doen. Wij hebben een amendement opgesteld dat vraagt te onderzoeken hoe het moet zijn. Dat heeft de heer Işik meeondertekend. Laten wij dat onderzoek afwachten. Ik heb eerder voorgesteld om een stichting op te richten. Dat was niet helemaal de oplossing. Volgens mij moeten wij nu even wachten tot het onderzoek klaar is en niet vragen om een vereniging van eigenaren.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als wij constateren dat een deel van de grond voor vastgoed van de gemeente is en het andere deel van particulieren, dan is het vanzelfsprekend – ook wettelijk is dat zo – dat inzake het appartementsrecht een vereniging van eigenaren moet worden opgericht. Wij zijn daartoe wettelijk verplicht. Ik vind het goed als wordt gewacht op de onderzoeken die de heer Te Hoonte noemt, maar er moet linksom of rechtsom een vereniging van eigenaren komen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Wij hebben bij deze oplossing onze twijfels. Het is niet zo dat er één VvE moet komen. Misschien komen er wel compartimenten. Ook wij zijn hier kritisch op. Is de heer Işik het met ons eens dat wij dit inderdaad nog even moeten afwachten?

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als wij onze juridische verplichting op een andere manier kunnen organiseren, dan heb ik daar geen enkel probleem mee, maar op basis van het huidige juridische kader ben ik ervan overtuigd dat de vereniging van eigenaren er moet komen. Mocht het zo zijn dat samen met de eigenaren wordt gekozen voor een andere optie, wie ben ik dan om te bepalen dat dit niet kan? Ik zeg alleen dat wij op basis van de huidige regels verplicht zijn om dat te doen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik constateer dat de heer Işik heel graag zelf in de commissie van wijzen zitting wil hebben. Ik stel voor dat raadsleden daar geen onderdeel van uitmaken en dat wij het onafhankelijke advies afwachten.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Nogmaals, ik zeg niet dat dit per se moet, maar wat ik de fracties van CDA en VVD wil meegeven, is dat in de wet staat dat het appartementsrecht moet worden gerespecteerd. Dat betekent dat wij daarnaar moeten handelen. Als men iets anders wil, moeten de eigenaren met elkaar om de tafel gaan zitten om tot de beste oplossing te komen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Ik wil de heer Işik twee dingen zeggen. Ik geloof dat wij de oplossing al hadden gevonden. In het amendement hebben wij dit punt bij de overwegingen betrokken, zodat de VvE als één van de oplossingen actief wordt bekeken. Ik denk dat daar sowieso op wordt teruggekomen. Ik denk dat de heer Işik op zijn wenken wordt bediend.

Het gaat over de verplichting inzake de VvE. Ik ben op dat gebied geen expert, maar ik geloof dat dit alleen geldt voor woningen. Niet ieder onderdeel hiervan is per definitie een woning. Om dit goed uit te zoeken, lijkt het mij geweldig om daartoe de commissie van wijzen aan te wijzen.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Als dit op een andere manier kan worden opgelost, doen wij dat graag. Wij werken daaraan mee. Ik wil er echter op wijzen dat er nu een zekere regelgeving is die ons daartoe verplicht.

Ik heb het amendement meeondertekend. Het is prima dat wijze mannen en vrouwen met grijze haren uitzoeken wat mogelijk is. Laten wij dat afwachten. Ik geef echter wel het signaal af dat de wethouder daarop moet letten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wijze mensen hoeven niet per se grijze haren te hebben.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Jawel, dat was de commissie van Deskundigen en Wijze Haren.

Er is een omgevingsvisie Binnenstad. Wij zouden graag willen – dat is ook de wens van de buurtbewoners – dat er een integrale visie is over hoe wij omgaan met de werven. In de Omgevingsvisie staat dat de aanpak van de werven daarvan geen deel uitmaakt. Werven zijn ruimtelijk. Ik wil het college graag meegeven dat het de mogelijkheid onderzoekt of de Omgevingsvisie en de Wervenvisie aan elkaar kunnen worden gekoppeld.

Wij waren in de vorige commissievergadering heel erg kritisch, maar onze zorgen zijn weggenomen. Dank daarvoor. Mijn complimenten voor het feit dat de dingen beter worden georganiseerd.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Zoals in de commissievergadering is aangegeven, waardeert de GroenLinks-fractie het uitgebreide plan van aanpak met aandacht voor de vele knelpunten in het wervengebied. Mijn fractie steunt de pragmatische aanpak en de gestructureerde hoofdpoging. Ook zijn wij positief over de brede blik en de samenhang. In de commissievergadering heeft de wethouder voor nu onze grootste zorgen weten weg te nemen. Ik noem die nog even ter bevestiging: het verminderen van het autoverkeer in de historische binnenstad, rekening houdend met het bereikbaar blijven voor wijkbewoners en hulpdiensten, de handhaving op bestaande regels, de samenwerking met en informatievoorziening aan de wijkbewoners verbeteren en de aandacht voor de bomen. Ik wijs hierbij nogmaals op ons verzoek om de bescherming van bomen dezelfde waardering te geven als de wettelijke bescherming van de gebouwde elementen en op het advies uit de Woonvisie Utrechtse werf 2012 waarbij ook bomen aan de Plompetorengracht worden herplant.

Tot slot juicht mijn fractie het toe dat er een commissie van wijzen met of zonder haar in welke kleur dan ook wordt ingesteld.

Ik sluit af met het verzoek aan de wethouder om de raad regelmatig te informeren over de stand van zaken rond het plan van aanpak.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Het wervengebied is bijzonder, niet alleen in Utrecht, maar wereldwijd. De bomen zijn daarvan een belangrijk onderdeel en niet alleen voor vogels en insecten. Wij kregen de afgelopen week ook berichten van wijkbewoners in de binnenstad dat de bomen zo ontzettend bijdragen aan de leefbaarheid en onwils hard nodig zijn om tegenwicht te bieden aan de verstening. In de commissievergadering stelden wij vragen over fauna-uittreedplaatsen en de compensatie van bomen die bij de onvermijdelijke restauratie sneuvelen. Op dat moment was geen antwoord paraat, maar inmiddels hebben wij per brief gehoord dat de herplant het komende plantseizoen alsnog zal gebeuren en dat bij de herziening van het plan van aanpak gecontroleerd wordt of daar tot nog toe correct invulling aan is gegeven. Wij zijn blij met die informatie.

In de brief stond ook dat nogmaals in samenwerking met een stadsecoloog zal worden gezien of het aanbrengen van fauna-uittreedplaatsen noodzakelijk is. In de brief werd in het midden gelaten of dat noodzakelijk is. Het is voor ons heel belangrijk dat dit goed wordt onderzocht.

De PvdD-fractie heeft naar aanleiding van die brief opnieuw signalen gekregen dat de huidige situatie voor amfibieën en jonge watervogels echt niet voldoet. Daarom is het voor ons heel belangrijk dat dit bij het onderzoek wordt betrokken. Als wij volgend jaar het nieuwe programma voor het

wervengebied ontvangen, zullen wij bezien wat daar is uitgekomen. Ik verwacht dat wij op dat moment worden geïnformeerd over wat de bevindingen op dat punt zijn, zoals in de brief is toegezegd.

In de brief van de afgelopen week hebben wij alle toezeggingen gekregen die wij in de commissievergadering hebben gevraagd om de onderwerpen die wij belangrijk vinden gedegen te betrekken bij het nog op te stellen nieuwe programma. Daar danken wij het college hartelijk voor, ook voor de heldere brief van de afgelopen week. Daarom hebben wij vandaag geen moties meer.

Ik wil bij het vaststellen van het plan van aanpak dat nu voorligt nogmaals benadrukken hoe belangrijk de bomen voor het Utrechtse wervengebied zijn. In het afwegingskader dat wij in het voorjaar zullen krijgen, vinden wij het heel belangrijk dat dit punt goed tot uiting komt. Dat zal de PvdD-fractie dan weer nauwkeurig in de gaten houden.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik zal het kort houden. Ik kan mij aansluiten bij het amendement van mevrouw Schilderman. Het is een grote wens van ons dat die organisatie goed wordt bekeken en dat de positie van de bewoners wordt versterkt. Daar heeft het dit afgelopen jaar aan ontbroken. Een andere wens van ons is dat in het project snel voortgang komt. Wat ons betreft had dit niet zo lang stil moeten liggen, maar wij zien nu dat met deze stap er weer voortgang komt. Op één punt zijn wij nog niet tevreden: de wijze waarop in de dekking is voorzien. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 158

Zicht op volledige dekking

De raad bijeen ter bespreking van het Plan van Aanpak Wervengebied,
Constaterende dat:

- Volledige dekking voor de noodzakelijke investeringen in het wervengebied nog ontbreekt
- De nu bij het raadsvoorstel betrokken onderdelen van het Wervengebied ruimer zijn en het programma breder is dan onder de raming in het Antea onderzoek

Overwegende dat:

- Door verbreding van scope de kans groot is dat de ondergrens van de raming van Antea onvoldoende is
- Overwegende dat de coronacrisis grote invloed op de gemeentelijke financiën heeft
- Tot aan de begroting nog informatie beschikbaar komt
- Nog geen begroting in de tijd is opgesteld gekoppeld aan een fasering

Spreekt zich uit dat:

- het wervengebied voor Utrecht van groot belang is en behoud van dat Erfgoed voor toekomstige generaties prioriteit heeft

Draagt het college op:

- Uiterlijk bij de Voorjaarnota 2021 inzichtelijk te maken hoe en wanneer tot volledige dekking van de dan bekende noodzakelijke middelen wordt gekomen, inclusief een fasering van bekostiging, realisatie en activatie.

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Te Hoonte, de heer Van Deún en de heer Schipper.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Wat de Student & Starter-fractie betreft, ligt er een prima voorstel. In de commissievergadering werd duidelijk dat een soort overkoepelende visie ontbreekt. De wethouder zal daar werk van maken. Wij zijn daar blij mee. Wij zien al die punten graag terug in het definitieve plan van aanpak.

Toch is er nog één punt waarop wij net iets meer duidelijke inzet willen: de zogeheten spookkelders. Het balletje is gaan rollen door vragen van de CDA-fractie. Daardoor weten wij nu ook dat die spookkelders er zijn, maar de vraag is wat wij ermee gaan doen.

Wat de Student & Starter-fractie betreft, zoeken wij in eerste instantie uit hoe het is gesteld met de juridische eigendomsverhoudingen, maar wij denken ook na over de invulling die wij aan de spookkelders willen geven. Drinken wij daar straks een biertje, wordt het je nieuwe sportplek of ga je er misschien wonen. Om die vragen scherp te krijgen, dienen wij de volgende motie in.

"Motie 159

Kom met een plan van aanpak voor Spookkelders

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, bij besluitvorming van het raadsvoorstel 'plan van aanpak Wervengebied',

Constateernde dat

- Het plan van aanpak wervengebied over een groot gebied gaat, inclusief werfkelders;
- Het zeker is dat er spookkelders/weeskelders zijn zoals is gebleken uit het grondradar onderzoek;
- Er nog geen beleid is voor wat te doen met spookkelders die van 'niemand' zijn;

Overwegende dat

- De werven een uniek stukje Utrecht zijn waarmee Utrecht zich onderscheidt van de andere steden in Nederland en Europa;
- De werven een rijksmonument zijn en dat de werfkelders een cultuur historische waarde hebben;
- Een groot deel van de werven sinds 1948 in beheer van de gemeente zijn en de gemeente daarmee zorgt draagt voor dit stukje publieke ruimte;
- Het plan van aanpak wervengebied juist het document is waarin we de functie, waarde en betekenis van spookkelders en wat daarmee te doen, een plek kunnen geven;
- Er talloze mogelijkheden zijn om deze spookkelders in de toekomst in te zetten, door bijvoorbeeld plek te bieden aan culturele en maatschappelijke initiatieven, extra recreatie als sport ruimte;
- Gezien de talloze mogelijkheden aan functies, het verstandig is om nu al constructief aan de slag te gaan met wat we met dergelijke spookkelders eventueel zouden kunnen en willen;
- De eerste stap is bepalen wat de juridische eigendomsverhoudingen zijn bij de ontdekte en nog te ontdekken spookkelders;

Draagt het college op

- Een plan van aanpak op te stellen voor de Utrechtse spookkelders die van 'niemand' zijn, dat ten minste bestaat uit het uitzoeken van de juiste eigendomsverhoudingen en ambities voor de nog in te vullen publieke ruimte;
- In dit plan van aanpak aandacht te geven hoe bijvoorbeeld maatschappelijke en culturele initiatieven kunnen landen en/of aan te geven voor welke functies deze spookkelders het meest geschikt zijn;
- Dit plan van aanpak ook op te nemen in het algehele plan van aanpak wervengebied, maar ook apart te rapporteren over de voortgang van deze aanpak voor spookkelders;

En gaat over tot de orde van de dag,"

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heer Işik, mevrouw Sasbrink, de heer Te Hoonte en mijzelf.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vraag mij af of deze spookkelders ook een heel andere functie of geen functie kunnen krijgen in het kader van de discussies die nu worden gevoerd over de Omgevingsvisie Binnenstad om bepaalde gebieden van de stad bepaalde functies wel of niet te geven.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ik denk dat dit punt inderdaad heel goed bij de afweging kan worden betrokken. Ik noem alleen een paar voorbeelden. Het gaat mij niet uitsluitend om die voorbeelden. Er zijn ook veel andere invullingen die de spookkelders kunnen krijgen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie zal het kort houden. In de commissievergadering heb ik het college complimenten gemaakt voor het verbeteren van de aanpak, bijvoorbeeld ten aanzien van communicatie, maar ook de gedegenheid en de basis die nu echt op orde wordt gebracht. Ook hebben wij ons uitgesproken over de spook- en weeskelders. Ik dank de Student & Starter-fractie voor dit voorstel. Dat had van ons misschien niet gehoeven, maar wij steunen dat van harte.

Wij zijn blij met de toezegging over het afwegingskader voor stand alone werkzaamheden zodat wij in ieder geval niets onnodig vertragen. Wij sluiten ons van harte aan bij de eigendomsverhouding waarover iedereen spreekt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Er zijn grote stappen gezet sinds het vernietigende rapport over de aanpak. Complimenten daarvoor.

Ik heb een amendement van de D66-fractie en een motie van de VVD-fractie meeondertekend. Dat betekent dat ik het daar van harte mee eens ben.

Aan de slag ermee.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! De wal- en kluismuren zijn belangrijk erfgoed. Niets doen is geen optie, net als bij de Domtoren. Wij moeten hoe dan ook verder.

Wat de PVV-fractie betreft, staat veiligheid daarbij op één. Wij moeten ons vooral richten op wat er moet gebeuren. Wat moet, dat moet, maar wel zonder in te boeten op kwaliteit en in goed evenwichtig overleg met particuliere eigenaren.

De rest zou wat ons betreft over een langere termijn kunnen worden verspreid. Zet steeds de noodzakelijke stappen en zorg ervoor dat de wal- en kluismuren veilig blijven en dat het erfgoed niet verpaupert.

Wij danken de wethouder voor de toezegging in de commissievergadering dat de brandweer actief bij het garanderen van de brandveiligheid zal worden betrokken.

Wij willen nogmaals opmerken dat toekomstige gemeenteraden en wij moeten reserveren voor het toekomstige wal- en kluismuuronderhoud. Zorg ervoor dat wij, net als bij de Domtoren, sparen voor wat vaststaand zal terugkomen. Onze prachtige Utrechtse grachten zullen altijd beeldbepalend erfgoed blijven.

Wij laten het bij deze bijdrage. De motie en het amendement zullen wij waarschijnlijk steunen. De motie hebben wij trouwens zelf mede ingediend en het voorstel ook.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en verleent het woord aan wethouder Diepeveen.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de inbreng van de raad. Niet alles is in één keer goed gegaan, mevrouw Schilderman. Dat is misschien een understatement. Wij hebben ook wel eens gezegd verwacht nou niet dat het vanaf nu alleen hosanna zal zijn. Het onderwerp is weerbarstig en blijft weerbarstig. Er zullen nog tegenslagen komen. Ik heb er echter vertrouwen in dat wij met de aanpak die wij nu kiezen meer slagkracht en precisie hebben en beter communiceren en er is sprake van een grotere betrokkenheid van de eigenaren. Ik mocht dat gisteravond ervaren toen ik een gesprek had met bewoners van Oudegracht 320-324, waar de afgelopen tijd de boel heeft opengelegd vanwege het waterdicht maken van de kelders. Ik heb met deze bewoners eigenlijk anticiperend op het amendement en de besluitvorming vandaag afgesproken dat wij de commissie van wijzen als een soort eerste oefening betrekken bij wat daar ligt en bij de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ik denk dat wij daarmee op de goede weg zijn.

Amendement 76 is ingediend door mevrouw Schilderman. Dat amendement maakt wat in de strekt ter vervanging staat eigenlijk nog wat preciezer. Ik kan daar alleen maar positief op adviseren. Het is volkomen in lijn met zoals wij dit in de commissievergadering hebben besproken en wat de bedoeling is van de strekt ter vervanging. Ik denk dat wij daar heel goed mee uit de voeten kunnen. Dit legt het allemaal nog net even wat preciezer vast.

Er ontspon zich zojuist onder aanvoering van de heer Isik even een debatje over de vereniging van eigenaren. Ik wijs erop dat ik het eens ben met de opvatting dat wij de VvE zullen bekijken. Dat moet gebeuren in verband met de commissie van wijzen – wat niet per se een commissie van grijsen hoeft te zijn, mijnheer Isik – maar in dat verband zal dat punt nader worden bekeken als één van de mogelijke samenwerkingsvormen. Zo staat het in het dictum.

De heer Te Hoonte noemde de stichting. Er zijn andere mogelijkheden. Laten wij het bij de commissie van wijzen laten.

Ik heb de heer Isik wel gehoord, maar de commissie van wijzen moet ook de statuur en de onafhankelijkheid kunnen ontwikkelen waarin ze dit kan afwegen en bespreken.

Bij de vraag van mevrouw Schilderman – die werd bijgevallen door de heer Virginia – over het regelmatig informeren conform de regeling risicovolle projecten, hebben wij het in ieder geval over twee keer per jaar een voortgangsrapportage in een geconcentreerde vorm – alles bij elkaar pakken – maar wij hebben ook gezegd dat als er momenten en aanleidingen zijn om tussentijds de raad te informeren door middel van een brief, wij dat zeker niet zullen nalaten. Sterker nog, ik heb in de commissievergadering ten aanzien van het verkeer gezegd dat wij de raad uiteindelijk in het voorjaar

van 2021 het programma kunnen voorleggen en een voorstel kunnen doen over de verhouding draagkracht kelders en belastbaarheid door het verkeer, mogelijk nog vóór de voortgangsrapportage in november. Dan kunnen wij een aantal dingen afpellen en toewerken naar de uiteindelijke besluitvorming in het voorjaar van 2021.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! De wethouder zegt dat hij mogelijk naar de raad komt. Het is in ieder geval fijn dat de wethouder zegt de raad hierover te informeren en om er mogelijk een voorstel van te maken.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Dat is exact wat ik bedoelde. Sowieso informeren en een voortgangsrapportage mogelijk in de vorm van een voorstel.

De heer **Ijsik** heeft ook iets gezegd over de afstemming tussen de omgevingsvisie en een programma Wervengebied. Vanzelfsprekend. Nauwe afstemming in het proces, inhoudelijk veel raakvlakken. Ik herhaal wat ik in de commissievergadering heb gezegd over het feit dat de komende tijd een nauwe afstemming plaatsvindt.

Zowel de heer Virginia als mevrouw Sasbrink hebben gewezen op het belang van de bomen. Ik onderstreep dat belang zelf ook. Het is belangrijk om een goede afweging te maken. Wij zullen dat heel precies bekijken, net zoals wij precies de mogelijkheid bekijken van fauna-uittreedplaatsen. Wij zullen ons daarbij laten adviseren door de ecooloog.

Motie 158 is ingediend door de heer Te Hoonte, de heer Van Deún en de heer Schipper. De opbouw van de financiën in dit raadsvoorstel bestaat uit een ruimer bestedingsdoel. Vervolgens is er aan het eind van dit jaar de programmabegroting. Dat is de integrale afweging. Daar staan wij voor. De 4,8 van de tweede fase van het plan van aanpak en het knelpunt van 15,2. Herhaal nog eens dat de optelsom daarvan méér is dan het minimum van de bandbreedte. Het is meer dan dat, omdat in de gelden voor de uitvoering van het plan van aanpak ook de uitvoeringskosten zijn verwerkt en de voorbereidingskosten voor onderzoek. Het is meer dan dat, maar ik begrijp heel goed dat u in deze motie voorstelt ook bij de voorjaarsnota 2021 een voorstel tot dekking te doen. Wij hebben gezegd dat er dan een definitieve raming voorligt. Daarmee is impliciet aangegeven dat voor de dekking een voorstel zal worden gedaan.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik vraag mij af wat dat voor de waardering van de motie betekent.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ik wil het oordeel daarover helemaal aan de raad laten, of de raad die wil uitspreken of niet. Ik heb erover gezegd wat ik erover wilde zeggen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Dat verbaast mij een beetje, want ik denk dat wij in een eerdere fase – in de commissievergadering – hebben gevraagd hoe de wethouder dit ziet. Toen heeft de wethouder geloof ik bevestigd dat het zijn doel is om in deze collegeperiode nog een voorstel te doen voor de dekking van de volledige kosten. Dat is volgens mij hetzelfde als wat in de motie van de heer Te Hoonte staat. Ik neem aan dat de wethouder de motie dan gewoon kan overnemen. Of komt hij terug op die eerdere uitspraak?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Nee, daar kom ik zeker niet op terug. Wij zullen dan een volledig beeld van de raming te hebben en dan doen wij een voorstel voor de dekking. Ook deze motie spreekt dat uit, maar je kunt die op verschillende manieren lezen. Er staat namelijk: hoe en wanneer, dus de motie geeft voldoende ruimte om te kunnen zeggen dat als de raad dit wil uitspreken, de raad dit wil uitspreken.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Als de wethouder dat als een vraag stelt, wil ik de motie best uitleggen in de pot diversen. Wat wij volgens mij vragen, is een stapje toe te voegen die de fasering expliciet maakt. Dat hoeft niet in deze raadsperiode gedekt te worden, maar er moet wel een voorstel liggen. Ik wil de wethouder oproepen om de motie gewoon over te nemen als die inhoudt wat hij wil doen.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! De heer Te Hoonte is de hoofdindieners van de motie. Als zijn uitleg daarvan is dat wij bij de raming kunnen aangeven hoe wij die dekken en op

welke momenten en dat wij bij het voorstel van het programma daar een samenhangend en duidelijk beeld van kunnen neerleggen, kan ik de motie overnemen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Dan maken wij het wat korter en kan ik de motie intrekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 158 is ingetrokken.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Het laatste punt is motie 159. Die motie gaat over spookkelders. Wij hebben daarover ook in de commissievergadering gesproken. Als ik het eerste punt van het dictum bekijk, een plan van aanpak voor de spookkelders, eigendomsverhoudingen en ambities, dan kan ik zeggen ja, volgens mij is dat in het plan van aanpak een gegeven. Ik heb in de commissievergadering gezegd dat wij de huid niet moeten verkopen voordat de beer geschoten is. Wij weten namelijk niet wat wij tegenkomen. Een deel van de spookkelders heeft lage zolderruimten. Stel je van de gebruiksmogelijkheden niet te veel voor. Ik vind dat het bekijken echt een onderwerp is dat op het raakvlak ligt van het programma Wervengebied en de omgevingsvisie. Het gebruik van spookkelders raakt ook aan het gebruik van de werven en aan een stapeling van functies. Ik zou er veel meer voor voelen om dit onderwerp primair te behandelen bij de behandeling van de omgevingsvisie.

In het eerste punt wordt gewag gemaakt van eigendomsverhoudingen in de huidige technische staat en wat er te doen is in het kader van veiligheid en dergelijke. Dat gebeurt zelfs nu al in het kader van het plan van aanpak. Wij zijn bezig de spookkelders in kaart te brengen. Wij hebben de eigenaren aangeschreven. Wij hebben er een aantal bezocht. Wij moeten nog even afwachten wat daar uitkomt. Dan kan men bij het vaststellen van het programma een motie indienen om te zeggen dat de raad weet hoeveel kelders er zijn. Wij kunnen dan bespreken of het college in samenspraak met de stad een plan voor het gebruik van de spookkelders opstelt. Ik vind het daarvoor nu te vroeg. Ik ontraad motie 159.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat er geen partijen zijn die behoefte hebben aan een tweede termijn. Wij zullen vanavond over het voorstel stemmen.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

Debat Aanpak racisme en discriminatie.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik trek motie 142 in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 142 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik zal deze motie in gewijzigde vorm opnieuw indienen. Ik trek motie 143 in. Deze motie is overgenomen. Dank daarvoor.

Motie 144 gaat over straatnamen en musea. Daar is een toezegging op gedaan. Ook deze motie trek ik in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 144 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Motie 147 gaat over meer samenwerken met het bedrijfsleven. Ook deze motie is overgenomen. Ik trek deze motie in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 147 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Op motie 148 is een toezegging gedaan. Dat is voor ons een reden om ook deze motie in te trekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 148 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ook motie 149 trekken wij in vanwege de toezegging die daarover is gedaan. Deze motie gaat over een lesprogramma voor scholen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 149 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Motie 150 gaat over de barometer en het monitoren van culturele diversiteit. Deze motie is overgenomen. Ook deze motie trekken wij in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 150 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! De overige moties brengen wij graag in stemming, met dank voor de toezeggingen die zijn gedaan. Wij kunnen in de richting van de stad een signaal geven hoe belangrijk de gemeenteraad dat vindt.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Motie 153 is door het college overgenomen. Dank daarvoor. Wij trekken deze motie in. Motie 154 dien ik opnieuw in voorzien van een kleine aanpassing en van een nieuw nummer. Motie 154 trek ik in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat de moties 153 en 154 zijn ingetrokken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Motie 155 is ruimhartig overgenomen. Ik vond het belangrijk om dat punt te maken in de massa van kleine gemeentedingetjes, maar nu kan ik die intrekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 155 is ingetrokken.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik heb zojuist gezegd dat ik een aantal moties alsnog in stemming wil brengen. Wij willen daarmee in de richting van de stad een signaal afgeven hoe belangrijk wij bepaalde onderwerpen vinden.

Ik dien bij dezen de volgende motie in.

"Motie 160

Doe een onderzoek naar institutionele racisme binnen de gemeentelijk organisatie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9-7-2020, ter bespreking van racisme en discriminatie.

Constateer dat:

- De gemeente Utrecht uitgaat van een krachtige aanpak van racisme en discriminatie.

Overwegende dat:

- Er grote zorgen zijn in de samenleving met betrekking tot overheden die racisme hebben geïnstitutionaliseerd in hun beleidsregels en handhavingsinstrumenten.
- de Nationale ombudsman heeft aangegeven dat vooroordelen en vooringenomenheid in brede lagen van de overheid voorkomen¹.
- Het van belang is dat niemand, direct of indirect, wordt beoordeeld op afkomst of achternaam, en dat dit buiten twijfel gesteld dient te worden;
- Het kostbaar en tijdsintensief is om al het gemeentelijk beleid en alle gemeentelijke uitvoeringstaken door te lichten en het om die reden aanbeveling verdient om als eerste te kijken naar die programma's, waarover de meeste signalen zijn en/of waarvan de impact op het dagelijks leven van mensen het grootst is;
- Er in elk geval zorgen zijn rondom eventueel institutioneel racisme of ongelijke uitwerking van beleid bij de BIBOB-toets, de interventieacties in Overvecht inzake bijstandsfraude en de uitwerking van sommige regels uit de APV.

Verzoekt het college om:

- Een extern onafhankelijk onderzoek te laten doen naar institutioneel racisme en/of het voor bepaalde groepen negatiever uitwerken van beleidsregels en (handavings)instrumenten van de gemeente Utrecht bij het programma's Werk & Inkomen en Veiligheid en in het bijzonder Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en het

Damoclesbeleid, waarbij niet alleen naar regels en instrumenten gekeken wordt, maar juist ook naar achterliggende structuren en de uitvoeringspraktijk;

- Nadat het onderzoek is afgerond het onderzoeksrapport met de visie van het college erop met de gemeenteraad te delen;
- In de stadsgesprekken in aanloop naar de anti-discriminatieagenda mee te nemen of en op welke wijze mensen met een migratieachtergrond of andere groepen vinden dat gemeentelijk beleid voor hen negatiever uitwerkt dan voor anderen;
- Naar aanleiding van de uitkomsten van deze stadsgesprekken te bepalen of er andere beleidsterreinen of programma's zijn die zich lenen voor een dergelijk onderzoek.

En gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/14/nationale-ombudsman-ziet-etnisch-profileren-in-alle-lagen-van-de-overheid-a3999711>."

De motie is ondertekend door de heer Van Heuven, mevrouw Deldjou Fard en mijzelf. Wij hebben hiermee het onderzoek eigenlijk beperkt tot twee beleidsterreinen.

De **VOORZITTER**: De heer Sungur heeft geen spreektijd meer. Als hij nog een andere motie wil indienen, dan mag dat nog.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Wij ondertekenen deze motie van de DENK-fractie.

De heer **SAÏAH** (D66): Voorzitter! Ik heb één vraag gesteld. Die ging erover dat ik een perspectief van de wethouder wil horen over hoe de gemeente voor kan lopen in de strijd tegen racisme en discriminatie in het kader van "Utrecht zijn wij samen".

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Motie 154. Wij zien daarin graag nog een punt opgenomen, namelijk het bedrag voor de gemeentelijke bijdrage op te nemen in de programmabegroting 2022.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Motie 154 heet derhalve vanaf nu motie 161. Dank voor deze korte tweede termijn na de uitvoerige eerste termijn.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Volgens mij zijn er twee moties ingediend en is er één vraag gesteld waarop ik nog moet ingaan.

Ik heb de moties nog niet gezien, of zijn die via de e-mail ingekomen?

Bij de presentatie van de nieuwe motie van de DENK-fractie heb ik minutieus meegeluisterd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het sturen van de nieuwe moties naar raadssecretariaat@Utrecht.nl is praktisch.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Dit is er de reden van dat ik over de scoop van zo'n onderzoek heel graag wil overleggen. Dat overleg heeft helaas nog niet kunnen plaatsvinden. Werk & Inkomen en Veiligheid zijn echt twee enorme beleidsterreinen. Kunnen wij dit niet op specifieke punten doen, bijvoorbeeld? Ik zeg maar iets; misschien is dat veel te veel en gaat mijn collega in het college dan steigeren. Bijvoorbeeld de APV. Laten wij dat onderzoeken. Dan heb je echt iets concreets te pakken waarmee je bezig kunt gaan. Dit komt op mij te breed over. Ik voel dat wij elkaar naderen.

De **VOORZITTER**: Dat zal dan buiten deze raadsvergadering moeten gebeuren.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ja, precies. Ik had dat graag nu al gewild, maar het blijft staan dat ik dat alsnog graag wil.

De **VOORZITTER**: Maar u ontraadt motie 160.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Nu moet ik die ontraden, ja.

Van motie 161 heb ik niet helemaal meegekregen wat daar nu precies in is veranderd.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat daar een punt aan is toegevoegd. Kan mevrouw Deldjou Fard dat nog één keer herhalen?

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Het laatste punt van motie 161 is het opnemen van het bedrag voor de gemeentelijke bijdrage in de programmabegroting 2022.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Dat is een strak plan. Prima. Ik neem die over.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 161 door het college is overgenomen.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Wij brengen motie 161 wél in stemming.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Ik wil even ingaan op wat wethouder Voortman zei over de moties met betrekking tot termijnen. Ik vind het prima als dat later is dan wat er in de motie staat. Dan hebben wij ook daarover overeenstemming.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! U mag daarover buiten deze raadszaal verder over praten. Hartelijk dank. Dit is het einde van de behandeling van agendapunt 9. Vanavond zullen wij over de moties, het amendement en het voorstel stemmen. Wij zullen nu de vergadering schorsen tot 14.00 uur.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

3. Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen Utrecht–stad en Transformatiemiddelen.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Het debat in de commissievergadering maakte nog eens duidelijk hoe gecompliceerd dit proces is en waarschijnlijk wordt. Ik benijd de wethouder niet.

Wij waren blij met de beantwoording van de wethouder, maar wij willen hem graag wat extra baggage meegeven voor zijn gesprekken in en met de regio. Daarom dien ik zowel een amendement in als een motie.

Het amendement gaat over al die terreinen waarop regiogemeenten moeten werken om te zorgen voor goede steun voor mensen die al cliënt zijn, maar met name ook voor de preventie van dakloosheid en van schooluitval tot GGZ en van vroegsignalering tot dagbesteding. Als iets in de regio niet goed is geregeld, krijgen de cliënten en de gemeente Utrecht daar later weer mee te maken.

In de commissievergadering hebben wij gezegd dat wij graag een vinger aan de pols houden. Vandaar het amendement "Een kwalitatieve gereedheidskist met preventie". Het zijn allemaal titels, het is wat.

"Amendement 77

Een kwalitatieve gereedheidskist mét preventie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/ Beschermd Wonen Utrecht–stad en Transformatiemiddelen,
Constaterende dat:

- De U16 gemeenten moeten zorgen voor een lokale ondersteuningsstructuur en een 'gereedheidskist', onder andere met inzet op preventie, nazorg, en ambulante begeleiding en behandeling en een sociale basis.

Overwegende dat:

- Als de gereedheidskist en de preventie dakloosheid in regiogemeenten niet op orde is, dit gevolgen heeft voor cliënten, de regiogemeente en mogelijk ook voor de gemeente Utrecht;

- Het daarom van belang is dat de gemeente Utrecht vóór de overdracht van taken aan de regio vinger aan de pols houdt op het gehele spectrum aan terreinen (denk aan schuldhulpverlening, GGZ en schooluitval) in de regiogemeenten waarmee daklozen niet alleen worden ondersteund, maar dakloosheid ook wordt voorkomen.

Besluit:

- Beslispunt 1f van het Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/ Beschermd Wonen Utrecht-stad en Transformatiemiddelen zo te wijzigen dat er komt te staan: 'Utrecht-stad wil dat iedere gemeente investeert om zijn lokale gereedschapskist voor daklozen en voor de preventie van dakloosheid op orde te krijgen. Daarnaast legt Utrecht-stad met regiogemeenten kwaliteitseisen aan de gereedschapskist vast in het U16 plan. Utrecht investeert tegelijkertijd in duurzame kennisoverdracht, waarbij zij ook gebruik maakt van de aanwezige kennis en expertise van ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers.'

Het amendement is ondertekend door mevrouw Podt (D66) en mevrouw Streefland-Driesprong. De motie gaat over het behoud van een divers aanbod van aanbieders. Voor mensen met een specifieke problematiek past een kleine of heel specialistische aanbieding nu eenmaal vaak beter. Ik denk daarbij aan de boerderij van Lister waar men zich richt op een zeer specifieke groep cliënten die nergens anders terecht kan. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 163

Behoud diversiteit in aanbod

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/ Beschermd Wonen Utrecht-stad en Transformatiemiddelen,
Constaterende dat:

- De kans bestaat dat, als regiogemeenten zelf verantwoordelijk worden voor de inkoop Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen, er voor (hoog)specialistische aanbieders minder ruimte is;
- In het Regioplan 'Versnippering van aanbod kan leiden tot verschraling' daarom als risico benoemd staat;
- Een van de uitgangspunten van de U16 in het Regioplan is "Lokaal waar mogelijk, regionaal waar nodig en bovenregionaal waar moet".
- De gemeente Utrecht volgens het voorstel tot 2023 verantwoordelijk is voor inkoop en contractering van MO/BW voorzieningen en daarna verantwoordelijk wil blijven voor de contractering en financiering van bovenregionale voorzieningen;
- De inkoop op Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen (voor een groot deel) in 2019 voor 9 jaar is ingekocht;

Overwegende dat:

- Het regionale gemeenten vrij staat zelf na 2023 hun inkoop te organiseren;
- Het van belang is om aanbieders met een specialistisch aanbod of die kennis hebben van een specifieke doelgroep, te behouden voor de regio;
- Het verdwijnen van (hoog)specialistische aanbieders negatieve effecten kan hebben voor cliënten in de gehele regio.

Draagt het college op:

- Erop aan te sturen dat regiogemeenten zich ook na 2023 committeren aan het in stand houden van (hoog)specialistische hulp, inclusief de financiële inspanningsverplichting die daarbij hoort;
- Afspraken hierover vast te leggen in het nog op te stellen Regioplan U16 transformatie MO/BW 2021-2024"

De motie wordt gesteund door de fracties van PvdA, GroenLinks, DENK en Student & Starter.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik reageer even op de toelichting van mevrouw Podt. Het gaat de fractie van D66 erom dat wij bepaalde functies behouden en niet bepaalde organisaties, dus dat de doelgroep altijd ergens terecht kan. Dat klonk in haar bijdrage een beetje ongelukkig.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Het is goed dat de heer Gilissen dat nog even aanstipt. Het gaat zeker om de functie. Ik noem de boerderij als voorbeeld. Veel mensen in de zaal kennen de

boerderij. Wij kunnen ons er allemaal een voorstelling van maken dat het lastig wordt om die mensen ergens in de stad onder te brengen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie vindt het van belang dat iedereen kan meedoen en onderdeel is van de samenleving. Mensen die zijn aangewezen op de maatschappelijke opvang of beschermd wonen hebben recht op een betaalbare woning en op goede zorg, zoveel mogelijk in de eigen buurt of gemeente. Tijdens de commissievergadering vroegen wij aandacht voor het perspectief van cliënten. Wij zijn blij dat de wethouder daar oog voor heeft en in het strekt ter vervanging de inzet van ervaringsdeskundigheid en de expertise van belangenbehartigers nadrukkelijk plekken heeft gegeven.

In de commissievergadering hebben wij ook gesproken over het grootste knelpunt, dat is het realiseren van voldoende woningen voor de doelgroep. De raad zal het ene plan na het andere vaststellen, maar collega Raaijmakers citeerde in de commissievergadering PvdA-politicus Jan Schaefer: "in geouwehoer kun je niet wonen". Ieder jaar dat wij langer praten, wordt de inhaalslag die wij moeten maken groter. Op papier klinken de doelstellingen mooi en de afspraken hard, maar de praktijk is weerbarstig. De wethouder zei vooral veel wortels te hebben – de transformatiemiddelen en kennis – maar weinig stokken. De tijd dringt. Wat de PvdA-fractie betreft, wordt het tijd om de grootst mogelijke druk te zetten op het nakomen van afspraken en het realiseren van woningen voor deze kwetsbare doelgroep.

Wij willen bij het opstellen van het U16-regioplan dit najaar de wethouder een strikte boodschap meegeven, verwoord in de volgende motie.

"Motie 164

Bindende afspraken woningen maatschappelijke opvang/beschermd wonen U16

De raad van gemeente Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2020, ter bespreking van het Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen Utrecht–stad en Transformatiemiddelen,

Constaterende dat:

- Vanaf 2022 stapsgewijs de centrumgemeentetaak van Utrecht stad vervalt en de U16 gemeenten zelf verantwoordelijk worden voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW);
- De regionalisering van MO/BW een groter beroep zal doen op de samenwerking tussen de verschillende gemeenten in de regio;
- Er al jarenlang een tekort is aan betaalbare woningen voor de doelgroep MO/BW;
- Slechts 62% van de doelstelling in de stad Utrecht voor 2019 is behaald en in de regio zelfs maar 33%;
- Daarmee de tekorten niet worden ingelopen en de wachtlijsten nog verder groeien;
- Het realiseren van voldoende betaalbare woonruimte voor de doelgroep MO/BW volgens de Rekenkamer Utrecht topprioriteit hoort te hebben.

Overwegende dat:

- Voldoende woningen essentieel zijn in de keten van opvang en zorg voor daklozen;
- Wachtlijsten ervoor zorgen dat de keten stagneert en dat dit ten koste gaat van mensen in een meest kwetsbare positie;
- De gemeente Utrecht, maar ook de andere U16-gemeenten in de regio, momenteel bij lange na niet de afgesproken aantallen woningen voor de doelgroep MO/BW weten te realiseren.

Draagt het college op:

- Bij het opstellen van het MO/BW U16-regioplan in het najaar 2020 bindende afspraken te maken voor het realiseren van de toegezegde woningen voor de doelgroep MO/BW;
- Afspraken te maken over welke (financiële) prikkels kunnen worden ingezet om de doelstelling te halen;
- Bij andere gemeenten erop aan te dringen deze afspraken ook door de betreffende raden vast te laten stellen;

Verzoekt de griffier:

- Deze motie te delen met de raden van de regiogemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag,"

De motie is ondertekend door de heer Gilissen (VVD) mevrouw Oosters (S&S), mevrouw Podt (D66), de heer Wiegant (SP) en mijzelf.

In de commissievergadering hebben wij aandacht gevraagd voor gemengde woonvormen, elke regio een eigen Place2bu. De GroenLinks-fractie dient daarom mede namens ons een motie in die ertoe oproept om in de U16 meer gemengde woonvormen te realiseren. Wij steunen de motie van harte.

De heer **VONK** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie steunt de verdere decentralisatie van het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Het is goed om te zien dat nieuwe stappen worden gezet bij het bieden van steun en zorg, zo dicht mogelijk bij huis. Zoals wij allemaal weten, zorgt zorg dicht bij huis voor minder stress en draagt er uiteindelijk aan toe bij dat iemand sneller en soepeler door het zorgtraject komt. De sociale basis op orde is hierbij voor de GroenLinks-fractie essentieel, net als goede schuldhulpverlening. GGZ en dagbesteding zijn zomaar wat voorbeelden uit de gereedschapskist waar ook de D66-fractie over sprak. Vandaar onze steun voor het amendement.

Het is voor iemand die een zorgvraag heeft of heeft gehad vaak lastig om een geschikte woonplek te vinden. De doelstelling in de regio om uitstromers te plaatsen, wordt niet gehaald. De druk op de woningmarkt loopt op. Gemengde woonvormen kunnen ervoor zorgen dat de druk op de ketel kan afnemen. Daarnaast weet ik uit eigen ervaring dat in Place2bu de burens die uit de maatschappelijke opvang kwamen er veel aan hadden dat zij burens hadden die hen niet bevooroordeeld bekeken en die niet de eigen taboes aan het bevestigen waren en die een eerlijke kans kregen om een leven op te bouwen. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 165

Gemengde woonvormen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 9 juli 2020, bij agendapunt 11 'Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen Utrecht-stad en Transformatiemiddelen'

Constateernde dat:

- Utrecht ten minste tot en met 2022 verantwoordelijk is voor de in- en uitstroom uit de WMO-maatwerkvoorzieningen MO en BW;
- Gemengde woonvormen bijdragen aan het zelfstandig kunnen blijven/gaan wonen voor mensen met een zorgvraag;
- Er voldoende passende en betaalbare woonvormen in de U16 beschikbaar moet en zijn voor uitstromers.

Overwegende dat:

- Utrecht en de U16 een inclusieve stad en regio moeten zijn waar iedereen mee kan doen;
- Mensen die zijn aangewezen op maatschappelijke ondersteuning of beschermd wonen en die uitstromen uit de maatschappelijke opvang, altijd moeten kunnen rekenen op zorg dichtbij en op maat;
- Er groepen zijn die zorg nodig hebben en nu 24-uurs zorg ontvangen, maar zelfstandig zouden kunnen wonen in een veilige omgeving met zorg in de buurt;
- Een spreiding van de gemengde woonvormen voor mensen met een zorgvraag in de U16 dus wenselijk is;
- Dit mensen kunnen zijn de regiogemeenten die dicht bij huis willen blijven wonen.

Draagt het college op:

- Met de U-16 gemeenten als onderdeel van het living lab te onderzoeken waar gemengde woonvormen gerealiseerd kunnen worden, met als streven in elke WMO-regio minimaal 1 gemengd woonconcept te realiseren.
- Samen met de U-16 gemeenten creatief op zoek te gaan naar nieuwe combinaties van bewoners, met- en zonder zorgvraag, voor gemengde woonvormen.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van der Zweth, de heer Wiegant, mevrouw Podt en mijzelf.

Wij zien graag de reactie van de wethouder tegemoet inzake het rapport Driedubbel kwetsbaar van Movisie.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie is blij met de aanpassingen, bijvoorbeeld over het belang van ervaringsdeskundigen dat is benadrukt in de strekt ter vervanging. De uitdaging voor de wethouder is om in de regio de handen op elkaar te krijgen en te hopen dat dit met het geluid van de raad op zak zal lukken. Toch is er een aantal punten dat open blijft staan, bijvoorbeeld het vaker worden aangestuurd op doelen omtrent wonen en huisvesting van kwetsbare groepen. Ook voor jonge, kwetsbare Utrechters worden deze doelen niet gehaald. Als wij het goede voorbeeld niet kunnen geven, hoe kan de rest van de regio dat dan wel? Het wordt tijd dat wij voor onszelf en onze partners strenger worden. Daarom steunen wij de motie van de PvdA-fractie over de huisvesting. Ook vinden wij het belangrijk dat de regio's in Utrecht samen ambitieus zijn. Wij kijken uit naar de werkbezoeken in de regio die voortkomen uit deze plannen en het positieve geluid dat raad en college daarin kunnen vertolken.

Wij kijken uit naar de ambitieuze regioplannen en hopen dat alle doelen worden gehaald. Hierbij wensen wij de wethouder veel succes toe.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Het was een goed debat dat wij hierover hebben gevoerd. Volgens mij zien wij allemaal in dat dit een complex en op veel punten best een onzekere doordecentralisatie is. Toch zijn wij er als ChristenUnie-fractie van overtuigd dat deze beweging goed is, omdat wij mensen in een zeer kwetsbare positie ook graag dicht bij huis een plek willen geven en ook omdat wij als centrumgemeente niet alles kunnen. Samenwerken en samen optrekken om dit te realiseren en solidair zijn, is gewoon beter.

Wij zijn er nog niet. Wij hebben de instrumentenkoffer voor wonen en hulp genoemd. Is die in de toekomst wel goed ingericht? Daar hebben wij al in de commissievergadering voor gepleit. Wij willen dat daar echt op wordt gestuurd, zodat de hulpverlening niet wordt bemoeilijkt en de kans op succes groot is. Wij dienen graag het amendement van de D66-fractie mede in.

Wij roepen de wethouder op om de financieringsconstructies die nu in de regio tussen gemeenten en aanbieders verschillend zijn als zeer belangrijkste punt op de agenda te zetten, niet vanwege een houding dat wij in Utrecht wel zouden weten hoe het zou moeten, maar omdat aanbieders zelf heel duidelijk hebben gezegd dat deze financiering echt werkt. Die leidt tot meer vertrouwen en meer tijd die wij kunnen besteden aan de hulp aan cliënten.

Wij kijken uit naar een goed gesprek en werkbezoek dat de raad in de regio met andere gemeenten wil organiseren.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Andere fracties zeggen dat dit een ingewikkeld, maar goed voorstel is. Wij hebben het voorstel doorgeploegd. Wij kunnen instemmen met de grote lijnen ervan. Het is een goed idee dat met de regio er meer lokaal en meer in samenwerking op dit vlak mogelijk wordt. De amendementen en moties van andere fracties zorgen ervoor dat het voorstel nog iets beter zal worden. Wij zullen dit voorstel steunen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het college stelt voor om het MO/BW U16-regioplan Utrecht Stad vast te stellen, inclusief onder andere de Utrechtse koers voor onderlinge, financiële samenwerking U16, dit zonder de zekerheid dat de opvanggemeenten de huizen voor deze doelgroepen bouwen. De raad moet het doen met de goede bedoelingen ofwel een inspanningsverplichting door Utrecht geformuleerd voor andere gemeenten. Wij zijn al wat gewend van dit college dat zich het liefst niet bindt aan resultaten, maar steeds plechtig belooft om zich in te spannen. Ik heb op dit punt een vraag aan de portefeuillehouder. De regionale huisvestingsverordening kent het principe van vrije vestiging. Hoe waarborgen wij dat bijvoorbeeld Lopikse daklozen ook daar gaan wonen? Zullen wij de toch al noodzakelijke wijziging van de huisvestingsverordening op dit punt voorwaarden laten scheppen? Utrecht wil dat andere gemeenten nog veel doen, zoals dat uiterlijk vóór 2023 daklozen met een lichte begeleidingsbehoefte door de lokale gemeenten worden opvangen en gesteund. De Stadsbelang Utrecht-fractie zag graag die Utrechtse wil ondersteund door harde afdwingbare afspraken in een bestuurlijke overeenkomst of in een convenant.

Utrecht stad wil dat de lokale gemeenten investeren in een lokale gereedschapskist en stelt het rijksgeld voor die investeringen beschikbaar aan gemeenten, maar om al die zestien gemeenten voldoende voor te bereiden zijn naar verwachting meer transformatiemiddelen nodig. Indien nodig zal het college dit betrekken bij die integrale afweging van de voorjaarsnota conform de spelregels uit het coalitieakkoord. Dat zijn geen rijkstransformatiemiddelen, maar het is gewoon Utrechts geld dat wordt ingezet als ontwikkelingshulp voor andere gemeenten. Niet doen!

Het college stelt de raad voor om een onvoldragen stuk vast te stellen. De Stadsbelang Utrecht-fractie wenst eerst een samenwerkingsconvenant en bindende afspraken over woningbouw en afspraken met betrekking tot de zorg die moet worden geleverd te maken voordat wordt geïnvesteerd in iets met veel open eindjes. Met alleen goed vertrouwen in de huidige samenwerking komen wij er niet. De transitie is al jaren geleden aangekondigd. Men is veel te laat gaan overleggen. De wethouder kan zijn huiswerk overdoen. Als het raadsvoorstel uitkomst biedt voor het overleg met andere gemeenten dan belooft dat weinig goeds voor de afspraken die zijn gemaakt in de kaders van het Ruimtelijk Economisch Programma en de Regionale Energiestrategie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het is fijn om de mensen die thuis luisteren of meekijken enigszins aangehaakt te houden.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en verleent het woord aan wethouder Van Ooijen.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de collega's voor hun bijdragen, ook na een goed debat in de commissievergadering. Dit is het volgende hoofdstuk in een boek dat nog lang niet uit is. Wij zijn daar net aan begonnen. Er komen nog heel wat hoofdstukken aan de orde, in elk geval een hoofdstuk over het uitwerkingsplan Living Lab. Daarover is een motie ingediend. Die komt al na de zomer naar de raad toe. In het vierde kwartaal zal er een plan komen waar men een aantal keren naar verwijst, zoals het U16 plan. Daarna zullen wij langzaamaan beginnen met de uitwerking. Het boek is nog lang niet uit. Dank voor alle waardevolle suggesties.

Over amendement 77 van de D66-fractie kan ik kort zijn. Dat is een mooie, waardevolle aanvulling op het voorstel. Ik kan daarover positief adviseren. Amendementen kunnen wij niet overnemen, maar het is echt goed om dat te doen.

Motie 163 gaat over de diversiteit van het aanbod. Ik kan daar net zo kort over zijn als over het amendement. Volgens mij is het heel goed om dit te doen. Ik denk dat wij daartoe de nodige waarborgen hebben getroffen. Het is goed om dat op deze manier vast te leggen.

De PvdA-fractie heeft motie 164 ingediend. Deze motie gaat over woningen. Het is een ingewikkeld verhaal. Over de financiële prikkels om de doelstelling te behalen en om dit voorstel met andere raden te bespreken, kan ik alleen maar enthousiast zijn. In de motie wordt echter ook gevraagd om in het U16 plan bindende afspraken te maken over het toezeggen van huisvesting en woningen. Het is de vraag of hiermee geen opdracht wordt gegeven die ik niet kan waarmaken omdat ik daartoe de bevoegdheid niet heb. Ik zou dit wel graag willen doen, maar ik ben bang dat in deze motie mij iets wordt gevraagd wat niet binnen mijn mogelijkheden ligt, tenzij de raad met mij een exercitie wil aangaan over wanneer iets een "bindende" afspraak is. Als er sprake is van bindende afspraken op dit niveau, gaat het over afspraken die gelden tussen corporaties en gemeenten in de regio. Dan is er echt sprake van aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat de woningen er daadwerkelijk komen, maar men kan mij niet vragen om die afspraken te maken. Ik wil dit graag zien als een stevige aanmoediging, maar ik kan niet verder gaan, want zover strekt mijn arm niet. Ik kan niet coûte-que-coûte terugkomen met bindende afspraken, hoe graag ik dat ook zou willen.

Ik zou het zeer waarderen – de raad bestaat uit veel politieke kleuren – wanneer u uw collega's aanmoedigt. Ik zal dat aan de bestuurlijke kant zeker doen, maar ik weet ook dat in de raden dit echt ingewikkelde vraagstukken zijn. Ik wil u vragen uw collega's aan te moedigen. Als die kleuren daar allemaal ook zo'n motie zouden indienen, zou het een stuk rapper gaan.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Dank. Het door de wethouder laatstgenoemde punt hebben wij genoteerd. Wij zullen dat doen.

Wat betreft de bindende afspraken. Het gaat ons erom dat dit harde en concrete afspraken zijn. Wij begrijpen dat een wethouder bepaalde bevoegdheden heeft en tot daar kan gaan. Ik neem echter ook aan dat de afspraken die wij op papier zetten bindend zijn. Het tweede punt van het dictum gaat over de consequenties als dit niet lukt. Dat is de strekking van de motie.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb de motie niet ondertekend, maar ik steun die wel. De wethouder maakt ook afspraken met zijn collega's in de regio. Die maken allemaal op hun beurt afspraken met hun corporaties. Als wij hier een intentie uitspreken, maar al die wethouders zeggen niets aan hun corporaties te kunnen doen, komen wij geen stap verder. De wethouders

spreeken wat af en nemen de verplichting op zich om dat samen te regelen en dan stoppen wij er nog een prikkel achter ook. Dat lijkt mij een mooi uitgangspunt voor een gesprek.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Daarop aanvullend, met het risico dat de wethouder zijn steun voor mijn motie intrekt, ik heb deze motie toch een beetje gelezen als een vervolg op wat ik voorstel over de diversiteit van het aanbod, maar dan van een andere categorie. Ik zou graag zien dat dit werd vastgelegd, bijvoorbeeld in een regioplan. Dat is geen zacht document. Dat de wethouder zich niet mengt in de gesprekken die plaatsvinden tussen de corporaties en regiogemeenten, begrijpen wij allemaal.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! De heer Van Waveren gebruikte het woord "intentie". Als ik dat woord mag onderstrepen, ben ik het er helemaal mee eens. Dan zitten wij op dezelfde golflengte.

Mijn inzet is bekend. Dit is iets waar ik mij zeer voor inzet. Als dit werkt, helpt dat enorm. Ik kan vanzelfsprekend niets onmogelijks doen. Van de financiële afspraken moeten wij ons realiseren dat die in het U16-plan als een boemerang kunnen terugkomen. Een gemeente kan zeggen dat als ze de woningen niet leveren, ze de zogenaamde "boete" betalen, of niet mee te doen aan transformatiemiddelen. Of gemeenten geven de middelen terug. Wij moeten ons goed realiseren dat dit een ingewikkeld schaakspel kan worden. Ik neem dit mee. Als ik de volzinnen van de heer Van Waveren hierbij mag betrekken, gaat dit over een intentie. Men kan mij op mijn merites beoordelen als ik terugkom met het U16 plan. Als het dan niet goed genoeg is, hoor ik dat graag.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Om mijn woorden te gebruiken om de motie van de heer Van der Zweth te duiden, gaat misschien te ver. Volgens mij heb ik gezegd dat gemeenten de intentie hebben om te leveren, en als zij dat niet doen, rekenen zij af. Daarom is het juist goed om het gesprek aan de voorkant voeren over welk bedrag daar dan bij hoort. Als dat € 1 miljoen per woning is, dan zeg ik, nou, kom op, dan regelen wij dat wel. Dan zetten wij in Rijnenburg een rijtje neer. Juist daarom is het zo goed om nu, vooraf, te spreken over hoe wij dat kwantificeren en benoemen. Dat zou de intentie van deze motie moeten zijn. Ik hoop dat ook de heer Van der Zweth dat ziet.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ja, de intentie om er harde afspraken over te maken of concrete aantallen over af te spreken en om een verbinding aan te leggen. Wij snappen de opmerking van de wethouder waar hij wel en waar hij niet over gaat, maar het gesprek daarheen brengen, is waar wij toe oproepen. Volgens mij kan dat prima binnen de bevoegdheden die hij heeft. Als er een gemeente is die zegt wel te betalen, maar de woningen niet te realiseren, dan is dat juist waarom wij dat nu, vooraf, scherp willen krijgen en bewerkstelligen dat dit gedrag niet wordt beloond.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Dat is helder, dank. Volgens mij komen wij er op deze manier uit. Ik wil hier een punt zetten.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Wij hebben de motie meeondertekend. Het gaat wat ons betreft ook om de situatie in de stad Utrecht en om daarover bindende afspraken te maken. Ik verwacht van de wethouder geen wonderen. Ik hecht er vooral aan hoe het er echt mee voorstaat. Ik vind het debat interessant. Laat ik het niet over de intentie, maar over de opdracht hebben. Die is in ieder geval duidelijk.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! In de stad Utrecht is er een plan van aanpak voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Ik zou niet weten wat daaraan nog moet worden toegevoegd.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Er resteert nog wel een opgave. De fracties die de motie hebben meeondertekend zullen niet rusten voordat de opgave is gerealiseerd.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Het is een meerjarenplan.

De heer **GILISSEN** (VVD): Zeker.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Wij gaan gewoon door met het plan.

U wilt dat de motie door alle raden wordt vastgesteld. Dat is precies wat wij op dit moment met de regio willen bespreken. Het zou een plan moeten zijn dat door alle zestien raden moet worden vastgesteld. Daarbij moet ook nog iets worden gezegd. Dat betekent dus ook dat als ik aan het eind van het jaar het plan aan de raad voorleg het tegelijkertijd bij zestien andere gemeenteraden ligt. Dat doet iets met de mogelijkheden die men heeft tot beïnvloeding. Men weet hoe dit soort processen gaat. Dan weet u ook wat u hier hebt opgeschreven. Volgens mij is iedereen weer aangehaakt.

Motie 165 gaat over gemengdwonenconcepten in het living lab van de GroenLinks-fractie. Ik kan deze motie overnemen. Dat doe ik graag. Dit is het hoofdstuk, de uitwerking van het living lab, dat nog vóór het U16-plan aan de orde komt, hoop ik. Ik denk dat dit na de zomer zal gebeuren. De raad krijgt dan te zien wat zal lukken en wat niet. De aanpak en de intenties zullen wij zeker neerzetten.

De Stadsbelang Utrecht-fractie heeft gevraagd naar de regionale huisvestingsverordening. Hoe bewerkstelligen wij dat Lopikse daklozen begeleiding en uiteindelijk een woning krijgen? Dat is precies de denkwijze die wij nu hanteren. Nu is het zo dat een Lopikse dakloze uiteindelijk voor zijn ondersteuning naar Utrecht moet. Wij proberen te bewerkstelligen dat die ondersteuning in de regio plaatsvindt en dat iemand daar opnieuw een woning krijgt. Als men nadenkt over het concept "housing first" dan zou het in Lopik heel goed moeten kunnen dat daar een woning is. Lopik is een zeer kleine plek in onze regio. Daar is een contingent van één enkeling per jaar. Er zijn gemeenten waar dat wat ingewikkelder is.

Over harde, afdwingbare afspraken is zojuist een motie aan de orde geweest. Ik heb daar het een en ander over gezegd. De duiding van de motie laat ik uiteraard over aan de raad.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb gevraagd op welke wijze de financieringsconstructie op de agenda staat.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! De vierkantsfinanciering. Ik zeg toe dat ik die betrek bij het U16-plan om te zien of wij daarover met elkaar afspraken kunnen maken. Ik zal dat zoveel mogelijk in het U16 plan opnemen en om daarover met mijn collega's het gesprek te voeren.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Een toezegging! Mooi.

De heer **VONK** (GroenLinks): Voorzitter! Mijn motie is overgenomen. Ik trek die in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 165 is ingetrokken. Vanavond zullen de stemmingen plaatsvinden over het voorstel, het amendement en de moties.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt vervolgens aan de orde:

4. Raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Jelmer Schreuder van de D66-fractie heeft straks zijn eerste inbreng in deze raadsperiode, maar dat is geen maidenspeech. In de vorige periode heeft de heer Schreuder zijn maidenspeech al gehouden. U mag hem straks naar hartenlust interrumpen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Maarschalkerweerd, sportpark, groen in de stad. Mooi stadion. Ziet er goed uit. Je kunt wandelen langs de Kromme Rijn en over het dak van de verbrede A27 ligt een mooie groene verbinding met Amelisweerd.

Met het openstellen van de forten van de Hollandse Waterlinie is een aantrekkelijk gebied ontstaan. Daarom steunen wij de motie van de ChristenUnie-fractie die dadelijk zal worden ingediend. Er is een sportpark voor kinderen, volwassenen en topsporters. Er wordt een nieuwe generatie topsporters opgeleid. Dat is mooi. Kleine meisjes kunnen zien hoe zij net zo goed als Daphne Schippers kunnen worden en als je Kampong ziet spelen, droom je ervan te worden opgenomen in het Nederlandse Hockeyteam.

Er komen woningen en kantoren bij de Galgenwaard. Straks, als er een station Lunetten-Koningsweg is, ligt tussen de sporen een nieuw gebied, maar niet in het groen.

Sportverenigingen, de Galgenwaard en de route naar het Utrecht Science Park moeten ook voor ambulances goed bereikbaar zijn. Daar maakt de VVD-fractie zich zorgen over, dus graag kreeg ik van de wethouder daartoe een toezegging.

De VVD-fractie maakt zich ook zorgen over de mogelijkheid om bij sportverenigingen te parkeren. Parkeren op afstand klinkt leuk, maar is niet voor iedereen haalbaar. Er zijn ouders die kleine kinderen moeten wegbrengen of daar samen mee moeten sporten. Je kunt op de P+R bij het Utrecht Science Park of bij de Galgenwaard parkeren, maar als de kinderen vervolgens naar de sportvereniging moeten lopen, zijn ze moe voordat ze er zijn. Dat kan natuurlijk niet. Daar dien ik een motie over in. Ook de veiligheid is in het geding.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Het ontwikkelperspectief gaat uit van gezondheid in de breedste zin des woords. Is de VVD-fractie het met de GroenLinks-fractie eens dat de auto misschien een tandje minder kan en dat bewegen, lopen en fietsen naar het sportpark misschien verstandiger is dan het aanleggen van steeds meer parkeerplaatsen?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik wil daar graag op reageren. Volgens mij is het zo dat als er een uitwedstrijd is met een volledig voetbalelftal je niet op de fiets kunt gaan. Is de heer Virginia dat met mij eens?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Uiteraard, maar voor uitwedstrijden zijn misschien niet méér parkeerplaatsen nodig, misschien zelfs minder. Het gaat er natuurlijk om de mensen die op de fiets, te voet of met het ov kunnen komen zoveel mogelijk te stimuleren. Zij moeten niet met de auto gaan.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik wil de heer Virginia bijvallen. Ik wil mevrouw Zwinkels en de heer Van Dalen vragen waarom zij met de auto willen gaan. Ik begrijp niet dat men bij een uitwedstrijd met de auto tot vlak bij de poort van het sportveld wil komen. Er zijn allerlei voorbeelden van deelmobiliteit. Moeten wij niet proberen die aantrekkelijker te maken? Misschien kunnen deelfietsen in kindermaat worden gebruikt.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat het erg goed is om te carpoolen. Dat is zeer duurzaam. Dan heb je minder auto's nodig en dan kom je er ook. Sommige bestemmingen zijn nu eenmaal niet met het OV bereikbaar. Volgens mij is carpoolen een vorm van deelmobiliteit. Ik kan mij voorstellen dat het voor een aantal groepen prettig is als je niet al te ver hoeft te lopen. Dan is het echter nog steeds zo dat je met de auto naar het sportveld moet. Als je in Utrecht woont en je moet bij Maarschalkerweerd zijn, kun je vanzelfsprekend prima met de fiets.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vind het heel fijn dat de CDA-fractie de optie van deelauto's oppert. Dan zijn minder parkeerplaatsen nodig. Wellicht inspireert dit voorbeeld de VVD-fractie om zich in te zetten voor minder parkeerplaatsen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ik zit te popelen om te reageren. Mevrouw Zwinkels heeft de situatie goed verwoord. Als men gaat sporten, kan men daar goed met de fiets naartoe. Als je in de buurt van het sportveld woont, kan dat best. Als je aan de andere kant van de stad woont, wordt het lastiger. Denk ook aan teams die uit spelen. Die kunnen misschien op afstand parkeren. Denk daarbij aan de Galgenwaard. Ik heb zojuist het sporten van kinderen genoemd. De mogelijkheid moet blijven bestaan dat men ook met de auto naar het sportveld kan gaan zodat het sporten voor iedereen toegankelijk is. Dan is het niet heel raar dat bij sportvelden parkeervoorzieningen zijn. Dat hoeft niet bij elke sportvereniging zo te zijn. Parkeervoorzieningen kunnen centraal gelegen zijn. Ik zie het niet gebeuren dat men parkeert bij het Utrecht Science Park en vervolgens met de koters op de tram stapt. Men kan zeggen dat iedereen met de fiets moet gaan, maar er bestaan geen fietsen waar vijf kinderen achterop kunnen.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Dalen, u hebt nu dermate veel voorbeelden gegeven dat er opnieuw een interruptie is. De messen worden geslepen. Ik wil de raad eraan herinneren dat dit geen commissiebehandeling is.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik wil toch reageren. Ik snap niet zo heel goed waarom de heer Van Dalen steeds refereert aan kinderen, alsof kinderen niet zouden kunnen fietsen. Ik snap oprecht niet goed waarom men ook met een aantal kinderen niet met de tram kan gaan.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Er worden mij woorden in de mond gelegd alsof iedereen met de fiets moet gaan. Ik stel echter voor om zo min mogelijk met de auto te gaan. Dat betekent meer met de fiets en misschien met gedeelde auto's. Niet iedereen kan fietsen. Minder auto's en minder parkeerplaatsen zou voor Maarschalkerweerd een verbetering zijn.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ik ga ervan uit dat zowel de heer Virginia als mevrouw Sasbrink deze motie steunen. Ook zij begrijpen dat niet iedereen met de fiets kan gaan, dus dat op het sportpark parkeergelegenheid een noodzaak is.

De VVD-fractie maakt zich zorgen over de veiligheid. Daar wordt bijna niets over gezegd. Natuurlijk zorgt een open sportpark ervoor dat het veiliger wordt. Ik hoorde laatst bij het bezoek van de raad aan het gebied iemand zeggen dat hij zijn dochter 's avonds niet alleen langs de Galgenwaard laat fietsen. Daarom dien ik de volgende twee moties in. Motie 166 gaat over parkeren en motie 167 zorgt ervoor dat de sociale veiligheid, ook op de weg ernaartoe, wordt gegarandeerd.

"Motie 166

Parkeren op het sportpark blijft mogelijk in Maarschalkerweerd

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

constaterende dat:

- In het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd er onvoldoende aandacht is voor het parkeren van auto's in de buurt van sportverenigingen;
- Parkeren buiten het sportpark op grote afstand is (zoals in stadion Galgenwaard of zelfs bij de P&R op het Utrecht Science Park).

overwegende dat:

- Het mogelijk moet zijn voor kinderen en ouders die op het sportpark sporten c.q. (uit-) wedstrijden spelen om met de auto te komen;
- Parkeren op grote afstand niet voor alle sporters mogelijk is, waaronder ouders die kinderen in het weekend en 's avonds naar sportclubs brengen, waardoor dichtbij sportclubs parkeren noodzakelijk is;
- Parkeren bij sportverenigingen ook gezamenlijk in het hart van het sportpark mogelijk is in plaats van bij elke sportclub afzonderlijk.

roept het college op om:

- In het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd expliciet zorg te dragen voor parkeervoorzieningen voor auto's op korte loopafstand van sportclubs (bijvoorbeeld in het hart van het sportpark).

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf.

"Motie 167

Zorg voor een veilig Maarschalkerweerd

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

constaterende dat:

- In het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd er onvoldoende aandacht is voor sociale veiligheid;
- Er veel kinderen o.a. 's avonds op de fiets naar de sportverenigingen op het sportpark in Maarschalkerweerd fietsen;
- Open verbindingen in het nieuwe ontwikkelperspectief bijdragen aan de sociale veiligheid;
- Daarnaast er geen maatregelen in het ontwikkelperspectief zijn opgenomen op de sociale veiligheid op het sportpark en op de weg ernaartoe te verbeteren.

overwegende dat:

- Veilige toegangswegen voor o.a. de fiets van groot belang zijn om o.a. kinderen 's avonds naar het sportpark te laten fietsen en weer terug naar huis;
 - Sociale veiligheid ook op het sportpark van groot belang is.
- roept het college op om:
- In het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd expliciet aandacht te besteden aan sociale veiligheid op het sportpark en op de toegangswegen daarnaar toe en hoe dat vorm te geven.
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heer Van der Zweth en mijzelf.

De richting van het plan is goed, maar er moet nog wel het een en ander aan worden bijgeschaafd. Dan kunnen wij er een mooi gebied van maken. De VVD-fractie heeft nog wel twijfels over de haalbaarheid, vooral financiële. Daarom steunen wij de motie van de CDA-fractie die dadelijk zal worden ingediend.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! U hebt zelf bedacht dat wij over dit voorstel maximaal 75 minuten praten. Ik verzoek de raad zich daaraan te houden.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! Daar ben ik dan weer, na twee jaar. Geen maidenspeech, maar een tweede speech.

Als campagneleider in 2018 en bij de D66-fractie heb ik mij veelvuldig hardgemaakt voor klimaatadaptatie en voor meer verblijfsruimte voor mensen. Voor mijn eerste onderwerp mag ik nu spreken over een visie op dit unieke stuk Utrecht: minder verharding, meer openheid. Dat zijn twee zaken waar ik mij in deze raad voor wil inzetten, in verscheidene betekenissen.

Met dank aan de ambtelijke organisatie en de griffie hebben wij met de raad de Maarschalkerweerd fysiek kunnen verkennen. Dit opende mijn ogen voor een gebied dat ik vooral kende omdat ik er wel eens hockeyde op Kampong of erlangs fietste naar De Uithof. Het gebied heeft echter meer te bieden.

Die D66-fractie ziet hier een prachtige visie waarin wij de sportieve en groene rijkdom koesteren en ook nog iets kunnen doen aan de woningnood aan de randen van het gebied, met als kers op de taart de historische Lunetten, het bijna werelderfgoed van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Als iets het verdient om meer te worden gezien, dan is het deze plek. Daarom dienen wij de motie van de ChristenUnie-fractie, die deze ambitie versterkt, mede in.

Onbekend maakt onbemind, stelt de visie terecht vast. De afgesloten velden maken het moeilijk doorkruisbaar en de verharde omgeving rond de Galgenwaard is ongezellig en wordt vooral 's nachts als onveilig ervaren. Mobiliteit heeft in dit gebied grote kansen en uitdagingen. Het verwijderen van parkeerplaatsen zullen wij daarom kritisch volgen. Een Mytylbrug en de tram in het weekend laten rijden zijn hierbij twee grote kansen om minder auto's en meer openbaar vervoer en fietsen te bewerkstelligen. Het helpt en het stemt hoopvol om te horen dat de provincie volgend jaar zal onderzoeken of de tram vaker kan rijden en kan stoppen bij de sportvelden. Wij dienen het voorstel van de PvdA-fractie mede in om de realisatie van de Mytylbrug ook door te zetten als de huidige financiering wegvalt.

De D66-fractie juicht de aandacht voor sport in de visie toe. Het idee van een sportcampus waar breedtesport en topsport elkaar versterken en er ruimte is voor talent, spreekt ons zeer aan. Wij hebben met deze visie op sportief vlak goud in handen. Ik onderstreep graag onze wens om alle sportverenigingen, amateur- en eredivisieclubs, goed bij de vervolgstappen te betrekken.

Wij zien en waarderen deze visie en zien die graag realiteit worden, uiteraard met uitzondering van de rekenschap die het stuk geeft van de verbreding van de A27. Daar zijn wij onverminderd tegen. Dat spreken wij graag wederom uit met steun aan het amendement van de GroenLinks-fractie.

Een visie wordt echter niet vanzelf concreet. Deze visie geeft richting aan. De raad wil het concreet maken van die richting kunnen controleren. Kan de wethouder daarom de raad jaarlijks bij het Meerjaren Perspectief Ruimte informeren over de voortgang van deze visie en in welke plannen deze visie tot uitvoering komt?

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Wij zijn voorstander van het ontwikkelperspectief dat voorligt. Natuurlijk blijven wij stevast tegen de verbreding van de A27, maar daarom ondersteunen wij ook graag het amendement van de GroenLinks-fractie en D66 waarin wordt uitgesproken om niet uit te gaan van deze verbreding van de A27, maar daar mogelijk wel op in te

spelen. Wij weten allemaal dat er nog steeds een kans is dat het kabinet probeert dit erdoor te drukken. Wij hebben daarnaast onze zorgen geuit over het betrekken van kleine verenigingen en over het borgen van de veiligheid in het park. Daar zijn ook moties voor ingediend.

Het ontwikkelperspectief moet nog verder worden uitgewerkt, financieel en inhoudelijk. Belanghebbenden moeten nog verder worden betrokken. Het is goed dat wij het perspectief nu vaststellen, maar wij willen wél worden betrokken bij de verdere uitvoering. Op welke wijze wordt de raad betrokken bij de volgende stappen? Kan de wethouder toezeggen dat de betrokkenheid van kleine verenigingen en de veiligheid van het park hier ook een plek in krijgen?

De Mytylbrug. Nu de verbreding van de A27 voorlopig van de baan is, staat ook de brug op losse schroeven. Wij zullen een motie indienen over dat de voorbereidingen hiervan gewoon moeten doorgaan aangezien het de verwachting is dat het kabinet probeert de verbreding van de A27 alsnog voor elkaar te krijgen. Daarom dienen wij mede namens de fracties van VVD en D66 de volgende motie in.

"Motie 168

Versnelling planvorming Mytylbrug

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd

Constateerend dat:

- De Mytylbrug door Rijkswaterstaat zou worden bekostigd wanneer de A27 verbreed zou worden;
- Door de vernietiging van het besluit tot verbreding van de A27 de planvorming rondom de Mytylbrug is stopgezet;
- Het college in haar brief van 3 juli 2020 niet verder komt dan 'wij kijken naar de mogelijkheden om alvast te kunnen starten met de voorbereiding'.

Overwegende dat:

- Er bij bewoners en andere partijen een breed draagvlak is voor een brug over de Kromme Rijn bij de Mytylschool;
- Deze brug niet alleen een nieuwe veilige fietsroute naar de sportparken in Maarschalkerweerd kan opleveren, maar ook een belangrijke doorgang is van de stad naar de Uithof.

Verzoekt

- Het college te starten met de voorbereidingen van de Mytylbrug zodat, wanneer er definitief duidelijkheid is over de verbreding van de A27, snel financiering gevonden kan worden om de Mytylbrug te realiseren.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Dalen, de heer Schreuder en mijzelf.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Wat onze fractie betreft, is dit een prachtige visie. Veel van wat onze fractie belangrijk vindt – aandacht voor erfgoed, ruimte voor de fiets, voetgangers en openbaar vervoer – komt daarin aan de orde. Wat minder mooi is, is het gebrek aan middelen om de brug uit te voeren. De heer Schreuder zei terecht dat het college ons op de hoogte moet houden van hoe dat gaat. Ook de Dom is niet op één dag gebouwd. Wij hebben nog wel even de tijd.

De visie uit het voorstel kunnen wij in grote lijnen steunen. Wij hebben vier opmerkingen of vragen, ten eerste over de OV-ontsluiting. In de visie is voorzien in een nieuwe OV-halte ter hoogte van sportpark Zoudenbalch. Daarover is deze week een raadsbrief verschenen. FC Utrecht zal daar verbouwen. Is er al een ruimtelijke reservering voor de OV-halte gemaakt? Zal het plan voor de verbouwing van sportpark Zoudenbalch er niet toe leiden dat een tramhalte op die locatie onmogelijk wordt gemaakt?

Zojuist voerden wij een klein debatje over het parkeren en het bezoeken van uitwedstrijden in het gezelschap van kleine kinderen. Mevrouw Sasbrink stelde voor die met de tram te laten gaan. De tram rijdt helaas niet in het weekend. In de commissievergadering is al gesproken over de avond- en weekenddiensten. De provincie zal daar volgend jaar onderzoek naar doen. De ambitie die wij hebben voor het parkeren in Maarschalkerweerd is pas realiseerbaar als er voldoende OV rijdt, ook in het weekend. Ik hoor graag hoe de wethouder dat punt bij Gedeputeerde Staten onder de aandacht zal brengen.

Het volgende punt sluit daarop aan. Ook de heer Van Dalen noemde dit punt. De sporters komen uit de hele stad. Het parkeren is in deze visie behoorlijk teruggebracht. Aan de streepjescode in het document zie je dat de ruimte voor parkeren met ongeveer twee derde wordt verminderd. In de commissievergadering werd ons duidelijk dat er nog niet echt is nagedacht over hoe dit ruimtelijk zijn beslag krijgt. Er is geen parkeerbalans. Wij zouden toch wel graag de toezegging van het college willen hebben dat verdere uitwerking van de parkeerplannen voor de Maarschalkerweerd in samenwerking met de clubs wordt opgepakt. Ik hoop dat de wethouder daarover een toezegging kan doen. Anders heb ik daar in de tweede termijn wellicht nog een motie voor. Ik kan refereren aan mijn maidenspeech. Die ging geloof ik over participatie. Dat onderwerp zal de heer Schreuder aanspreken.

Mijn derde punt gaat over de functies die de forten krijgen. In de visie staat dat die semi-toegankelijk worden. Dat vond onze fractie nogal cryptisch. Wij willen daar wat sturing aan geven, ook al omdat nu voor de vier Lunetten een ontwikkeldocument wordt gemaakt, een soort visiedocument. Ik heb daarover een motie opgesteld die ik hierbij indien.

"Motie 169

Forten toegankelijk

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter vaststelling van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

Overwegende dat:

- Het college voornemens is van verborgen forten een beleefbare Waterlinie te maken,
- De forten op dit moment niet goed zichtbaar zijn in het landschap,
- Veel Utrechters niet weten dat de forten al deels toegankelijk zijn,
- De Kromme Rijn en de vier lunetten een belangrijk onderdeel vormen van de Hollandse Waterlinie,
- Het verhaal van de Hollandse Waterlinie niet altijd bekend is bij het grotere publiek,
- Recreëren op het water onderdeel is van gezond stedelijk leven;

Constaterende dat:

- Utrecht een rijke historie heeft, die waarde toevoegt aan de stad vandaag de dag,
- Het wenselijk is deze rijke historie beleefbaar te maken, onder andere door cultuurhistorisch erfgoed zichtbaar en toegankelijk te maken,
- De waterlinie in Maarschalkerweerd een cultuurhistorisch, recreatief/toeristisch en (stads)ecologisch icoon van de stad kan worden.
- Een deel van de forten er op dit moment onderbenut en afgeschermd bij ligt.
- De forten omringd zijn door grachten die in verbinding staan met de Kromme Rijn.
- Er aan een haalbaarheidsonderzoek wordt gewerkt naar de (her)bestemming van de vier lunetten, die naar verwachting in 2021 aan de raad wordt aangeboden;

Draagt het college op:

- Bij de opstelling van het haalbaarheidsonderzoek en de verdere uitwerking van het inrichtingsplan voor het Lunettenpark specifiek aandacht te geven aan de volgende punten:
 - Het zoveel als mogelijk open en toegankelijk maken van de forten voor iedereen,
 - De mogelijkheid om de forten op te nemen in de groen- en parkstructuren,
 - De educatieve mogelijkheden van de forten, bijvoorbeeld in de vorm van een samenwerking met het Waterliniemuseum in Fort Vechten.
 - Te onderzoeken of Lunet I en II vanaf de Kromme Rijn toegankelijk zijn te maken via het water.
- De raad hier in of bij het in voorbereiding zijnde haalbaarheidsonderzoek of het inrichtingsplan over te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Schreuder, de heer Van Deún, de heer Van der Zweth, de heer Van Dalen, de heer Koppelaar en mijzelf.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! In het laatste punt van het dictum van deze motie staat iets over het toegankelijk maken van de vaarroutes. Nu vinden op de oevers veel dieren een rustige plek, wat vanwege al die kano's lang niet overal het geval is. Heeft de ChristenUnie-fractie erover nagedacht hoe dat samengaat? Is het wel verstandig om ook die plekken ten behoeve van recreatie toegankelijk te maken over het water? Moeten wij er niet juist voor kiezen om de plekken daar wat rustiger te houden?

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Ik denk dat mevrouw Sasbrink daar een terecht punt aansnijdt. Je wil ook ruimte overhouden voor de natuur, diversiteit en flora en fauna. Ik denk dat juist in zo'n haalbaarheidsonderzoek aandacht kan worden besteed of dit inpasbaar is en of dat ook binnen deze voorwaarden inpasbaar is. Houden wij voldoende ruimte over voor natuur? Ik neem aan dat ook dit bij zo'n haalbaarheidsonderzoek kan worden betrokken. Wellicht kan de wethouder daar iets over zeggen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! De heer Wijmenga zei zojuist dat er nog geen geld is. Mijn interruptie gaat over hetzelfde punt als dat wat mevrouw Sasbrink noemde. Ongetwijfeld zal het fysiek mogelijk zijn om de waterverbinding te maken, maar in de commissievergadering zei de wethouder dat dit in elk geval razend duur wordt. Wij hebben nog geen kwart van het benodigde geld bijeen. Dan wordt er toch weer een nieuwe belasting opgelegd met een onderzoek waarvan je weet dat de uitkomst erg duur zal worden.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Dat is een uitspraak van de heer Schipper en wellicht van de wethouder. Ik was zelf niet bij het commissiedebat aanwezig. Ik zie dat graag in kaart gebracht. Dat lijkt mij juist iets waar zo'n haalbaarheidsonderzoek zich op richt. Het gaat natuurlijk breder. De motie gaat niet alleen over dat punt, maar ook over een aantal andere punten, zoals toegankelijkheid.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Het punt is dat ik die motie best wel zou kunnen steunen, maar dan met uitzondering van het laatste punt. Misschien moet ik dan om een aantekening in de notulen vragen. Dit is bediscussieerd in de commissievergadering. Ik heb daar de uitspraak gedaan dat ik geen enkele motie zou steunen die de onbetaalbare kerstboom nog verder optuigt. Ik weet niet of de heer Wijmenga bereid is om daar nog een aanpassing op te doen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik zie nog wel andere nadelen bij het volledig toegankelijk maken van deze plekken. Wij kennen ook een aantal verenigingen die daar actief zijn. Je kunt denken aan verschillend gebruik en beheerkosten. Hoe ziet de heer Wijmenga dat?

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Als wij gaan renoveren, doen wij dat met behoorlijk veel publiek geld. Ik vind dat dan ook bestemmingen van de forten moeten worden bekeken waarbij toegankelijkheid een optie is. Nu zijn ze ook voor het grootste deel toegankelijk, maar veel mensen weten dat niet, ook omdat het fysiek soms heel lastig is om er te komen. Ik ben het zeker met haar eens dat wij dit niet moeten openstellen als dat in strijd is met het gebruik, maar daarom vind ik wel dat wij moeten nadenken over hoe wij de forten willen gebruiken.

Om op de opmerkingen van de heer Schipper terug te komen: de motie behelst alleen de Lunetten 1 en 2. Dat zijn de forten die het dichtst bij de Kromme Rijn liggen en die nu ook al een waterverbinding hebben, alleen is die niet doorvaarbaar.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik dank de heer Wijmenga voor dit antwoord. Zou hij ook dit soort kanttekeningen willen opnemen in het dictum? Dan zouden wij de motie eventueel kunnen steunen. Op dit moment vinden wij het te makkelijk om te zeggen dat het vanwege belastinggeld dan maar voor iedereen is. "Voor iedereen" betekent niet dat het zonder meer openbaar toegankelijk is. Dat is geen oplossing.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Ik denk dat ik eerst even de reactie van de wethouder hierop wil horen voordat ik zal nadenken over het wijzigen van de motie. Een ruime meerderheid van de raad heeft de motie ondertekend. De raad kan ermee leven.

Mijn laatste punt gaat over de link tussen Maarschalkerweerd en het Utrecht Science Park. Bij de behandeling van de kadernotitie voor de omgevingsvisie Science Park is gesproken over de mogelijkheid van de uitbreiding van sportcapaciteit op het Science Park. Om die uitbreiding van de sportcapaciteit op het Science Park en in de Maarschalkerweerd in hun samenhang te bekijken is in 2019 amendement 58 aangenomen. In het ontwikkelperspectief staat dat in de Maarschalkerweerd geen uitbreidingsmogelijkheid is. Op 23 juni jl. heeft het college een nota vrijgegeven over de omgevingsvisie Science Park. Daar staat alleen in dat wordt gestuurd op een minimaal gelijkblijvend sportaanbod. Er is geen groei. Ik ben toch wel benieuwd waar nu de extra ruimte voor sporters van

het Utrecht Science Park gevonden zal worden. Als die er in de Maarschalkerweerd niet is, dan toch wel op het Science Park zelf. Daar hoor ik graag de wethouder over. Wij hebben net het amendement aangenomen om een opdracht te geven dat de extra ruimte er zal komen.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Als wij de kaart van Utrecht bekijken, dan zien wij dat Maarschalkerweerd een strategische plek is in de gemeentelijke hoofdgroenstructuur. Het verbindt diverse groene gebieden en kan uitgroeien tot een onderdeel van de groene long rondom de stad die zo hard versterking nodig heeft. De PvdD-fractie is dan ook blij dat er een visie is waarvan het uitgangspunt is dat Maarschalkerweerd zich vanuit de groene, landschappelijke en cultuurhistorische waarde verder kan ontwikkelen. Wij constateren echter wel dat er nu ontzettend veel ambities op dit specifieke gebiedje worden geprojecteerd. Wij constateren ook dat daarbij de balans tussen cultuur, sport en een fijnmazig recreatienetwerk behoorlijk de overhand heeft gekregen over de ecologische waarde, waar Maarschalkerweerd ook sterk in kan zijn. Ruimte voor natuur betekent dat niet op elk stukje van het gebied kan worden gerecreëerd. Het is belangrijk dat wij met dit ontwikkelperspectief ook een heldere keuze maken over de balans tussen natuurwaarden en ruimte voor groen aan de ene kant en aan de andere kant cultuurhistorische en recreatieve waarde en ruimte voor sporten. Beide passen in het gebied. Het lijkt ons goed om in het ontwikkelperspectief helder vast te leggen dat de raad dit belangrijk vindt. Om de ambitie op dit punt wat sterker te maken en te benadrukken dat wij niet in al het groen recreatie en levendigheid dominant moeten maken, maar dat groen er ook kan zijn als rustiger plek waar flora en fauna meer dominant zijn, hebben wij het volgende amendement opgesteld.

"Amendement 78

Natuur & ecologie in balans met sport & recreatie in Maarschalkerweerd

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel 'Raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd',
Constaterende dat:

- In het ontwikkelperspectief het in balans houden van verdichting en vergroening als doel geformuleerd is;
- in het ontwikkelperspectief in hoofdstuk 4 de ambitie voor Maarschalkerweerd geformuleerd is als gebied waar sporten, recreëren, cultuur en natuur samenkomen;
- daarbij plek voor sporten, ontmoeten en recreëren nadrukkelijker uitgewerkt is dan plek voor dieren en planten;

Overwegende dat:

- de biodiversiteit wereldwijd onder druk staat en dat ook in de groeiende stad Utrecht de biodiversiteit steeds meer in het geding komt;
- Maarschalkerweerd niet alleen een gebied moet worden waar mensen graag komen, maar er ook ruimte moet zijn waar natuurwaarden de boventoon voeren;
- het daarom belangrijk is dit gelijkwaardig te benoemen in de ambitie voor het gebied;

Besluit:

- Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: ', met dien verstande dat:'

Op pagina 27 van het ontwikkelperspectief, tussen de zinnen: 'Voor diverse flora en fauna is het een uniek leefgebied.' en 'Stadion Galgenwaard ligt als een stedelijk podium aan de Kromme Rijn waar (top)sport, gezondheid, wonen, werken, verblijven en ontmoeten samengaan in een hoogwaardig openbaar gebied.', De volgende zinsnede wordt toegevoegd:

Niet in het gehele gebied zijn wandel- en vaarroutes voor recreanten. Er is ook plek waar dieren rust kunnen vinden. Op die plekken hebben natuurwaarden en rust prioriteit boven sport en recreatie.

En op pagina 27 de zin: 'Tegelijkertijd draagt het bij aan een actuele stedelijke opgave: verstedelijking en groen in balans', wordt vervangen door:

'Tegelijkertijd draagt het bij aan actuele stedelijke opgaven: verstedelijking en groen in balans, klimaatadaptatie en beschermen en vergroten van de biodiversiteit.'

Het amendement is ingediend door mijzelf.

Mijn tweede punt gaat over "het dak op de bak". In het ontwikkelperspectief dat voorligt, staat de ambitie om een groene constructie over de A27 aan te leggen die Maarschalkerweerd verbindt met het Markiezenbos in Amelisweerd. Dat stukje is bekend als "het dak op de bak" en wordt ook "de groene verbinding" genoemd. Ik ben blij dat er een amendement is opgesteld door de fracties van

GroenLinks en D66 waarin in de overwegingen door de raad opnieuw een uitspraak wordt gedaan dat wij de verbreding van de A27 afwijzen. Het is heel goed om te benadrukken dat wij met dit ontwikkelperspectief absoluut niet de indruk willen wekken dat wij ons ook maar ergens bij neerleggen. Ik overwoog eerder een motie met de strekking "spreekt als mening uit dat", maar dat staat al zo mooi in het amendement dat wij dat achterwege kunnen laten.

Het dak op de bak zou worden bekostigd als compensatie voor de verbreding, maar wij hebben te maken met een vernietigd tracébesluit, stikstofproblematiek en de onwenselijkheid van nog meer asfalt. Die maken het maar zeer de vraag of dat geld er komt.

Wat het wegvallen van de financiering betekent voor de uitvoerbaarheid van het ontwikkelperspectief dient de Student & Starter-fractie dadelijk mede namens ons een motie in. Los daarvan is "het dak op de bak" vanuit het oogpunt van natuur, ecologie en biodiversiteit een heel slechte ambitie. Dat staat ook los van de vraag of de verbreding er al dan niet komt. De ambitie voor het dak op de bak past ook slecht bij het thema gezond stedelijk leven voor iedereen. Er moeten veel bomen worden gekapt om een 249 m brede constructie te bouwen met een aanlanding aan beide kanten. Op die overkapping is het niet mogelijk het soort monumentale bomen dat is opgeofferd te compenseren. Daarnaast wordt de recreatiedruk in Amelisweerd steeds hoger. Als wij vanaf deze kant ook het Markiezenbos toegankelijk maken, neemt ook daar de recreatiedruk toe. Dat verstoort de rust die er juist in dit gedeelte van Amelisweerd is en die het alleen daar nog aantrekkelijk maakt voor reeën, dassen, vogels en andere dieren. Om die reden is het volgens ons totaal ongepast om deze wens in het ontwikkelperspectief te laten staan. Daarom heeft de PvdD-fractie het volgende amendement opgesteld.

"Amendement 79

Geen dak op de bak

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel 'Raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd',
Constaterende dat:

- Dit ontwikkelperspectief tot doel heeft bij te dragen aan de groene landschappelijke ontwikkeling van Maarschalkerweerd;
- In dit ontwikkelperspectief verwezen wordt naar het realiseren van een 'Dak op de bak' over de A27 richting Amelisweerd, zonder daarbij te benoemen dat realisatie daarvan ten koste gaat van veel natuurwaarden;
- De recreatiedruk op Amelisweerd/Rhijnauwen de afgelopen jaren alleen maar is toegenomen;
- Het Markiezenbos een deel van Amelisweerd is waar natuur de boventoon voert boven recreatie en onder meer reeën en dassen relatief ongestoord kunnen leven;
- Een verbinding voor mensen ertoe zal leiden dat ook dit deel van Amelisweerd te maken krijgt met grote recreatiedruk waardoor er voor dieren geen enkele rustige plek meer overblijft;

Overwegende dat:

- Aanleg van het 'Dak op de bak', of dat nu mét of zónder verbreding van de A27 is, tot veel bomenkap zal leiden omdat bos aan beide zijden van de snelweg verwijderd moet worden voor de bouw en de toegang van en naar deze beoogde 249 meter brede constructie;
- Aanleg van het 'Dak op de bak' zal leiden tot verstoring van de natuurwaarden in het Markiezenbos;
- De aanleg van een 'Dak op de bak' daarom op geen enkele wijze bijdraagt aan vergroening, maar alleen maar leidt tot meer aantasting van het kostbare Utrechtse groen en beperking van rustige leefgebieden voor Utrechtse dieren;
- Vergroening van de Koningsweg en betere uitwerking van de biodiverse ontwikkeling van Maarschalkerweerd, voorbeelden van ruimtelijke ingrepen zijn die wél aan vergroening bijdragen.

Besluit:

- Aan beslispoint 1 van het raadsvoorstel toe te voegen:
, met dien verstande dat de ambitie om door het realiseren van het 'Dak op de bak' bij te dragen aan vergroening van Utrecht, (zoals verwoord op pagina's 11, 24 en 66 en verbeeld in hoofdstuk 5 en op pagina 41), wordt geschrapt uit het ontwikkelperspectief."

Het amendement is ondertekend door de heer Koppelaar, de heer Bos en mijzelf.

Dit is in lijn met wat wij in de commissievergadering zeiden, maar ook met de inbreng van de GroenLinks-fractie. Het dak op de bak moet er hoe dan ook niet komen. Dat is het belangrijkste dat wij in dit ontwikkelperspectief constateren.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! Het is voor mensen nu al goed mogelijk om over te steken. Er is een brug. Wat het dak op de bak toevoegt, is dat het ook voor dieren mogelijk wordt zich door gras en struikgewas, tussen beide gebieden, te bewegen. Wat de PvdD-fractie met dit amendement doet, is het juist voor dieren moeilijker te maken om zich te bewegen terwijl er voor mensen niets verandert. Dat vind ik een vreemde insteek.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Dank voor deze vraag. Ik wil dan wél uitleggen dat juist het dak op de bak voor dieren niet veel toevoegt. Via de oversteek in Maarschalkerweerd is er, met alle ambities die wij daarop projecteren, juist voor de dieren in Amelisweerd niet veel te zoeken. Dieren kunnen beter in Amelisweerd blijven. Wij laten over 249 m het dak op de bak landen, onwijs breed. Daar moet je een verbinding maken. Je kunt niet in één keer op de goede hoogte op de snelweg zijn. Er moet veel groen worden verwijderd om de aanlanding van het dak op de bak mogelijk te maken. Daarmee vernietigen wij nog meer leefgebied van dieren. Daar neemt ook de druk toe. Ik ben het met de heer Schreuder eens dat er voor mensen genoeg verbindingen zijn. Wij denken dat de verbinding bij de Koningsweg veiliger en aantrekkelijker is. Wij zouden daar nog wel wat kunnen doen om die voor mensen aantrekkelijker te maken. Dat is uiteindelijk beter. Als de D66-fractie wil dat wij iets voor dieren doen, kan die van mij aannemen dat de bak op het dak sowieso geen goed idee is.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! Dan begrijp ik het andere amendement van de PvdD-fractie niet meer. Ik dacht dat de PvdD-fractie daarin stelde dat ze in Maarschalkerweerd meer ruimte voor dieren wilde. Deze standpunten lijken strijdig met elkaar te zijn.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ook dat kan ik uitleggen. Het zou fantastisch zijn als wij ook de Maarschalkerweerd aantrekkelijker voor dieren maken. Wij moeten dan bekijken of wij bij de Koningsweg iets kunnen doen. Verschillende dieren hebben verschillende behoeften. Juist dieren die in het Markiezenbos leven – dassen en reeën, maar ook kleinere zoogdieren – hebben het daar goed. Die zullen op dat soort plekken geen oversteek maken. Het is goed om in Maarschalkerweerd ook plek te maken voor insecten en vogels, maar er moet echt wel wat gebeuren. Het zou mij zeer verbazen – het zou fantastisch zijn – met alle ambities die wij in het ontwikkelperspectief ten behoeve van het gebied uitspreken als wij daar voor deze dieren ook nog plek hebben. Dan kunnen wij beter het stuk Markiezenbos met rust laten. Dus is het dak op de bak een heel slecht idee.

De PvdD-fractie is op zichzelf blij met al die groene ambities in het ontwikkelperspectief. De balans tussen plek voor groen aan de ene kant en plek voor sport en recreatie aan de andere kant kan in het voorstel meer helder worden uiteengezet. Wij hebben daar een amendement voor opgesteld. Ik zei zojuist tegen de heer Schreuder dat het belangrijk is dat wij ten dienste van het dak op de bak, waar vooral mensen iets aan hebben, geen extra groen moeten verwijderen. Het is belangrijk dat wij het Markiezenbos met rust laten. Dat moet een afgeschermd plek voor dieren blijven. Wij steunen de meeste ambities in het ontwikkelperspectief, maar over de verwevenheid met de verbredingsplannen voor de A27 en het dak op de bak – dat zijn voor ons echt pijnpunten – wachten wij de stemming over de amendementen af.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ook de Student & Starter-fractie ziet een mooi ontwikkelperspectief voor zich. Wij zijn erg blij met de aandacht voor talentontwikkeling in de sport. Wij zijn blij hoe uitvoering is gegeven aan de motie daarover.

Los van de sport zien wij in het perspectief meer mooie ambities: het erfgoed wordt beter ontsloten, er komt meer focus op groene verbindingen, maar wij denken ook aan ontwikkelingen zoals de nieuwe brug bij de Mytyschool. Tegelijkertijd kosten die ambities veel geld. Voor het geld leunen wij voor een groot deel op steun van het Rijk. De crux is natuurlijk dat wij dat geld alleen krijgen op het moment dat de verbreding van de A27 doorgaat. De vraag is dan ook wat wij met al die mooie plannen en ambities doen als de verbreding niet doorgaat. Dat is iets waar een meerderheid van de raad en het college voor pleiten en, zoals zojuist werd gezegd, het tracébesluit is verworpen. Wij hebben te maken met stikstofaanpak. Er zijn nog veel mitsen en maren. Wij weten gewoon nog niet of de verbreding echt doorgaat en of wij dat geld krijgen. Het is de vraag of alle ambities uit het

ontwikkelperspectief in het water vallen en of er een prioriteitenlijst komt. De Student & Starter-fractie wil dat daarover nu al wordt nagedacht. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 170

Geen verbreding van de A27?! Maar wat dan?

De Gemeenteraad van Utrecht bijeen in de vergadering van 9 juli 2020, ter bespreking van het Raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd, Constaterende dat:

- Zowel het college als een meerderheid van de raad tegen verbreding van de A27 is en dit ook kenbaar heeft gemaakt richting het Rijk;
- Utrecht ter compensatie van de verbreding van de A27 steun ontvangt bij de ontwikkeling van verschillende initiatieven in en rondom de Maarschalkerweerd, zoals 'het dak op de bak' en de 'Mytylbrug' en deze ontwikkelingen een belangrijke rol spelen binnen het Ontwikkelperspectief;
- Het Tracébesluit voor verbreding van de Ring Utrecht op 17 juli 2019 is vernietigd door de Raad van State;
- De in de Bestuursovereenkomst A27/A12 Ring Utrecht gemaakte afspraken alleen gelden als het Tracébesluit voor de Ring Utrecht onherroepelijk is geworden, wat op dit moment niet het geval is;

Overwegende dat:

- Het opmerkelijk is dat de plannen en ambities uit Ontwikkelperspectief zo zwaar leunen op een ontwikkeling waar de gemeente tegen is;
- Het nog niet duidelijk is hoe er vorm wordt gegeven aan de verschillende ambities uit het Ontwikkelperspectief wanneer de financiering vanuit het Rijk wegvalt indien de verbreding van de A27 niet doorgaat;

Draagt het college op om:

- Een alternatief scenario te ontwikkelen voor het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt aan welke plannen en ambities vorm wordt gegeven indien de verbreding van de A27 geen doorgang vindt en daarmee de extra financiële middelen van het Rijk wegvallen;
- Deze in het tweede kwartaal van 2021 voor te leggen aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Sasbrink en de heer Koppelaar.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De uitwerking van een ontwikkelperspectief is niet gratis. Ik hoor in deze motie geen dekking. Kan de heer Koppelaar zeggen hoe deze motie wordt gedekt?

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ik denk dat dit allemaal wel meevalt. De visie is er al. Er hoeft geen nieuwe visie of een nieuw ontwikkelperspectief worden gemaakt. Het gaat ons erom dat wordt duidelijk gemaakt wat van de visie blijft staan als wij bepaalde financiën mislopen. Er hoeft van ons niet een heel nieuw ontwikkelperspectief te worden geschreven.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Volgens mij staat dat er al in. Er staat namelijk in dat ook als de gelden van de verbreding van de A27 wegvallen de ambitie overeind blijft staan. Ik hoef daartoe niet per se een nieuw onderzoek te zien. Is de heer Koppelaar dat met mij eens?

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ik heb nog veel vragen over hoe het is gesteld met de financiering ervan. Ik geloof dat ook de CDA-fractie daarover een motie zal indienen. Wij zien veel mooie plannen en ambities, maar hebben nog geen flauw idee hoe wij die ten uitvoer leggen. Ik wil daarover meer duidelijkheid zien. Ik steun de ambities, maar ik wil weten hoe wij dat zullen doen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Dat wil ik ook. Daarom doe ik mee met de motie van de CDA-fractie, maar die geeft geen antwoord op de vraag of de heer Koppelaar niet vindt dat dit al in de visie staat. Ook al krijgen wij de centen niet, de ambitie blijft overeind. Ik vind dat raar, maar ik hoef er geen nieuw onderzoek voor te zien.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Als mede–indieners van de motie heb ik nog een wedervraag. Het gaat ons niet per se om een totaal nieuw onderzoek, maar ik vraag mij wél af wat ik vaststel als ik voor dit ontwikkelperspectief zou stemmen als uiteindelijk blijkt dat – er lijkt al weinig budget te zijn om deze ambities überhaupt waar te maken – de verbreding niet doorgaat. Het lijkt daar sterk op. Dan valt er helemaal wat weg. Ik vraag mij af wat daar dan voor in de plaats komt. Hoe realistisch is dan nog wat hier staat? Natuurlijk mag men mooie ambities hebben, maar ik heb behoefte aan een denkbeeld hoe realistisch of haalbaar die zijn.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dat mag de wethouder straks allemaal toelichten.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kom hierop straks nog terug in mijn eigen bijdrage. Ik heb de volgende vraag ook in de commissievergadering gesteld. Wat blijft er overeind ook in het kader van de discussie die de PvdD–fractie zojuist is gestart over het dak op de bak? Tijdens onze informatietour werd heel duidelijk gezegd dat zo'n dak, in welke vorm dan ook, niet realiseerbaar is als er geen rijks gelden komen terwijl het dak wel een ambitie is. Voor ons schuurt het een beetje dat de ambities niet realistisch blijken te zijn zonder de verbreding van de A27 terwijl wij die niet willen. Ambities kan men hebben, maar hoe realistisch zijn die?

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ik denk dat ik daaraan niets heb toe te voegen.

Het zal nog even duren voordat de meeste van deze ontwikkelingen echt op gang komen. Intussen benutten wij het gebied zo efficiënt mogelijk. Daarom zijn wij erg blij met een motie die de GroenLinks–fractie dadelijk ook namens ons indient om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor tijdelijke studentenhuysvestiging. Wij zullen met het voorstel instemmen, maar wij vinden het echt belangrijk dat wij ons voorbereiden op een scenario waarin de verbreding van de A27, waar wij op hopen, niet doorgaat, maar waarbij wél duidelijk wordt hoe wij vormgeven aan de ambities die wij hebben.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Zoals ook in de commissievergadering is gezegd, vindt de GroenLinks–fractie het ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd een mooi plan met groene ambities die passen bij de stad. De informatietour op de fiets heeft de schoonheid van het gebied voor ons goed zichtbaar gemaakt. Er zijn aan het ontwikkelperspectief toch een paar verbeterpunten met betrekking tot groen, sport en wonen waarover het college wat ons betreft in de commissievergadering geen bevredigend antwoord heeft gegeven. Wij hebben ook een vraag over de financiën.

De GroenLinks–fractie is positief over het verbinden van groen, het beter benutten van gedeelten die nu braak liggen en de aandacht voor ecologie en biodiversiteit. Ook het uitgangspunt "groen tenzij" steunen wij van harte, maar het ontwikkelperspectief gaat uit van de verbreding van de A27, ook vanwege de compensatiegelden die ermee samenhangen. Hoewel in het coalitieakkoord is vastgelegd dat de gemeente Utrecht van mening is dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet nodig is, komt dit standpunt in de voorliggende tekst niet naar voren. Om dit te herstellen, dienen wij samen met de fracties van D66 en PvdA het volgende amendement in.

"Amendement 80

Maarschalkerweerd zonder verbreding A27

De gemeenteraad van Utrecht spreekt op 9 juli 2020 over het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

De raad stelt dat:

- in het coalitieakkoord 'Utrecht: ruimte voor iedereen' is vastgelegd dat de gemeente Utrecht van mening is dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet nodig is.
- op 17 juli 2019 het Tracébesluit voor verbreding van de Ring Utrecht is vernietigd door de Raad van State;
- de in de Bestuursovereenkomst A27/A12 Ring Utrecht gemaakte afspraken alleen gelden als het Tracébesluit voor de Ring Utrecht onherroepelijk wordt, hiervan geen sprake is en daarmee de Bestuursovereenkomst zal worden ontbonden (raadsbrief van 28 november 2018, nr 5768743/rb);

- er ook in Utrecht een stikstofprobleem is, waardoor voor onze natuur, gezondheid en voedselproductie de hoeveelheid stikstof omlaag moet;
- de verbreding van de A27 bij Amelisweerd en de bijbehorende compensatieafspraken van het Rijk onderdeel zijn van het door het college aan de raad voorgelegde Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd en de geheime uitvoeringsparagraaf.

De raad spreekt uit dat:

- de raad de verbreding van de A27 afwijst, vanwege de grote negatieve gevolgen ervan voor biodiversiteit, luchtkwaliteit en volksgezondheid en omdat deze ook niet past bij het leidend thema 'Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen';
- het rekening houden met de verbreding van de A27 in het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd op geen enkele manier betekent dat de gemeente de verbreding van de A27 accepteert.

Daarom besluit de raad om:

- Beslispunt 1 van het raadsvoorstel uit te breiden met de volgende tekst: *Met dien verstande dat op pagina 24 van het ontwikkelperspectief de tekst: "Groene Verbinding en verbreding A27 Rijkswaterstaat werkt aan plannen voor de aanpassing van de Ring Utrecht. Onderdeel hiervan is de verbreding van de A27, een overkapping van de A27 ter hoogte van Amelisweerd en een nieuwe fiets/wandelbrug over de Kromme Rijn in het verlengde van de Mytylweg. Met de overkapping, de zogenoemde 'Groene Verbinding', kan de (historische, ruimtelijk en functionele) relatie van de Landgoederen van Amelisweerd en Rhijnauwen met de stad worden hersteld. De Groene Verbinding legt ook de verbinding tussen Maarschalkerweerd en het Ringpark. Deze maatregelen zijn onderdeel van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd. Op 17 juli 2019 is het Tracébesluit (TB) voor verbreding van de Ring Utrecht vernietigd door de Raad van State. Naar verwachting wordt medio 2020 het nieuwe TB in besluitvorming gebracht"* wordt veranderd in:
- *"Groene Verbinding en verbreding A27 Rijkswaterstaat werkt aan plannen voor de aanpassing van de Ring Utrecht. Onderdeel hiervan is de verbreding van de A27, een overkapping van de A27 ter hoogte van Amelisweerd en een nieuwe fiets/wandelbrug over de Kromme Rijn in het verlengde van de Mytylweg. De gemeente Utrecht is van mening dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet nodig is. Op 17 juli 2019 is het Tracébesluit (TB) voor verbreding van de Ring Utrecht vernietigd door de Raad van State. Als er een onherroepelijk nieuw TB is vastgesteld, slaan wij desalniettemin de handen ineen met Rijk, provincie en buurgemeenten om de koers te bepalen en te investeren in de toekomst."*
- Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel bovendien toe te voegen de tekst: *"Met dien verstande dat in het ontwikkelperspectief de tekst op pagina 66: "Daarnaast worden investeringen door het Rijk voorzien. De aanleg van de 'groene verbinding' over de A27 (dak op de bak), waaronder een fietspad naar de Mytylweg, is onderdeel van het Tracébesluit Ring Utrecht en afspraken."*
De zin *"Een fietsbrug bij de Mytylweg over de Kromme Rijn is een investering, die door het Rijk wordt gedaan als onderdeel van de verbreding A27."* wordt veranderd in: *"Hoewel de gemeente Utrecht van mening is dat de verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet nodig is, wordt rekening gehouden met het scenario dat de verbreding wel doorgaat. Hierbij worden investeringen door het Rijk voorzien. Een fietsbrug bij de Mytylweg over de Kromme Rijn is een investering, die door het Rijk wordt gedaan als onderdeel van de verbreding A27."*
- Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel tot slot toe te voegen: *"Met dien verstande dat alle verwijzingen naar de verbreding van de A27 uit de geheime uitvoeringsparagraaf, in lijn met bovenstaande, worden aangepast."*

Het amendement is ondertekend door de heer Virginia, de heer Schreuder en de heer Van der Zweth.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik kan mij woordelijk herinneren wat er allemaal is gezegd, maar het helpt dat ik dat voor mij heb liggen.

Als er een onherroepelijk nieuw tracébesluit is vastgesteld, slaan wij met het Rijk, de provincie en buurgemeenten de handen ineen. Ik had zó gehoopt dat de GroenLinks-fractie dan zou zeggen samen met de SP-fractie de boom in om ervoor te zorgen dat dit niet wordt uitgevoerd, maar wat veranderen wij hier nu? Denkt de heer Virginia van de GroenLinks-fractie dat het college anders de

boom in zou gaan in plaats van dat het de handen ineen zou slaan? Waarom dit deel van het amendement? Dat ontgaat mij.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Mijn verwachtingen zijn niet dat het college de boom ingaat. Ik zou dat overigens wel mooi vinden. Uiteraard voeren de GroenLinks-fractie en haar achterban en ook de SP-fractie al jaren actie. Dat zullen wij blijven doen om alles op alles te zetten om deze verbreding niet te laten doorgaan. In het college werken wij in coalitieverband. Wij hebben helaas te maken met een situatie in Den Haag die hierover gaat. Daarom is de kans aanwezig dat er iets anders zal gebeuren dan wij wenselijk vinden. Wij zullen daar tegen protesteren, lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk. Wij zullen alles op alles zetten en ook acties en campagnes voeren. Wij zitten er wat dat betreft niet anders in. Deze tekst maakt het statement heel duidelijk. In de tekst van het ontwikkelperspectief dat nu voorligt, lijkt het een vanzelfsprekendheid te zijn. Ik heb in de commissievergadering hetzelfde gezegd. Wij zijn tegen die vanzelfsprekendheid. Wij willen duidelijk maken dat met het statement dat ook in het coalitieakkoord staat er geen misverstand over kan ontstaan dat wij absoluut die verbreding van de A27 niet willen. Nu niet en nooit niet.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Tot zover kan ik de heer Virginia volgen, maar het gaat mij om dat laatste stukje. Waarom wil hij het college oproepen? Als het onverhoopt toch mocht doorgaan en de hemel valt op ons hoofd, betwijfelt de heer Virginia dan of zijn eigen college daaraan zijn medewerking zal verlenen en met wie dan ook de handen ineen zal slaan?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Nee, uiteraard niet. Wij twijfelen niet aan dit college. In de commissievergadering heb ik gezegd dat het antwoord niet bevredigend was, dus helpen wij de wethouder en het college een handje om dat standpunt duidelijk te maken.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik heb in het amendement dezelfde woorden gemarkeerd die de heer Schipper zojuist aanhaalde. In de overwegingen van het amendement staat vrij duidelijk dat men uitspreekt de verbreding af te wijzen. Ik hoor de heer Virginia in felle bewoordingen zeggen zich er tegen te verzetten, dat de achterban van de GroenLinks-fractie er tegen is, dat de verbreding totaal absurd en onzinnig is en dat die er absoluut niet moet komen. In die bewoordingen vinden wij elkaar volledig, maar in de tekst die wordt voorgesteld, staat dat de verbreding "niet nodig" is. Waarom staat daar "niet nodig" in plaats van dat een verbreding totaal verwerpelijk is en dat wij die niet moeten willen? "Niet nodig" klinkt alsof het wél mag, maar misschien niet nodig is. Vervolgens wordt in beide beslispunten, zowel in het eerste als in het tweede, daarop vooruitgelopen. Er staat: "als het er dan toch komt, zullen wij constructief meedoen" en "als het er dan toch komt, houden wij er rekening mee dat ..." Ik wil de GroenLinks-fractie vragen waarom, als ze een dermate uitgesproken standpunt heeft, ze er niet voor kiest om diezelfde bewoordingen en dat zeer heldere standpunt in het ontwikkelperspectief te zetten. Nu staat er iets in heel andere bewoordingen.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wat ons betreft, is de tekst als die wordt geamendeerd daarin helder. Deze tekst staat ook in het coalitieakkoord. Daar is die ook heel helder. Wij zijn er tegen. De coalitie is er tegen. Het college is er tegen, maar dit staat nog niet in de tekst. Wij gaan wel uit van een mogelijkheid. Wat ons betreft, is die mogelijkheid nihil, maar die mogelijkheid is er. Den Haag heeft ons daarvoor gewaarschuwd. In het ontwikkelperspectief staat dat de verbreding wél doorgaat. Wij willen wel zo realistisch zijn dat de kans er *helaas* is.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Mijn interruptie is iets anders van aard.

De **VOORZITTER**: Goh.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ja, er wordt natuurlijk heel erg gewezen naar Den Haag. Daar zit de boosdoener, maar als daar dan volgens de heer Virginia de boosdoener zit, waarom koppelt hij dan alsnog in zijn eigen voorstel, die fietsbrug, die investering, aan die boosdoener, aan het plan van het Rijk? Kan het college dan niet zelf over de brug komen voor deze fietsbrug?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wat ons betreft, werkt het college daaraan, maar wij zullen straks de reactie van het college horen over welke mogelijkheden er zijn om de Mytylbrug wél

gerealiseerd te krijgen. Wij sluiten onze ogen niet voor het feit dat als compensatie, als douceurtje misschien, voor de verbreding er veel geld naar ons toe kwam waar de Mytylbrug uit betaald had kunnen worden.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! In het gebied is veel behoefte aan die brug. Wij kunnen misschien andere investeringen wél uit die rijks gelden laten financieren, maar als wij die brug lokaal graag willen, dan moeten wij misschien niet op het Rijk wachten, zeker niet als men met een eigen plan komt voor de verbreding. Is men het ermee eens dat wij in dit debat moeten vaststellen dat er lokaal geld voor moet worden uitgetrokken?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Voor ons is de Mytylbrug heel belangrijk. Ik begrijp dat dit in diverse mobiliteitsdebatten al aan de orde is geweest. Het is inderdaad een belangrijke verbinding. Als dat lokaal betaalbaar is, oké, maar het was onderdeel van de compensatiegelden voor de verbreding van de A27. Als de gemeente de financiering op een andere manier weet rond te krijgen, dan is dat een mooie stap.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Het is mij nog niet helemaal duidelijk of de GroenLinks-fractie echt tegenstander is van het dak op de bak.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wat ons betreft, is dat dak niet mogelijk zonder een verbreding van de A27. Impliciet zijn wij heel duidelijk tegen de A27 dus wij zien een dak op de bak niet als een mogelijkheid.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Stel dat die verbreding wel doorgaat, wat dan?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Dan huilen wij.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hebben wij hierover niet al uitgebreid in de commissievergadering gesproken? Wij zijn inmiddels al een uur bezig.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Dan ben ik toch wel benieuwd of de GroenLinks-fractie het amendement van de PvdD-fractie en ons zal steunen om juist een duidelijke uitspraak te doen tegen het dak op de bak.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wij gaan ons daarover beraden. Het is inderdaad de vraag of wij dat steunen. Dat zullen wij zien. Wij wachten nog even de reactie van de wethouder af.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ja, want in het verlengde daarvan ben ik daar ook benieuwd naar. In de commissievergadering heb ik de GroenLinks-fractie vrij duidelijk tegen de bak op het dak horen pleiten. Ik neem aan dat de GroenLinks-fractie het met ons eens is dat ook als de verbreding er niet komt, wij de bak op het dak niet moeten willen. Er is een paar keer gezegd dat als de verbreding niet doorgaat, dan hebben wij niet het geld, maar de ambitie blijft overeind. Dan hebben wij nu een ontwikkelperspectief waarin de ambitie voor de bak op het dak er staat. De heer Virginia zegt te gaan huilen als de verbreding er komt. Wij huilen dan met u mee. Ook als de verbreding er wél komt, moet het dak op de bak er niet komen. Het duizelt mij of de GroenLinks-fractie daar dan voor of tegen is.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wat ons betreft, is dat dak op de bak op dit moment geen realistische optie, dus ook geen wenselijke optie.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik hoor de heer Virginia zeggen dat het dak op de bak geen wenselijke optie is. Dat betekent dat de GroenLinks-fractie ook met verbreding tegen de bak op het dak is. Is dat wat de heer Virginia bedoelt met "onwenselijk"?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Met verbreding zijn wij daar sowieso tegen het dak op de bak. Waarschijnlijk bedoelt mevrouw Sasbrink of wij ook zonder verbreding tegen het dak op de

bak zijn. Wij willen geen verbreding, dus willen wij zeker geen dak op de bak als compensatie voor een verbreding.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik wil de vraag nog één keer verhelderen. Of er nu wel of niet een verbreding komt – de heer Virginia zegt rekening te houden met het scenario mét verbreding – stel dat er geen verbreding komt, is hij dan ook tegen het dak op de bak? En is hij ook tegen het dak op de bak als de verbreding er wél komt? Wat is het standpunt van de heer Virginia in beide scenario's?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Als de verbreding er komt. Wij willen de verbreding niet, dus wij willen ook geen dak op de bak, maar als die verbreding komt, dan is het dak op de bak daarmee waarschijnlijk onlosmakelijk verbonden. Zo luiden de compensatieafspraken. Wij zijn er dan nog steeds niet voor, maar wij zijn geen voorstander van het gehele pakket. Als de verbreding er niet komt – dat is wat ik aan het einde van mijn bijdrage nog zal vragen – dan zien wij ook de ambities waar dat dak nu wordt genoemd, niet als realistisch. Hoe dan ook zien wij dat dak niet als een optie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zijn al een kwartier bezig met één amendement. Gezegd is dat jullie dat binnen zes minuten konden doen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Dat is een terecht punt. De VVD-fractie is natuurlijk wél voor verbreding van de A27 en is ook voorstander van het dak. Het is echter bekend dat de raad daar niet over gaat. Daar gaat het kabinet over. Waarom belt men de GroenLinks-fractie in de Tweede Kamer niet op in plaats van hier een amendement in te dienen?

Zorg ervoor dat u niet wordt gearresteerd als u in een boom klimt. Dat lijkt mij voor een raadslid niet zo handig.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij spraken over Maarschalkerweerd.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Het laatste was een tip, dank u. Het eerste was een vraag over telefoontjes. Ik kan de heer Van Dalen verzekeren dat onze fractie in Utrecht met de landelijke fracties regelmatig en goed contact heeft. Alle fracties staan er hetzelfde in.

Sport. Voor de GroenLinks-fractie staat centraal dat iedereen in deze stad moet kunnen sporten. Volgens ons ligt de focus op breedtesport en ongeorganiseerd sporten. Immers in een stad, waar de ruimte schaars is, moeten keuzes worden gemaakt. Topsport heeft voor ons niet de prioriteit als er keuzes moeten worden gemaakt wat betreft de capaciteit. Daarom dienen wij samen met de fracties van PvdA, PvdD en SP de volgende motie in.

"Amendement 81

Sportcampus in Maarschalkerweerd

De gemeenteraad van Utrecht spreekt op 9 juli 2020 over 'Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd'.

De raad stelt dat:

- In het ontwikkelperspectief sport samen met topsport wordt genoemd,
- Utrecht wachtlijsten heeft voor de breedtesport (sport voor iedereen),

De raad denkt dat:

- Het belangrijk is dat we bewegen stimuleren.
- Iedereen daarom de mogelijkheid moet krijgen om te kunnen sporten.
- Breedte- en topsport elkaar kunnen versterken door een beter voorzieningenniveau.
- Breedte- en topsport ook met elkaar kunnen concurreren in de capaciteit die beschikbaar is.
- Een sportcampus waar iedereen gebruik van maken belangrijk is en daarom te spreken over een algemene sportcampus en niet specifiek een topsportcampus.

De raad besluit daarom:

- Het uitgangspunt 'van traditionele sportparken naar open (top)sportcampus' te wijzigen in 'van traditionele sportparken naar open sportcampus'.
- De tekst in het Ontwikkelperspectief verder aan te passen in de geest van dit nieuwe uitgangspunt.

En gaat verder met de vergadering,"

Het amendement is ondertekend door mevrouw Kleinrensink, de heer Van der Zweth, mevrouw Sasbrink en de heer Wiegant.

Wij dienen tevens de volgende motie in.

"Motie 171

Sport voor iedereen

De gemeenteraad van Utrecht spreekt op 09 juli 2020 over Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

De raad stelt dat:

- In het ontwikkelperspectief sport samen met topsport wordt genoemd.
- Utrecht al wachtlijsten heeft voor de breedtesport (sport voor iedereen).
- De capaciteit op het veld van topsport soms concurreert met breedtesport, omdat beide de velden willen gebruiken om te trainen en wedstrijden te spelen.

De raad denkt dat:

- Het belangrijk is om bewegen te stimuleren.
- Iedereen daarom de mogelijkheid moet krijgen om te kunnen sporten.
- Sport voor iedereen (breedtesport) de voorkeur heeft boven topsport.

De raad spreekt daarom uit dat:

- De breedtesport niet beperkt mag worden in de benodigde ruimte door topsport

Daarom vraagt de raad het college om:

- De raad te informeren wanneer er sprake is van concurrentie en hoe het college daar mee omgaat.

En gaat verder met de vergadering,"

De motie is ondertekend door mevrouw Kleinrensink, de heer Wijmenga, de heer Van der Zweth, mevrouw Sasbrink en de heer Wiegant.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe de GroenLinks-fractie de concurrentie definieert. Ik heb heel erg het gevoel alsof hier een valse tegenstelling wordt gecreëerd tussen topsport en breedtesport en dat die elkaar in de weg zitten terwijl ze elkaar juist heel goed kunnen versterken. Waar zit 'm de crux voor de GroenLinks-fractie?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Met het risico dat wij het commissiedebat overdoen – er is één veld. Een dag heeft 24 uur. Dat veld kan worden gebruikt door topsporters of door breedtesporters. Er is hoe dan ook een vorm van concurrentie. Door de CDA-fractie werd gezegd dat topsport breedtesport kan versterken. Er is concurrentie. Je kunt maar gebruikmaken van een beperkte hoeveelheid ruimte in de tijd. Onze voorkeur gaat uit naar breedtesport, sport voor iedereen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Is dit het commissiedebat dat jullie overdoen?

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie heeft in de commissievergadering al gezegd dat ze het gebied tussen de twee sporen ziet als een uitstekende woningbouwlocatie. Wij hebben de wethouder goed gehoord dat dit nu nog niet haalbaar is, maar wij benadrukken deze wens zeker. Wel zien wij mogelijkheden voor jongerenhuisvesting in afwachting van de definitieve plannen. De jongeren staan overigens tussen haakjes.

In de commissievergadering werd gezegd dat dit ingewikkeld was in verband met geluid en riolering. Wij hebben van diverse partijen begrepen dat zij mogelijkheden zien om hier tijdelijke huisvesting neer te zetten. Daarom dienen wij samen met de Student & Starter-fractie een motie in.

"Motie 172

Tijdelijke jongerenhuisvesting

De gemeenteraad van Utrecht spreekt op 09 juli 2020 over Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

De raad stelt dat:

- Er tussen de sporen station Lunetten een terrein ligt (Tussen de Rails), waar onderzocht wordt wat we daar in de toekomst mee kunnen.

- Er in Utrecht behoefte is aan extra jongerenwoningen.
- In het 'convenant studentenhuisvesting' de ambitie is opgenomen om de wachttijd te laten afnemen.

De raad denkt dat:

- Deze plek geschikt is voor tijdelijke (jongeren)huisvesting.

Daarom vraagt de raad het college om:

- Te kijken naar mogelijkheden voor tijdelijke (jongeren)huisvesting in het gebied 'tussen de Rails' samen met SSH en andere partijen.
- Aan deze partijen te vragen of zij bereid zijn de kosten te dragen voor het bouwrijp maken van het gebied en eventuele maatregelen tegen bouw- en geluidshinder.
- De raad te informeren over de uitkomsten voor het einde van 2020.

En gaat verder met de vergadering,"

De motie is ondertekend door mevrouw Meering, mevrouw Kleinrensink en de heer Koppelaar.

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Ik hoor een voorstel om iets neer te zetten in het gebied tussen de sporen. Dat gebied maakt deel uit van de gemeentelijke hoofdgroenstructuur. Dat is met steun van de GroenLinks-fractie door de raad vastgesteld. Ik vraag mij af in hoeverre dit voorstel, dit bouwrijp maken en bewonen rekening houdt met de groenstructuur, hoe dat kan samengaan en hoe dat met deze motie wordt meegewogen. Ik neem aan dat de GroenLinks-fractie daarover heeft nagedacht.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wij gaan ervan uit dat daar rekening mee gehouden wordt bij de uitwerking van deze motie en dat dit een vaststaand gegeven is. Daar waar het kan knellen, horen wij graag van het college. Dan bekijken wij welke beslissing wij daar dan over nemen. Het principebesluit staat vast.

De financiën. De realisatie van de ambities van het ontwikkelperspectief is afhankelijk van de financiële dekkingsmogelijkheden die nu nog nauwelijks beschikbaar zijn. De GroenLinks-fractie vraagt zich dan ook af wat er wél mogelijk is als de A27 niet wordt verbreed. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder op de motie van de Student & Starter-fractie hierover.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Wij vinden het een mooi plan voor Maarschalkerweerd. Samen met verenigingen en andere organisaties ontstaat een perspectief dat in dit gebied meer samenhang en kwaliteit toevoegt. Die samenwerking, bijvoorbeeld in delen van sportvelden en andere faciliteiten, vraagt in de praktijk wel extra aandacht. Daarom dien ik mede namens de fracties van Student & Starter, PvdA en ChristenUnie de volgende motie in.

"Motie 173

Het delen van faciliteiten vraagt om samenwerking en coördinatie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van de nota

"Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd",

Constaterende dat:

1. Het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd voor ogen heeft dat sportverenigingen en andere organisaties in de toekomst voorzieningen (faciliteiten), waaronder sportvelden, (kleed)ruimten, dienstverlening en kantines gaan delen;
2. In een ander project, Zuilense Vecht, is gebleken dat het succesvol organiseren hiervan vraagt om extra aandacht voor samenwerking en coördinatie tussen deze verenigingen en organisaties.

Overwegende dat:

1. Het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd in de komende jaren voorbereid en uitgevoerd zal worden door gemeente en haar maatschappelijke partners;
 2. Het succes zal afhangen van ieders bereidheid om mee te doen aan het concept van gedeelde voorzieningen en daarom in iedere fase van het proces draagvlak nodig is bij de deelnemers;
 3. Het van belang is dat deelnemende partners hier gelijkwaardig in worden betrokken.
- Roept het college op:

1. Op korte termijn een aanpak te bedenken die de sportverenigingen en andere organisaties uitnodigt om met ideeën, knelpunten en oplossingen te komen voor het delen van voorzieningen (denk aan het aanstellen van een coördinator die behoeften en kansen inventariseert);
2. De gemeenteraad voor de zomer van 2021 te informeren over de aanpak en de bevindingen."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heer Koppelaar en de heer Işik.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! De CDA-fractie heeft op dit punt in de commissievergadering een toezegging van de wethouder gekregen. Ik ben benieuwd in hoeverre de toezegging niet voldeed.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik weet dat niet, want ik weet niets van die toezegging.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! In de commissievergadering is door de CDA-fractie gevraagd om een gebiedsregisseur voor sport in dit gebied. De wethouder heeft vervolgens gezegd dat door te sluizen naar de wethouder Sport. Die zou erop terugkomen. Ik ben de termijn vergeten. Hij heeft de toezegging gekregen. Ik ben verbaasd dit nu in een motie te zien staan.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik dank de heer Schreuder voor deze opmerking. Volgens mij hebben wij de toezegging gekregen om dat voor dit debat te ontvangen. Volgens mij hebben wij dat niet gekregen. Ik ben verder gewoon erg benieuwd naar de reactie van het college hierop. Als er inderdaad sprake is van een toezegging, zal ik de motie intrekken. Dat spreekt voor zichzelf.

Papier en praktijk verschillen ook van elkaar inzake gedrag en sociale veiligheid in het gebied. Het plan benoemt deze punten wat summier. Het succes hangt ervan af dat iedereen er prettig kan verblijven, sporten en genieten met respect voor elkaar. Daarom dien ik samen met de VVD-fractie en de PvdA-fractie een motie in.

"Motie 174

Een sociaalveilig Maarschalkerweerd met respect voor elkaar

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van de nota 'Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd',

Constaterende dat:

1. Het plan de ambitie heeft om een open park- en sportlandschap te realiseren, inclusief een beleefbare waterlinie te realiseren met wandelbruggen passend bij de aanwezige cultuurhistorie;
2. Op pagina 35 al staat beschreven: 'Er zijn gedurende de dag veel 'ogen' in Maarschalkerweerd waardoor de sociale veiligheid hoog is. Maarschalkerweerd is daarmee een uitnodigend, toegankelijk gebied, dat een breed publiek aanspreekt.' Overwegende dat:
 1. Diverse partijen gevestigd in het gebied hun zorg hebben uitgesproken over het risico dat de omgeving onbedoeld de ruimte en gelegenheid biedt voor overlast en wellicht zelf criminaliteit;
 2. Het open karakter van het gebied en de hoge mate van functiemenging (buitensporten, wandelen, recreatie, rust, bezoeken van sportwedstrijden, etc.) ertoe leidt dat veel mensen met verschillende activiteiten rekening zullen moeten houden met elkaar.

Roept het college op:

1. In de uitvoering van het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd aandacht te blijven geven aan de sociale veiligheid van het gebied én hoe mensen in harmonie met elkaar ervan gebruik kunnen maken;
2. De gemeenteraad voor de zomer van 2021 te informeren over de maatregelen die samen met de gevestigde partijen genomen kunnen worden (bijvoorbeeld in de fysieke inrichting van het gebied) om te voorkomen dat ongewenste praktijken (overlast, conflict, vandalisme en criminaliteit) plaatsvinden."

De motie is ondertekend door de heer Van Dalen (VVD), de heer Işik (PvdA) en mijzelf.

Het concept van stadslandbouw. De CDA-fractie vindt het prachtig dat ook hier ruimte voor komt, want wat is mooier dan je eigen voedsel verbouwen en hier meer over te weten voor jong en oud en ook om er in het weekend een bezoekje aan te brengen? De invulling hiervan kan nogal verschillen. Wij willen graag weten wat de visie van de wethouder is. Kan hij mij dat uitleggen? Wat is zijn definitie daarvan?

Een ambitieus plan is in dit geval ook een duur plan. Het is duidelijk dat het college nog geen zicht heeft op de volledige dekking. Laten wij daarom voorkomen dat dit plan een valse belofte wordt. Daarom dien ik mede namens de fracties van VVD, S&S en SP de volgende motie in.

"Motie 175

Een financieel plaatje voor Maarschalkerweerd

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van de nota

'Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd',

Constateernde dat:

1. In het Ontwikkelperspectief staat: 'De raad wordt via een aparte (geheime) bijlage geïnformeerd over de financiële haalbaarheid van het Ontwikkelperspectief. De mogelijke investeringen en benodigde dekking worden in beeld gebracht. Duidelijk is dat er niet voldoende middelen zijn om op korte termijn alle ambities te realiseren. Een belangrijke opgave voor de komende jaren is dan ook het vinden van investeerders, verschillende dekkingsmiddelen en cofinanciering om het Ontwikkelperspectief uit te voeren.'

Overwegende dat:

1. Het een ambitieus plan met flinke investeringen (vanuit verschillende partijen) omvat;
2. De opbrengsten uit nieuwbouw vaak benut kan worden voor het toevoegen/behouden van groen;
3. Het noodzakelijk is om de financiële haalbaarheid van deze ambities te kunnen beoordelen.

Roept het college:

1. In de komende twee jaar een volledig financieel beeld te maken van Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd, om zo het ambitieuze plan realistisch, haalbaar en uitvoerbaar te maken, inclusief een onderbouwing van het aantal gebouwen en woningen dat gerealiseerd zal worden;
2. De gemeenteraad tussentijds, bij integrale afwegingsmomenten in de gemeenteraad, helder te informeren over de tussentijdse voortgang van budgetten en cofinanciering van andere partijen;
3. In haar aanpak en communicatie over Maarschalkerweerd een fasering voor het gebied uit te stippelen richting 2040, zodat het plan navolgbaar is en verantwoording afgelegd kan worden."

De motie is ondertekend door de heer Van Dalen (VVD), de heer Koppelaar (S&S) en mijzelf.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! In de commissievergadering zei ik al dat met de uitgangspunten van deze visie niets mis is. Wij hebben veel waardering voor de mate waarin mensen hebben meegedacht en meegepraat. Om die reden kunnen wij met het voorstel instemmen. Dat is wel met een zucht, hoor, want het is de zoveelste visie van het college. Daar ben ik wel een beetje klaar mee, zo langzamerhand. Het is een stip op de horizon. Hoe verder die bij ons vandaan is, hoe vager de plannen zijn en hoe vager de plannen zijn, hoe meer de gemeenteraad de neiging heeft om die op te tuigen met allerlei extra wensen.

Nog geen kwart van het benodigde budget is in kas. Wij zien het niet zitten om het gat met allerlei andere nieuwe onderzoeken nog groter te maken. Toch is een aantal voorstellen langsgelopen dat wij zullen steunen. Mevrouw Zwinkels noemde ons al als medeondertekenaars van de motie over het financiële plaatje. Ik wacht de discussie over parkeren en over de motie van de ChristenUnie-fractie nog even af. Het is de vraag of wij daaraan meedoen. Voor allebei is wat te zeggen. Ik hoor graag wat de wethouder daarover te melden heeft.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! De VVD-fractie heeft gevraagd of de Maarschalkerweerd bereikbaar is voor auto's en hulpdiensten is. Het antwoord daarop is "ja". Deze fractie heeft motie 166 ingediend, die heet: "Parkeren op het sportpark blijft mogelijk in Maarschalkerweerd". Parkeren blijft gewoon mogelijk.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Het is goed om te horen dat de Maarschalkerweerd bereikbaar blijft en dat je er met de auto en een ambulance doorheen kan. Geldt hetzelfde voor de weg naar Bunnik?

(De heer Zwanenberg draagt hierna het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Rajkowski.)

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Er zijn geen plannen om daar een knip of knijp te maken. Die weg ligt er en blijft er liggen, in elk geval met betrekking tot de voorliggende plannen.

Motie 166 lijkt iets op te roepen dat wij niet zullen doen, namelijk het parkeren onmogelijk maken. Daarmee is de motie overbodig. Men roept op om de parkeervoorzieningen mogelijk te maken en om ervoor te zorgen dat die worden gerealiseerd. Dat is wat wij onder andere zullen doen. Er is een parkeergarage onder het stadion. Dat is een grote parkeergarage die door de sportverenigingen nauwelijks wordt gebruikt. Eén van de ideeën is, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het stadion, te bekijken of er een bruggetje over de Kromme Rijn kan komen waardoor de loopafstanden veel korter worden en waarmee het gebied veel toegankelijker wordt. Het parkeren vindt nu verspreid plaats in een groot gebied. Wij willen bekijken of er alternatieven zijn. Ik laat het oordeel over de motie aan de raad.

Motie 167 gaat over veiligheid. Ik wil die graag ontraden. Dat is niet omdat wij tegen veiligheid zijn, maar omdat de motie een bepaald beeld schetst waarvan wij denken dat het niet klopt. Sociale veiligheid is juist een belangrijk uitgangspunt in de planuitwerking. Wij denken dat door het gebied toegankelijker te maken wij op straat veel meer ogen krijgen. Daarmee wordt de sociale veiligheid van het gebied verbeterd. Dat is ook goed voor de verkeersveiligheid. Eén van de ambities is het aanleggen van de Mytylbrug. Daardoor ontstaat een veel veiliger fietsroute. De sociale veiligheid en de verkeersveiligheid nemen met dit plan toe. Daarmee is de motie overbodig en ontraad ik die.

De D66-fractie heeft gevraagd of wij de raad kunnen blijven informeren over de voortgang van het plan. Eigenlijk hebben anderen dat in meer of minder gelijke bewoordingen ook gezegd. Ik wil graag toezeggen om jaarlijks bij het Meerjaren Perspectief Ruimte een voortgang van de ontwikkelingen rond deze visie te schetsen. Via de plannen voor projecten in het Meerjaren Perspectief Ruimte kunnen wij de raad jaarlijks informeren.

De PvdA-fractie vroeg om bij de nadere uitwerking de raad en kleinere clubs alsmede sportverenigingen te betrekken. Dat wil ik van harte toezeggen. Dezelfde fractie diende motie 168 in over de Mytylbrug. De raad moet het nog goedkeuren, maar op de projectenlijst van fietsverbindingen staat de Mytylbrug al. Daarmee kan geld beschikbaar komen voor de eerste uitwerking. Het is afhankelijk van de instemming van de raad zelf of hij dat toestaat. Het voorstel van het college behelst dat te doen.

De ChristenUnie-fractie vroeg of de situatie bij Zoudenbalch ertoe leidt dat de halte die daar mogelijk komt onmogelijk wordt. Nee, die blijft mogelijk. Wij kunnen die daar in de toekomst realiseren, maar dat is afhankelijk van de provincie.

Ook is gevraagd hoe het dan zit met de gesprekken met de provincie. Wij zijn daarover permanent in gesprek. De provincie zegt afhankelijk te zijn van verkeersstromen en voldoende passagiers. Wij maken die afweging ook. Ik heb daar wel begrip voor. Wij bouwen ook extra studentenhuizen op het Science Park als de P+R gaat draaien. Dan zijn er verscheidene alternatieven. Als mensen meer gebruikmaken van parkeergelegenheid op het Science Park, ontstaat een tegenbeweging. Overigens wordt ook aan deelfietsen gedacht. Het OV is niet het enige alternatief.

Gevraagd is of als wij iets met parkeren doen, wij dat in samenwerking met de sportverenigingen doen. Ja, zeker. Wij zijn met alle verenigingen in gesprek over hoe wij dat het beste kunnen doen.

Motie 169 gaat over het toegankelijk maken van de forten. Wij zijn bezig met een onderzoek hierover. Wij kunnen de kosten betrekken bij het onderzoek. Wij zullen geen apart onderzoek doen, maar als wij waterverbindingen willen aanleggen, weten wij dat die niet gedekt zijn. De motie roept daar echter niet toe op. Waartoe de motie oproept, kan ik wel toezeggen. Of wij het zullen doen, is een ander verhaal. Wij moeten eerste bekijken hoeveel dat kost.

Ook is gevraagd hoe het er met de velden voorstaat. Misschien hebben wij in de ...

Mevrouw **SASBRINK** (PvdD): Voorzitter! Kan de wethouder over motie 169 zeggen hoe het toegankelijk maken over water samengaat met de rust van de wateroeverdieren?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Als in een gebied meer mensen komen, zal daar minder rust zijn, ook als mensen met kano's gaan rondvaren. Als een deel van de raad wil weten of het kan, zullen wij dat bekijken. Voor de ontsluiting van het water en de recreatie kan minder rust een consequentie zijn.

De heer Wijmenga heeft gevraagd naar de uitbreiding van sportvelden. Het Science Park is daarin niet voorzien. Zou dat op de onderhavige plek dan wél kunnen? Er is bijvoorbeeld een gronddepot. Er is een aantal plekken dat mogelijkheden biedt voor de uitbreiding van sportvelden. Wij zien mogelijkheden om maximaal drie velden toe te voegen. Stel dat wij parkeren en dubbelgebruik kunnen combineren – dat betekent een extra investering – dan kunnen wij nog meer velden toevoegen. Er ligt ook een sportveld op de Ikea. Je kunt ook een parkeergarage voorzien van een sportveld. Wij moeten daar dan wél geld voor krijgen.

De PvdD-fractie vraagt bij amendement 78 om natuur en ecologie meer in balans met sport en recreatie te brengen. Wij ontraden dat amendement. Wij zien de dingen met elkaar in samenhang zonder prioriteitenlijst.

De PvdD-fractie heeft amendement 79 ingediend, "Dak op de bak". Dit amendement stelt voor om op de bak geen dak te zetten. Ik heb dit amendement alleen digitaal gezien. Ik moet dat amendement ontraden. Het dak op de bak kan alleen worden gefinancierd als het Rijk dat betaalt. Als de A27 er niet komt, dan komt die er niet. Mevrouw Sasbrink sprak daar ook over. Ik moet het amendement ontraden. Wij blijven wél vinden dat Amelisweerd en de Maarschalkerweerd op elkaar moeten aansluiten. Dat kan waarschijnlijk niet met een dak op de bak, maar wij willen de gebieden wél nader tot elkaar brengen.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ongeacht of de verbreding al dan niet doorgaat, kunnen wij dan niet veel beter investeren in de Koningsweg? Dat gebied is veel aantrekkelijker. Wij kunnen de brug aanpakken en aantrekkelijker maken om de ontsluiting van de twee gebieden te bewerkstelligen.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! De Koningsweg maakt deel uit van de locatie "Dak op de bak", dat weet u wellicht als u ter plaatse bent gaan kijken. De Koningsweg ligt daar gewoon op.

De Student & Starter-fractie heeft motie 170 ingediend. Die behelst een alternatief plan. Dat is volgens ons niet nodig, dus motie 170 is overbodig. Ik wil die derhalve ontraden. Wij hebben geen dekking om nog een nieuw plan te maken. Onze ambitie om met de Maarschalkerweerd om te gaan, blijft overeind. Dan kun je dit deel van het plan niet uitvoeren, maar wat is dan het alternatief? Wij hebben nog steeds de wens om het gebied open te maken. Wij hebben nog steeds de wens om de forten te ontsluiten. Wij hebben nog steeds de wens om de sportvelden te ontsluiten. Wij hebben nog steeds de wens om een fietspad door het gebied aan te leggen. Wij hebben nog steeds de wens om een Mytylbrug aan te leggen. Wij hebben nog steeds de wens om het stadion te ontwikkelen. Wij hebben nog steeds de wens om Lunetten-Koningsweg te ontwikkelen. Het is niet zo dat daarmee het totale plan weg kan, maar wij hebben wel een financieel probleem. Deze visie is alleen gedeeltelijk gedekt. Dat is overigens met visies standaard. Een visie is een stip op de horizon met een plan hoe wij het gebied verder willen ontwikkelen. De komende jaren proberen wij voor de ambities die wij hebben geld te reserveren, bijvoorbeeld bij voorjaarsnota's.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Kan ik de conclusie trekken dat als de rijksfinanciering wegvalt, de wethouder voor dezelfde ambities op andere plekken naar financiering zoekt?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Ja, waarbij de financieringsbehoefte in de stad breed aanwezig is. Wethouder Van Hooijdonk heeft onlangs een lijst met 25 gewenste fietsverbindingen, bruggen en tunnels naar de raad gestuurd en gezegd dat wij daar nog geen dekking voor hebben. Hoog op de prioriteitenlijst staat de Mytylbrug. Wij hopen dat die wordt gefinancierd door het Rijk, maar wij hopen stiekem dat die niet door het Rijk wordt gefinancierd, want dan gaat de A27 niet door. Als dat laatste niet gebeurt, zullen wij in onze eigen begroting op zoek moeten gaan financiële middelen om de brug aan te leggen. Wij willen die graag hebben. Dat is een afweging. Bovendien is het coronatijd.

Inzake de tijdelijke woningbouw werd gewezen op de motie van de GroenLinks-fractie. Ik kom daarop terug.

De GroenLinks-fractie heeft amendement 80 ingediend. Dit amendement gaat over het niet verbreden van de A27. Dat is in lijn met wat de coalitie vindt en wat in het coalitieakkoord staat. Gevraagd is of wij de boom in gaan. Daarmee heb ik niet zulke goede ervaringen. Ik ben er wel eens uitgevallen. Wij zullen protesteren als het gebeurt.

Amendement 81, Topsport. Dit amendement wil ik ontraden. Hierin wordt een schijnbare tegenstelling gepresenteerd alsof dit elkaar in de weg zou staan. Het versterkt elkaar volgens ons juist. Wethouder Van Ooijen is enige tijd geleden hierover met u het gesprek aangegaan. Vorig jaar heeft de raad een motie aangenomen. Ik heb de raad toen herinnerd aan de talentontwikkeling in onze stad, omdat het gebied zich daar bij uitstelt voor leent. De topsport geeft de breedtesport een stimulans om zich in die richting te ontwikkelen. Zonder Hellas geen Daphne Schippers, ook in dit gebied. Het nationaal hockeycentrum is daar gevestigd en waterpolo is er ook. Dat geeft veel hockeyclubs en andere sportclubs een boost om hun talenten te ontwikkelen. Ze kunnen ook veel gebruikmaken van elkaars faciliteiten. Bovendien werken ze samen. Dat is allemaal positief, maar met het amendement dat wordt geschetst, lijkt het alsof de topsport de breedtesport verdrijft. Ik ontraad het amendement 81.

Motie 171. Stel dat het wel zou gebeuren en dat u ons daarover wil rapporteren, dan kan ik positief adviseren. Stel dat dit effect zich zou voordoen. Dan vinden wij het natuurlijk prima om de raad daarover in te lichten. Ik heb hierover contact gehad met wethouder Van Ooijen. Hij heeft mij dit geadviseerd.

Motie 172. Deze motie gaat over de tijdelijke huisvesting in de driehoek. Toen ik de eerste keer in het gebied was, dacht ik dat het ontzettend interessant zou zijn om daar onderzoek naar te doen, maar toen ik ernaar ging vragen, zei men dat dit redelijk onmogelijk was, in eerste instantie omdat het tussen twee sporen ligt en in tweede instantie omdat het aan de A27 ligt. Je moet ontzettend veel maatregelen treffen om te kunnen voldoen aan de geluidsnormen, ook via de nota Volksgezondheid die wij enige tijd geleden hebben vastgesteld. Ook zijn er afstandscriteria in verband met snelwegen waar wij ons aan moeten houden. Daarmee raak je gauw in de knel. Een meerderheid van de raad hoopt dat de verbreding van de A27 niet doorgaat. Als die wél doorgaat, dan is dit gebied aangewezen als het bouwdepot. Dan zullen wij in het gebied veel geluidsoverlast hebben.

Het gebied is sinds kort toegevoegd aan de groenstructuur. Dat betekent dat je er niet zomaar kunt wonen. Ook is er geen gas, geen water en geen riolering. Als je er iets wil doen, ook al is het tijdelijk, is dat erg kostbaar. Ik wil het onszelf eigenlijk besparen om hier een volledig onderzoek naar te doen waarvan wij de uitkomst eigenlijk al weten.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Wij roepen tot iets meer op, namelijk tot samenwerking met een aantal partijen dat ons signalen heeft gegeven dat wij wél mogelijkheden zien. Het is de vraag of het college bereid is om met partijen het gesprek aan te gaan om te zien wat er wél mogelijk is. Wat wij nu horen, is wat niet mogelijk of moeilijk is. Dat hebben wij ook in de commissievergadering gehoord. Wat ons betreft, zijn er mogelijkheden.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben een onderzoek gedaan naar locaties voor tijdelijke huisvesting in de stad. Deze plek is echt afgefallen met dit als reden. De heer Virginia kan mij nogmaals vragen of ik met de Stichting Studenten Huisvesting (SSH) wil gaan praten om te horen of zij misschien mogelijkheden zien. Ik wil eigenlijk geen overbodig werk doen, hoewel ik dit erg sympathiek vind. Zo zag ik dit in de eerste aanleg ook. Ik weet de uitkomst al. Dan denk ik dat een onderzoek niet heel zinvol is.

De CDA-fractie heeft motie 173 ingediend. Ik dacht tijdens de commissiebehandeling iets te hebben toegezegd, namelijk dat ik hier met collega Van Ooijen over zou spreken. Ik zou samen met hem bekijken of dit handig en zinvol is in lijn met wat wij hebben gedaan in Zuilense Vecht. Volgens mij heb ik toen gezegd dat ik niet weet of dat volgende week al lukt om dat allemaal aan u te rapporteren. Toen hebt u mij de tijd gegeven – als ik mij dat goed herinner; ik heb dat zo snel niet allemaal kunnen nazoeken en heb het verslag niet kunnen nalezen – tot de begrotingsbehandeling. Misschien heeft de raad dat anders onthouden, maar ja, ik heb van de raad de toezegging gekregen dat ik wat tijd had, maar men is toch wat ongeduldig. Ik wil vragen om mij tot de begrotingsbehandeling de tijd te geven.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Nu de wethouder dit zegt, herinner ik mij dat weer. Ik wist niet dat het over dit voorstel ging. Als wij dat als een toezegging mogen noteren, in hoeverre die nog niet was gedaan, dan komen wij er later op terug en trek ik die nu in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 173 is ingetrokken.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Motie 174. Ik heb zojuist al iets gezegd in de richting van de VVD-fractie over de sociale veiligheid. Dat geldt eigenlijk ook hiervoor. Hoewel ik het er heel erg mee eens ben dat het gebied sociaal veilig moet zijn, hebben wij juist, als wij een belangrijk uitgangspunt willen nemen, met de ontsluiting van het gebied, meer ogen op straat, verbindingen, verkeersveiligheid, fietsen en dergelijke. Ik denk dat motie 174 overbodig is. Daarmee ontraad ik haar.

Ook is aandacht gevraagd voor de stadslandbouw. Ik denk dat het in dit gebied heel interessant is om de scholen erbij te betrekken. Ook in de commissievergadering hebben wij daarover gesproken. Laten wij dit allemaal propageren. Ga in het gebied op zoek. Er is veel te zien. De Utrechtse jochies zitten er straks met thee. Er worden denk ik straks veel leuke dingen gedaan, die interessant zijn voor scholen en voor burgers.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Dank voor dit antwoord, maar mijn vraag ging iets verder. Die ging er ook over dat stadslandbouw veel verschillende invullingen kent. Volgens mij missen wij de definitie of een visie wat dat hier, in dit gebied, kan worden. Daarover zou ik graag meer duidelijkheid willen krijgen. Dat mag ook op een later moment gebeuren. Ik hoef daar geen aparte motie voor in te dienen of voorstel voor te doen.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Het lijkt mij heel interessant om hierover in de toekomst door te praten. Ik heb er niet de zaken voor klaar. Ik wil wél toezeggen dat ik over de wijze waarop wij met stadslandbouw verdergaan – wellicht heeft mevrouw Zwinkels daar zelf ideeën over – met wethouder Van Hooijdonk nog zal spreken. Misschien niet alleen over Maarschalkerweerd, maar ook over de stad.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Wanneer precies kan de raad daarover worden geïnformeerd?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Dat wil ik graag nog even met wethouder Van Hooijdonk bespreken. Ik kom er binnenkort op terug, na het reces. Dat zeg ik toe.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Zonder datum zetten wij toezeggingen altijd op drie maanden.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Motie 175 gaat over de fasering van het financiële plaatje. Ik begrijp het ongeduld van de indieners. Ik begrijp ook de wens om expliciete duidelijkheid. Ik zou willen dat ik die kon geven. Ik heb zojuist in de richting van de heer Schreuder gezegd dat wij jaarlijks, bij het Meerjaren Perspectief Ruimte, de raad willen informeren over hoe het met de voortgang is gesteld. De eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat weet men, dat wij een heleboel dingen nog niet weten, terwijl er begrip is voor vragen, bijvoorbeeld over zo'n ontwikkeling van het stadion, waarvan wij denken dat kantoren en wonen kunnen worden toegevoegd. Wij doen dit in eerste instantie niet zelf. Die plannen zijn nog helemaal niet concreet. Wij zien de mogelijkheden wel. Wij gaan natuurlijk met de projectontwikkelaar en de eigenaar in gesprek. Maar ook bekijken wij of die misschien een bijdrage kunnen leveren aan het inrichten van de openbare ruimte en misschien wel aan een brug of zo iets. Dat is een grote onzekerheid die ik op dit moment in de financiële boeken kan noteren. Zo hard is het nog niet. Ik vraag daar een beetje begrip voor, maar ik begrijp het ongeduld wel. Ik snap ook dat u heel graag dit mooie plan zo snel mogelijk wil uitvoeren, maar dat willen wij natuurlijk allemaal.

Volgens mij heb ik alle moties en vragen behandeld. De heer Schipper maakte een heleboel opmerkingen, maar stelde volgens mij geen vragen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik heb een motie ingediend over het financiële plaatje van het plan. Volgens mij hebben wij die nog niet besproken.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Daar ging ik net op in, motie 175. Ik moet die ontraden. Ik wil in de richting van mevrouw Zwinkels en de heer Schreuder zeggen dat wij u op de hoogte houden via het Meerjaren Perspectief Ruimte, maar om nu een nadere uitwerking te maken van hetgeen werkelijk door u wordt gevraagd, zou ik wel willen, maar er zijn te veel onzekerheden. Het is een langetermijnvisie, met vele stappen. Ik dacht niet over de A27 te hoeven spreken, maar over een andere ontwikkeling. Toen gaf ik het voorbeeld van het Stadion Galgenwaard. Het zou ook Lunetten Koningsweg kunnen zijn. Er zitten nog veel schakels in het plan die ervoor zorgen dat het financiële plaatje zich de komende jaren nog zal ontwikkelen. Ik ben het ermee eens dat wij zo snel mogelijk moeten overgaan tot de uitvoering van het plan.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Dit is voor ons een belangrijk punt om te kunnen instemmen met het plan. Wat kunnen wij de komende twee jaar verwachten aan inzicht, beeld, financiën en uitvoerbaarheid ervan?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Mevrouw Zwinkels heeft bij het plan een financiële paragraaf gekregen. Een deel daarvan is onder geheimhouding. Een aantal stappen zullen wij uitvoeren, die zijn gedekt. Dat heeft men in het overzicht kunnen zien. De andere zaken zijn niet gedekt. Die kunnen wij nu dus niet uitvoeren, bijvoorbeeld de Mytylbrug. Stel dat dit via het Rijk gebeurt, dan is dat de financiering. Anders zullen wij het op een andere manier moeten doen. Dan is het wel een onderdeel van de integrale afweging straks. Dan komt die op de lijst te staan met projecten. Zo gaat het. De conclusie is – dat gaat met vele visies zo – dat wij een stip op de horizon zetten, maar dat wij nog niet al het geld bij elkaar hebben.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik wil er graag op wijzen dat wij door de behandeltijd van het agendapunt heen zijn. Er komt vanzelfsprekend nog een tweede termijn. Ik wil dit toch even hebben gezegd, anders lopen wij heel erg uit de tijd, ook met de uitloop van vanochtend.

Is er nog een behoefte aan een tweede termijn? Zo ja, hoe kan men die zo kort en bondig mogelijk verwoorden?

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ik bedank de wethouder voor deze uitvoerige behandeling.

De VVD-fractie maakt zich nog steeds zorgen over de parkeerplaatsen, ondanks het feit dat de wethouder zegt dat die er voor een deel toch blijven. Er gaan er namelijk zodanig veel weg dat de VVD-fractie zich zorgen maakt dat binnenkort ouders met hun kinderen daar niet meer kunnen parkeren. De wethouder zegt dat ze in de Galgenwaard kunnen parkeren, maar dat is een kwartier lopen. Met kinderen is dat best ver als zij naar de atletiekbaan of het hockeyveld moeten. De situatie wordt lastig. Wij willen onze motie in ieder geval in stemming brengen.

Met betrekking tot de sociale veiligheid klopt het dat de wethouder zegt dat ervoor wordt gezorgd dat het een open sportpark wordt, maar de weg ernaartoe is nog niet veilig genoeg. De VVD-fractie wil óf een toezegging dat ervoor wordt gezorgd dat de situatie veilig wordt of de motie wordt in stemming gebracht. Dan beslist de raad dat de wethouder dat zal doen.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De heer Van Dalen noemt het parkeren. Ik maak mij daar zelf ook zorgen over. De wethouder heeft toegezegd dat hij dit samen met de verenigingen zal uitwerken. Dat is ook voor mij belangrijk. Daarom zal ik in de tweede termijn geen motie indienen. Ik zoek nu wel wat de heer Van Dalen met zijn motie probeert te bewerkstelligen. Er moet nog een plan komen. De verenigingen zullen erbij worden betrokken. Dat is toegezegd. Wat wil de heer Van Dalen nog meer?

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Van de D66-fractie hoorden wij zojuist dat als een groot deel van de parkeerplaatsen verdwijnt, dan zie ik het nu al voor mij dat de mensen met kinderen daarvan de dupe zijn en dat de kinderen er dan heel moeilijk kunnen komen. Het is goed dat het beleid nog wordt uitgewerkt, maar ik zou graag de garantie willen krijgen dat ervoor wordt gezorgd dat ouders met kinderen daar kunnen parkeren. In de Galgenwaard te parkeren, kunnen sommige groepen wel, maar niet allemaal. Dat vind ik te gemakkelijk.

De heer **SCHREUDER** (D66): Voorzitter! Ik was nog een beetje aan het zoeken bij motie 172 over de tijdelijke huisvesting. Er is een partij geïnteresseerd. Is het de wethouder bekend of partijen er interesse in hebben en voor welke periode zou dat zijn? Misschien, als het nog jaren duurt, kan er een verbreding komen die het zou blokkeren.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik heb een korte reactie op motie 168, over de Mytylbrug. De wethouder zei dat dit hoog op de lijst staat en dat tot financiering moet worden besloten als de verbreding niet doorgaat, maar het hele idee en het hele punt van de motie is nou juist om de voorbereidingen te beginnen omdat wij dit óf uit de A27 financieren of anders proberen om in de Maarschalkerweerd een potje te vinden. Daar heb ik de wethouder niet over gehoord. Dat betekent dat de motie gewoon in stemming komt.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Ik wil de heer Van Dalen er nogmaals op wijzen – ik heb in de commissievergadering hetzelfde gezegd – dat als men de auto parkeert bij Stadion Galgewaard er een bruggetje is en als je dan in de richting van Kampong loopt, de loopafstand hetzelfde is als wanneer je bij de Moestuin parkeert en naar Kampong loopt. Als de Mytylbrug zou zijn gerealiseerd, is de afstand naar Hellas, de Kromme Rijn of het Science Park ook heel kort. Wij moeten niet het ene doen zonder het andere. Als wij dat doen, ben ik het direct met u eens. Als wij alleen parkeerplaatsen weghalen en wij leggen geen andere infrastructuur aan, dan nemen de loopafstanden dermate toe dat die vervelend worden. Ook dat ben ik het met de heer Van Dalen eens. Ik stel voor zowel het één als het andere te doen. Wij moeten zorgen voor alternatieve verbindingen. Daarmee scheppen wij alternatieve mogelijkheden om de auto neer te zetten. Dat blijft overeind.

Ik probeer te begrijpen waar de heer Van Dalen naar op zoek is. Hij zegt dat de fietsroute veilig moet zijn en dat ik daarvoor moet zorgen. Ik kan moeilijk overal een politieagent neerzetten. Dat doen wij in andere delen van de stad ook niet. Ik kan niet garanderen dat er nooit iets zal gebeuren, net zomin als ik dat in het overige deel van de stad kan garanderen. Het uitgangspunt van het plan is juist het toevoegen van sociale veiligheid door het gebied open te maken en door ervoor te zorgen dat mensen er kunnen wandelen en dat naast de sporters die het gebied nu kent er ook toeristen naartoe gaan. Kortom, wij moeten ervoor zorgen dat er op straat veel meer ogen zijn. Daarnaast neemt de verkeersveiligheid toe als er alternatieve fietsroutes door het gebied lopen die bijvoorbeeld naar de Mytylbrug gaan.

De D66-fractie sprak over tijdelijke huisvesting. Wij hebben een onderzoek gedaan om te zien waar tijdelijke huisvesting kan komen. Op die lijst stond aanvankelijk ook deze plek, maar om redenen die ik zojuist noemde – geluidsoverlast; het gebied ligt tussen twee sporen in aan een snelweg – is het niet geschikt, behalve als er fors in wordt geïnvesteerd. Dat zal niemand doen voor tijdelijke huisvesting. Daar is het te kostbaar voor. Er moet dan ook gas, licht en water komen. Het terrein moet bouwrijp worden gemaakt. Het lijkt een plek waar tijdelijke huisvesting gemakkelijk is te realiseren, maar dat is niet zo. Als zich morgen bij mij een partij meldt die zegt dat heel graag te willen doen, dan kunnen wij altijd daarover het gesprek aangaan, maar ik denk dat ik het antwoord al weet.

De heer Van der Zweth noemde de Mytylbrug. Volgens mij heb ik gezegd dat wij klaarstaan om te beginnen, maar de raad moet daar straks nog een klap op geven. Als de raad dat via een motie doet, dan is de nood hoger dan dat die hiervoor al was.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat er geen moties of amendementen worden ingetrokken. De stemmingen zullen vanavond plaatsvinden.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering en spreekt als volgt.

Dames en heren! Wij zijn aanbeland bij de behandeling van het initiatiefvoorstel Nu starten met woningbouw in Rijnenburg. Ik begrijp dat de heer Van Deún daarover een ordevoorstel heeft.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik heb vanochtend betoogd dat het besluit dat vandaag van de gemeenteraad wordt gevraagd in strijd zou zijn met het Europese recht. Ik heb gevraagd om het stuk terug te sturen naar het college voor nader advies over het uitgebreide arrest van het Unierecht. Wij hebben gevraagd om een reactie daarop van zowel de VVD-fractie als het college.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Waar wij het in ieder geval over eens zijn, is dat uiteindelijk een MER-beoordeling zal moeten worden gedaan. Maar het is onze inschatting – zo hebben wij het proces ingericht – dat je dat pas doet als er een concreet project van een initiatiefnemer voorligt. Dan weet je namelijk wat er te toetsen valt. Wat op dit moment aan de raad voorligt, is het bieden van planologische ruimte en dan is het ingewikkeld om een concreet project te toetsen. Volgens onze inschatting moet de MER-beoordeling gebeuren. Die is gepland in de volgende fase voorafgaand aan het bestemmingsplan of het omgevingsplan, afhankelijk van in welke wereld wij dan leven en waarin de raad dat echt juridisch zal vastleggen. Op dat moment is het gebeurd, en moet het ook gebeurd zijn. Dat is eigenlijk zoals wij het van plan waren, ook de taxatie van deze uitspraak van de Europese rechter, waarbij altijd moet worden gezegd dat die van een dermate recente datum is dat er nog geen Nederlandse jurisprudentie over is en hoe dat in Nederland wordt gelezen. Wij lezen het zó.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Dat begrijp ik. Dat is zoals het altijd was afgesproken. Als wij een voorstel hebben voor het plaatsen van windmolens volgt een MER-beoordeling. Dat is ook conform de Raad van State, zoals die altijd heeft geoordeeld over het activiteitenbesluit dat er is. Wat er nu gebeurt, is dat er een nieuwe uitspraak is. Het klopt allemaal, tot 25 juni jl. Dan komt er een nieuwe uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de Europese richtlijn. Het is een Belgische zaak, overigens gefinancierd door Utrecht en behandeld door Nederlandse advocaten, die zegt dat het veel verder gaat. De richtlijn zegt dat bij elk plan dat de overheid heeft dat gevolgen heeft voor het milieu – bijvoorbeeld slagschaduw – dan moet er een Milieu Effect Rapportage (MER) plaatsvinden voordat wij over dat plan besluiten. Dan is er geen sprake van omgevingsvisies of van bestemmingsplannen. Dat is het geval als de overheid een plan heeft. Dat is de kern van dit arrest. Waarom hebben wij zolang gewacht? Wij wilden er juridisch advies over hebben van twee advocaten. De wethouder zegt dat er nog geen sprake is van jurisprudentie op Nederlands gebied, maar de uitspraak zegt nu juist dat het aan de lidstaten en niet aan Nederland is om het te beoordelen. Dit moet letterlijk worden overgenomen. Mijn vraag is hoe het college daar tegenaan kijkt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik had gisteren het genoegen om de Statenvergadering digitaal te mogen bijwonen. Daar werden vragen gesteld. De beantwoording van de gedeputeerde was dat het kabinet de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie zal bestuderen. In de zomer zal het een reactie daarop presenteren. Die reactie houdt in welke impact dit zal hebben op de situatie hier. Wij zouden het verstandig hebben gevonden dat af te wachten voordat wij een uitnodigingskader de deur uit doen dat straks misschien niet meer geldig is. Dit is wat extra informatie. Er komt uit Den Haag ook nog wat, als ik het goed heb begrepen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik kan alleen maar in herhaling vallen. Wij vinden uiteindelijk ook dat een toets moet plaatsvinden in de vorm van een Milieu Effect Rapportage, bijvoorbeeld over slagschaduw. Er is echter nu nog geen project waarvan bijvoorbeeld de locaties van windmolens bekend zijn. Er is dus nog heel weinig te toetsen inzake slagschaduw. Ik ben het er helemaal mee eens dat er een Milieu Effect Rapportage moet komen, maar in onze beleving is dat er echt alleen als er een plan is – dat is er nu niet – want dan kan dat worden beoordeeld. Dat moet in de volgende fase gebeuren. Wij hebben dat door onze eigen juristen laten toetsen, allemaal in de korte tijd die er was. Het is een lichte toets geweest, ook met onze huisadvocaat. Die kwam unisono tot deze beoordeling, overigens ook in het voortraject. Wij hebben ons bij het ontwerpen van het proces afgevraagd op welk moment de Milieu Effect Rapportage moet plaatsvinden. Ook toen hebben wij ons juridisch laten bijstaan. Zoals wij het nu doen, was uiteindelijk de afweging die ook juridisch is gesteund.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Ik ben geen jurist. Ik heb deze informatie superlaat gekregen. Ik vind het eerlijk gezegd jammer dat de heer Van Deún deze informatie ons niet eerder heeft gegeven. Dan hadden wij zelf iets kunnen lezen. Ik begrijp dat deze informatie er al eerder was. Ik moet nu afgaan op A of B. Ik denk eerlijk gezegd dat het college met dank aan juristen en een advocaat voldoende inzicht heeft gebracht, zodat wij nu gewoon verder kunnen gaan. Dat heeft mijn voorkeur.

De **VOORZITTER**: De heer Van Heuven is tegen het afvoeren van dit punt van de agenda.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Dus de heer Van Heuven is van mening dat het voorstel aan de raad niet in strijd is met de Europese wet en dat wij dus niet handelen in strijd met de Europese wet.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Deze vraag hoeft de heer Van Heuven niet te beantwoorden. Wij zullen het ordevoorstel bespreken. Ik wil graag van de raad horen of men voor of tegen afvoering is.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Als indiener van het ordevoorstel hoef ik die vraag niet te beantwoorden. Ik ben daar vanzelfsprekend voor.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat de wethouder dit heeft laten uitzoeken. Dat kan in de fase waarin wij nu verkeren niet meer zijn dan een inschatting. Ik zou het zelf wel fijn vinden. Ik heb zo'n vermoeden dat wij het debat, als het doorgaat, niet voor het avondeten zullen afronden, om sowieso de informatie die er dan is – de advisering op papier – zelf te kunnen zien om mij daarover een beeld te kunnen vormen. Ik kan mij verder aansluiten bij wat de heer Schipper erover zegt. Inschatting en taxatie vind ik nu nog niet genoeg. Ik zie dat graag. Ik doe het expliciete verzoek dat de raad de stukken kan zien. Dat mag gebeuren via e-mail.

Wij moeten het zekere voor het onzekere nemen. Wij moeten even wachten tot de duiding van de regels heeft plaatsgevonden. Ik heb zelf het arrest helemaal gelezen. Er valt heel veel over te zeggen, maar ook weer niet. Ik wil het zeker weten. Als wij met het pistool op de borst moeten kiezen of wij voor of tegen het verdagen van het onderwerp zijn, dan kiezen wij voor het laatste. Ik wil echter wel graag de stukken zien waar de wethouder aan refereert.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Gilissen. Ik heb nog helemaal niks gelezen. Mocht het zo zijn dat wij verdergaan, dan wil ik een paar uur hebben om alles tot mij te kunnen nemen en ik mij er een beeld van kan vormen. Ik sluit inderdaad aan bij wat de fracties van VVD en SP zeggen. Laten wij dit dan maar over de zomer heen trekken.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ook ik kreeg de informatie heel laat, vlak nadat de heer Van Deún dit punt vanochtend maakte. Het voordeel is dat ik al twintig jaar niets anders doe dan het bestuderen van EU-milieurecht en uitspraken van het Hof van Justitie. Dit is voor mij gemakkelijk. Het gaat om een zaak waarbij in Vlaanderen normen zijn gewijzigd. Dat is hier niet aan de orde. Als deze zaak al impact zou hebben in Nederland, dan zou dat zijn op het activiteitenbesluit en niet op een plan dat wij hier zelf voorleggen. Ik zie niet in waarom deze zaak impact heeft op een plan dat wij bespreken. Ik ben tegen het ordevoorstel.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ook wij zijn tegen het voorstel van de heer Van Deún.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Ook wij zijn tegen. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Van Heuven en bij wat het college al heeft uitgezocht. Ik dank de heer Wijmenga die dit heel snel kan bestuderen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Wij begrijpen de vragen van de VVD-fractie om net iets meer informatie te krijgen als die voorhanden is. Maar verder zullen wij niet instemmen met het afvoeren van dit agendapunt. Wij zijn tegen het voorstel.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de motivatie van de ChristenUnie-fractie. Ik geloof de heer Wijmenga op zijn blauwe ogen dat hij deze opmerking op basis van zijn deskundigheid heeft gemaakt. Wat mij betreft, kunnen wij doorgaan. Ik zeg er wel bij dat ook ik behoefte heb aan de informatie die door de VVD-fractie is gevraagd.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Wij kunnen ons daarbij aansluiten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Als wij tellen, is het ordevoorstel voor afvoering van het voorstel verworpen, maar tussendoor is ook iets anders gezegd, namelijk het later vandaag behandelen van dit onderwerp. Daarover heb ik nog niet alle fracties gehoord. De heer Bos heeft

voorgesteld om dit onderwerp niet meer vanmiddag, maar vanavond te behandelen. Het is nu 16.30 uur.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb toch als raadslid de mogelijkheid om de vergadering te schorsen? Ik wil dat de vergadering wordt geschorst tot vanavond.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Wij kunnen beginnen met het initiatiefvoorstel van de VVD-fractie. Dat staat nu op de agenda.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Volgens mij heeft de heer Van Deún gezegd dat hij van mening is dat dit ook slaat op het initiatiefvoorstel. De heer Van Deún heeft mij persoonlijk medegedeeld dat dit zijn visie is. Daarvoor geldt hetzelfde. Ik ben bereid om te beginnen, maar als ik zie hoe laat het al is, is dat niet realistisch. Het onderwerp zal niet zijn afgerond vóór het kwartier schorsing voorafgaand aan het vragenuur. Nu beginnen is een semantische discussie tot het uitstellen tot 20.00 uur. Dat lijkt mij prima. Ik ben vanavond beschikbaar. Ik had hier al iets staan. Ik zal er zijn.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! 19.30 uur. Ik wil eigenlijk voorstellen dat wij nu schorsen. Wij vragen het college of het de informatie beschikbaar wil stellen aan de raad, net als de heer Van Deún. Als wij vanavond om 19.30 uur weer bijeen zijn, kunnen wij over dit onderwerp kort spreken en dan verdergaan of niet. Dan beschikt iedereen over dezelfde informatie om besluiten over te nemen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! In het bestek van deze dag hebben wij geen schriftelijk advies van de advocaat. Ik kan daar niets over zeggen. Het enige dat ik kan aanbieden, is dat wij onze eigen juristen vragen om een e-mailbericht aan de raad te componeren. Dan moeten wij er rekening mee houden dat het nu 16.30 uur is. Dat kan nooit een doorwrocht verhaal worden. Dat zeg ik er even bij. Ik heb niet iets op de plank liggen waarvoor ik nu op de verzendknop kan drukken.

De **VOORZITTER**: Dat begrijpen wij allemaal.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering en spreekt als volgt:

Dames en heren! Welkom terug. Wij zullen de avondvergadering aanvangen met het uitspreken van een in memoriam.

In memoriam de heer Jan Peetoom (Leefbaar Utrecht).

Nadat de aanwezigen zijn gaan staan, spreekt de **VOORZITTER** de volgende woorden:

Dames en heren! We staan vanavond stil bij het onverwachte overlijden van Jan Peetoom. Jan Peetoom is 5 mei jl. op 72-jarige leeftijd, de avond van Bevrijdingsdag, overleden. Hij was raadslid voor Leefbaar Utrecht van 2 januari 2001 tot 16 maart 2006. Het was in een tijd dat deze partij een ongekende groei doormaakte, met veertien zetels in de gemeenteraad kwam en drie wethouders voor het college leverde. Ook zijn vrouw Mieke zat in de raad, en samen met haar vormde hij een belangrijk tandem binnen Leefbaar Utrecht. Ze hadden veel contacten in de stad, maakten gemakkelijk vrienden en hun deur aan de Leidsekade stond altijd open, bijvoorbeeld voor de vele fractievergaderingen.

Jan Peetoom was ook een heel handige man, want hij heeft het huis waar hij woonde prachtig verbouwd.

Aan de verkiezingswinst van het jaar 2000 heeft Jan, vooral achter de schermen, een belangrijke bijdrage geleverd. Hij was onvermoeibaar als het ging om het in de steigers zetten van de campagne en vervolgens de uitvoering daarvan door middel van posters plakken en bijeenkomsten organiseren. Hij deed er altijd met veel liefde aan mee, want Jan was iemand die altijd voor je klaar stond, altijd bereid was om je te helpen waar nodig.

Hij was, in tegenstelling tot Mieke, veel meer iemand die achter de schermen opereerde, dan iemand die graag op het podium stond. Hij nam zitting in de raad, omdat hij vond dat dit nodig was voor de stad. En in de raad was hij lid van de commissie Verkeer en Beheer, Bestuur en Veiligheid en de raadscommissie voor de wijk Zuidwest en de wijk West. Van de laatste commissie was hij tevens voorzitter.

In zijn raadsperiode was het grote onderwerp de plantontwikkeling voor het Stationsgebied. Wellicht herinnert u zich nog het referendum voor plan A of plan 1. In die beginjaren van het nieuwe decennium werd de basis gelegd voor datgene wat vandaag tot stand is gebracht, of binnenkort zijn beslag krijgt. Dan gaat het bijvoorbeeld over het water terug in de singels.

De discussies en onderhandelingen waren destijds zeer intensief en Jan en zijn collega's hebben hier vele uren aan besteed. Uiteindelijk is het Stationsgebied veel massaler ontwikkeld dan Jan zelf voor ogen had. Vaak hadden dit soort beslissingen te maken met macht, positie en geld. En daar had Jan het moeilijk mee.

Jan was een rustige, lieve, aimabele man, die niet tegen onrecht kon. Ondanks dat hij de rust zelve was, waren er sporadisch momenten dat hij in een college- of raadsvergadering heel boos kon reageren.

In 2006 kwam Leefbaar Utrecht terug in de raad met maar drie zetels, en moest Jan afscheid nemen als raadslid. Ook voor deze verkiezingen had hij zich weer de benen uit het lijf gelopen. Niets was hem te veel voor zijn partij.

Dat is ook hoe wij hem vandaag herinneren: betrokken, aimabel, altijd aardig en vriendelijk, en zeker iemand waar je op kon bouwen.

Ik vraag u om ter nagedachtenis van Jan Peetoom een moment stil te zijn.

(De vergadering nemen daarop enige momenten van stilte in acht.)

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het wordt aan mevrouw Rajkowski voor een mededeling.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik heb zojuist als voorzitter van de commissie Mens en Samenleving een petitie aangeboden gekregen, die ik namens de hele gemeenteraad in ontvangst heb genomen. De petitie is van de actiegroep "Ik ben voor € 14 minimumloon". Dat is een initiatief van de FNV. Maar liefst 1220 mensen hebben de petitie getekend. Ik heb de handtekeningen bij me. Ik heb deze bokaal meegekregen; die is voor de hele raad. En niet te vergeten, er zit ook een boek bij: "Denkend aan 14 euro, over het minimumloon en de lagelonenindustrie." Dit boek zal ik boven op het fractieplein leggen, zodat alle fracties het in kunnen kijken. Ook dit boek hebben wij gekregen.

Actuele moties.

Motie 139, Utrecht voor 14.

De heer **WIEGANT** (SP): Voorzitter! Het zal niet veel mensen zijn ontgaan wat hier voor het stadhuis plaatsvond rondom de petitie. Deze motie sluit daarop aan. Ze luidt als volgt:

"Motie 139 Utrecht voor 14

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020, constaterende dat

- Nederland een van de rijkste landen ter wereld is maar een grote groep, waaronder ook vele inwoners van Utrecht, achterblijft;
 - iemand met een minimumloon hier nu 20% minder van kan betalen dan 40 jaar geleden;
 - ons minimumloon veel lager is dan de Europese norm van 60% van het mediane inkomen;
 - honderdduizenden mensen ervoor zorgen dat onze samenleving blijft functioneren in moeilijke tijden, terwijl ze zelf rond moeten komen van minder dan 14 euro per uur;
 - op steeds meer plekken in Nederland mensen opstaan voor een eerlijke verdeling van de welvaart, te beginnen met een minimumloon van 14 euro per uur;
 - steeds meer economen de voordelen zien van een verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen;
 - in de actieagenda schuldenvrij aandacht is voor een hoger bestaansminimum en minimuminkomen en deze actie dat doel onderschrijft,
- overwegende dat

- de mensen die nu tijdens de coronacrisis het land draaiende houden niet alleen applaus verdienen maar ook een fatsoenlijk loon;
- wij als gemeente een sociale zorgplicht hebben voor alle inwoners van Utrecht;
- we tegelijk ook afhankelijk zijn van het landelijke beleid;
- de huidige lobby naar het Rijk zich enkel richt op verhoging van het nettominimumloon, de raad spreekt uit dat
- het doel van Voor 14 onderschreven wordt omdat de raad ziet dat er een hoger besteedbaar inkomen nodig is, verzoekt het college
- deze boodschap toe te voegen in de al lopende lobbyagenda vanuit Utrecht Schuldenvrij, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf en de heren Van der Zweth, Kleinrensink, Sungur, Van Heuven, Oosters en Van Deún.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Welkom.

De **VOORZITTER**: Dank u, ik doe mijn best vanavond, dat ziet u wel.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! De motie zegt "het besteedbaar inkomen", maar de motie zegt ook "het gaat ook over het minimumloon". Dat is het doel van Voor 14. Is de SP-fractie het met de D66-fractie eens dat het gaat om wat mensen echt onder de streep overhouden en dat dit dus betekent dat het Rijk naast het minimumloon eigenlijk het hele stelsel, inclusief belastingen en onbegrijpelijke toeslagen, zou moeten herzien?

De heer **WIEGANT** (SP): Bedankt voor de vraag. De SP-fractie is het daar inderdaad mee eens. Wij vinden dat het huidige stelsel veel te ingewikkeld in elkaar zit en ook niet voordelig genoeg is voor mensen aan de onderkant van de samenleving. Daar kunnen we elkaar in vinden.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Of wat je als salaris binnenkrijgt voldoende is, heeft ook te maken met hoeveel je elke maand uitgeeft. Vindt de heer Wiegant met mij enigszins cynisch dat een heleboel fracties die onder de motie staan, straks voor allemaal bouwplannen in deze stad stemmen met alleen woningen van boven de € 1.000 per maand?

De heer **WIEGANT** (SP): Dank voor de vraag. De heer Van Waveren zal niet verrast zijn dat ik daar ook niet blij mee ben. En dat ik hoop dat die fracties tot inkeer komen en in de toekomst voor meer sociale huurwoningen en betaalbare woningen zullen stemmen.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik mocht net samen met mevrouw Rajkowski bij de actie aanwezig zijn. Zij kreeg de petitie, ik kreeg een taart. Die taart heb ik buiten deze zaal neergezet, want die wil ik graag met u allen delen. Dat is volgens mij ook de achtergrond, dat wij eerlijk delen.

Als ik kijk naar de motie, klopt het inderdaad dat we in onze Actieagenda Utrechters Schuldenvrij, die unaniem in deze raad is aangenomen, al onderschrijven dat het minimumloon omhoog moet. Dus in die zin zijn we het inderdaad al eens. Ik ben het overigens ook zeer eens met wat mevrouw Podt aangeeft, dat het stelsel zoals het nu is te complex is, dat mensen uit zoveel verschillende potjes inkomen moeten genereren, dat dat juist weer leidt tot allerlei financiële problemen.

Ik zei al dat deze motie onze actieagenda onderschrijft. We kunnende hele discussie blijven voeren van "ja maar, wij doen het net weer wat anders dan jullie", maar uiteindelijk gaat het erom dat het minimumloon omhoog gaat. Als de meerderheid van de raad zegt dat ze graag heeft dat ik op deze manier ga lobbyen, zullen wij dat natuurlijk doen. De raad is natuurlijk de baas.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Blij dat de wethouder, als de raad hiertoe besluit, hiervoor gaat lobbyen in Den Haag. Vindt de wethouder ook niet dat de gemeente een uitgelezen kans heeft om het goede voorbeeld te geven en zelf al te beginnen met iedereen minimaal € 14 te betalen?

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Dat zou inderdaad heel mooi zijn. Maar het voorstel gaat over de vraag of we willen dat het minimumloon voor iedereen omhoog gaat. Dat moet wettelijk worden geregeld. Daarvoor zullen we ons inzetten.

De heer **WIEGANT** (SP): Voorzitter! Dank voor de positieve beantwoording van de wethouder. Ik zet nog even de fracties die deze motie samen met mij hebben ingediend in het zonnetje; dat was ik net vergeten en is heel vervelend van mij. Dat zijn aardig wat fracties, namelijk van de PvdA, GroenLinks, DENK, Partij voor de Dieren, Student & Starter en PVV. Heel veel dank aan deze fracties voor hun steun. Ik onderschrijf de inbreng van de heer Van der Zweth. Dat vind ik een waardig doel, maar daarover hebben we het later misschien nog wel.

De **VOORZITTER**: Ik sluit de beraadslaging, de stemming volgt later vanavond.

Motie 140, Soepele vergunningen bij versoepelingen.

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Voorzitter! Evenementen mogen weer, hoera. Waar we eerst dachten dat er tot 1 september niks mocht, mag Utrecht toch voorzichtigjes weer beginnen met bruisen. Op de Afdeling Vergunningen werkt men zich inmiddels de tandjes om zoveel mogelijk, mogelijk te maken. Wij zijn daar trots op.

Evenementenorganisatoren zijn met stoom en kokend water aan de slag gegaan. Qua planning hebben ze niet alleen met vergunningen te maken, maar ook met leveranciers. En dat is allemaal erg krap. Ze moeten al snel financiële verplichtingen aangaan en het zou hun helpen als ze konden aangeven welke onderdelen van hun aanvraag ze graag wat eerder bekeken willen hebben, vooruitlopend op de complete beoordeling van hun plan. Dit zou bijvoorbeeld met het zogenaamde "vinkje" van de heer Van Waveren kunnen.

Zo kunnen organisatoren inschatten of ze dat podiumdeel of die tent al kunnen bestellen. Dan kunnen we er een veilige en gezellige zomer van maken met elkaar.

Namens de fracties van D66, Student & Starter, VVD, SP, PVV en Stadsbelang Utrecht heb ik daarom een motie gebakken. Daarin staat het volgende.

"Motie 140

soepele vergunningen bij versoepelingen

De raad van de gemeente Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2020, constaterende dat

- de noodverordening per 1 juli 2020 is versoepeld, waardoor er weer meer activiteiten waaronder (kleinschalige) evenementen, mogelijk zijn in onze stad;
- het college in haar brief van 3 juli 2020 heeft aangegeven de doorlooptijden voor vergunningsprocedures zoveel mogelijk te willen beperken, overwegende dat
 - evenementorganisatoren qua planning niet alleen met het vergunningenproces te maken hebben, maar ook met leveranciers en het opstarten van promotie;
 - voor hen deze planning door de coronatoestand veel krappere is dan normaal;
 - dit natuurlijk ook voor de Afdeling Vergunningen van de gemeente Utrecht geldt;
 - het voor evenementorganisatoren prettig en snel zou werken als zij vooruitlopend op een definitieve vergunning al in kunnen schatten of zij bepaalde afspraken (en daarmee financiële verplichtingen en risico's) met leveranciers aan kunnen gaan, draagt het college op,
 - evenementorganisatoren bij hun vergunningaanvraag aan te laten geven welke onderdelen van de aanvraag relevant voor hen zijn in verband met afspraken met leveranciers;
 - vroegtijdig het voornemen tot positieve dan wel negatieve besluitvorming op deze onderdelen met de organisatoren te delen, zodat deze een afgewogen risico kunnen nemen bij bestellingen bij hun leveranciers, vooruitlopend op definitieve vergunningverlening;
 - dit waar mogelijk te verwerken in de vergunningcheck vooraf op de website van de gemeente Utrecht;
 - zo gezamenlijk invulling te geven aan veilige coronaproof evenementen, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de mevrouw Oosters, mevrouw Meering, de heren Wiegant, Van Deún, Bos en mijzelf.

Mevrouw **KLEINRENSINK** (GroenLinks): Voorzitter! Ik begrijp dat de D66-fractie het makkelijker wil maken voor evenementenorganisatoren. Tegelijkertijd wordt het allemaal nodeloos ingewikkeld, want ze moeten allemaal extra vinkjes krijgen en er moet ambtelijk meerdere keren gekeken worden of er een vergunning kan worden verleend. Hoe kijkt de D66-fractie daartegenaan?

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Volgens mij hoeft dat niet zo ingewikkeld te zijn. Nu moeten organisatoren afspraken maken met leveranciers en het vergunningenproces gelijktijdig doen. Eigenlijk is het handig om over dingen wat sneller duidelijkheid te krijgen. Evenementenorganisatoren kunnen aan de voorkant al zelf een beetje de inschatting maken, als het mogelijk is om zo'n vinkje te zetten, of het podiumdeel kan worden besteld en het proces met de leverancier van de podiumdelen alvast in gang kan worden gezet. De rest van de vergunning komt dan later wel.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Aansluitend op de vraag van mevrouw Kleinrensink. Dit betekent extra kosten en extra capaciteit voor de gemeente. Waar gaat dat ten koste van bij de D66-fractie? Want het is niet gratis.

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Ik ben benieuwd waar de heer Wijmenga dat beeld vandaan heeft. Uiteindelijk moet zo'n vergunning in haar geheel worden beoordeeld. In die zin vraag ik niets extra's. Ik vraag alleen of er bijvoorbeeld op een bepaald onderdeel van de vergunningaanvraag, die gewoon normaal beoordeeld wordt, eerder een blik kan worden geworpen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mevrouw Bijsterbosch had het over het vinkje van Van Waveren. Voordat dit hier verkeerd wordt uitgelegd, dat was een vinkje dat sloeg op de gehele vergunning die in een keer wordt getoetst, om aan te geven wat de corona gerelateerde dingen zijn die door bijzondere omstandigheden snel moeten worden gedaan en essentieel zijn voor de bedrijfsvoering, om te bekijken of die voorrang kunnen krijgen op andere vergunningen. Ik voel veel minder in het opknippen in losse stukjes met alle onzekerheid en risico's die dat met zich meebrengt. Als de wethouder met deze motie niet uit de voeten kan, kan hij misschien dat echte vinkje van Van Waveren nog een keer overwegen.

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Ik hoorde niet echt een vraag. Ik ben altijd voor vinkjes en dingen die het makkelijker maken.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Wat lost het op als eerst een deel van de aanvraag akkoord is bevonden en vervolgens de rest van de aanvraag alsnog wordt afgewezen? Wat schieten we er dan mee op?

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Volgens mij werkt de Afdeling Vergunningen helemaal niet zo. De basis is het goede gesprek. Volgens mij komt het maar zelden voor dat een vergunning als een donderslag bij heldere hemel wordt afgewezen. Het gaat alleen om de vraag of we iets kunnen met het feit dat die evenementenorganisatoren bizar krap zitten. Het is voor ambtenaren de eerste keer dat er een coronacrisis is, maar dat is het voor evenementenorganisatoren ook. Ik denk dat we iets kunnen doen om het van beide kanten iets soepeler te laten lopen.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Organisatoren, ondernemers, bewoners, bezoekers, sectoren als sport en cultuur, we zien allemaal uit naar die evenementen, inclusief deze raad, volgens mij. Als gemeenten willen we ons natuurlijk inzetten voor een rechtvaardige, transparante en efficiënte manier van het behandelen van alle aanvragen. We hebben al eerder gecommuniceerd dat we de behandelduur terug willen brengen van de reguliere twaalf weken naar zes weken, of korter, als dat kan, terwijl er meer getoetst moet worden, namelijk aan anderhalvemeterregels en andere gezondheidswaarborgen. De motie vraagt om de organisatoren een eerste indicatie te leveren op specifieke onderdelen. Dat ligt bij de evenementenorganisatoren zelf. Via ons roept de motie hen op in de eerste bullet.

Maar we kunnen natuurlijk helpen door ons in te spannen en te bekijken of we er vervolgens iets van kunnen vinden. Echter – zoals de raad net wisselde – garanties kunnen we daar niet voor

geven. Als de organisatoren vragen of hun evenement mogelijk is en we kennen de mensen, kunnen we daarop een ja of nee antwoorden, waarmee ze snel verder kunnen. Waar mogelijk zullen we daarvoor kunnen zorgen, dat is de tweede bullet.

De derde bullet gaat over de vergunningcheck. We zijn bereid nog een keer naar de website te kijken of we nog iets meer duidelijkheid kunnen verschaffen over hoe een vergunning moet worden aangevraagd. Maar ik geef daarbij een winstwaarschuwing. De evenementenvergunning is opgesteld met een weging die we maken van het evenement ten opzichte van het bewaken van andere belangen: het algemeen belang, belang van veiligheid, buurtbewoners en leefbaarheid. Dus dat zullen we altijd toetsen. Vooropgesteld, wij zijn allemaal, ook bij de Afdeling VTH, genegen om mee te werken als het kan en daarop te wegen. Ik kan me voorstellen dat evenementenorganisatoren graag een eerste check willen. Ik stel voor dat ze dan even bellen, dan weten we wat we kunnen doen.

Ik adviseer positief, maar laat het over aan de raad, met de noties die ik heb meegegeven.

Mevrouw **BIJSTERBOSCH** (D66): Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik hoorde heel positieve geluiden over de vergunningcheck en ik geef mee dat wat er mogelijk aan vragen aan de voorkant kan worden afgevangen, in deze tijd heel mooi zou zijn. Dit is geen vraag, maar een opmerking.

De **VOORZITTER**: Ik sluit de beraadslaging, de stemming volgt later vanavond.

Motie 162. Parkeervergunningen voor Rachmaninoff.

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! Het zal je maar gebeuren. Je bent eerst ontzettend blij dat je een middenhuurwoning hebt gevonden in Utrecht. Maar een paar maanden later blijkt dat je verkeerd ben geïnformeerd over het parkeren. Je wilt netjes je auto parkeren op een van de parkeerplaatsen, maar dat mag niet. Niet op het eigen terrein en je krijgt ook geen parkeervergunning.

Dit overkwam onder andere Amber, Fleur en Eline, drie van de twintig tot dertig gedupeerde bewoners van Rachmaninoff, het nieuwbouwcomplex op het Rachmaninoffplantsoen. Deze bewoners kunnen nu niet anders dan parkeren in omliggende wijken, zoals Oog in Al. Daar leidt dit tot overlast, intimidaties en zelfs vandalisme en wederzijdse bedreigingen. Daar moeten we iets aan doen.

Dat kunnen we ook makkelijk, want in het parkeerrayon waar dit complex ligt is nog meer dan genoeg plek. Er zijn maar liefst 112 parkeervergunningen vrij in dat rayon. De twintig tot dertig bewoners van Rachmaninoff die nu nergens kunnen parkeren, kunnen we dus makkelijk een parkeervergunning geven in dat rayon. Om dat te doen, dient de VVD-fractie deze motie in, mede namens de fracties van CDA, SP en PVV. Met deze motie geven we een oplossing voor Amber, Fleur, Eline en de twintig tot dertig andere gedupeerde huurders. Ik hoop van harte dat de raad deze motie wil steunen.

"Motie 162

Parkeervergunningen voor Rachmaninoff

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2020, constaterende dat

- begin april 132 nieuwe huurappartementen zijn opgeleverd in het complex Rachmaninoff aan het Rachmaninoffplantsoen;
- er 76 parkeerplaatsen beschikbaar zijn op het privéterrein bij Rachmaninoff en deze allemaal zijn verhuurd;
- huurders bij het inschrijven voor de middenhuurwoningen verkeerd zijn geïnformeerd, geen parkeerplaats konden huren op het terrein en werden verwezen naar de gemeente voor het aanvragen van een parkeervergunning;
- bewoners zelf hebben geïnventariseerd dat 24 appartementen nu wél een auto hebben, maar geen parkeerplaats;
- nog ongeveer 112 van de 312 uit te geven parkeervergunningen in het naastgelegen parkeerrayon Welgelegen beschikbaar zijn (er kunnen in totaal 242 bewonersvergunningen en 70 zakelijke vergunningen worden afgegeven),

overwegende dat

- de 24 bewoners zonder parkeerplek nu parkeren in omliggende wijken, zoals Oog in Al, waar dat leidt tot overlast, intimidaties en zelfs vandalisme en wederzijdse bedreigingen;

- er meer dan genoeg plaats is in het naastgelegen parkeerrayon om deze bewoners een parkeervergunning te geven, draagt het college op,
- samen met de verhuurder te inventariseren welke huurders van Rachmaninoff nu een auto hebben, maar geen parkeerplaats, en op basis hiervan een wachtlijst op te stellen voor een parkeerplaats op het privéterrein;
- parkeervergunningen van het rayon Welgelegen te verstrekken aan bewoners van Rachmaninoff die op deze wachtlijst staan;
- bij toekomstige ontwikkelingen in gebieden waar betaald parkeren is, na te gaan of de afspraken voor het parkeren duidelijk worden gecommuniceerd met toekomstige bewoners, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Waveren en mijzelf.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! We delen met de VVD-fractie dat de bewoners in een vervelende situatie zitten, omdat ze door de verhuurder verkeerd zijn ingelicht. De VVD-fractie stelt voor om de bewoners die hebben betaald voor een parkeerplaats op eigen terrein, zoals bedoeld in het voorstel, meer te laten betalen dan de groep die op straat mag parkeren, terwijl dit niet stond in de afspraken van de gemeente. Hoe kijkt de VVD-fractie naar die ongelijkheid?

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! Veel van deze bewoners, of eigenlijk al deze bewoners, hebben überhaupt de keuze niet gehad om een parkeerplaats te krijgen op het eigen terrein. Bij de inschrijving werd gecommuniceerd aan de huurders van de middenhuurwoningen dat ze een parkeervergunning konden krijgen en dus geen parkeerplaats op het eigen terrein. De bewoners hebben überhaupt de keuze niet gehad en zijn verkeerd geïnformeerd. Ik vind dat we als gemeente nu echt samen moeten optrekken met de verhuurder om hiervoor een oplossing te vinden. Want die bewoners kunnen er in ieder geval niets aan doen. Aan ons is het nu om die oplossing te bieden.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik sluit me aan bij de woorden van de D66-fractie, dat het natuurlijk super sneu is voor deze mensen, die inderdaad door de verhuurder verkeerd zijn geïnformeerd. Maar ik snap niet dat de VVD-fractie de verantwoordelijkheid bij de gemeente legt en dit probleem probeert op te lossen met meer straatparkeren, terwijl de mensen in dat gebied hebben gekozen voor de invoering van betaald parkeren, omdat ze onder andere daarvoor de vergroening van de openbare ruimte terugkregen. Is de VVD-fractie dit met de GroenLinks-fractie eens?

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! Ik vind het heel leuk dat de fracties van GroenLinks en D66 dit supersneu vinden voor deze mensen, maar daar krijgen ze natuurlijk geen parkeerplek voor en geen oplossing. Ik probeer tot een oplossing te komen die deze mensen helpt, ongeacht wie hiervoor precies verantwoordelijk is. Deze mensen hebben nu eenmaal een auto en parkeren op dit moment al in Utrecht, namelijk in de wijk ernaast. We hebben meer dan genoeg plek in het rayon waar deze mensen wonen. Er zijn nog 112 vergunningen vrij. Dat is dus op de bestaande parkeerplekken, waar inderdaad meer groen is gerealiseerd, maar ook daar is nog meer dan genoeg ruimte om deze mensen een oplossing te bieden. Ik zou het dan ook mooi vinden als de GroenLinks-fractie deze mensen die oplossing wil bieden.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik snap het probleem van deze bewoners heel goed, want het is ontzettend vervelend als je je wooncarrière in Utrecht op deze manier start. Tegelijkertijd is het ook duidelijk dat de verhuurder hiervoor verantwoordelijk is en heeft nagelaten de bewoners goed te informeren. Waarom trekt de VVD-fractie nu de oplossing helemaal naar de gemeente toe, terwijl we er ook voor kunnen kiezen de verhuurder onder druk te zetten om te kijken of er bijvoorbeeld met een financiële vergoeding op een andere manier een oplossing kan worden geboden. Dan hoeft de gemeente nog geen stappen te zetten, want die heeft het probleem niet veroorzaakt.

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! De gemeente heeft wel degelijk het probleem deels veroorzaakt, namelijk door een lage parkeernorm. Maar dat terzijde.

Ik wil even uit de discussie stappen wie er nu verantwoordelijk voor is. Deze mensen hebben een probleem, dat moet worden opgelost en ik doe dit voorstel om die oplossing te bieden, ongeacht

wie daarvoor verantwoordelijk is. Op dit moment kan die verhuurder geen andere oplossing bieden. Alle parkeerplaatsen op het terrein zijn verhuurd. Hij heeft geen andere mogelijkheden op zijn eigen terrein om deze mensen parkeerplaatsen aan te bieden, want er is geen enkele andere plek meer. De verhuurder heeft overigens al behoorlijk wat gedaan. Hij heeft een aantal bewoners gevraagd of ze hun parkeerplaats gebruiken en zeven bewoners hebben hun parkeerplaats teruggegeven. Die zijn inmiddels verloot, waardoor het probleem een klein beetje minder groot is geworden, maar er zijn nog steeds een stuk of 25 bewoners die geen parkeerplek hebben. Juist voor die bewoners moet nu een oplossing worden gevonden.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Dit is echt een duivels dilemma. De heer De Pagter heeft hier zeker een punt te pakken, dat voelt iedereen mee, omdat het voor bewoners inderdaad ontzettend vervelend is en dit een situatie is waar ze zelf beperkt grip op hebben. Zoals verschillende raadsleden zeggen, de weeffout zit hier bij de ontwikkelaar, of bij de verhuurder, waar het in de overdracht mis is gegaan. Tegelijkertijd zitten de bewoners met een probleem.

Er is nog wat ruimte in de openbare ruimte, overigens iets minder dan de heer De Pagter zegt; voor bewonersparkeren ongeveer 60 plekken. Alleen, er zitten lastige kanten aan het toestaan van parkeren in de openbare ruimte. Een belangrijke ligt wat meer op systeemniveau, namelijk dat we daarmee het systeem van parkeernormen ondergraven. En dat is echt ingewikkeld, omdat het natuurlijk economisch gezien op zich heel aantrekkelijk is, voor ontwikkelaars en verhuurders, om het parkeren af te wentelen op de openbare ruimte, omdat dat goedkoper is. Dat is echt een prikkel. We moeten voorkomen dat dit de gewoonte wordt en de gemeente iedere keer achteraf de verantwoordelijkheid, krijgt, waardoor dit probleem alleen nog maar in de openbare ruimte is op te lossen.

Een ander lastig element is dat het moeilijk te rechtvaardigen is dat mensen die uiteindelijk in de openbare ruimte terecht komen, een veel lager bedrag betalen dan hun burens die, gewoon zoals de bedoeling was, een parkeerplek huren op privaat terrein.

Tot slot, ook al door de heer Weistra genoemd, is dit ook niet helemaal fair tegenover mensen die voor betaald parkeren en voor een strengere norm hebben gekozen in ruil voor meer leefbaarheid, rust en vergroening.

Tegelijkertijd, ik zei het al, is het dilemma duivels, omdat daarmee het probleem van de bewoners niet is opgelost. Dat is de reden dat wij hebben gemeend om toch iets voor de mensen te doen en ze hebben aangeboden om in een P+R een abonnement af te nemen. Ik snap heel goed dat dit voor mensen vaak suboptimaal is. Dat is inderdaad zo, maar dat betekent in ieder geval dat ze niet helemaal achter het net hoeven te vissen. Alles overziende, vanwege de argumenten die ik net heb genoemd, ontraad ik deze motie.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! Het college meldt in de brief die hierover eerder is gestuurd, een gesprek te hebben gevoerd met de verhuurder. Ik kan uit de brief niet helemaal opmaken wat de inzet daarvan is geweest, alleen wat de uitkomst is geweest. Ik kan me voorstellen dat de verhuurder strenger aangesproken had kunnen worden. Hij had bijvoorbeeld een veel grotere huurverlaging kunnen aanbieden aan de mensen die al een parkeerplaats hebben. Dan hadden ze die misschien wel opgegeven en waren er meer plekken vrijgekomen. Kortom, mijn vraag is, heeft het college het idee alles uit de kast te hebben gehaald in deze gesprekken, of zou het de moeite lonen om de verhuurder nog een keer streng aan te spreken? Het is toch duidelijk, dat erkent de heer De Pagter ook, dat de verhuurder hier de fout heeft gemaakt.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): De inzet van die gesprekken is in ieder geval geweest dat de uitkomst is dat de verhuurder maximaal ruimte heeft gemaakt op het eigen terrein. Daarvan heeft de raad inderdaad de resultaten kunnen lezen. Het is altijd mogelijk nog een keer met de verhuurder te spreken, natuurlijk binnen alles wat er mogelijk is. Dat zei de heer De Pagter ook al. Ik hoorde de heer Wijmenga nog creatieve opties noemen. Dus we kunnen zeker nog een keer het gesprek aan gaan om te kijken of er nog meer in het vat zit.

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! Ik vind het jammer dat de wethouder deze motie ontraadt. De bewoners blijven nu met een probleem zitten. Ik reageer op wat de wethouder net zei. Het parkeerprobleem afwentelen op de openbare ruimte doen we echt zelf, doordat we de parkeernormen zo laag vaststellen. Volgens de minimale parkeernorm voor dit terrein waren er

oorspronkelijk iets van 128 parkeerplekken nodig voor deze ontwikkeling. Uiteindelijk is dat omlaag getoerd naar 76. Mede daardoor zitten deze mensen met een probleem.

Ik hoop van harte dat de stemming vanavond iets anders zal uitwijzen, maar als ik het zo lees, en zie, vrees ik voor deze bewoners dat ze nog langer met dit parkeerprobleem opgezadeld zitten.

De **VOORZITTER**: Ik sluit de beraadslaging. De stemming volgt later vanavond, of anders morgenvroeg.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

5. Initiatiefvoorstel: Nu starten met woningbouw Rijnenburg.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik heb vol verwachting zitten wachten op stukken vanuit het college over een meer juridische duiding. Die heb ik niet mogen ontvangen in mijn mailbox. Ik ontvang ze graag alsnog en verzoek een halfuur te schorsen.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even of de anderen deze ontvangen hebben.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! We hebben ze wel ontvangen in de vorm van een memo. Er is geen half uur nodig om die te lezen. We hebben de afgelopen weken in het presidium gesproken over de spreektijdenpiraterij. Ik zit niet per se te wachten op schorsing op schorsing vanavond, zeker als we de stukken volgens mij allemaal moeten hebben.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het is prima dat de heer Schipper mij nu wil betichten van spreektijdenpiraterij. Maar dat is je reinste flauwekul. Ik heb de stukken gewoon niet mogen ontvangen. U mag mijn mailbox zien, de memo zit er niet in. Oh, nu krijg ik hem opeens binnen, om 20.12 uur.

De **VOORZITTER**: Omdat de heer Bos zegt dat hij de memo niet eerder heeft ontvangen, krijgt hij vijf minuten van mij om deze alsnog te lezen.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Voordat wij beginnen met de beraadslaging over dit agendapunt, is het goed om te constateren dat er vanmiddag een toezegging is gekomen van het college om een stuk te leveren over de kwestie die vanmiddag is aangehaald en die nog eens goed juridisch te beoordelen. Dat stuk heeft in mijn opvatting een heldere conclusie. De opvatting die vanmiddag manifest was, is geen reden om het voorstel te wijzigen. We kunnen het voorstel gewoon behandelen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Mag ik een punt van orde maken? Het is aan het raadslid om te bepalen hoeveel tijd hij nodig heeft om zaken te bestuderen in de schorsing. Dat is de regel. Het is fijn dat u mij vijf minuten hebt gegeven en ik heb maar vijf minuten nodig gehad. Maar als ik feitelijk een kwartier nodig zou hebben gehad om die stukken tot me te nemen, zou ik die gewoon genomen hebben.

De **VOORZITTER**: Laten we maar constateren dat we nog een beetje aan elkaar moeten wennen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Een mooie plek om te zitten, op de wethouderstoel. Utrecht zit in een crisis, een wooncrisis. Niet voor niets was dit met afstand het meest besproken campagnethema bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. Of je nu sociaal, in het middensegment of in een koopwoning wilt wonen, de vraag overstijgt ruim het aanbod in Utrecht. De woningproductie op de Veemarkt is af, Leidsche Rijn gaat langzaam maar zeker opdrogen en ontwikkelingen in bestaand stedelijk gebied gaan telkens gepaard met enorme vertragingen.

Het is jammer als het college een zo'n groot ontwikkelgebied naar de raad brengt, zonder te laten zien dat het ook in samenhang naar dit gebied kan kijken. Daarom hebben we met het

initiatiefvoorstel willen laten zien dat woningbouw, roeibaan, ontsluiting van het gebied en grootschalige energieopwekking wel mogelijk zijn en gelijktijdig gestart kunnen worden, als je dat wilt.

We hebben in het initiatiefvoorstel laten zien hoe woningbouw in Rijnenburg en Reijerscop wel mogelijk is in combinatie met grootschalige energieopwekking. In de commissie hebben we complimenten gekregen voor het initiatief, en we hopen nu op brede steun. Maar we weten dat de coalitie haar eigen plan heeft dat het moet halen. En we verwachten dus dat de coalitie geen ruimte heeft om dit plan te omarmen, eventueel met door haar gewenste aanpassingen. Maar wie naar het initiatiefvoorstel kijkt, ziet dat er voor iedereen in deze raad wat in zit. Veel woningen, een substantieel pakket sociale woningbouw, veel energieopwekking en verduurzaming van de stadsverwarming, een roeibaan en een goed OV als basis voor gebiedsontwikkeling, en dit zonder de overlast van windmolens voor de stad.

We hopen op steun uit de raad, en mocht die er niet komen, dan is dit een groot verlies voor al die woningzoekenden, de inwoners van De Meern en de bewoners in de directe omgeving van de toekomstige windmolens.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! We hebben het initiatiefvoorstel van de heer Te Hoonte eerder met elkaar besproken. Nogmaals vanaf deze plek heel veel waardering voor zijn inzet en tijdsinvestering om tot een alternatief plan te komen. Ik heb nog een aantal vragen, die ik misschien deels al eerder heb gesteld, maar waarover ik de heer Te Hoonte nu graag nog een keer hoor.

De eerste vraag betreft de financiële haalbaarheid van zonthermie en de relatief hoge investeringskosten die ermee gepaard gaan. Kan de heer Te Hoonte daarop reflecteren?

De tweede betreft het aantal woningen. Er wordt gesproken over 25.000 woningen. Maar zouden dergelijke keuzes, ook over de ontsluiting, niet in een latere uitwerking moeten staan?

De derde is een ruimtelijke vraag over het plan. Wij zouden het mooi vinden als het hoogstedelijke gebied juist meer aan de zuidzijde zou worden geplaatst en het laagstedelijke meer in het noorden- en middengebied, en dat het wordt gecombineerd met het roeiwater. Graag een reflectie op de ruimtelijke positionering van de diverse functies.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Ook vanuit de GroenLinks-fractie heel veel waardering voor dit plan van de VVD-fractie. Het is duidelijk goed uitgewerkt, en dat waarderen we zeer. Op de inhoud hebben we eerlijk gezegd een aantal andere inzichten. Dat ligt er voornamelijk in dat er woningen in het groen worden gebouwd, terwijl er in de bestaande stad nog veel opties zijn voor woningbouw. Mevrouw Ollongren, onze minister, schreef al: tot 2030 is binnen de bestaande stad in de plannen al 167% van de woningbehoefte vervat. Dus tot 2030 is dit plan zeker niet nodig en daarna is dat zeer twijfelachtig; dus daarbij hebben wij ook onze twijfels.

Het andere is dat wij ons zorgen maken dat we hier bouwen aan een wijk om in files te staan, want er wordt gebouwd in vrij lage dichtheden, met enkel een busverbinding in de eerste fase. Wij hebben er geen vertrouwen in dat dit een wijk wordt die we met voetgangers, fietsers en OV aantrekkelijk kunnen maken. Dus daarover maken we ons zorgen.

Tot slot, de productie van energie is fors lager dan in het collegevoorstel, ongeveer 56% van het totaal dat in het collegevoorstel zit. Wij vinden dat we hoge ambities mogen hebben. Bovendien hebben we zorgen over de kwaliteit. Die voldoet niet aan de eisen die natuurorganisaties stellen aan de inrichting van zonnenvelden, omdat ze dicht op elkaar staan. Kortom, wij hebben wat problemen met dit voorstel.

Ik heb nog een vraag aan de heer Te Hoonte. Nadat hij dit initiatiefvoorstel presenteerde, kregen we een brief van minister Ollongren, waarin zij schreef dat Rijnenburg tot 2030 niet nodig is om woningen te bouwen. Ze wees op een aantal redenen waarom woningbouw op Rijnenburg zeer complex zou zijn. Ik vraag de heer Te Hoonte om te reflecteren op die brief en of hij met die brief wellicht tot andere inzichten is gekomen.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Allereerst een woord van dank en waardering voor de inzet van de heer Te Hoonte. Toch blijven we het jammer vinden, dit hebben we al eerder uitgesproken in de commissie, dat aan de voorkant bij het maken van dit voorstel andere partijen niet betrokken zijn geweest. De fractie van Student & Starter is wat dat betreft voorstander van constructief samenwerken.

Positief is dat er concreet aandacht is voor woningbouw. Dit voorstel laat zien dat dit kan. We vinden wel dat de insteek van de woningbouw in Rijnenburg in dit initiatiefvoorstel zich vooral richt

op een traditionele stadswijk met auto's. Dat past niet helemaal in ons straatje, zoals u misschien weet.

Dan nog een punt van kritiek op het roeiwater, dat nu vooral niet in het noorden is ingepast, terwijl dit de meest logische plek is voor het roeien. Ook die kritiek hebben we al eens geuit. En we vinden het jammer dat er alleen aandacht is voor zonne-energie. We zien meer mogelijkheden voor energieopwekking en willen windenergie niet op deze manier uitsluiten.

De heer **ISIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Allereerst mijn dank voor de inzet van de VVD-fractie. Het kost veel tijd en moeite om een initiatiefvoorstel te maken. Dank daarvoor.

Ik ben blij dat de VVD-fractie het Programma Wonen in het initiatiefvoorstel heeft meegenomen. Daarbij kan de VVD-fractie op onze steun rekenen, maar ik zeg erbij dat er 35% sociale huur in staat, terwijl wij altijd hebben gezegd dat we gaan voor 40-40-20. Dit is het eerste punt dat ons sterk doet aarzelen.

Het tweede ligt bij het vraagstuk over duurzame energie. Er is een lage energiedoelstelling in het voorstel opgenomen. Ik weet niet of er nog genoeg ruimte in zit om allerlei dingen te corrigeren. We hebben tegelijkertijd veel vraagtekens bij de financiële haalbaarheid van het voorstel. We zijn blij dat het mobiliteitsvraagstuk wordt meegenomen, maar ik weet niet of er ergens geld zit bij het kabinet of Rutte, zodat de gemeente gelijk aan het werk kan gaan. Graag een reactie hierop.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik deel de vragen en zorgen van de CDA-fractie. Ik heb een amendement om beslispunt 1 in lijn te brengen met de Woonvisie, ook met de woningmix die ontwikkelaars mij hebben meegegeven. In hetzelfde amendement breng ik ook beslispunt 6 in lijn met de overtuiging van Stadsbelang Utrecht. We willen geen windmolens in Rijnenburg en Reijerscop. Ik dien het amendement nu in.

"Amendement 82

Initiatiefvoorstel Rijnenburg, nog even een tandje zorgvuldiger.

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Initiatiefvoorstel Nu beginnen met woningbouw in Rijnenburg, gehoord de beraadslaging besluit,

- in beslispunt 1 de volgende tekst te veranderen van "*van 40% duur – 25% middencategorie en 35% sociale woningbouw.*" in "*van ten minste 35% sociale huur, 25% middeldure huur, minimaal 10% goedkope koop*";
- in beslispunt 6 de volgende tekst te schrappen: "*binnen 800m van bestaande en nieuwe woonbebouwing conform het hierboven genoemde Voorkeursscenario*".

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Iedereen die de moeite neemt om een initiatiefvoorstel zo uit te werken en voor te leggen aan de raad, verdient onze waardering. Zo ook de heer Te Hoonte.

In de commissie hebben we al aangegeven waarom de D66-fractie het voorstel van de VVD-fractie niet kan steunen. Er zitten een paar mooie elementen in, maar ook heel veel onderdelen waar we het niet mee eens zijn. Het probleem is dat het voorstel volgens ons heel prematuur is, omdat we veel meer informatie nodig hebben om een zo op onderdelen al heel gedetailleerd voorstel te kunnen beoordelen.

Ik heb nog twee vragen voor de heer Te Hoonte.

Allereerst, omdat we het vandaag over het energielandschap gaan hebben, zoem ik op dat aspect in. Onderdeel van het proces voor het energielandschap wat vanavond voorligt, is een marktvraag. De heer Te Hoonte maakt een eigen voorstel met veel minder energiepotentie, althans, gebaseerd op een experimentele techniek. Van onze liberale vrienden bij de VVD-fractie hadden we meer het betrekken van de markt verwacht. Zij heeft niet gekozen voor een marktvraag, maar zelf voorgeschreven waar zonnepanelen moeten komen en is gekomen met een experimentele energietechniek als alternatief, waarbij risico's zitten. Wat vindt de indiener hiervan?

De tweede vraag is dat partijen in deze raad samenwerken, maar dat er ook in de provincie en op landelijk niveau steeds meer beweging is om in de toekomst bouwen in Rijnenburg mogelijk te maken. De D66-fractie wil dat dit mogelijk wordt, maar alleen onder randvoorwaarden. Dit leidt tot de tweede vraag, want we zien dat de VVD-fractie ook die lijn volgt, namelijk het organiseren van randvoorwaarden in de Tweede Kamer. Daarom vraag ik de heer Te Hoonte of hij zelf niet vindt dat

zijn initiatiefvoorstel nu te sterk voorsorteert op onderzoeken waarvan we de uitkomsten nog niet kennen en of hij wellicht bereid is dit voorstel daarom vanavond in te trekken.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! De heer Te Hoonte zei zojuist dat hij een plan heeft gemaakt dat iedereen zou moeten overtuigen en noemde daarbij een aantal factoren. Toch mis ik in zijn plan en ook in zijn betoog het belang van biodiversiteit. De polder is rijk. Door er een energielandschap van te maken, kunnen we er een nog veel rijker biodiversiteitslandschap van maken. Dat zie ik niet in zijn plan terug. Ik vind ook dat zijn plan veel te weinig tegen de klimaatcrisis doet. We krijgen een plofwijk met een veel te hoge intensiteit van zonnepanelen die veel te dicht bij elkaar komen te staan. Ik vind niets van mijn gading terug in zijn plan, dus ik zeg bij dezen dat ik tegen het goedgeschreven voorstel zal stemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik herhaal de waardering voor het initiatief van de heer Te Hoonte, die ik in de commissie ook al heb uitgesproken. Ik zal niet herhalen wat ik daar allemaal heb gezegd. Onlangs hebben we de uitgangspuntennotitie over de Ruimtelijke Strategie Utrecht vastgesteld. Daarin hebben we een bepaalde volgorde van bouwen in en rond de stad vastgelegd. Het zou in dat licht heel vreemd zijn als we nu het initiatiefvoorstel van Te Hoonte steunen. Dat zullen we dan ook niet doen.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat we eerst het college de gelegenheid geven om te reageren. Dan kan de initiatiefnemer daarna in eerste termijn zijn visie geven. Kan dat zo? Ik zie u allemaal verbaasd kijken. Wilt u het liever andersom? Oké.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Ik heb graag een schorsing om de vragen te kunnen beantwoorden. Dan komt daarna de reactie van het college. Er zit vertraging op de lijn met de mensen die thuis meekijken voor de antwoorden. Ik vraag minimaal 10 minuten te schorsen.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Te Hoonte.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw Zwinkels vroeg naar de financiële haalbaarheid, vooral van de zonthermie. Daarnaar hebben we eerder gekeken en in de commissie besproken. De financiële haalbaarheid is sterk afhankelijk van de grondprijs – dat is nogal een dingetje in Leidsche Rijn, maar dat geldt voor alle initiatieven – en de afstand tot het warmtestation. Dat is in de voorbereidende fase gecontroleerd en die is op zich vrij beperkt. Want in Rijnvliet en Nieuwegein, die eraan liggen, ligt stadswarmte. Daar is een aansluiting op te maken en er zijn onderdoorgangen die dit mogelijk maken. Dat is op zich geen showstopper.

Ze heeft ook gevraagd of de uitwerking met 25.000 woningen niet te snel is gemaakt. Op de tweede bladzijde staat onder besluitenhistorie hoe we verder willen gaan met dit traject. Ik kan me voorstellen dat daaroverheen wordt gekeken. Het voorstel is om een UPP 1 intentiedocument te maken. Dus dit zijn prima vragen om aan zo'n document toe te voegen. Dat is eigenlijk een document dat vragen stelt die beantwoord moeten worden in de volgende periode. Wat mij betreft zijn dit onderzoeksvragen die bij het aannemen van het raadsvoorstel thuishoren in de onderzoeksvraag voor het UPP 1.

Ze heeft gevraagd waarom we de hoogstedelijkheid aan de noordzijde hebben gepland, terwijl ze dat liever aan de zuidzijde doet. Wij hebben vooral gekeken hoe we het beste kunnen aansluiten op de stad, ook vanuit de discussie die altijd is gevoerd, omdat de aansluiting met Utrecht slecht is te maken. Je kiest voor aansluiting op IJsselstein en Nieuwegein, als je kiest voor vooral bouwen aan de zuidzijde. Dat betekent ook dat je voor een andere doelgroep bouwt. Dat zou ook iets doen met de woningsamenstelling. Ik denk dat die dan minder zou aansluiten op de behoefte van deze raad en misschien meer op wat ons wordt verweten, onze achterban. Ik denk dat het gemiddelde in deze raad beter aansluit op hoogstedelijk dicht bij de stad.

Mevrouw De Koning heeft heel veel twijfels en zei dat er 65% minder energieopbrengst is. Dit percentage is niet te halen uit onze paragraaf over energie. Volgens mij kun je dit alleen stellen als je warmte niet als energie ziet. Of je gas gebruikt om elektriciteit op te wekken of om warmte te creëren, je verbrandt daarmee hetzelfde gas, volgens mij. Dus of je van zonne-energie warmte maakt of elektriciteit, ze voorzien beide in een behoefte van deze stad. Warmte valt misschien niet onder de

resultaten van de RES, maar wel onder de resultaten om van het aardgas af te gaan. Ik begrijp dat wat wij voorstellen qua dichtheden voor zonneparken in de middenrange zit van wat er momenteel in Nederland wordt gerealiseerd. Er is dus echt nog ruimte om dit op een fatsoenlijke wijze in te passen.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! De constatering die ik deed over de lagere energieopbrengst is gebaseerd op de reactie van het college op het initiatiefvoorstel, maar ook op de cijfers die in het initiatief staan genoemd. Ik constateer dat er fors minder energie wordt opgewekt dan in het collegevoorstel. Erkent de heer Te Hoonte dat?

De heer **TE HOONTE** (VVD): Nee. Wat het college daarover zegt is heel interessant, maar wij hebben juist voor een gemiddelde opbrengst uit zonne-energie gekozen. Dit betekent dat er ruimte is om naar boven te gaan. En ja, het heeft een andere dynamiek en levert minder elektriciteit op, maar niet in de percentages die mevrouw De Koning stelt.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Ik ben in ieder geval blij dat de heer Te Hoonte erkent dat de opbrengst volgens de cijfers van het college fors minder is, 56% van wat het college doet. In zijn voorstel gaat het om 68.000 huishoudens ten opzichte van 82.000. Dat is wel degelijk fors minder en ik denk dat het eerlijk is om daar voor uit te komen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw De Koning legt me nu woorden in de mond. Ik kies mijn eigen antwoord en dat was: nee, het is niet fors minder, want we leveren ook op een andere manier energie die mevrouw De Koning niet altijd meeneemt in haar berekeningen. Het is een heel forse energie-investering en nog steeds gaat het om het grootste zonnepark, in ieder geval een groter zonnepark dan we de laatste jaren in deze stad hebben kunnen realiseren.

Ik vervolg met mijn beantwoording. Er is gevraagd om te reflecteren op de brief van minister Ollongren. Ik herken daarin heel veel antwoorden die ik hier ook altijd in de gemeente hoor. Ik ben heel benieuwd hoe het precies gaat lopen, maar kan me daar iets bij voorstellen. Het lijkt mij, gezien de moties die in de Tweede Kamer zijn aangenomen, een goede uitnodiging om dat gesprek te voeren. Ga naar Den Haag met het beeld: we willen daar woningen bouwen, wat kunnen we daaraan doen en hoe kunt u ons helpen om al die barrières weg te nemen? In plaats van Den Haag te bellen met: we willen geen woningen en wilt u dat in een brief bevestigen? Dat is hoe ik ervan buitenaf tegenaan kijk.

De fractie van Student & Starter vindt het voorstel te veel op een traditionele stadswijk lijken en wil graag roeiwater in het noorden. Dit wil ik toch ontkrachten. De dichtheden die worden gekozen, zeker als je rekening houdt met de enorme opgave voor energie, zijn ongeveer twee keer de dichtheid van Leidsche Rijn. Dat is een gemiddelde dichtheid. Dit betekent dat Leidsche Rijn Centrum twee keer zo dicht moet zijn bebouwd, maar ook de villawijk. Als je dit over de hele wijk uitsmeert, krijg je echt een heel ander stadsbeeld dan we in Leidsche Rijn hebben. Ik werp die opmerking dus verre van me.

Ik heb al iets gezegd over het roeiwater in het noorden. We hebben dat onderzocht. Deze optie zit in de variantenstudie, maar de roeibaan vormt, als die daar komt, een lastige barrière voor de ontsluiting naar de stad en zal in onze ogen leiden tot een roeibaan waar een brug overheen moet. Dat is een afweging waarbij de roeiers betrokken moeten worden, denk ik. Wij concluderen dat als die daar komt, dit niet de meest optimale roeibaan is voor het sporten. Maar hij ligt wel dicht bij de stad. Daar zit volgens mij nog een discussiepunt.

De PvdA-fractie gaat voor 40-40-20. Volgens mij denkt deze raad daar in meerderheid anders over. Dat is de kortste samenvatting die ik daarover kan geven. Ik denk dat de heer Işik ook weet dat hij niet bij mij moet zijn om dat standpunt te veranderen, maar bij andere partijen. We volgen de woonvisie. Dit is gelijk het antwoord op het amendement van de heer Bos. We hebben het andersom opgeschreven, en beginnen iets meer met wat wordt gezien als onze achterban en eindigen met anderen, maar het gaat om dezelfde percentages. De heer Bos zegt van niet, maar mij wordt verteld dat dit wel zo is. Het amendement is ondersteuning van het voorstel, maar als de heer Bos zegt dat het afwijkt, staat het hem vrij om het amendement in stemming te brengen. Dan kijken we straks nog even.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De heer Te Hoonte zegt dat we niet bij hem moeten zijn, maar bij de raad. Maar hij is de initiatiefnemer van dit voorstel en had dit op kunnen nemen. Dan had hij misschien mijn steun gehad, toch?

De heer **TE HOONTE** (VVD): Dan had ik misschien geen steun van mijn eigen partij gehad; dat zou ook nog kunnen. Dan heb ik minder stemmen; zo werkt dat.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): De heer Te Hoonte is niet ingegaan op het tweede deel van het dictum.

De heer **TE HOONTE** (VVD): U voegt aan beslispunt 6 toe: niet binnen 800m van bestaande en nieuwe bebouwing conform het hierboven genoemde. Dat is lastig lezen, want ik moet naar een ander digitaal stuk om te zien wat beslispunt 6 is. Ik neem aan dat het over windmolens gaat.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb gesteld in het tweede deel van het dictum om juist dat deel te schrappen: dus geen windmolens.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Ik kan een heel technisch antwoord geven, maar volgens mij kost het best wel veel moeite om een plek binnen 800m van die woningbouw te vinden om nog een windmolen te zetten, als de woningen worden gebouwd zoals wij dat voorstellen. Ik denk dat het voorstel van de heer Bos ongeveer in lijn is met het voorstel dat hier ligt. Mijn standpunt is dat woningbouw en windmolens daar lastig samengaan. We zullen het daar straks uitgebreid over hebben, denk ik. Het amendement sluit dus aan op het voorstel dat dit de consequentie is. Als de heer Bos dit duidelijker wil vastleggen, is dat zijn keuze. Dan zou ik het amendement gewoon in stemming brengen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ontraadt de heer Te Hoonte het amendement van Stadsbelang Utrecht?

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik zie het amendement in de uitwerking tot hetzelfde resultaat leiden. In die zin is het amendement overbodig. Maar het doet geen schade aan het voorstel als het wordt aangenomen. Dat heet dan: oordeel raad.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik las het amendement van de heer Bos nog eventjes. Die is wel degelijk anders dan de woonvisie. Dus ik zou graag een reflectie willen van de heer Te Hoonte. Aanvullend op de 25% middenhuur, wordt in het amendement ook 10% betaalbare koop toegevoegd, wat ik ook als middensegment duidt. Dit betekent dat het om 35% middensegment zou gaan. Daar zouden wij heel blij mee zijn. Stemt de heer Te Hoonte daar ook mee in?

De heer **TE HOONTE** (VVD): Dan zegt u dus dat het amendement van de heer Bos afwijkt van de woonvisie.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Klopt, het is ambitieuzer in het middensegment, iets wat ons aanspreekt.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Dan moet ik melden dat het amendement technisch niet klopt, want er staat dat het conform de woonvisie is, maar mevrouw Zwinkels constateert dat dit niet het geval is. Ik benieuwd van de heer Bos te vernemen of we de term woonvisie, of de percentages volgen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Dit is een vraag.

De **VOORZITTER**: U mag antwoorden, maar dat gaat gewoon van uw spreektijd af.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Dan maak ik een punt van orde. Het is een vraag, dus ik beantwoord die gewoon in de tijd die ervoor gegeven is.

De **VOORZITTER**: Ga uw gang.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! In het amendement wordt duidelijk gewag gemaakt van 35% sociale huur, 25% middenhuur en 10% goedkope koop. Dit heb ik afgestemd met mogelijke initiatiefnemers, grondeigenaren die daar willen bouwen.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ik vind het mooi dat we hier praten over percentages, maar we hebben geen idee van wat er überhaupt in een plan mogelijk zou kunnen zijn, want er liggen geen cijfers onder. Er is geen doorwrocht onderzoek. Dat is precies de uitwerking die aan dit college en Den Haag wordt gevraagd. Waar hebben we het eigenlijk over? Ik zou zeggen: laten we snel doorgaan.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Ik was bijna aan die vraag toegekomen. Ik kan me voorstellen dat de heer Koning daar niet op kon wachten.

De D66-fractie vraagt of de experimentele strategie niet prematuur is en of het initiatiefvoorstel niet te snel komt. Ik vind als mederaadslid dat de heer Koning een karikatuur maakt van ons recht om een initiatiefvoorstel te doen, gezien de middelen die we daarvoor krijgen. Ik neem hem mee in de korte tijd die mij nog rest. We hebben op een gegeven moment een aanvraag gedaan voor ambtelijke ondersteuning bij dit verhaal. Daarvan is ongeveer de helft gehonoreerd. Dit betekent dat we in een dergelijk traject keuzes moeten maken en dat het voorstel de kwaliteit heeft die we als raadsleden kunnen leveren. Als de heer Koning vindt dat dit meer moet zijn, staat het hem vrij om met zijn fractie een voorstel te doen bij de komende begroting. Maar volgens mij is dat niet de bedoeling van het initiatiefvoorstel. Volgens mij heeft dit voorstel de diepgang die de heer Koning heeft mogen verwachten van een collega-raadslid. Als hij er dieper op in wil gaan, moet hij voor het initiatiefvoorstel stemmen en is het aan het college om het in de eerste fase van het UPP verder uit te werken en de onderzoeksvragen die hij heeft, verder mee te nemen.

De heer Koning heeft gevraagd of dit voorstel niet prematuur is. De reden waarom we dit hebben gedaan, is dat wij wachtten op een voorstel van het college voor Rijnenburg dat op dat moment al twee of drie keer was uitgesteld. Omdat er geen voorstel over energie kwam, konden we het ook niet over wonen hebben. Dat is de intentie achter dit voorstel. Ik vind het voorstel redelijk verlaat, omdat we moesten wachten tot deze coalitie het eens was over het voorstel dat we hierna bespreken. Dat is mijn antwoord.

De heer **KONING** (D66): Die onderzoeken worden juist gedaan in het kader van de RSU. Ik geef de heer Te Hoonte terug dat wij alle waardering hebben voor dit initiatiefvoorstel, en uiteraard ook begrip dat hij zeker niet in de positie was om alles uit te werken.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Dank daarvoor.

De PvdD-fractie heeft geen vragen gesteld. Op veel punten onderstrepen wij vaak de voorstellen van die fractie. Ik kan me zelfs voor de geest halen dat wij vanavond er een zullen steunen over het behoud van biodiversiteit, maar op sommige punten denken wij gewoon anders. Onze voorkeur is dat daar een wijk komt. In het gebied waar de PvdD-fractie veel biodiversiteit wil, staan dan woningen en bedrijfshallen. Nu daarin investeren is volgens ons niet het beste wat we kunnen doen. We denken wel dat de wijk ontwikkeld moet worden met de kwaliteit die we ook halen in Leidsche Rijn op het gebied van groen, waar volgens mij zelfs het mooiste park van Utrecht ligt.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! De raad heeft geen vragen aan ons gesteld, maar we hechten er wel aan, zoals we dat in de commissie ook hebben gedaan, om complimenten te geven aan de indiener en opsteller van dit initiatiefvoorstel. Wij delen de urgentie die er uitspreekt voor het aanpakken van de woningnood. Daarom bouwen we meer dan 3000 woningen per jaar en proberen we het gas er vol op te zetten en vaart te maken. Alleen, wij hebben met elkaar uitgangspunten voor de RSU vastgesteld met een ontwikkelingsvisie. Daarin staat dat we eerst bij knooppunten binnenstedelijk en knooppunten aan de rand gaan bouwen. Zo werken we de RSU uit en komen we er bij de raad op terug. Parallel daaraan zullen we de aangenomen raadsmotie uitvoeren om te kijken wat er mogelijk is. Deze zomer starten we met dat onderzoek.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Als u mij toestaat, richt ik me bij wijze van uitzondering rechtstreeks tot de heer Te Hoonte.

Het is inmiddels bijna een jaar geleden dat het idee werd geboren om zelf aan de slag te gaan met de polder Rijnenburg. Voor jou, Gert-Jan, was dat eigenlijk een niet zo voor de hand liggende keuze. Je stond net op eigen benen, was als eigen baas begonnen en veel belangrijker nog, jullie derde kind, Emma, werd geboren. Het werd er niet rustiger op in huize Te Hoonte.

Toch ben je onverschrokken aan de slag gegaan, met toewijding en passie. En ik kan me goed de avonden heugen dat je met je zelfgemaakte tekeningen – ik vermoed dat je daarvoor

gebruikmaakte van de viltstiften van de kinderen – liet zien wat je nu weer had bedacht. Vanavond verdedig je het plan in vak C in de gemeenteraad.

Je hebt laten zien dat snel woningen in Rijnenburg bouwen geen kwestie is van niet kunnen, maar niet willen. Jouw voorstel heeft zijn waarde nu al bewezen en de discussie over de toekomst van de polder verder gebracht. De raad spreekt zich straks uit over jouw voorstel. Ik spreek me nu namens onze fractie, jouw fractie, uit met waardering, respect en trots. Dank je wel.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**: We beëindigen de beraadslaging op dit onderwerp en schorsen even voor het changement.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

6. Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Om te beginnen dit. In die dinerpauze werd ik benaderd door iemand van Rijne Energie, een van de belanghebbenden bij Rijnenburg, met de vraag of ik een nog niet ingediend amendement wilde aanpassen. Dat vond ik niet prettig, en dat meen ik serieus. Ik heb mijn concept-amendementen gisterenavond met de woordvoerders gedeeld, en niet met Rijne Energie. Ik had ze zelf wel naar Rijne Energie gestuurd, als ik dat had gewild. Ik weet niet wie of hoe, maar ik vind het buitengewoon irritant dat iemand blijkbaar bij Rijne Energie een soort goedkeuring gaat vragen voor een amendement van iemand van een andere fractie. Wie o wie zit daar op schoot? Ik baal hier echt goed van en kom er in het presidium op terug, maar ik wilde dit eerste even kwijt.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat dit een goed punt is, meneer Schipper. Ik snap uit uw reactie ook dat u er geladen over bent; dat lijkt me terecht. U maakt dit punt zodanig, dat het in het eerstvolgende presidium, wellicht na het zomerreces, niet vergeten kan worden.

De heer **SCHIPPER** (SP): We zullen zien wanneer we dat doen, maar laat dit gezegd zijn.

Voorzitter! In de eerste commissiebehandeling begin maart begon ik met een opsomming van de door de raad aangenomen voorstellen, moties en amendementen, waaruit blijkt dat vrijwel alle fracties hier aanwezig, ook mijn fractie, op diverse momenten het afgelopen decennium hebben gezegd: doe wat windmolens en zonnepanelen in Rijnenburg. Nog verder terug kwam ik een oud artikel in het AD tegen uit 2009, waarin de toenmalige PvdA-wethouder Harrie Bosch zijn structuurvisie presenteerde: maximaal 7.000 woningen, waarvan 80%, toen al, drie ton of meer moesten gaan kosten. En verder windmolens en zonneweides: een klimaatwand langs de A12. Dat werd het niet.

Maar goed, ik zei het in maart al, het is niet gek dat het college met een voorstel is gekomen waarin dat energielandschap wordt gepresenteerd en waarvoor partijen worden uitgenodigd om daaraan handen en voeten te geven. De vraag is dan: is dit nou wat het moet zijn?

Een toetssteen voor mijn fractie is uiteraard het standpunt wat wij ook landelijk hanteren. En dat is windenergie vooral op zee. Op land is draagvlak nodig en moet iedereen mee kunnen profiteren. De tweede toetssteen is: massaal zonnepanelen op bestaande daken, energiebesparing en zuinig op groen om de stad heen. Daarom zijn we voor de volgorde zoals we in de uitgangspunten voor de ruimtelijke strategie hebben aangegeven.

Gaandeweg de rit zijn er nog een paar toetsstenen bij gekomen. Hoe zeker is het nou, dat mensen zonder investeringskapitaal mee kunnen delen in de opbrengst? Als antwoord op die vraag, zei de wethouder in de commissie van 19 mei jl. dat initiatiefnemers dat zullen moeten aantonen. Haar letterlijke woorden waren: "we laten ons graag verrassen." Dat is voor mijn fractie niet genoeg, zeker niet nu Eneco in commerciële Japanse handen is gevallen en geen enkel belang heeft, anders dan het aandeelhoudersbelang. We dienen dan ook een amendement in om dat beter te verankeren.

"Amendement 83

Garantie dat ook niet-leden en niet-aandeelhouders meeprofiten van het energielandschap

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel "Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop",

constaterende dat

- in het uitnodigingskader is opgenomen (paragraaf 7.1) dat ook mensen zonder kapitaal om te investeren moeten kunnen deelnemen aan een vereniging, coöperatie, of andere rechtsvorm die het 'lokaal bezit' bezitten;
- de wethouder in de commissie van 19 mei 2020 de vraag 'hoe dan?' beantwoordde met 'We laten ons graag verrassen',

van mening dat

- er op basis van de constateringen geen enkele garantie is dat inwoners zonder investerend vermogen mee kunnen profiteren van de opbrengsten uit het energielandschap, besluit,
- aan het raadsvoorstel een nieuw beslispunt 2 in te voegen, luidende: "als voorwaarde aan de initiatiefnemers mee te geven dat ook mensen zonder investeringskapitaal laagdrempelig mee moeten kunnen delen in de opbrengsten van het energielandschap;"
- de overige beslispunten door te nummeren van 3 tot en met 6."

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

Voorzitter! Er is veel wantrouwen in de omgeving van Rijnenburg over de hinder van slagschaduw en geluid. Dus lijkt het logisch dat je probeert de klachtenprocedure daarover onafhankelijk in te richten.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Een punt van orde. Het is gebruikelijk dat amendementen die worden ingediend meteen genummerd worden.

De **VOORZITTER**: Ik dacht dit aan het eind van de termijn te doen. Maar als u heel nieuwsgierig bent naar het nummer, geef ik het u: nummer 83.

De heer **SCHIPPER** (SP): Dan wordt het amendement dat ik nu inleid nummer 84.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Een punt van orde. Ik heb graag dat ze allemaal direct worden genummerd, want volgens mij kunnen ze pas naar ons worden doorgestuurd als ze genummerd zijn.

De **VOORZITTER**: Ik ga dat doen.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Mijn interruptie gaat over de klachten, waarover de heer Schipper het had. Hij pleit voor een centraal klachtenpunt. Ik vraag me af wat daar het doel van is. Is dat je klacht te kunnen melden? Of wil hij ook dat er gelijk actie kan worden ondernomen? En wat is dan de handigste plek?

De heer **SCHIPPER** (SP): Het leuke hieraan is dat ik pas één zin heb uitgesproken en nog helemaal geen uitleg heb gegeven wat ik ermee wil, maar dat zal ik nu doen. Dat kan dan uit de pot diverse; dat is ook wel weer aardig. Nee, het mag gewoon uit mijn eigen tijd.

Het lijkt ons logisch om een klachtenprocedure daarover onafhankelijk in te richten en het lijkt ons daarom onverstandig om dit in handen te laten van de initiatiefnemers zelf. Ook daarover dien ik een amendement in.

"Amendement 84

Onafhankelijke klachtenafhandeling geluid en slagschaduw Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel "Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop" constaterende dat

- in het uitnodigingskader en het raadsvoorstel wordt uitgegaan van klachtenafhandeling en – monitoring door de initiatiefnemers zelf,
- van mening dat
- het voor het vertrouwen van omwonenden van belang is dat een onafhankelijke derde partij deze (gezondheids-)klachtenafhandeling en –monitoring voor zijn rekening neemt,
- besluit,

- de zinsnede onder argument 2.1 van het raadsvoorstel "Een systeem van monitoring en klachtenbehandeling te eisen dat met name relevant is voor de mensen die in de polder wonen;" als volgt te wijzigen: "als gemeente zelf een systeem van monitoring en klachtenbehandeling in te stellen dat met name relevant is voor de mensen die in de polder en de naburige wijken wonen;" en
- het college op te dragen bovengenoemde wijziging op te nemen in alle betrokken documenten."

Het amendement is ondertekend door de heren Te Hoonte en Van Heuven en mijzelf.

Voorzitter! Mijn fractie is zich rot geschrokken van de conclusies uit het natuuronderzoek over de enorme negatieve effecten van het energielandschap op de daar aanwezige weidevogels. Het gaat daarmee al jaren slecht, maar in Rijnenburg zit er nog een aanzienlijk aantal. Om dan te lezen dat hun leefgebied tot 85% gaat afnemen door de aanleg van zonneweides en het plaatsen van windmolens, vond ik best schokkend, om het zacht uit te drukken. In het raadsvoorstel staat geen enkele garantie dat verloren gegaan leefgebied ergens in de buurt wordt gecompenseerd. Letterlijk staat er: "In overleg met de provincie en de buurgemeente wordt bekeken of het mogelijk is om weidevogels elders te stimuleren." Wij zeggen: eerst die compensatie regelen, dan pas deze ingreep in het leefgebied doen. Het amendement om dit vast te leggen staat hieronder.

"Amendement 85

Compensatie leefgebied weidevogels vooraf garanderen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel "Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop", constaterende dat

- het al jaren slecht gaat met weidevogels door de afname van geschikt leef- en broedgebied;
 - het uitgevoerde Natuuronderzoek energielandschap Rijnenburg en Reijerscop concludeert dat de plaatsing van windmolens en zonnepanelen het leefgebied van weidevogels ter plekke tot 85% zal doen verminderen (p.76-77);
 - in het raadsvoorstel geen enkele harde garantie staat voor compensatie voor het leefgebied van weidevogels,
- van mening dat
- de in het onderzoek voorspelde afname van het leefgebied voor weidevogels onaanvaardbaar is,
- besluit,
- de zinsnede onder argument 3.1 in het raadsvoorstel, luidende: "In overleg met de provincie en de buurgemeenten wordt bekeken of het mogelijk is om weidevogels elders te stimuleren, door grondeigenaren met subsidies te bewegen tot agrarisch natuurbeheer," te vervangen door: "voorafgaand aan de uitvoering van het energielandschap zal elders in de omgeving compensatie van het verlies aan leefgebied voor weidevogels gerealiseerd moeten zijn," en
 - het college op te dragen bovengenoemde wijziging op te nemen in alle betrokken documenten."

Het amendement is ondertekend door de heer Van Heuven en mijzelf.

Voorzitter! Ik ben bijna aan het eind van mijn bijdrage. We hebben gerede twijfel over het draagvlak in de omgeving. Een van de redenen om voor dit energielandschap te kiezen, was dat Utrecht als energie vragende gemeente de plicht heeft, de morele plicht in ieder geval, om zelf te doen wat ze kan. Daar staat de SP-fractie best achter, maar we vinden het bijzonder, als we het aan de burens vragen en die zeggen: nee doe maar niet. Ik zeg ook: 330 leden bij Rijne Energie, maar ook een veelvoud daarvan aan bezwaren.

We zien uit naar de reactie van het college op onze amendementen en deze twee laatste constatering.

De heer **İŞİK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb de SP-fractie altijd gekend als fractie die de bouw van sociale en betaalbare woningen een warm hart toedraagt. Ik heb in de inbreng van de heer Schipper geen enkel woord gehoord over bouwen. Hij refereert aan mijn voormalige wethouder. We

leven niet in het verleden, maar kijken naar de toekomst. Wat is de reactie van de SP-fractie op dit punt?

De heer **SCHIPPER** (SP): Die had de heer Işik al kunnen halen uit de eerdere debatten, dat wij bij de vaststelling van de Ruimtelijke Strategie Utrecht gaan spreken over woningbouw en de plekken waar die wordt gerealiseerd.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Grondeigenaren willen duidelijkheid hebben. Welke duidelijkheid geeft de SP-fractie aan de grondeigenaren?

De heer **SCHIPPER** (SP): Dat wij ons houden aan de uitgangspunten van de Ruimtelijke Strategie Utrecht, namelijk eerst binnenstedelijk verdichten bij knooppunten, daarna binnenstedelijk waarbij het kleine groen wordt gespaard en daarna pas kijken naar buiten de stad.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Wat hebben we veel bereikt sinds juni 2019 toen we voor het eerst in de commissie spraken over het raadsvoorstel voor een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop. Namens mijn fractie heb ik toen gezegd dat er majeure zaken aangepast zouden moeten worden om op onze steun te kunnen rekenen. We zijn verheugd deze allemaal terug te zien in het voorstel dat nu voorligt. Er kunnen maar liefst acht windmolens komen die in combinatie met de enorme zonnevelden tot wel 80.000 huishoudens van duurzame stroom kunnen voorzien. Dat is nodig om een bijdrage te leveren aan het bestrijden van de klimaatcrisis.

De belangrijkste zaken die gewijzigd zijn: ten eerste, er komen geen windturbines in het midden van de polder, zodat die ruimte vrij blijft om op termijn te kunnen bouwen, en daarmee ruimte wordt geschapen voor het bouwen op langere termijn van tienduizenden woningen. Ook aan het bestrijden van het woningtekort leveren we dus een bijdrage.

Ten tweede, de slagschaduw is naar bijna nul teruggeregeld.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De heer Koning zegt dat hij een bijdrage levert aan de woningbouw. We zien er inderdaad geen windmolens staan, maar in het raadsvoorstel staat helemaal niets over die woningbouw. Had de D66-fractie niet meer dan dit verwacht?

De heer **KONING** (D66): Nee, want, aansluitend bij de heer Schipper, bij de RSU gaan we daarover een besluit nemen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Dat horen we al heel lang: bij de RSU gaan we daarover een besluit nemen. Er was zelfs een heel mooi krantenartikel gisteren waarin het leek alsof D66 het gevecht met het college aangaat over de woningbouw. De conclusie is volgens mij dat de eigen D66-afdeling oproept om te starten met woningbouw en het vooruitschuiven van die beslissing naar de RSU 2040 een half tot een jaar vertraging van de planvorming betekent. Hoe kijkt de heer Koning naar zijn positie als D66'er in dat gevecht met het college en naar de motie van zijn eigen afdeling en hoe geeft hij daar invulling aan?

De heer **KONING** (D66): Ik kan hier herhalen wat we ook in de commissie hebben gezegd. We willen dat Rijnenburg een verstedelijkingslocatie wordt in de RSU 2040, maar wel onder strikte randvoorwaarden. Die strikte randvoorwaarden zullen eerst ingevuld moeten worden. Daar wordt onderzoek naar gedaan. De heer Te Hoonte kent onze positie daarop. Dat kan ik erover zeggen. We kunnen daar niet op vooruitlopen. We hebben nota bene in de REP gekozen voor deze afspraak. In de startnotitie hebben we nog geen maand geleden deze afspraak herhaald. Bij de RSU gaan we erover besluiten. Dit is gewoon door de meerderheid van de raad besloten. De VVD-fractie staat er misschien niet achter. Wij voelen ons eraan gecommitteerd om dan een besluit te nemen.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik sta hier toch van te kijken. Als de D66-fractie duidelijk de ambitie uitspreekt, de ambitie heeft en de ambitie zelfs in de krant zet om die woningbouw in Rijnenburg te realiseren en daarbij zegt dat daarvoor strenge kaders nodig zijn en daarover bij de RSU moet worden nagedacht, waarom zouden we dan niet nu al dat besluit nemen, zodat die strenge kaders worden uitgevoerd als we die RSU bespreken? Ik begrijp dat echt niet.

De heer **KONING** (D66): In 2016/2017 is in deze raad de opdracht gegeven voor het uitwerken van een energielandschap waarin woningbouw niet onmogelijk wordt gemaakt. Dat is precies wat er is uitgewerkt en hier voorligt. Dus ik kan het niet mooier maken. Het is tevens het idee geweest dat we uiteindelijk bij de RSU 2040 gaan kijken naar bouwen. Vanavond ligt het energielandschap voor.

De heer **İŞİK** (PvdA): Was het voor de D66-fractie niet verstandig geweest om eerst de RSU vast te stellen en dan pas Rijnenburg? Zo ja, waarom heeft de D66-fractie dat standpunt van de PvdA-fractie nooit gesteund?

De heer **KONING** (D66): Ik begrijp dit echt niet. Het was ook de PvdA-fractie die in 2011 al met een motie kwam om alsjeblieft energie mogelijk te maken in Rijnenburg. Het is bijna tien jaar later en nu ligt er een voorstel voor! Ik zou zeggen, omarm het, ook de PvdA-fractie, want ik weet dat ook de PvdA-fractie energie wil naast woningbouw. We gaan het in de RSU over de woningbouw hebben. Vanavond gaat het over het energielandschap.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ook wij zijn verbaasd over de woorden van de D66-fractie. Eerst is het: we gaan geen woningbouw onmogelijk maken. Dan is het: we gaan het misschien bij de RSU bespreken. Dan is het: het moet onder strikte voorwaarden en dan gaan we dit op termijn ooit in de toekomst bouwen. Wat is het nu? Is de D66-fractie het met ons eens dat als we woningbouw willen, we nu moeten beginnen met het voorbereiden van die onderzoeken waarover de heer de Koning het heeft om die combinatie van energie en woningbouw op kortere termijn mogelijk te maken?

De heer **KONING** (D66): Dat is toch precies waarvoor we de opdracht aan het college hebben gegeven, onlangs in de REP? We hebben gevraagd om bij de startnotitie RSU dingen inzichtelijk te maken. In de Tweede Kamer is het ook de partij van de CDA-fractie geweest, evenals een aantal andere partijen, waaronder de mijne, die heeft gevraagd om hierop als Rijk de aandacht te richten. Dus wij gaan vanavond niet met een pennenstreek voorsorteren op die onderzoeken die mevrouw Zwinkels hopelijk ook nodig zal hebben om uiteindelijk een besluit te nemen. Dat zou echt onbehoorlijk bestuur zijn.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De D66-fractie wil niet voorsorteren, maar dat doet zij wel door er windmolens neer te zetten, terwijl ontwikkelaars zeggen dat ze met die windmolens geen woningen gaan bouwen. In de stukken van de REP ligt een contour. De laatste twee pagina's voor de bijlagen gaan over Rijnenburg. De windmolens die daar ingetekend staan, staan nota bene op de verkeerde plek. En dan ligt er ineens een spoorlijn dwars door Rijnenburg heen. En dat is dan de uitwerking van een motie die ik samen met de heer Koning heb ingediend.

Bij mij is het vertrouwen weg dat wethouder Verschuure, die op dat document staat als degene die toezicht houdt op dat proces, ook serieus bezig is met ervoor te zorgen dat in Rijnenburg woningen zullen worden gebouwd. Ons beeld is toch dat de D66-fractie aan de leiband van de GroenLinks-fractie loopt en vanwege haar positie in het college niet wenst mee te werken aan woningbouw in Rijnenburg. Dan weet de raad tenminste waar hij aan toe is.

De heer **KONING** (D66): Ik hoor geen vraag.

De heer **TE HOONTE** (VVD): De vraag is om dat te zeggen.

De heer **KONING** (D66): Daarover ga ik nu geen uitspraak doen. Ik denk dat het verstandig is om over het energielandschap, al in 2011 een opdracht en in 2016 en 2017 weer, eindelijk een keer een knoop door te hakken. Want Utrecht heeft die duurzame energie als stad keihard nodig.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Ik val de D66-fractie bij. Er wordt hard gelachen; dat snap ik. De raad weet dat de GroenLinks-fractie geen voorstander is van woningbouw in Rijnenburg. Hier ligt nu het energielandschap voor. Er zijn allerlei onderzoeken in gang gezet naar wat de beste verstedelijkingsopties zijn. Het lijkt mij heel verstandig nu een besluit te nemen over het energielandschap. Dat is keurig volgens een opdracht van de raad. Woningbouw wordt niet onmogelijk gemaakt en over woningbouw besluiten we in de RSU.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Voor u ter informatie. Ik zit al tien jaar in deze raad. De D66-fractie heeft altijd strijd gevoerd om onteigening van vastgoed of grond onmogelijk te maken. Ze heeft altijd gezegd: wij willen dat niet.

De **VOORZITTER**: U maakt mij onderdeel van het debat.

De heer **IŞIK** (PvdA): Nu ga ik een vraag aan de D66-fractie stellen. Mijnheer de voorzitter! In Rijnenburg zijn grondeigenaren. Om daar duurzame energie mogelijk te maken, moet er worden onteigend, omdat de grondeigenaren stellen dat ze zonder woningbouw niet mee zullen werken. Gaat de D66-fractie alle gronden onteigenen?

De heer **KONING** (D66): Ik hoor de PvdA-fractie roepen dat er onteigend moet worden. Dit debatje hebben we volgens mij in de commissie gevoerd. We hebben inderdaad in een eerdere commissie puur juridisch-technisch de vraag gesteld: zou het een ultimatum remedium kunnen zijn, denkbaar als een van de gereedschappen in de gereedschapskist van het college dat kan worden ingezet? Daarbij heb ik ook benadrukt dat dit niet iets is wat de D66-fractie wil, maar het heel goed is om helder te hebben welke RO-instrumenten een college heeft. Dat was de strekking van mijn vraag en ik herhaal het hier nogmaals, zodat de heer Işik dat scherp heeft: dit is niet wat wij willen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik wil nog een vraag stellen over de interruptie van mevrouw Heine. Ze zegt dat er over de woningbouw later een besluit wordt genomen. Dan doen we ook over de fietspaden en boompjes en allerlei andere dingen. In beslispunt 4 staat dat we bij de bestemmingsplannen kijken of we die financieel gedekt krijgen. Was het niet logisch geweest om ook een beslispunt over woningbouw op te nemen, zodat deze raad weet dat we het formele besluit nemen dat we daarover gaan beslissen? We zeggen het wel steeds, maar formeel ligt dat nergens vast. Dit was de kans voor meneer Koning geweest om woningbouw er proactief in te stoppen en die uitgestoken hand van de coalitiebesprekingen te laten zien. Hoe kijkt hij daarnaar? Had het er niet gewoon in moeten staan?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! De opdracht was: maak een energievoorstel en maak daarin woningbouw niet onmogelijk. Volgens mij zijn we steeds heel duidelijk geweest wanneer we gaan besluiten over woningbouw. Ik zie niet de meerwaarde om in dit voorstel op te nemen dat over woningbouw in de RSU wordt besloten. Wat we in de RSU bespreken, staat vast. Daar gaan we het inderdaad hebben over woningbouw en nu nemen we een besluit over het energievoorstel en die woningbouw blijft mogelijk.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Wat is dan de noodzaak van beslispunt 4? Over de fietspaden en de bomen die daaruit gefinancierd moeten worden, beslissen we ook pas als hier een bestemmingsplan voor windmolens ligt. Dus ja, haal dat beslispunt er dan maar uit, want dat hoeft er blijkbaar niet in te staan, als we er later over beslissen. Wat is voor mevrouw Heine het nut van beslispunt 4?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Het nut ligt in de inrichting van het gebied, die heel goed samengaat met die windmolens. Het lijkt me echt heel verstandig om dat hier in te doen. Dit is ook iets wat met de initiatiefnemers te maken heeft die het energielandschap gaan ontwikkelen. Zij gaan niet woningbouw realiseren.

De **VOORZITTER**: De termijnen beginnen een beetje door elkaar te lopen. Ik stel voor dat de heer Işik nog een interventie kan plegen in de richting van de heer Koning. Daarna vervolgt de heer Koning zijn betoog. We zijn wellicht een beetje vergeten dat dit de termijn is van de heer Koning.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Grondeigenaren geven heel duidelijk aan dat ze geen medewerking zullen verlenen als woningbouw niet mogelijk is. De heer Koning kan allerlei kanten opgaan, maar hij heeft die mensen nodig. Als we die mensen nodig hebben en de woningbouwopgave niet opnemen, is er één weg die naar Rome leidt: de onteigening. De D66-fractie heeft dan die keuze gemaakt.

De heer **KONING** (D66): Dat zien wij anders. Wij zouden niet over willen gaan tot onteigening. Ik zeg het nog maar weer een keer. Ik kom in mijn betoog nog terug op dit onderwerp.

Het tweede punt wat een van de majeure zaken is die gewijzigd zijn, is dat de slagschaduw naar bijna nul is teruggeregeld met de grotere afstand van de toekomstige windturbines tot de woningen in Reijerscop en Rijnenburg. Dit zijn onderwerpen die wij met veel collega's in de raad essentieel vinden, waardoor het voorstel veel beter is geworden. Het heeft ons tijd gekost, maar daar ben ik blij mee, want wat nu voorligt geeft meer rechtszekerheid en bescherming zowel voor de mensen die in de polders wonen, als in de wijken en gemeenten daaromheen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik vraag me af waar de heer Koning het vandaan haalt dat het juridisch goed is geregeld dat de slagschaduw naar nul zou gaan. Dat kunnen we wel mooi opschrijven in het uitnodigingskader, maar we hebben juist aan het begin bij het punt van orde van de PVV in het antwoord kunnen lezen dat dit helemaal niet juridisch bindend is. Ik kom straks met een motie. Ik hoop dat de heer Koning daar van harte onder gaat staan, zodat we er samen voor kunnen zorgen dat die slagschaduw daadwerkelijk beperkt wordt.

De heer **KONING** (D66): Dit verdient uitwerking. We stellen er niet voor niets eisen aan in het uitnodigingskader. Ongetwijfeld krijgen we dit straks terug in de uitwerking, omdat we dit willen kunnen toetsen. Maar ik ben het er niet mee eens, zoals mevrouw Zwinkels stelt, dat die rechtszekerheid niet goed zou worden geregeld. Wij hebben er vertrouwen in dat het college dit wel goed regelt, juist door dit uitnodigingskader en deze visie neer te leggen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Kan de heer Koning aanwijzen waar dit geborgd is? Hij zegt wel dat we het op termijn gaan regelen, maar volgens mij is dit niet in dit stuk geborgd. Kan hij aanwijzen op welke bladzijde dit staat?

De heer **KONING** (D66): Er worden eisen gesteld met betrekking tot de afstanden, bijvoorbeeld van de potentiële locaties. Er worden eisen gesteld aan geluidshinder et cetera, aan allerlei zaken waaraan de initiatiefnemers in hun plannen moeten voldoen. Dat is precies hoe wij dat planologisch aan de voorkant kunnen waarborgen. Dat is de rol die we hebben bij het vaststellen van de visie en het uitnodigingskader.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Wat hoor ik de heer Koning zeggen? Dat het planologisch nu allemaal geregeld wordt? Onze wethouder zegt steeds naar aanleiding van het arrest dat dit helemaal geen planologisch gedoe is. Dat komt straks pas, al die voorwaarden. Dat is de uitwerking. Daarom vraag ik: waar is dit nu geregeld? De heer Koning kan dit niet afdwingen.

De heer **KONING** (D66): Het zit hem in de eisen en de eisen staan in de uitnodigingskader, in deze visie. Dat zijn daarmee de selectiecriteria waarmee het college uiteindelijk, samen met de initiatiefnemers, plannen kan voorleggen. Pas dan zullen wij besluiten moeten nemen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Dan gaan we bijvoorbeeld windmolens selecteren en kunnen we niet voldoende windmolens vinden die stil zijn. Vervolgens gaan we de decibeleisen aanpassen. Dat doen we dan een aantal keren achter elkaar. Welke garantie zit er in?

De heer **KONING** (D66): We zullen uiteindelijk de initiatieven die worden voorgelegd moeten wegen. De ondergrenzen zijn behoorlijk stevig aangezet, bijvoorbeeld voor geluid. Ze staan allemaal netjes in het plan. Ik weet niet welke de heer Te Hoonte mist die hij hier probeert op te werpen, maar het staat er juist allemaal strak in.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Maar het staat er zo strak in, dat we die eisen zullen moeten verruimen als er geen leverancier is die aan de eisen, die we eigenlijk stellen, kan voldoen. Ik ben benieuwd waar voor de heer Koning de ondergrens ligt. Waar gaat hij stoppen? Waar zegt hij: dat is dan echt een probleem?

De heer **KONING** (D66): We zullen uiteindelijk bij de bestemmingsplannen dan wel omgevingsplannen als raad aan de knoppen zitten. Laten we deze vraag doorspelen naar de wethouder. Hoe zit dit technisch gezien precies in elkaar? Zodat we dit helder krijgen en met een

gerust hart kunnen zeggen dat die eisen worden geborgd en op de juiste manier in de planologisch voorstellen zullen worden voorgelegd.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Mag ik een punt van orde maken over de feitelijke informatie hierover? Ik heb het rapport van DGMR gelezen en daarin staat dat er aanvullende maatwerkvoorschriften nodig zijn waarvan nog moet worden onderzocht hoe ze juridisch houdbaar kunnen zijn. Als ik dit via de heer Koning als aanvulling aan het college kan meegeven, hoor ik graag wat de uitkomst kan zijn, want volgens mij is dat nu nog niet geborgd.

De heer **KONING** (D66): Ik loop inderdaad vooruit op een voorstel van de CDA-fractie, een amendement of motie, dat ik heb gezien en waarin twee besluitpunten staan, namelijk ten eerste ...

De **VOORZITTER**: Die motie komt nog.

De heer **KONING** (D66): Ik moet tegen mevrouw Zwinkels zeggen dat het spijtig is dat die twee punten in één motie staan, of in één voorstel, want ze kunnen bij uitstek uit elkaar worden getrokken, omdat het verschillende onderwerpen zijn. Dit geef ik alvast even mee.

Ik kom niet veel verder met al die interrupties.

Ik vervolg met het noemen van Utrechters, bedrijven, organisaties en energieontwikkelaars die deze debatten volgen, omdat ze staan te springen om aan de slag te mogen gaan in Rijnenburg en Reijerscop. In het bijzonder noem ik Rijne Energie, want wij hebben veel waardering voor jullie tomeloze energie om aan de slag te gaan, en omdat jullie ons als raad steeds informeren met kennis en ambities. Ik groet collega Matthijs Sienot die in Leidsche Rijn woont, in de Tweede Kamer zit en dit dossier nauwgezet volgt, omdat hij samen met Monique Bollen van GroenLinks in een vorige collegeperiode op deze plek aan de lat stond voor dit plan, ook toen samen met wethouder Van Hooijdonk. En ook andere collega's, die nu nog in de raad zitten. Mathijs, stroom voor meer dan 80.000 huishoudens: in 2016 hadden we dit echt in deze raad niet voor mogelijk gehouden.

Mijn grote waardering geldt precies zo voor de vele Utrechters, IJsselsteiners, Nieuwegeiners en Montfoortenaars die liever niet willen dat er windturbines of zonnepanelen in Rijnenburg of Reijerscop komen, bijvoorbeeld omdat ze in de polder wonen, of in een van de omliggende wijken. Samen met Jelmer hebben we jullie veelvuldig gesproken en jullie bezwaren besproken. Jullie betrokkenheid is groot geweest in de afgelopen jaren en dat heeft het plan beter gemaakt, zo vinden wij. Daarom hebben we als raad aanscherpingen gevraagd, bijvoorbeeld op slagschaduw. Onze conclusie is dat het plan dat vanavond voorligt, tegemoetkomt aan de belangrijkste bezwaren.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De D66-fractie zet Rijne Energie op een voetstuk. Na de opmerking van de heer Schipper moeten we ze in ieder geval meegeven dat ze volhardend zijn en er veel tijd en energie in stoppen. Maar als ik in de polder rondloop, of bij wie ik ook uitgenodigd word en met wie ik ook spreek, ik geloof niet dat er heel positief over Rijne Energie wordt gesproken. Sterker nog, zeer negatief. Hoe reflecteert de D66-fractie op de rol van zo'n energiecoöperatie in een proces als dit in het bij elkaar houden en creëren van draagvlak in de polder en een adequaat participatieproces, gevoerd door de gemeente?

De heer **KONING** (D66): De D66-fractie vindt het ontzettend belangrijk dat lokaal eigenaarschap in zo'n energie-ontwikkeling komt. Een organisatie als Rijne Energie is een energiecoöperatie die een platform biedt voor mensen die misschien niet zo hard op de bankjes staan en altijd laten horen dat ze het toenemen van duurzame energie belangrijk vinden. Maar die mensen zijn er wel degelijk. Heel veel mensen in Utrecht vragen zich af waarom het niet een tandje sneller kan met de energietransitie. Voor die mensen is een club als Rijne Energie een platform. Daarom hebben we daarvoor grote waardering.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Ik wil toch even iets zeggen over het jubelverhaal van de D66-fractie die zichzelf zo mooi op de borst klopt, samen met de GroenLinks-fractie. Natuurlijk hebben ze veel gedaan. Maar ik heb hier ook een motie uit 2015, ingediend door de toenmalige oppositie, om aan de slag te gaan met motie 18 uit 2011, waar zowel de D66-fractie als de GroenLinks-fractie tegen gestemd hebben. Dus ik moet het toch wel even nuanceren als de D66-fractie zegt: wij zijn hier fantastisch bezig. Er is een aantal hobbels op deze weg geweest. Desalniettemin ben ik blij dat er nu een uitnodigingskader ligt en wil ik daar graag mee verder.

De heer **KONING** (D66): Ik denk dat dit een goede aanvulling en aanmoediging is en hoop dat dit leidt tot veel steun voor het plan dat hier vanavond ligt. Het klopt dat het vanaf 2011 een lange weg is geweest met verschillende voorstellen. In 2016 en 2017 zijn er grote stappen in gezet.

De D66-fractie markeert dat het ons duidelijk is dat veel grondeigenaren in het gebied niet voelen voor het eenzijdig realiseren van een energielandschap, wanneer er niet ook afspraken komen over bouwen. Dat is een risico voor het college waar wij meermalen op hebben gewezen. De D66-fractie is ervoor dat er zowel een energielandschap komt als dat er op den duur gebouwd zal worden. Wanneer en hoe precies, wordt in de RSU 2040 vastgelegd; we hadden het daarnet al even daarover.

De D66-fractie markeert hier en nu dat zij wil dat het energielandschap een succes wordt, dus dat het meer wordt dan een paneeltje hier en een windmolentje daar. Wij zouden het echt zonde vinden als er straks bijvoorbeeld maar twee turbines komen. Dat zou ook geen recht doen aan de enorme investeringen die we als stad al hebben gedaan in het proces. Als je het doet, moet je het goed doen, is onze stelling. Dat is ook waar de raad om gevraagd heeft in 2016: een plan voor grootschalige energieopwekking. Ik heb daarover een vraag voor de wethouder: is zij het met ons eens dat wanneer in het kader van de RSU 2040 gekozen wordt voor bouwen in Rijnenburg, het in de rede ligt dat het beter mogelijk wordt om het energielandschap ten volle te ontwikkelen? Hoe weegt het college dit? Met andere woorden, hoe graag wil dit college dat dit energielandschap een succes wordt?

Gezien onze kritisch houding op dit punt, houden we een slag om de arm betreffende de uitwerking die in de komende maanden wordt gemaakt. Onze steun voor mogelijke bestemmingsplannen of omgevingsplannen zal afhangen van het totaalplaatje: de omvang van hernieuwbare energie in relatie tot de mogelijkheden voor recreatie, zoals watersport, en ook de keuzes in de RSU.

Wij begrijpen heel goed dat sommige fracties vanavond al zouden willen besluiten over op termijn bouwen in Rijnenburg. Deze fracties zijn daar uitgesproken over geweest. Wij zien dat dit op termijn nodig is, maar onder voorwaarden. Randvoorwaarden zoals hoogwaardige OV en fietsverbindingen, bouwen in hoge dichtheden en met uitgebreide voorzieningen. We hebben in deze raad besloten dat er de nodige onderzoeken worden gedaan om te bepalen in hoeverre Rijnenburg deel uit zou moeten maken van die bouwopgave die onze stad tot 2040 heeft. Deze afweging moet integraal en zorgvuldig gemaakt worden en niet met een pennenstreek in een uitvoerig besproken voorstel over een energielandschap.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Zou bij dat woordje integraal niet passen dat we ook die beslissing over die windmolens daarop aansluiten? De heer te Hoonte herinnert ons eraan wanneer de heer Sienot en anderen hiermee begonnen zijn. Dat was een andere tijd. Ooit is het een pauselandchap geworden, vanaf 2011 of later. Er is in ieder geval heel lang niets gebouwd. Toen dacht iedereen: we gaan er vijftien jaar lang iets doen en gaan er in 2030 woningen neerzetten. Nu zitten we in de situatie dat die windmolens er twintig jaar moeten staan voor de SDE++ subsidie en zijn we ongeveer tien jaar vertraagd. Dus dat is een onvergelykbare situatie. Vindt de heer Te Hoonte niet dat juist die onvergelykbare situatie maakt dat we de afweging integraal moeten maken en dus ook het besluit over de windmolens moeten nemen in de RSU 2040?

De heer **KONING** (D66): Nee, dat vinden we niet. Dat heeft te maken met de enorme omvang van de polder. Die windturbines kunnen prima neergezet worden in het noorden van het gebied. Op een later moment kan worden gebouwd in het midden en zuiden van de polder. Dat is voor ons geen enkele belemmering om nu verder te gaan met dit energielandschap. De heer Te Hoonte weet dat windmolens en zonnepanelen er niet voor de eeuwigheid zullen staan of liggen, want zo werkt dat nu eenmaal.

Voorzitter! De potentie van het energielandschap waarover we straks gaan besluiten, is enorm. Voor 80.000 huishoudens stroom, 20% van het totale stroomverbruik in de stad. Reijerscop en Rijnenburg gaan het mogelijk maken om stroomopwekking met fossiel gas te vervangen. Dat levert heel veel fossiele brandstofbesparing op. De potentie staat gelijk aan 27.500.000 liter olie per jaar of 262.000.000 kuub gas wat we jaarlijks nog verstoken. Daarvoor willen wij kiezen.

In de commissie heb ik twee moties aangekondigd, die ik in de eerste termijn indien. Want het kan maar duidelijk zijn. De eerste motie sorteert erop voor dat het college echt een zorgvuldige ruimtelijke reservering zal moeten maken voor een watersportbaan, zodat die in een

bestemmingsplan of omgevingsplan voor energieopwekking een goed afgewogen plaats krijgt. Die dien ik in mede namens de fracties van Student & Starter, VVD, PvdA en CDA.

"Motie 176

Roei-, sport- en recreatiewater in Rijnenburg

De raad, bijeen op 9 juli, bij besluitvorming over Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- in het raadsvoorstel is gekozen om in de visie aan te geven op welke locatie een roei-, sport- en recreatiewater mogelijk zou zijn;
- door deze locatie zo in te tekenen het beeld ontstaan kan zijn dat dit de beste locatie is voor een roei-, sport- en recreatiewater of de locatie waar een eventueel water zal moeten komen;
- dat met het intekenen van deze mogelijke locatie voor een roei-, sport- en recreatiewater, dit slechts 'niet onmogelijk' wordt gemaakt,

overwegende dat

- roeien op het Merwedekanaal steeds moeilijker wordt met de stedelijke ontwikkeling in de Merwedekanaalzone, terwijl de roeisport blijft groeien;
- er al diverse malen door een meerderheid van de raad is uitgesproken dat roeien (en eventueel andere vormen van sport) en recreatie op, om en in water in Rijnenburg mogelijk moet worden, en dat hiervoor naar financiering gezocht zal moeten worden;
- roei-, sport- en recreatiewater in de polder Rijnenburg wenselijk is en dat met een zorgvuldige inpassing zowel de recreatiewaarde en de ecologische-/natuurwaarde in het gebied vergroot kan worden;
- een zorgvuldig afgewogen ruimtelijke reservering een plek zal moeten krijgen in een bestemmingsplan of omgevingsplan voor energieopwekking, om de komst daarvan voor de toekomst mogelijk te maken,

draagt het college op,

- bij het bestemmingsplan dan wel omgevingsplan aan te geven welke mogelijkheden initiatiefnemers hebben om roei-, sport- en recreatiewater te realiseren en te gebruiken in de Polder Rijnenburg;
- om de mogelijkheid voor een zorgvuldig afgewogen ruimtelijke reservering voor roei-, sport- en recreatiewater voor te leggen wanneer een bestemmingsplan dan wel een omgevingsplan voor energieopwekking wordt voorgelegd;
- de locatie en lay-out vorm te geven op basis van draagvlak van in ieder geval roeiclubs, waterrecreatie-organisaties, andere natuur- en recreatieorganisaties, grondeigenaren en omwonenden."

De motie is ondertekend door mevrouw Oosters, de heren Te Hoonte, Işik, mevrouw Zwinkels en mijzelf.

In de tweede motie vragen we het college om de mogelijkheid voor tijdelijke functies in combinatie met de windturbinelocaties uit te werken. We zien de grote druk in de stad op de ruimte, en met name de creatieve sectoren en evenementensectoren die er enorm mee gebaat zouden zijn wanneer zij rond de windmolens activiteiten kunnen ontplooiën. Die motie wordt mede ingediend door de fractie van Student & Starter.

"Motie 177

Ruimte voor creativiteit in Rijnenburg

De raad, bijeen 9 juli bij de bespreking van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het voorgenomen energielandschap in het noorden Rijnenburg ertoe moet leiden dat er windmolens komen en er infrastructuur aangelegd wordt,

overwegende dat

- dit kansen biedt om van de daar beschikbare infrastructuur gebruik te maken, in samenspraak met grondeigenaren in het gebied;
- er voor de duur van de exploitatieperiode ruimte tussen deze windmolens zal zijn, wat alleen gecombineerd kan worden met een beperkt aantal functies;

- er druk staat op de beschikbare ruimte in de stad, met name voor functies waarvan regelmatig overlast ervaren wordt;
- met name de creatieve sector, kunstenaars en evenementenorganisatoren regelmatig een beroep doen om meer ruimte te creëren voor dergelijke functies, en er in Rijnenburg hiervoor een oplossing gevonden kan worden i.c.m. het energielandschap;
- het eerst nodig zal zijn te weten waar windturbines exact kunnen komen, voordat we weten waar ruimte voor bovengenoemde initiatieven overblijft, draagt het college op,
- na het selectiebesluit van energie-initiatieven uit te werken hoe in het noorden van Rijnenburg, ruimte die 'in de tijdelijkheid' niet benut wordt voor hernieuwbare energieopwekking, benut kan worden voor functies waar in de 'bestaande stad' steeds minder ruimte is, zoals:
 - evenementen;
 - tijdelijke bebouwing bijvoorbeeld voor de huisvesting van ateliers en werkruimten voor de creatieve sector;
- dit te doen in samenwerking met vertegenwoordigers uit de creatieve en evenementensector."

De motie is ondertekend door mevrouw Oosters en mijzelf.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik was even niet snel genoeg. Ik heb een interruptie over de roeibaan. De heer Koning wil al een reservering voor de roeibaan maken. Hoe moet ik me dat voorstellen? Gaan we die al ergens vastklikken en hoe ziet hij dat voor zich als er nog geen initiatiefnemers zijn of financiële middelen? Welke ruimte is er dan nog voor initiatiefnemers om iets te zeggen over de locatie?

De heer **KONING** (D66): Dat willen we juist met deze motie regelen, omdat we uiteindelijk een goed afgewogen ruimtelijke reservering, letterlijk een omranding van een gebied waarin een reservering kan komen, voor recreatie, roei- en sportwater willen, daar dit met potentiële initiatiefnemers goed moet worden afgestemd. Daarvoor zien we nu onvoldoende houvast in het voorstel. Daarom dienen we deze motie in.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik heb nog niet echt antwoord gekregen op mijn vraag. Gaan we in het bestemmingsplan echt al een locatie bepalen? Ik zie het nog niet helemaal voor me. Wordt er precies ingetekend waar de roeibaan komt, of komt er ergens een reservering, zoals in het initiatiefvoorstel ook al staat? Daarin staat dat er een ruimtelijke reservering voor een roeibaan moet worden gemaakt.

De heer **KONING** (D66): Dat klopt, alleen, zoals die nu ingetekend staat in het tekeningetje, ligt er geen doorgronde afweging of ruimtelijk onderzoek onder. Er is geen goede uitvoerige afstemming geweest met roei- en andere watersportverenigingen of andere natuur- of recreatieclubs die daar rondom iets zouden willen organiseren. Wij willen dat op de juiste plek een lijn wordt getrokken voor een reservering.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): En de heer Koning vindt dat niet voorbarig als er nog helemaal geen financiële middelen of initiatiefnemers zijn voor een roeibaan?

De heer **KONING** (D66): Dat is juist wat we met deze motie vragen. Fijn dat mevrouw Heijne die verscherping vraagt. Wij vragen om een voorstel waarop die afweging kan worden gemaakt, zodat wij als raad kunnen kiezen of we er een reservering in willen maken. Ik ben het met mevrouw Heijne eens dat er uitzicht moet zijn op financiële middelen, wanneer dit in een bestemmingsplan wordt vastgelegd. Bij een omgevingsplan ligt dat net weer iets anders. Dus dit is ook weer afhankelijk van wanneer we deze plannen toegestuurd krijgen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik ga in op het voorstel over de evenementen, het creatieve gedeelte. De D66-fractie heeft ons de laatste tijd heel vaak gevonden op het gebied van het mogelijk maken van meer dingen in het centrum in de tijd van corona. We zijn sowieso fan van allerlei leuke dingen in de stad. We kunnen ons echter ook voorstellen dat er plekken zijn waar je zoiets niet zou moeten doen. Wij snappen niet zo goed waarom op een plek, waar mogelijk overlast van

windmolens komt, op een windstille dag een muziekfestival wordt gehouden, wat voor bewoners weer tot overlast leidt. We vinden dat we ook voor een evenemententerrein de lusten en lasten in de stad moeten willen delen, met bijvoorbeeld de inzet van Rijn Energie. Ik vraag de heer Te Hoonte of hij bereid is die motie in te trekken. Ik verbaas me namelijk over nog iets. Ik vind haar voorbarig, want ze loopt vooruit op een verdere invulling van het gebied in het kader van woningbouw en andere dingen, wat we volgens de heer Te Hoonte bij de RSU bespreken. Als hij dat bij de RSU wil bespreken, bespreek dit dan ook bij de RSU, zou ik zeggen en trek de motie gewoon in.

De heer **KONING** (D66): Daar wil ik natuurlijk wel even op reageren. De druk op de ruimte in de stad is enorm, dat heeft de VVD-fractie ook meerdere malen betoogd. We zien dat met name evenementen- en creatieve sectoren juist aan de rafelranden van de stad heel vaak een plek kunnen vinden. Die rafelrandjes beginnen op te raken. Daar wordt gebouwd. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de Merwedekanaalzone en de Cartesiusdriehoek. Juist op zo'n plek waar nog veel ruimte is, is het wat ons betreft de goede weg vooruit om tussen de windturbines ruimte te creëren om daarmee op een heel goede manier gebruik te maken van de ruimte in onze stad.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Toen de collega van D66 dit punt in de commissievergadering maakte, was ik er stellig van overtuigd dat hij een grap maakte. Ik heb er zelfs smakelijk om gelachen. Toen deze motie aangekondigd werd, moest ik even met mijn ogen knipperen, ook om dat wat de heer Te Hoonte net aanvoerde, dat de omwonenden hier, denk ik, er niet op zitten te wachten. Bovendien zijn er drie evenementenlocaties om Leidsche Rijn en De Meern heen. Is de heer Koning werkelijk van mening dat dit een goed idee is en heeft hij met omwonenden gesproken die dit een goed idee vinden?

De heer **KONING** (D66): Ik heb met omwonenden gesproken. Die staan echt niet allemaal te trappelen. Dat moet ik eerlijk zeggen. Maar hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de windturbines. Het gaat om een plek aan een grote snelweg, onder windmolens. Daar kun je niet direct alle functies van een stad kwijt. Woningen kunnen op enige afstand van windturbines worden gebouwd, maar niet direct eronder. Dus hebben we bekeken welke functies we er wel kwijt kunnen. Juist de functies die ik in deze motie heb genoemd, schreeuwen om ruimte. Dat proberen wij op te lossen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De heer De Koning geeft toch een beetje het beeld dat we binnenstedelijk heel veel gaan bouwen en alle rafelrandjes gaan vol zetten met huizen. Vervolgens heeft hij daarvan eigenlijk spijt, omdat daarmee de creatieve bedrijven de stad uit worden gedrukt. Daarom gaat hij maar nieuwe rafelrandjes creëren aan de zijkant. Er is ook een andere oplossing: we bouwen niet alles vol in de stad en we bouwen een nieuwe woonwijk. De heer Koning moet eens kijken wat er dan aan rafelrandjes ontstaat! Dan is het hele Strijkviertel opeens een rafelrandje van de stad, tussen nieuwbouw en de stad. Ik krijg al beelden hoe dat allemaal in Leidsche Rijn is. Ik snap de keuzes van de heer Koning niet. Hij wil de hele stad volbouwen. Hij wil niets in de stad openlaten. En vervolgens gaat hij aan de zijkant een evenemententerrein neerzetten. Vroeger bouwden we alle voetbalterreinen aan de zijkant van de stad, maar ik dacht dat we daarmee zouden stoppen.

De heer **KONING** (D66): Ik begrijp het betoog van de heer Te Hoonte niet. Ik denk dat we met deze motie enig perspectief creëren, ook voor de heer Te Hoonte, om in ieder geval iets kwijt te kunnen in die polder. Omarm dat, zou ik zeggen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Als de heer Koning vindt dat we eerst overal evenemententerreinen neer moeten zetten om daarna woningbouw neer te kunnen zetten, moeten we daar nog eventjes over nadenken.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik kan me aansluiten bij het laatste punt van de heer Te Hoonte. Volgens mij is het zonde als we al die rafelrandjes van de stad opofferen. Volgens mij wil de D66-fractie dat ook helemaal niet. Laten we het dan anders doen en kijken of we bij Rijnburg ruimte kunnen bieden voor creatieve initiatieven vanuit Vleuten-De Meern en omliggende wijken. Is de heer Koning het met me eens dat we daar geen grote festivals en evenementen moeten huisvesten?

De heer **KONING** (D66): Wat ons betreft is het alle twee bespreekbaar, dat is precies wat de motie beoogt. Ga dat uitwerken. Ik ga dat hier niets voorschrijven. Ik denk dat het een uitstekend idee is om die clubs uit Vleuten–De Meern of Leidsche Rijn daar een plek te geven; doe dat. Dat is een goed idee van mevrouw Zwinkels.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Naar aanleiding van de technische bijeenkomst en het urenlange commissiedebat, behandelen we vandaag eindelijk het uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg.

Wonen in onze prachtige stad wordt onbetaalbaar. Het college kiest voor de volledige verdichting. Dus krijgen we kippenhokken voor € 1300 en kleine huizen van € 700.000 en € 1,4 miljoen in de Merwedekanaalzone. Wie gaat dat betalen? Hoe zo de inclusieve samenleving van de GroenLinks-fractie? En waar blijven de gelijke kansen van de D66-fractie voor iedereen? Waar is de menselijke benadering en barmhartigheid van de ChristenUnie-fractie in dit voorstel?

De PvdA-fractie vindt dit echt een eenzijdige blik op Rijnenburg. Voor ons gaan duurzame energie en woningbouw hand in hand. Wij hebben ideale kansen om niet alleen de klimaatcrisis, maar ook de wooncrisis aan te pakken in Rijnenburg. Daarom zal het u niet verbazen dat wij samen met de fracties van VVD, Student & Starter, DENK, Stadsbelang Utrecht en CDA een amendement indienen.

"Amendement 88

Vanaf 2030 woningbouw in Rijnenburg

De raad bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel energielandschap Rijnenburg, constaterende dat:

- polder Rijnenburg een pauzeland is tot 2030, overwegende dat
- de prijzen van de Utrechtse woningen onbetaalbaar worden;
- de vraag naar betaalbare woningen, voornamelijk bij sociale huur en middeldure woningen daardoor toeneemt;
- de woningbouwopgave niet alleen binnenstedelijk kan worden opgelost doordat oplossingen daar vaak duur zijn en de leefbaarheid onder druk zetten;
- grondeigenaren in Rijnenburg duidelijkheid willen over wanneer woningbouw plaats kan vinden in Rijnenburg,

besluit,

- na beslispunt 5 een extra beslispunt toe te voegen, dat luidt:
6.
- in overleg met alle betrokken partijen gaat het college vanaf nu tot 2030 werken aan een woningbouwprogramma zodat dit vanaf 2030 kan worden gerealiseerd;
- hierbij volgt het college het Utrechts Plan Proces waarvan de eerste stap een intentiedocument is, dat wordt voorgelegd aan de raad in het eerste kwartaal 2021;
- ten minste in de intentieovereenkomst is opgenomen met welke bandbreedte qua aantal woningen gewerkt zal worden met de daarbij behorende gebiedsgerichte fasering, zodat passende financiering gevonden kan worden voor investeringen in infrastructuur."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Oosters, de heer Te Hoonte, mevrouw Zwinkels, de heren Bos, El Abassi en mijzelf.

Mijnheer de voorzitter! De meerderheid van de raad, inclusief de D66-fractie, wil bouwen in Rijnenburg. Veel fracties hebben behoefte aan zekerheid. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 178

Woningbouw 2030 bij RSU

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg constaterende dat

- het college bij de RSU vast wil leggen of woningbouw in Rijnenburg mogelijk is;
 - er een wooncrisis is,
- overwegende dat
- er binnen de Utrechtse gemeenteraad een grote meerderheid is om in Rijnenburg na 2030 woningbouw te realiseren;

- dergelijke ruimtelijke keuzes worden gemaakt in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, welke dit najaar wordt vastgesteld;
- het Rijk bouwen in Rijnenburg als een zeer serieuze mogelijkheid ziet, draagt het college op om bij Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 woningbouw in Rijnenburg vanaf 2030 als uitgangspunt en randvoorwaarde op te nemen in het raadsvoorstel, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Oosters, de heren Bos en El Abassi en mijzelf. Ik hoop dat de D66-fractie de motie gaat steunen.

Mijnheer de voorzitter! We hebben nog een opmerking over mobiliteit. In de discussie over de woningbouw heeft het college gezegd dat er geen middelen zijn. Daarom gaan we het college helpen. Dat doen we met een motie.

"Motie 179

Middelen sparen voor mobiliteit in Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg constaterende dat

- een goede OV/Mobiliteit in een nieuwe woonwijk veel geld kost;
- een nieuwe woonwijk ontsloten moeten worden, overwegende dat
- grootschalige woningbouw in Rijnenburg niet plaats kan vinden zonder investeringen in mobiliteit;
- hiervoor nu geen middelen beschikbaar zijn;
- ook de grondeigenaren in mobiliteit mee willen investeren, roept het college op
- om in overleg met het Rijk, de provincie en grondeigenaren in Rijnenburg tot sluitende financiering voor mobiliteit, en in het bijzonder openbaar vervoer, voor woningbouw te komen in Rijnenburg, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heren Bos, El Abassi en mijzelf.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik sta er volgens mij onder. Maar ik vraag de heer Işik hoe hij het proces voor zich ziet. Welke stappen gaan we doorlopen? Misschien kan hij daarover iets toelichten.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik neem aan dat de heer Te Hoonte de processen bedoeld met betrekking tot de mobiliteit in Rijnenburg.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Ja.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het doel van deze motie is dat wij, net als voor het maken van het woningbouwprogramma, vanaf nu geld opzij leggen om de ontsluiting van Rijnenburg straks te organiseren. Mevrouw de wethouder heeft dan tien jaar de tijd om geld bij het Rijk of de provincie te halen en zelf te sparen, zodat er voldoende middelen gereserveerd zijn om de ontsluiting mogelijk te maken.

Daarnaast hebben we een ander punt. In de commissie hebben we eerder aan de orde gesteld dat we de woningen graag geïsoleerd willen hebben. Wij willen zonnepanelen en windmolens, maar de bewoners moeten daarvan geen overlast ondervinden. Daarom dienen we het volgende amendement in.

"Amendement 87

Woningisolatie Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg, constaterende dat

- windmolens voor geluidsoverlast zorgen voor de huidige woningen in Rijnenburg, overwegende dat
- woningeigenaren geen last mogen ondervinden van windmolens, besluit,
- aan punt 2.4 aan het einde van de eerste regel de tekst toe te voegen 'Dat gaan we doen door de bestaande woningen goed te isoleren en geluidswerende maatregelen te treffen'."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Oosters, de heer Te Hoonte, mevrouw Zwinkels, de heren Bos, El Abassi en mijzelf.

Uit de correspondentie en de raadsinformatiebijeenkomsten blijkt dat er bijzonder slecht contact is geweest met de grondeigenaren in Rijnenburg.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb nog een vraag over de isolatiemaatregelen. De heer **Işik** wil een beslispunt toevoegen om de woningen van de inwoners te isoleren. Hebben zij daar zelf ook nog iets over te zeggen? En wat voegt dit toe aan wat al in het Strekt ter vervanging is opgenomen over de mogelijkheid om die woningen te isoleren? Dat is daar expliciet aan toegevoegd. En ik wil heel graag antwoord op de vraag of de bewoners zelf nog iets te zeggen hebben over het isoleren van hun woningen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik kan niet zo veel met de laatste opmerking. Weet u waarom niet? Op de raadsinformatieavond hebben de bewoners zelf gevraagd, gewild en gesmeekt om de woningen geïsoleerd te krijgen. Natuurlijk ga ik dat niet namens hen bepalen. Maar dat dit moet gebeuren in overleg met de bewoners, is een gegeven.

Het is mogelijk dat dit in het Strekt ter vervanging staat, maar wij willen hiermee iets expliciet maken. We willen zekerheid bieden in het raadsvoorstel. Dat is het verschil tussen het raadsvoorstel en wat wij willen.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Dit punt heb ik in de commissie gemaakt, waarop in het Strekt ter vervanging een expliciete regeling is toegevoegd, juist om te garanderen dat die isolatiemaatregelen uit het Omgevingsfonds kunnen worden bekostigd. Ik heb dit nog gedeeld met de fractiemedewerker van de PvdA-fractie. Ik snap niet wat dit amendement toevoegt aan wat er al is geregeld.

De heer **IŞIK** (PvdA): Twee dingen, ten eerste zekerheid en ten tweede er wordt expliciet aangegeven dat inwoners van de woningen die geluidsoverlast ondervinden, kunnen rekenen op maatregelen en hun woongenot niet slecht is.

Mijnheer de voorzitter! Ik ga door.

Ik heb verteld dat we in de commissie en bij andere gesprekken te horen hebben gekregen dat er slecht is gecommuniceerd met de grondeigenaren in Rijnenburg. We hebben meerdere keren in de commissie aan de orde gesteld dat we dit niet wenselijk vinden. Er moet gesproken worden: polderen in de polder. Met de volgende motie geven wij het college de opdracht om te gaan polderen.

"Motie 180

Afspraken grondeigenaren

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg, constaterende dat

- er veel particuliere grondeigenaren met eigen grondpositie zijn, overwegende dat
- de afstemming met grondeigenaren de afgelopen periode stroef is verlopen;
- de grondeigenaren behoefte hebben aan zekerheid en duidelijkheid;
- het maken van goede afspraken met de eigenaren geld- en tijdbesparend kan werken, draagt het college op om
- serieuze gesprekken met grondeigenaren te starten;
- binnen een jaar afspraken te maken met grondeigenaren over duurzame energie, woningbouw en mobiliteit;
- dit via een raadsbrief aan de gemeenteraad terug te koppelen, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Oosters, de heer Te Hoonte, mevrouw Zwinkels, de heren Bos, El Abassi en mijzelf.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik heb over amendement 086 nog een vraag, die gaat over de draaitijd van de windmolens gelijk aan de SDE. Dat is 20 jaar, daarna kan er iets anders komen. Ik heb dit amendement vooraf gezien. Ik vraag me af of we de exploitatietermijn van het windmolenlandschap daarmee niet veel te lang maken. Had er niet een harde datum in het project moeten zitten?

De heer **IŞIK** (PvdA): Dank voor de vraag. Ik ben bij het laatste amendement en dat gaat daarover. Het college zegt dat de afschrijftermijn van windmolens 20 jaar is. Wij willen met ons amendement dat die 20 jaar worden vastgelegd. We willen niet dat deze 22 of 25 jaar is. En het mag niet de bedoeling zijn dat de exploitatieduur 30 of 40 jaar is. In ons amendement zeggen we het volgende.

"Amendement 86

Draaitijd windmolens gelijk aan SDE

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter bespreking van het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg, constaterende dat

- Rijnenburg als tijdelijk energielandschap bestempeld is, overwegende dat
 - de Rijksoverheid de looptijd van de SDE-subsidie heeft verlengd van 15 naar 20 jaar;
 - de meerderheid in de raad in de toekomst nader wil beslissen over de verdere invulling van het landschap in Rijnenburg;
 - de onderhoudskosten en storingen toe zullen nemen, besluit,
- aan de eerste regels van paragraaf 1.3 van het uitnodigingskader de volgende zin toe te voegen:
- 'afhankelijk van het moment van realisatie van de windmolens en zonnevelden zal de exploitatieduur van deze windmolens en zonnevelden niet langer zijn dan 20 jaar',"

Het amendement is ondertekend door mevrouw Oosters en mijzelf.

Tot slot. We willen nadrukkelijk gezegd hebben dat je naar de samenleving moet luisteren als je als overheid geloofwaardig wilt overkomen. Ik kijk met name naar de D66-fractie, omdat deze zich in het verleden heel vaak tegen onteigening heeft uitgesproken. Waardering daarvoor. Ik ben bang, en hoop dat de D66-fractie en de wethouder mij ervan kunnen overtuigen dat de wethouder bij de RSU niet zal zeggen: dan hadden jullie bij Rijnenburg maar moeten vastleggen dat woningbouw mogelijk was.

De stad wordt verdicht. Wij zien de gevolgen en wij willen graag dat het aanbod qua woningbouw toeneemt. Dat kan in Rijnenburg met 20.000 tot 30.000 woningen. Wij hebben de grondeigenaren nodig om duurzame energie mogelijk te maken. Als we de grondeigenaren niet mee hebben, meneer Koning, gaan we over tien jaar weer over Rijnenburg praten. Dat is voor de PvdA-fractie onwenselijk. Ik roep het college bij dezen op: Ga de samenwerking aan en kijk waar de mogelijkheden liggen. Focus niet alleen op één doel. Er is een klimaatcrisis. De PvdA-fractie wil daarvoor oplossingen aandragen, maar er is ook een wooncrisis.

Excuses voor het uitspreken van de volgende zin: Ik weet niet wat het antwoord zal zijn als een kind van de heer Koning over 15 jaar zegt: papa, ik kan geen woning vinden, waarom heb je er niet voor gezorgd dat er in Rijnenburg betaalbare woningen zijn gebouwd? Dat geldt voor iedereen.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ik word hier persoonlijk aangesproken, zelfs op kinderen die ik nog niet heb. Wellicht komen die nog. Het is toch wel een beetje gek, wat de heer Işik zegt. Op dit moment wordt er onderzocht of het nodig is om voor 2040 te beginnen met bouwen van woningen in Rijnenburg. Ik zou zeggen: laten we dat afwachten. De heer Işik zegt voor het aanpakken van de klimaatcrisis te zijn. Ik ben benieuwd of hij straks met dit voorstel kan instemmen. Als je nu ergens grote klappen kunt maken binnen onze stadsgrenzen, dan is dat wel in Rijnenburg: voor 80.000 huishoudens aan schone energie! Ik vind echt dat de heer Işik het met me eens zou moeten zijn en ik

weet dat het moeilijk is om hem te overtuigen. Laten we die huizen regelen in de RSU! Er ligt nu een voorstel over de energie. We kunnen toch niet met een pennenstreek op die onderzoeken vooruitlopen?

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! We zitten in de politiek om problemen op te lossen en ik zou graag willen dat de heer Koning ook antwoord heeft voor mensen die al 11 of 12 jaar op een sociale huurwoning wachten. De kippenhokken in de Merwedekanaalzone worden voor € 1300 verhuurd of voor € 1,4 miljoen verkocht. Wij zeggen het echt oprecht: ruimte en kansen voor iedereen. De heer Koning beperkt op deze manier de kansen voor iedereen. Ik vind het heel frustrerend dat juist de GroenLinks-fractie het heeft over de inclusieve samenleving. Woorden zijn geen daden. Wat je maakt zijn uiteindelijk de daden.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Wij willen ook dat die betaalbare woningen er komen. Er wordt keihard aan gewerkt in deze stad. Dan kijk ik ook naar de Merwedekanaalzone. Ik zie dat zo'n 55% van de woningen daar in het gereguleerde segment zullen vallen. Dus als betaalbare woningen ergens gerealiseerd worden, is dat ook in de Merwedekanaalzone. De illusie die iedereen heeft die hier oproept dat bouwen in Rijnenburg vanaf morgen kan en dan een oplossing vormt voor het probleem dat we nu hebben, moet ik echt uit de weg ruimen. Dat is niet waar. Wat wel waar is, is dat we nu moeten beginnen met die onderzoeken, zodat we naar bouwen in Rijnenburg toe kunnen werken, zodat daar inderdaad over een jaar of 20-25, als mijn kinderen er zijn, volop huizen staan.

De **VOORZITTER**: Volgens mij zijn de standpunten hierover voldoende uitgewisseld.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De heer Koning schuift richting Rijnenburg en zegt dat het energiepark voor de klimaatcrisis heel erg belangrijk is. Waarom speelt het college dan roulette met alles op rood? Alles staat op Rijnenburg en als Rijnenburg valt, doen we het niet goed. Maar er hadden tig kleine projecten in de stad gerealiseerd kunnen worden in de tussentijd, als niet alle focus op dat project had gelegen. Het is een soort oplossing voor al die dingen. Bij wonen zien we wel dat bijna alle projecten in de stad benut zijn, in ieder geval in de planning richting 2030 en dat het noodzakelijk is om iets toe te voegen. De heer Koning haalt de Merwedekanaalzone aan. Dit college heeft afgelopen week verteld dat die Merwedekanaalzone weer een paar maanden later naar de raad komt. Er is dus geen snelheid, en die is wel mogelijk bij een buitenstedelijke locatie. Dat is niet morgen, maar wel zo snel mogelijk.

De heer **KONING** (D66): Richting 2030 heeft de VVD-fractie zelf voor de vigerende ruimtelijke strategie gestemd. Om te zeggen dat er niet voldoende plannen in de voorraad zitten, vind ik echt een kwestie van een beetje boter op het hoofd. Laten we het samen hebben over 2040. Dat debat moet niet hier en nu over het energielandschap heen worden gevoerd, maar kunnen we goed in de afweging met al die onderzoeken die er komen in het najaar voeren. Volgens mij blijven we in cirkeltjes draaien door steeds hierop terug te komen. De heer Te Hoonte gaat mij er niet van overtuigen dat we daarover vanavond een besluit moeten nemen, helaas voor hem.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Een gebiedsontwikkeling duurt ongeveer zeven jaar. Kijk naar de Merwedekanaalzone. Daarom zeggen de fracties van CDA, VVD, PvdA, DENK Stadsbelang Utrecht en Student & Starter: begin nu, dan hebben we tien jaar de tijd om goede plannen te ontwikkelen. Ik zeg niet dat we vanavond moeten starten, maar begin nu met het maken van de plannen. Als we dat doen, hebben we over tien jaar voldoende goede plannen om woningbouw te realiseren.

De **VOORZITTER**: Als u het goed vindt, rond ik dit nu af, want dit is een herhaling van zetten. Als u nog een nieuw punt hebt, kan dat.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Mij is verweten dat ik boter op mijn hoofd heb. Ik vind dat ik daarop mag reageren uit de pot diversen. Wij hebben de vorige ruimtelijke strategie inderdaad mede ingediend. Wat ons betreft had er heel goed uitvoering aan die ruimtelijke strategie gegeven kunnen worden, alleen heeft het college bij de coalitiebesprekingen gezegd: laten we dat eens lekker oprekken tot 2040, laten we daar een planproces op zetten. We hadden ook kunnen zeggen: de

ruimtelijke strategie is heel goed, maar daar moet nog wat bij en dat is bouwen in Rijnenburg. Daarbij laat ik het.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb nog een vraag aan de PvdA-fractie. Zij heeft het steeds over bouwen. We weten dat er een wooncrisis is, maar we hebben ook een klimaatcrisis. We zijn flink aan het bouwen in de stad. Ik ken de PvdA als een duurzame partij. De heer İşik vroeg net aan de heer Koning of hij zijn kinderen later wil vertellen dat we niets aan het bouwen hebben gedaan. Ik vraag hem, wil de heer İşik zijn kinderen later vertellen dat hij niets aan de klimaatcrisis heeft gedaan? Nu heeft hij de kans om te stemmen voor een grootschalig energieplan in de polder Rijnenburg. Mijn vraag aan hem is: kunt u daarmee instemmen?

De heer **İŞİK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik woon ongeveer 35 jaar in Utrecht, het is een prachtige stad. Mijn vader heeft mij geïmporteerd in deze prachtige stad. Vanaf dat ik hier woon, heb ik altijd gehoord dat er een woonprobleem is in deze stad en in dit land. Na die 35 jaar is dat probleem er nog steeds. Ga mij niet wijsmaken dat we met bouwen in Rijnenburg dat probleem hebben opgelost. Nee, maar ik wil niet – dan ben ik persoonlijk niet geslaagd in mijn politieke handelwijze en politieke doelstelling – dat ik 11 jaar wachttijd niet terug heb kunnen dringen naar 5 jaar of 3 jaar. Als wij met zijn allen er niet in slagen te voorkomen dat er € 1,4 miljoen voor een woning moet worden betaald in de Merwedekanaalzone, voor wie doen we het dan? Daarom antwoord ik de GroenLinks-fractie: duurzame energie en woningbouw in Rijnenburg gaan hand in hand. Dat is mijn antwoord aan mijn kinderen.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Het blijkt maar weer uit dit debat: "er is niet zoveel nieuws onder de zon," een citaat uit het Bijbelboek Prediker. Wat ik ga zeggen bevat ook weinig nieuws voor degenen die mijn fractie al langer volgt, want alles is eigenlijk al gezegd. Ik citeer mezelf uit de notulen van de raadsvergadering van januari 2014: "De ChristenUnie is voorstander van het investeren in duurzaamheid en in de groene energievoorziening. Dat durven we in verkiezingstijd te zeggen (dat was het toen), ook in Utrecht, en ik zou zelfs willen zeggen: juist in verkiezingstijd." Dat debat ging toen over het windenergieplan voor Lage Weide, waar destijds in verkiezingstijd een aantal partijen de handen vanaf trokken, maar niet de ChristenUnie; GroenLinks trouwens ook niet.

We kunnen ook verder terug in de tijd, namelijk naar 2007, motie 127, ingediend door mevrouw Bikker, op dit moment senator namens onze partij, een motie die werd aangenomen door deze raad en opriep om met een voorstel voor windenergie te komen. Hoe consequent kunnen we zijn? Maar we kunnen nog verder terug. Twintig jaar geleden, het begin van het jaar 2000, schriftelijke vragen van de ChristenUnie-fractie waarin werd gevraagd hoe het college de plaatsing van windenergiemolens binnen de gemeente Utrecht zou willen bevorderen. Het antwoord was: "Plaatsing van windenergiemolens in en rond de stad wordt door het college toegejuicht en uit de globale onderzoeken blijken de meest geschikte locaties in de zuidwestzijde van de stad te liggen."

Wie met windenergie aan de slag gaat, heeft een lange adem nodig. En bij de ChristenUnie is de blik sowieso al een beetje gericht op de eeuwigheid, maar dat neemt niet weg dat we bij tijd en wijle concrete stappen willen zetten.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Hier kan ik bijna niet overheen. Maar ik ben benieuwd wat de hoogste windmolen in Nederland was in 2000, toen die opmerkingen gemaakt werden.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Een heel goede vraag, ik denk dat die ongeveer 100 meter was.

Het is 20 jaar na de vraag van Roel Freeke, destijds onze fractievoorzitter, 13 jaar na de motie uit 2007 van mevrouw Bikker, 6½ jaar na mijn inbreng bij het debat over Lage Weide, en nu staan we hier, en kunnen we vandaag als raad niet alleen maar mooie woorden spreken over de verduurzaming, maar er ook naar handelen.

Ook nog even over de inhoud van het voorstel. In de voorlaatste commissievergadering heb ik aangegeven dat er voor mijn fractie nog een aantal aandachtspunten resteerde: over ecologie, infrason geluid, isolatie en het verder terugdringen van slagschaduw.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Mooi dat de heer Wijmenga allerlei referenties heeft naar het verleden en er allemaal mooie woorden worden gesproken. Maar wat zegt dit over de daadkracht van afgelopen colleges ten aanzien van windenergie? Volgens mij worden er nu plannen

gepresenteerd die telkens niet haalbaar of realistisch zijn, waardoor ze uiteindelijk sneuvelen. We kunnen telkens in verkiezingstijd roepen dat we willen verduurzamen, maar op zo'n manier komen we toch nergens? Hoe kunnen we voorkomen dat weer zo'n plan tot in de eeuwigheid gaat duren?

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Ik vind dit een heel leuke vraag van mevrouw Zwinkels. Het was volgens mij de CDA-fractie die de motie uit 2007, en ik dacht ook uit 2011, opnieuw indiende om met windenergie aan de slag te gaan. Het was ook de CDA-fractie die in 2014 tegen het plan voor Lage Weide stemde. Ja, het ligt uiteindelijk ook aan de raad, aan onszelf, of we een plan tot succes gaan brengen. Mijn fractie is er altijd consequent in geweest dat we dat ook gaan doen en er voorstander van zijn.

Ik heb in de voorlaatste commissievergadering vier punten genoemd: ecologie, infrasoon geluid, isolatie en slagschaduw. In de laatste commissievergadering heb ik al geconstateerd dat die punten voor mijn fractie voldoende verwerkt zijn in het Strekt ter vervanging. Voor mij had dit een A-punt kunnen zijn. We praten er al even over, maar wij zullen er in ieder geval mee instemmen. Ik sluit af met ook weer niet nieuwe woorden, want alles is al eens gezegd, maar een citaat uit 2008 met schriftelijke vragen van de ChristenUnie-fractie, waarin stond: "Er is in de gemeente Utrecht een perfectie plek voor windenergie, namelijk langs de A12, nabij knooppunt Ouderijn in de polder Rijnenburg."

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Een punt van orde. Ik zit pas twee jaar in de gemeenteraad, dus ik ken niet de hele historie en al ons stemgedrag door de jaren heen sinds 2007. Maar ik heb zojuist een hulplijn kunnen inschakelen. Voor het verslag wil ik duidelijk maken dat de CDA-fractie wel degelijk voorstander was van windenergie op Lage Weide, maar dat wij voor het plan waren dat draagvlak had bij de bewoners, namelijk dat er vier windturbines zouden komen en niet zes, waarbij het college toentertijd weer voor het maximale ging waar wij zo absoluut op tegen zijn.

De **VOORZITTER**: U presenteert dit als een punt van orde. Wat is het ordedeel van dit punt?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dat is dat de CDA-fractie zojuist werd verweten niet consistent te zijn door de tijd heen. Ik wilde dat graag rectificeren.

De **VOORZITTER**: We laten het even liggen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik hoef u waarschijnlijk niet te zeggen dat de fractie van Stadsbelang Utrecht in juli 2017 niet voor windmolens was in Rijnenburg en Reijerscop. En ook nu niet. We waren alleen in onze opzet, maar langzamerhand sluiten zich partijen aan. Het college is in het hele proces zo verblind geweest van de voortreffelijkheid van windmolens, dat het daardoor de echte wensen en behoeften van bewoners en belanghebbenden tijdens het proces hiernaartoe niet meer wil zien. Het college heeft alles in het werk gesteld om het doel, windmolens in Rijnenburg en Reijerscop, gerealiseerd te krijgen. En wat omwonenden en belanghebbenden ook zeiden, wat buurgemeenten ook vonden, het college ging stug door. Participerende burgers werden aan de kant gezet. Een petitie van 2500 burgers in een donkere la gestopt, meer dan 300.000 persoonlijke brieven via SamenEnergieBesparen.nl aan volksvertegenwoordigers ten spijt. Het heeft zelfs het vuile gevecht niet geschuwd door een gemeentelijke dealmaker het gebied in te sturen om grondposities te verwerven, schofferend naar grondeigenaren en omwonenden.

De Stadsbelang Utrecht-fractie legt zich hier niet bij neer. We zullen blijven vechten tegen windmolens in het gebied, want dat doen we de mensen niet aan. Slagschaduw, constant geluid en horizonvervuiling kunnen leiden tot gezondheidsklachten, lagere huizenprijzen en overlast voor mens en dier.

Ik ga over tot de amendementen van de Stadsbelang Utrecht-fractie. Ik heb er vijf.

Allereerst de vraag: willen we wonen of willen we windmolens? Windmolens niet in dat gebied. De belasting voor omwonenden is te groot. Dat moeten we niet willen. Wonen in Rijnenburg, ja. Rijnenburg biedt de mogelijkheid om minimaal 21.000 woningen te realiseren, 35% sociaal, 25% middenhuur en een deel goedkope koop. Dit is goed te combineren met duurzame initiatieven. Er is voldoende ruimte. Hiermee lopen we het woningtekort in en halveren we de wachtlijst voor sociale huur. Dat is win-win. Ik zie u al enthousiast kijken. Daarom dien ik samen met de CDA-fractie het volgende amendement in.

"Amendement 89

Woningtekort inlopen in Rijnenburg

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop. constaterende dat

- het college voornemens is ruimte te bieden voor de realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop en zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg zo lang als nodig voor een haalbare business case,

overwegende dat

- bij de behandeling van de uitgangspuntennotitie Ruimtelijk Economisch Programma door de raad is vastgesteld, het Utrechtse woningtekort niet te gaan inlopen;
- Utrecht al sinds 1945, zowel in onze stad als regio, te maken heeft met een structureel woningtekort;
- het college voornemens is na 2030/2040 de realisatie van een beperkte hoeveelheid woningen mogelijk te maken in Rijnenburg;
- Utrecht op Rijks-, regionaal en lokaal niveau met diverse partijen woningbouwafspraken heeft gemaakt;
- het college in het coalitieakkoord, de RSU, Woonvisie en Stadsakkoord voor menging kiest;
- koop- en huurwoningen in onze stad onbetaalbaar worden;
- het aantal gemeentelijke grondexploitaties waarin ruimte is voor sociale huur, middeldure huur en goedkope koopwoningen in rap tempo vermindert;
- de toevoeging aan de Utrechtse woningvoorraad van voldoende betaalbare sociale-, middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen bijdragen aan een ongedeelde stad;
- voor een goed functionerende stad een sociale- en middeldure huurvoorraad alsook een goedkope koopvoorraad van voldoende omvang, een essentiële voorwaarde is, ook om doorstroming mogelijk te maken;
- een snelgroeiende stad met woningtekorten in het sociale- en middeldure huursegment, en in het goedkope koopsegment bij te realiseren nieuwbouwprojecten extra vraagdruk oplegt in bestaande woningvoorraad;
- dit consequenties heeft voor betaalbaarheid en beschikbaarheid;
- door het realiseren van betaalbare sociale-, middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen in Utrecht, de keuzemogelijkheid vergroot wordt,

tevens overwegende dat

- Utrecht er keer op keer niet in slaagt om te komen tot een groot compartiment sociale huur in de diverse binnenstedelijke ontwikkelgebieden, (waarbij veelal het eigendom van de grond in handen is van grondeigenaren), dit vanwege historische afspraken of financiële motieven, die ertoe bijdragen de binnenstedelijke grondexploitatie minder verlieslatend of sluitend te laten afsluiten;
- de uitleglocatie Rijnenburg de mogelijkheid biedt om echt werk te maken van de realisatie van een groot compartiment sociale huurwoningen;
- de uitleglocatie Rijnenburg de mogelijkheid biedt om echt werk te maken van de realisatie van een groot compartiment middeldure huurwoningen,

ten leste overwegende dat

- de keuze van de Metropoolregio Utrecht (U10/U16), meer specifiek de Utrechtse raad om het woningtekort niet te willen inlopen, als gevolg heeft dat er (toenemende) druk zal blijven op de Utrechtse woningmarkt, met als resultaat verdere prijsopdrijving van de bestaande huur- en koopmarkt;
- het directe resultaat hiervan, 'een onbereikbare woningmarkt voor velen' is;
- dit resultaat, vanwege het gebrek aan ruimte en het gebrek aan mogelijk directief gestuurd ontwikkelperspectief, 'een onbereikbare woningmarkt voor velen' zal blijven;
- op een zo kort mogelijke termijn een groot deel van het woningtekort in de gemeente Utrecht moet worden weggewerkt teneinde deze prijsopdrijvende effecten te kunnen wegnemen in de huur- en koopmarkt, spoed is geboden;
- door het realiseren van een woningbouwopgave van minimaal 21.000 woningen in uitleglocatie Rijnenburg en hiervan 35% te duiden en bestemmen als sociale huurwoning, een groot deel van het woningtekort alsook de wachtlijst voor passende sociale huurwoningen kan worden weggewerkt;

- door het realiseren van een woningbouwopgaaf van minimaal 21.000 woningen in uitleglocatie Rijnenburg en hiervan een aanzienlijk deel te duiden en bestemmen als middeldure huurwoning, een groot deel van het woningtekort in dit segment van de markt kan worden weggewerkt;
- door het realiseren van een woningbouwopgaaf van minimaal 21.000 woningen in uitleglocatie Rijnenburg en hiervan een aanzienlijk deel te duiden en bestemmen als blijvend goedkope koopwoning (zo mogelijk met 'doorverkoopprijs reducerende maatregelen'), een groot deel van het woningtekort in dit segment van de markt kan worden weggewerkt en behouden blijven voor koopstarters,

besluit dat

- Utrecht een woningbouwopgaaf faciliteert van minimaal 21.000 woningen in uitleglocatie Rijnenburg;
- van deze woningen een compartiment van minimaal 35% te duiden en bestemmen als sociale huurwoningen;
- van deze woningen een compartiment van minimaal 25% te duiden en bestemmen als middeldure huurwoningen;
- van deze woningen een aanzienlijk deel als blijvend goedkope koopwoning te duiden en bestemmen;
- voor de blijvende goedkope koopwoningen met een 'doorverkoopprijs reducerend maatregelpakket', te komen;
- duurzame energieopwekking, met een zo hoog mogelijk opwekkingresultaat, in uitleglocatie Rijnenburg, hand in hand gaat met woningbouw;
- samen met alle betrokken marktpartijen en andere belanghebbenden in Utrecht vanaf nu tot 2030 gaat werken aan een woningbouwprogramma van minimaal 21.000 woningen in uitleglocatie Rijnenburg, opdat dit na 2030 kan worden gerealiseerd."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Zwinkels en mijzelf.

Voorzitter! Als de D66-fractie niet bij zinnen kan worden gebracht, zal er een vastgesteld uitnodigingskader liggen waarop initiatiefnemers voorstellen kunnen indienen. Maar, het uitnodigingskader spreekt al over initiatiefnemers als zij maar 80% of 60% van de gronden ter beschikking hebben waarop ze zonnevelden of windmolens kunnen plaatsen. Veel potentiële initiatiefnemers hebben de afgelopen maanden voldoende tijd gehad om intentieverklaringen bij grondeigenaren te scoren om 100% van de geplande windmolens of zonnevelden in te passen. Zeker met die door de gemeente betaalde dealmaker. De Stadsbelang Utrecht-fractie is van mening dat initiatiefnemers niet beschikkingsbevoegd zijn over grond van grondeigenaren die geen intentieverklaring hebben getekend. Pas met 100% beschikkingsbevoegdheid over de gronden kan een initiatiefnemer voorstellen indienen. Daarom dien ik samen met de CDA-fractie het volgende amendement in.

"Amendement 90

Een grondeigenaar niet initiatiefnemer is geen initiatiefnemer.

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is ruimte te bieden voor de realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop en zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg zo lang als nodig voor een haalbare businesscase;
- de visie en het uitnodigingskader voor het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop vast te stellen en initiatiefnemers uit te nodigen op basis hiervan voorstellen in te dienen;
- in artikel 4 lid 1 van het uitnodigingskader wordt gesteld dat, "Voor het initiatiefvoorstel volstaat een intentieverklaring van de eigenaren van 80% van de benodigde grondposities voor zonnevelden en 60% van de benodigde grondposities voor windmolens, zodat grondeigenaren die meer tijd nodig hebben om mee te doen aan een initiatief hiervoor de ruimte hebben,"

overwegende dat

- initiatiefnemers welke niet in het bezit zijn van 20% van de benodigde intentie van juridisch grondeigenaren betreffende het beschikbaar stellen van een grondpositie voor zonnevelden, niet als beschikkingsbevoegd kunnen worden gezien, noch als initiatiefnemer;

- initiatiefnemers welke niet in het bezit zijn van 40% van de benodigde intentie van juridisch grondeigenaren betreffende het beschikbaar stellen van een grondpositie voor windmolens, niet als beschikkingsbevoegd kunnen worden gezien, noch als initiatiefnemer;
 - een initiatiefnemer zonder intentieverklaringen van 100% van de juridisch grondeigenaren welke beschikken over de gronden waarop de initiatiefnemer zonnevelden of windmolens heeft gepland, geen voorstellen kan doen aan het Utrechtse college van B&W betreffende deze gronden;
 - initiatiefnemers ruim de tijd hebben gehad, vooruitlopend op de vaststelling van het uitnodigingskader, met juridisch grondeigenaren te komen tot intentieovereenkomsten betreffende het beschikbaar stellen van grond, dan wel het aanhaken van de juridisch grondeigenaren, alsmede initiatiefnemers in een consortium;
 - zonder in het bezit zijnde van de benodigde intentie tot het beschikbaar stellen van grond van juridische grondeigenaren aan initiatiefnemers geen haalbare businesscase kan worden vormgegeven, noch kan worden overlegd,
- besluit,
- de volgende tekst in artikel 4 lid 1 van het uitnodigingskader te schrappen, "voor het initiatiefvoorstel volstaat een intentieverklaring van de eigenaren van 80% van de benodigde grondposities voor zonnevelden en 60% van de benodigde grondposities voor windmolens, zodat grondeigenaren die meer tijd nodig hebben om mee te doen aan een initiatief hiervoor de ruimte hebben."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Zwinkels en mijzelf.

Voorzitter! De initiatiefnemers hebben de afgelopen maanden voldoende tijd gehad om intentieverklaringen te scoren. Daarom vinden wij een periode van drie maanden genoeg om voorstellen te ontvangen voor windinitiatieven. Dit kan alleen als we beslispunt 1 aanpassen in het raadsvoorstel. Daarom dien ik, samen met de VVD-fractie, het volgende amendement in.

"Amendement 91

Beperken selectie wind.

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is ruimte te bieden voor de realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop en zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg zo lang als nodig voor een haalbare business case;
- na vaststelling van het uitnodigingskader door de gemeenteraad, initiatiefnemers gedurende drie maanden de tijd hebben om voorstellen in te dienen;
- indien in de eerste drie maanden geen initiatief voor windenergie wordt ingediend, dan wordt niet meer dan één 50kV-aansluiting toegewezen aan een initiatief voor zonne-energie,
- de selectieprocedure wordt dan herhaald, waarbij wederom een periode van drie maanden wordt gehanteerd, als er nog ruimte is voor zonnevelden, dan kunnen daarvoor ook voorstellen ingediend worden in de tweede ronde, als na de tweede ronde nog niet alle aansluitcapaciteit benut is, zal worden besproken met initiatiefnemers of het zin heeft om een derde ronde te starten,

overwegende dat;

- partijen vooruitlopend op de vaststelling van de Visie en het uitnodigingskader, ruim de tijd hebben gehad om tot uitwerking van plannen te komen op grond waarvan zij voorstellen kunnen maken en binnen de gestelde 3 maanden na vaststelling van de Visie en het uitnodigingskader in hebben kunnen dienen op het gebied van windmolens;
- mocht blijken dat er binnen deze drie maanden geen (goede) voorstellen zijn binnengekomen op het gebied van windmolens, het niet voor de hand ligt dat er tot exploitatie van windmolens kan worden gekomen in het zoekgebied,

besluit,

- de volgende tekst in beslispunt 1, van het raadsvoorstel aan te vullen/ te wijzigen van, 'het college voornemens is ruimte te bieden voor de realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop' naar 'het college voornemens is ruimte te bieden voor de

realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop, mits hier binnen drie maanden na datum vaststelling voorstellen op zijn binnen gekomen;'

- artikel 8 lid 4 van het uitnodigingskader conform bovenstaand aan te passen."

Het amendement is ondertekend door de heer Te Hoonte en mijzelf.

Voorzitter! Ik had het net over de initiatiefnemers die afgelopen maanden voldoende tijd hebben gehad om tot zaken te komen met grondeigenaren en hun voorstel vorm te geven. Mogen er in de komende drie maanden geen voorstellen binnenkomen voor windinitiatieven, kunnen wij er gevoelig van uitgaan dat het niet mogelijk is om tot exploitatie te komen van windmolens in Rijnenburg. En dan is het de beurt aan woningbouw in Rijnenburg, vinden wij. We willen dat de mogelijkheid van windmolens geschrapt wordt, als er binnen drie maanden na vaststelling geen goede voorstellen zijn ingediend. Daarom dien ik samen met de VVD-fractie het volgende amendement in.

"Amendement 92

Geen windmolens, direct plannen voor woningbouw in Rijnenburg

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is ruimte te bieden voor de realisatie van windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop en zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg zo lang als nodig voor een haalbare businesscase, overwegende dat
- mocht blijken dat er binnen deze drie maanden geen (goede) voorstellen zijn binnen gekomen ter realisatie van windmolens, het niet voor de hand ligt dat er tot exploitatie van windmolens kan worden gekomen in het zoekgebied;
- er bij de verdere opstelling van de businesscase Wind, onoverbrugbare onvolkomenheden ontstaan in de uitwerking, besluit,
- de volgende tekst aan artikel 8 lid 4 laatste alinea van het uitnodigingskader toe te voegen, "Indien in de eerste drie maanden geen goede voorstellen voor windenergie worden ingediend, dan vervalt terstond de ruimte voor windmolens in Rijnenburg en Reijerscop;"
- vervolgens per ommegaande over te gaan tot de planvorming ten behoeve van de realisatie van minimaal 21.000 woningen in Rijnenburg, per 2020, in combinatie met grootschalige zon op dak en zonnevelden."

Het amendement is ondertekend door de heer Te Hoonte en mijzelf.

Voorzitter! Als laatste een moeilijk maar zeer belangrijk amendement. Ons oog viel op artikel 4 lid 3 van het uitnodigingskader. Hierin wordt gewag gemaakt van het feit dat de funderingspalen mogen blijven zitten als de windmolens gesloopt worden, dit om lekkages in watervoerende lagen te voorkomen. Het niet verwijderen van funderingspalen vindt de Stadsbelang Utrecht-fractie een slechte zaak. De Stadsbelang Utrecht-fractie heeft onderzoek gedaan.

Lekkage tussen watervoerende lagen wordt veroorzaakt door perforatie van de watervoerende laag, bijvoorbeeld bij verwijderen van funderingspalen, maar ook het plaatsen van funderingspalen in combinatie met een enorm zwaar funderingspakket voor windmolens, waarop de windmolen ook nog een gezet wordt. Een dergelijk bouwwerk veroorzaakt een te grote druk op de grondlagen, welke kan zorgen van lekkages, zeker onder invloed van wind. Dit zijn lekkages, piping noemen ze dat, het ontstaan van horizontale en verticale waterstuwing, kwelvorming, wellen uitstromend zand, verzakking en verstoringen van de waterhuishouding. Dit is zeker in Rijnenburg en Reijerscop, een nat gebied met sterk verzakkend veen en een kleilaag, een levensgroot risico, met alle gevolgen van dien.

Het uitnodigingskader spreekt niet over de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en repareren van lekken in watervoerende lagen. Dat willen we oplossen door de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer, dan wel de grondeigenaar te leggen. Zij zijn degenen die profiteren van de plaatsing van windmolens. Zij moeten zorgen voor het voorkomen van lekkages tussen watervoerende lagen, zowel tijdens als na de exploitatieperiode. Er zijn diverse technieken om lekkages te repareren. Hiervoor is het blijven zitten van de funderingspalen geen voorwaarde. Deze palen moeten er gewoon uit als de windmolens worden weggehaald. Daarom dienen we het volgende amendement in.

"Amendement 93

Lekkage voorkomen, repareren en opruimen funderingspalen

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop constaterende dat

- het uitnodigingskader in artikel 4 lid 5 spreekt over opruimplicht na exploitatie;
- na beëindiging van de exploitatieperiode de fundering van windmolens op een nader te bepalen afstand onder het maaiveld moet worden afgeknipt, ter voorkoming van lekkages in watervoerende lagen, door het verwijderen van funderingspalen,

overwegende dat

- het funderen van een windmolen van 235 meter hoog alleen maar kan met veel hei- en/of schroefpalen in combinatie met een enorm funderingspakket, welke bijzondere krachten uitoefent op de ondergrond welke bestaat uit veen en klei en zand;
- de mogelijkheid bestaat dat een dergelijk zware installatie, inclusief funderingspakket/palen, een dermate druk uitoefent op de diverse grondlagen dat watervoerende lagen gaan lekken, d.w.z. horizontale/verticale waterstuwing, met als mogelijk gevolg kwelvorming, wellen, uitstromend zand, verzakkingen en verstoring van de waterhuishouding in het gebied;
- bij het weghalen van de windmolen, de fundering, (met of zonder) de funderingspalen watervoerende lagen kunnen gaan lekken, d.w.z. horizontale/verticale waterstuwing, met als mogelijk gevolg kwelvorming, wellen, uitstromend zand, verzakkingen en verstoring van de waterhuishouding in het gebied;
- er duurzame technieken zijn om lekkages van watervoerende lagen te verhelpen, te denken valt aan de volgende maatregelen; kwelschermen, drainage, ontlastconstructie, bronnering, etc.;
- een initiatiefnemer, eigenaar van een energieproductie, en bij het ontbreken hiervan de grondeigenaar, immer verantwoordelijk te houden is voor het voorkomen en verhelpen van lekken tussen watervoerende lagen;
- het onwenselijk is betonnen funderingspalen t.b.v. tijdelijke windmolens, na de exploitatie- en vergunningsperiode van deze in de grond te laten zitten,

spreekt uit dat

- de initiatiefnemer, eigenaar van de energieproductie of bij het ontbreken hiervan de grondeigenaar, tijdens de exploitatieperiode van de windmolens, maar ook na het verwijderen van de windmolens, de fundering (met of zonder funderingspalen), verantwoordelijk is voor het voorkomen en verhelpen van lekkages tussen watervoerende lagen;
- de initiatiefnemer, eigenaar van de energieproductie of bij het ontbreken hiervan de grondeigenaar, na de exploitatieperiode, de windmolens, de voorzieningen op maaiveldniveau en de fundering inclusief funderingspalen dient te verwijderen;
- de initiatiefnemer in het plan welke mede dient als onderlegger voor de anterieure overeenkomst dit uit moet werken en overleggen;
- deze verantwoordelijkheid duidelijk aan mogelijk kandidaten waarmee een intentieovereenkomst wordt gesloten, dan wel mede-initiatiefnemers, eigenaar van de energieproductie en grondeigenaar dient te worden medegedeeld en overeengekomen, besluit,
- in artikel 5 lid 3 de volgende tekst uit te breiden: "Het effect van windmolens op maaiveldniveau is kleiner dan het effect van zonnevelden. De kaders voor windmolens op dit gebied zijn dan ook minder uitgebreid" met "het effect van windmolens onder het maaiveld is groter dan het effect van zonnevelden. De kaders voor windmolens op dit gebied zijn uitgebreider";
- in artikel 5 lid 3 het volgende aanvullende kader te stellen: "De initiatiefnemer, eigenaar van de energieproductie, of bij het ontbreken hiervan, de grondeigenaar is verantwoordelijk voor het voorkomen en verhelpen van de gevolgen van lekkage tussen watervoerende lagen, veroorzaakt door het opstellen, exploiteren of na het verwijderen van de windmolens, fundering en funderingspalen. Bij het niet ten uitvoer brengen van maatregelen zal de gemeente de maatregelen uitvoeren en de kosten hiervan verhalen op de initiatiefnemer, eigenaar van de energieproductie of bij het ontbreken hiervan, de grondeigenaar";

- in artikel 4 lid 3 de volgende zinnen te wijzigen: "De fundering van windmolens wordt op een nader te bepalen afstand onder het maaiveld afgeknipt. Deze afstand hangt af van de locatiespecifieke bodemgesteldheid. Voorkomen moet namelijk worden dat er lekkages optreden in watervoerende lagen door het verwijderen van funderingspalen. Indien de eigenaar van de energieproductie niet meer aanspreekbaar is op de opruimplicht, dan wordt de grondeigenaar verantwoordelijk gehouden.", in "De fundering van windmolens wordt in zijn geheel, inclusief funderingspalen door de initiatiefnemer, eigenaar van de energieproductie of bij het ontbreken hiervan de grondeigenaar verwijderd."

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Dit college van GroenLinks, D66 en ChristenUnie kiest voor een topdown-benadering, waarin het, als gemeente, voor alleen hogere energieopbrengsten en winsten van windenergieontwikkelaars gaat, en niet bereid is om te spreken over woningbouw. Het gaat zijn eigen gang, zelfs wanneer dat geen steun heeft van grondeigenaren. Kort samengevat: dit druist volledig in tegen waar wij als CDA voor staan, namelijk drie punten:

Ten eerste integrale plannen maken, waarin betaalbare woningbouw, duurzame energie, natuur en roeiwater samengaan.

Ten tweede, samen stad maken op een menselijke maat met ook een stukje realiteitsbesef.

En ten derde, maatschappelijke initiatieven en draagvlak zoeken in de energietransitie.

Dit zien we nauwelijks terug in het voorstel van het college. Dat vinden we heel erg jammer. Er is geen enkele ruimte om op zoek te gaan naar een middenweg, een consensus, maar het gaat altijd om het maximale. Op deze manier schiet het ook echt niet op. En dat alles omdat deze fracties geen woningen willen bouwen in Rijnenburg. Dat is wat ons betreft een gemiste kans.

Aangezien de meerderheid van de raad toch wel instemt met het plan, zetten wij ons ervoor in om er zo veel mogelijk in te verbeteren. Daarom heb ik een viertal voorstellen. Allereerst mijn motie over het omgevingsfonds.

"Motie 181

Prioriteiten in het Omgevingsfonds en Omwonendenvergoedingen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van raadsvoorstel Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

1. de gemeente de mate van financiële participatie alleen beoordeelt op de regel "50%-eigenaarschap, maar invulling verder vormvrij is";
2. het uitnodigingskader van de gemeente momenteel vier onderdelen bevat, namelijk:
 - a. bijdrage aan Omgevingsfonds (van 0,5 euro/MWh windenergie)
 - b. omwonendenvergoeding (financiële compensatie)
 - c. sociale grondvergoedingen (verdeling tussen grondeigenaren)
 - d. delen in de winst (minimaal 50% eigendom van inwoners en bedrijven in regio Utrecht);
3. de "Strekt Ter Vervanging" van het Uitnodigingskader onder het kopje 7.2 de volgende zin bevat: *"De gemeente zal erop toezien dat door direct omwonenden gewenste woningisolatie daadwerkelijk gerealiseerd wordt;"*
4. de "Strekt Ter Vervanging" van het Uitnodigingskader onder het kopje 7.3 de volgende zin bevat: *"De hoogte en de verdeling van de vergoedingen wordt bepaald in overleg tussen initiatiefnemers, grondeigenaren en bewoners. De gemeente zal erop toezien dat de hoogte en de verdeling van de vergoedingen redelijk en eerlijk is;"*
5. de "Strekt Ter Vervanging" van de Visie op pagina 11 de volgende zin bevat: *"Onderdeel van de financiële compensatie is dat de initiatiefnemers budget beschikbaar stellen voor isolatie van woningen die bijdraagt aan vermindering van hoorbaar hoogfrequent/ laagfrequent geluid,"*

overwegende dat

1. direct omwonenden meer zouden moeten profiteren van de energieopbrengsten dan inwoners elders in stad en regio Utrecht;
 2. een Omgevingsfonds bedoeld is als een positieve impuls, en niet ter vervanging van planschade of andere financiële compensatie voor omwonenden,
- roept het college op,

1. de vereiste bijdrage aan het Omgevingsfonds ambitieuzer te maken dan de landelijke richtlijn en te verhogen naar minimaal 1 euro per MWh en de gelden uit het Omgevingsfonds voor minimaal 75% te besteden aan projecten in de omgeving die te maken hebben met slagschaduw en geluidshinder;
2. de beloofde isolatie van de woningen van direct omwonenden prioriteit te maken binnen de omwonendenvergoeding, zodat hier direct toereikend budget voor wordt gereserveerd;
3. de gemeenteraad tijdig te informeren over hoe dit landt in de plannen van initiatiefnemers."

De motie is ondertekend door de heren Te Hoonte, Bos en mijzelf.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik vraag me af hoe het omgevingsfonds in elkaar zit. Hoe is mevrouw Zwinkels gekomen op dat bedrag van 1 euro. Wat kan ik daarin wegen?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Dank voor deze vraag. Wij zien dat het omgevingsfonds zo wordt ingezet dat in een latere fase met omwonenden over een plan wordt meegedacht voor de bestedingen uit dat fonds. Wij vinden dat de isolatie eerst op orde moet worden gebracht, omdat dit echt de basis is, en niet kan afhangen van de vraag of de mensen het daarover eens zijn. Ik zou het juist mooi vinden als er investeringen in natuur en dat soort zaken uit zo'n fonds kunnen komen. Daarom zeg ik: haal die isolatiemaatregelen eruit en stop die in de omwonendenvergoeding.

Over die 1 euro. Die 50 cent die er nu voor staat, is de minimale richtlijn vanuit de windsector, vanuit NWEA zo bedacht. Wij denken dat het haalbaar is om deze bijdrage naar 1 euro per MWh te verhogen. Dit hebben we ook gezien bij andere windprojecten, onder andere in Nijmegen. Wij denken dat dit zeker haalbaar is en dat we dit best mogen vragen. We zien dat we daarmee het draagvlak kunnen vergroten voor het project.

De heer **KONING** (D66): Heeft mevrouw Zwinkels enige idee wat dit betekent voor de businesscase en de haalbaarheid van het project zoals dat nu wordt voorgesteld?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Ook dank voor deze vraag. Wij zitten hier om de randvoorwaarden vast te stellen voor de verschillende initiatiefnemers die zich gaan melden. Ik vind het een taak van de initiatiefnemers om op basis van onze uitgangspunten hun businesscase rond te rekenen. Daarin hebben ze heel veel keuzes te maken, heel veel vrijheden. Ik heb in de stukken gezien dat het gaat om ongeveer € 1,5 miljoen die op basis van 50 cent per MWh in dat fonds zouden gaan. Ik zie graag dat dit bedrag wordt verdubbeld, op basis van de cijfers die ik nu heb. In een nadere uitwerking kan worden bekeken wat dit doet met de businesscase. Die businesscase moet niet leidend zijn; dit punt heb ik eerder gemaakt. Wat leidend moet zijn, is dat we een project maken op menselijke maat wat gecombineerd kan worden met woningbouw, wat ook door andere fracties eerder is gezegd. Dat is het uitgangspunt. Laten we daar het energielandschap aan houden. Welke techniek daarin wordt gebruikt of welke rendabel is, zien we daarna.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Het klopt natuurlijk dat wij die ambitie hebben, maar er ligt wel degelijk een doorwrocht onderzoek onder, een marktconsultatie. Er ligt van alles onder waaruit blijkt dat het voorstel dat er nu ligt exploitatie mogelijk maakt. Mijn zorg is, dat doordat mevrouw Zwinkels de eisen verzwaaard, het plan misschien helemaal niet doorgaat. Mijn vraag is: wil mevrouw Zwinkels dat het opwekken van hernieuwbare energie hier van de grond komt, of dit nu zon of wind is?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Wij willen zeker dat die duurzame energieopwekking van de grond gaat komen. Maar we willen ook dat er woningbouw komt, dat er draagvlak is in de omgeving en dat er ruimte is voor goede projecten en initiatieven door daar serieus geld voor vrij te maken. Wij verwachten dat de impact op de businesscase niet zo groot zal zijn als het omgevingsfonds op deze manier verhoogd kan worden, ook omdat we in andere steden bij andere projecten zien dat die ruimte er blijkbaar is. Want die projecten worden al gerealiseerd.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik maak bezwaar tegen de opmerking van de D66-fractie. Er zijn raadsinformatiebijeenkomsten geweest waar ontwikkelaars van woningen aanwezig waren die door de heer Koning bijna vast werden gebonden met opmerkingen als: kunt u vast toezeggen dat u die trambaan financiert en wat die dan kost? En uitgelegd moest worden dat daaraan

misschien een gesprek voorafgaat. Nu moeten we de businesscase van de leveranciers van windenergie beschermen. Wij hebben geen verantwoordelijkheid voor de businesscase. Die ligt bij die leveranciers. Als zij daar windmolens willen bouwen, is dit de eis die wij stellen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Een tweede punt is, dat sluit hier aardig bij aan, dat wij vinden dat ook kleinere energie-initiatieven een serieuze kans moeten krijgen. Er wordt vanuit de huidige eisen gekeken naar een maximale energieopbrengst, optimaal gebruik van de aansluitcapaciteit en het voortrekken van grote projecten. Wij doen een oproep aan het college met de volgende motie.

"Motie 182

Geef kleinere energie-initiatieven een serieuze kans

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van raadsvoorstel Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

1. op pagina 10 van de Visie twee zaken staan vermeld over de aansluitcapaciteit
 - a. "de aansluitcapaciteit voor energieproductie in Rijnenburg/ Reijerscop is beperkt. In het noordoosten van Rijnenburg ligt een transformatorstation met aanwezige spanningen van 150 kV, 50 kV (2x) en 10 kV-aansluitingen (3x)";
 - b. "het aantal initiatieven wordt beperkt door het aantal aansluitingen, omdat per aansluiting conform de Elektriciteitswet maar één initiatiefnemer mag worden aangesloten",
2. op pagina 31 van het Uitnodigingskader bij 8.4 Selectieprocedure de focus ligt op initiatiefnemers die bijdragen aan maximale energieopbrengst en het grootste piekvermogen,
overwegende dat
 1. het risico bestaat dat vanwege technische uitgangspunten de grote initiatieven het altijd winnen van de kleinere initiatiefnemers en deze daarmee geen serieuze kans krijgen;
 2. kleinere initiatieven juist vaak een maatschappelijke basis hebben die kunnen rekenen op lokaal draagvlak voor het energielandschap én de bredere energietransitie,roept het college op,
 1. de 'aansluitcapaciteit' en 'maximale energieopbrengst' niet leidend te maken voor de selectie van initiatiefnemers, maar ook mee te wegen hoe meer kleinere, vaak maatschappelijke, initiatieven ook een betekenisvolle rol kunnen spelen;
 2. de gemeenteraad tijdig te informeren over hoe dit een plek krijgt in de selectieprocedure."

De motie is ondertekend door de heren Işik, Te Hoonte, Bos en mijzelf.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ik heb een vraag aan mevrouw Zwinkels over deze motie. Zoals ik haar lees, wil ze kleinere initiatiefnemers. Dit zou een initiatiefnemer kunnen zijn die wellicht een heel klein type windturbine zou kunnen realiseren op een locatie in het gebied. Ik begrijp heel goed dat ze een kleinere organisatie daarvoor de mogelijkheid wil geven. Maar vindt ze niet dat een dergelijke kleine organisatie ook zou kunnen samenwerken met een grotere? Het zou toch ontzettend zonde zijn dat er op een specifieke locatie in het gebied een relatief kleine turbine komt met een kleine opbrengst, terwijl er ook veel energie kan worden opgewekt. Ik ben benieuwd of mevrouw Zwinkels het daarmee eens is. Wat beoogt ze precies? Schept ze met deze motie geen risico?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik zie dat niet als een risico. Ik heb de motie zo geformuleerd dat er staat: ook mee te wegen. Laten we inderdaad voorkomen dat we een totaal niet-optimaal energielandschap krijgen. Dat ben ik met de heer Koning eens. Dat is absoluut niet mijn bedoeling. Ik zie ook echt wel dat kleine partijen kunnen samenwerken met grotere partijen. Maar ik wil voorkomen dat ze geen gelijk speelveld krijgen.

We willen in Utrecht vaak een proeftuin zijn, een plek waarin pilotprojecten en nieuwe technieken uitgeprobeerd kunnen worden, mensen betrokken kunnen worden en energiecoöperaties een bijdrage kunnen leveren. Dat beoog ik hiermee, om ervoor te zorgen dat ze echt ruimte krijgen en er niet achteraan hobbelen. Ik wil met deze motie de opdracht geven aan het college dat ook wordt gekeken naar hoe ervoor kan worden gezorgd dat die kleine initiatieven niet worden vergeten, als er wordt gekeken naar de mix van initiatiefnemers die zich aanbieden in die verschillende consortia. Het is geen absolute restrictie in dat opzicht.

Uiteraard kent u het standpunt van de CDA-fractie over woningbouw. Het zou me niet sieren als ik daar niet met een amendement op zou komen. We beseffen dat de RSU na dit raadsvoorstel in de raad wordt besproken. Daar vindt iedereen het nodige van. Wij zouden het fijn vinden als we de besluitvorming over de RSU als een soort voorwaarde mogen opnemen in dit besluit. Daarover heb ik een amendement opgesteld.

"Amendement 94

Gemeente houdt haar verantwoordelijkheid in woningbouwplan bij RSU

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van raadsvoorstel Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

1. in de Tweede Kamer moties worden ingediend om een Rijksaanwijzing en inpassingsplan te maken die de urgente woningbouw in Rijnenburg onderschrijft en stimuleert;
2. projectontwikkelaars en woningbouwcoöperaties vorig jaar een plan op tafel hebben gelegd van 25.000 woningen in Rijnenburg, overwegende dat
 1. het de voorkeur heeft dat de gemeente zelf de regie houdt over de woningbouwplannen in Rijnenburg, gedacht vanuit een subsidiariteitsprincipe;
 2. het een ruimtelijke zoektocht is hoe grootschalige duurzame energie én woningbouw samen kunnen gaan in Rijnenburg;
 3. in polder Rijnenburg ruimte is voor grootschalige woningbouw, waarvoor nadere uitwerking nodig is om de juiste bandbreedte van het aantal woningen te bepalen, besluit,
 1. een 6de beslispoint toe te voegen in het raadsvoorstel, dat luidt als volgt:
 - a. "Dit pauze-energielandschap krijgt uitvoering onder de voorwaarde dat er grootschalige woningbouw gerealiseerd zal worden in Rijnenburg. In deze uitvoering zal dus actief rekening gehouden worden met hoeveel – en hoe – woningen (gefaseerd in de tijd) mogelijk gemaakt worden in het gebied."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Oosters, de heren Işik, Te Hoonte, Bos en mijzelf.

Dan kom ik tot slot bij mijn laatste voorstel en dat gaat over beperking van de impact van windenergie voor inwoners en de toekomstige gefaseerde woningbouw.

"Motie 183

Beperk de impact van windenergie voor inwoners en toekomstige gefaseerde woningbouw

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van raadsvoorstel Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

1. op pagina 34 van het DGMR-onderzoek naar geluid en slagschaduw staat: "Een kleinere windmolen heeft effect op de afstand waarop slagschaduw wordt ervaren. Dit effect is met name midden op de dag duidelijk (zon in het zuiden, slagschaduwcontour ten noorden van de windmolen)";
2. in het uitnodigingskader is opgenomen dat moderne, geluidsarme windmolens de voorkeur hebben. Daarover staat over de hoogte van de molens: *"Grote windmolens produceren wel veel meer energie dan kleine windmolens. Daarom worden geen grenzen gesteld aan de hoogte van de molens. Het verschil tussen het geluid dat verschillende modellen windmolens maken, kan oplopen tot circa 5 dB. Omdat de komende jaren ontwikkelingen verwacht worden op dit gebied, wordt nu geen absolute waarde geformuleerd voor het geluidsniveau van de windmolens."*
3. de "Strekt Ter Vervanging" van de Visie bevat op pagina 11 de volgende zin: "De initiatiefnemer geeft aan welke afspraken met omwonenden binnen en buiten de gemeentegrenzen gemaakt kunnen worden over het beperken van hinderlijke slagschaduw tot bijna nul."
4. de SDE++ regeling een nieuwe categorie voor windenergie bevat, namelijk voor windmolens met een tiphoogte van 150 meter¹, overwegende dat

1. door te kiezen voor kleinere windmolens, de slagschaduw minder woningen (in Veldhuizen, De Meern en Nieuwegein) zal bereiken,
 2. door de maximale hoogte van de eventuele windmolens vast te leggen (en te beperken), meer mogelijkheden ontstaan voor toekomstige gefaseerde woningbouw in Polder Rijnenburg,
- roept het college op,
1. conform de aanbevelingen van DGMR na te blijven gaan welke aanvullende maatwerkvoorschriften juridisch houdbaar zijn rondom eisen ten aanzien van geluid en slagschaduw;
 2. een hoogtebeperking van 150 meter op te nemen in haar Uitnodigingskader en planregels van het bestemmingsplan, zodat er nog steeds gunstige condities zijn tot aanvragen van SDE++."

¹ Toelichting: Het advies voor de SDE++ 2020 zal verdeeld zijn in basisbedragen voor twee klassen: • Regulier: windturbines met een tiphoogte > 150 meter • Hoogtebeperkt: windturbines met een hoogtebeperking van ≤ 150 meter

De motie is ondertekend door de heer Te Hoonte en mijzelf.

De heer **İŞİK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Hoe lager de windmolens, hoe lager de opbrengst. Kan die redenering juist zijn? Als je voor lage windmolens kiest, betekent dit dat de energieproductie zal afnemen. Tegelijkertijd zegt de CDA-fractie dat ze voorstander is van duurzame energie. Hoe mixt ze dat met elkaar?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dank voor deze vraag. Ik heb in mijn inbreng proberen uit te leggen dat wij vinden dat hier een energielandschap moet komen op een menselijke maat. Wij willen voorkomen dat er windmolens komen te staan van 250 meter. Dat vinden we niet in verhouding tot elkaar staan. Als we dan toch een plan hebben liggen waarin zowel windenergie als zonne-energie voorkomen, willen we sturen op zoals wij het zien. De heer İşik heeft net al gezegd dat die combinatie zo belangrijk is. We denken dat er iets moet worden gedaan aan de randvoorwaarden voor het energielandschap om slagschaduw richting De Meern te beperken, maar ook gefaseerde woningbouw mogelijk te maken. In de najaarsronde van de SDE++, de subsidie van het Rijk, is een extra categorie opgenomen voor windmolens tot 150 meter. Deze hebben dus te maken met een hoogtebeperking en kunnen alsnog in aanmerking komen voor subsidie. Daarom zeggen wij: als we dan een keuze moeten maken, kiezen wij voor die andere categorie.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik begrijp dit punt van de CDA-fractie, gezien de discussie net met de heer Te Hoonte over hoogte. Het valt me op dat dit als motie wordt voorgesteld en niet als amendement op het uitnodigingskader. Ik ben benieuwd naar de achtergrond hiervan. Vindt de CDA-fractie dit een harde voorwaarde, of juist niet?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dank voor deze vraag. Ik had er een amendement van kunnen maken, maar het gaat mij om de opdracht aan het college om dit verder uit te werken. Ik heb heel veel respect voor de heer Te Hoonte, die een eigen initiatiefvoorstel heeft geschreven. Maar ik heb alleen een amendement gemaakt op het raadsbesluit, en geen amendementen voor het uitnodigingskader of de visie. Mocht het de ChristenUnie-fractie helpen als ik er een amendement van maak, ben ik daar natuurlijk toe bereid, zoals ze zal begrijpen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie staat ineens onder een motie of amendement over windmolens. Dat vraagt enige toelichting. Dit zijn de stappen die we hadden verwacht van het college, namelijk dat het goed in de gaten houdt hoe binnen het stedelijke gebied windmolens kunnen worden ingepast en de mogelijkheden van de wet en de subsidieregelingen aan de raad zou hebben voorgehouden. De SDE++ leidde er bij mevrouw Zwinkels toe dat ze een mailtje stuurde dat er ook andere maten kunnen worden voorgesteld en bij het college tot het verlengen van de exploitatietermijn. Dat is precies de essentie waar het in dit hele traject fout gaat. Dit wilde ik nog even toevoegen bij deze motie.

De heer **KONING** (D66): Toch bekruipt me ook hier weer het gevoel dat de CDA-fractie stevig af wil doen aan de opgave die wij als stad hebben. Ik wil daar graag een reactie op van mevrouw Zwinkels. Als je van een 230 meter hoge turbine naar een 150 meter hoge gaat, doet dat heel veel

met de opbrengst, want die gaat bijna exponentieel omhoog als de turbine met de helft wordt verhoogd, of de hoogte wordt verdubbeld. Dat is mijn vraag, gecombineerd met het feit dat hogere turbines niet per definitie leiden tot meer hinder. Die verschillen zijn zeer beperkt door de hoogte en de luchtlagen waarover geluid wordt getransporteerd. Je kunt dus over het geluid zeggen dat hoe hoger de molen, hoe gunstiger het is voor de mensen die in de polder wonen. Ik begrijp echt niet dat mevrouw Zwinkels zo stellig tornt aan de hoogte en daarmee de energieproductie zo sterk terugbrengt.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik besef dit heel goed en de heer Koning heeft een punt. Dit raakt de energieopbrengst vanuit de windmolens gezien. Tegelijkertijd wijs ik erop, de heer Koning refereerde daar ook al aan, dat het om een project gaat met in potentie acht windmolens. Dat is best wel een fors project. Wat mij betreft is er ruimte in dat project om te zoeken naar een passende oplossing. Ik had ook het voorstel kunnen doen om het zoekgebied verder te verkleinen om op die manier meer ruimte te bieden voor potentiële woningbouw. Ik heb voor deze motie gekozen, omdat ik hiermee niet de kern van het collegevoorstel raak. Ik vind wel dat we daarin met elkaar tot een balans moeten zien te komen, tot een middenweg.

Ik vind het jammer – dat is de kern van mijn betoog tot nu toe geweest – dat we ons continu druk maken over de businesscase van windenergieontwikkelaars, terwijl we voor de publieke zaak best voorwaarden mogen stellen om de windmolens op een verantwoorde manier in te kunnen passen. Ik hoor de fracties van D66 en GroenLinks zich er in andere debatten ook druk om maken en nu zeggen ze ineens dat ze zich door de windenergieontwikkelaar hebben laten vertellen dat de businesscase onderuitgaat, dus doen ze het maar niet. Ik vind het jammer dat ik op die manier word weggezet alsof ik iets om zeep zou helpen. Ik wil juist dat we op de korte termijn kunnen komen tot 'n energielandschap, dan kunnen we daarna snel aan de slag met die woningen.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Op dit punt wil ik de heer Koning graag een spiegel voorhouden, nu hij zich zorgen maakt over de energieproductie die door het voorstel van de CDA-fractie misschien omlaag gaat. Het is de D66-fractie zelf geweest die in het uitnodigingskader elf zoekgebieden heeft geschrapt en teruggebracht naar acht. Als er één fractie geen opmerkingen moet maken over energieproducties, is het die van D66.

De heer **KONING** (D66): Daar wil ik graag op reageren, want dat is een verwijt aan D66-fractie. Het klopt en ik ken de PvdD als een one issue partij, namelijk strijden voor het oplossen van de klimaatcrisis, maar we hebben nog een probleem en dat is dat we voor de lange termijn voldoende woningen nodig hebben. Dat hebben we gedaan door het middengebied te schrappen voor windenergie. Die beide zaken staan voor ons bovenaan, ze verdienen beide een oplossing.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik heb nog een vraag over het beperken van de hoogte. In het uitnodigingskader zeggen we heel bewust niet dat de molens zo of zo hoog moeten zijn. Volgens mij is de insteek dat we de best beschikbare techniek gebruiken. Wil je de nieuwste molen, kan die mogelijk hoger zijn dan 150 meter. Die is mogelijk veel stiller. Hoe kijkt mevrouw Zwinkels daartegenaan? In mijn optiek sluiten we op de manier van mevrouw Zwinkels de best beschikbare techniek uit. Ik zou dat erg jammer vinden.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Het kan zijn dat er modernere molens zijn die geluidsarmer zijn. We hebben daar in dat opzicht echter geen boodschap aan. Er zijn nog steeds windmolens beschikbaar tot 150 meter die in dat opzicht ook prima scoren.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): En hoe legt mevrouw Zwinkels aan de inwoners die vrezen voor geluidsoverlast uit dat ze betere, beschikbare technieken uitsluit?

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dat heb ik niet gezegd; dat wordt mij in de mond gelegd. Ik heb mijn voorstel gedaan. Daarmee kunnen we volgens mij prima uit de voeten. In het uitnodigingskader of de visie, ik weet niet meer in welke, staat wel degelijk een aantal meter tiphoogte genoemd, namelijk 235 meter. Misschien zijn we het erover eens dat we moeten streven naar geluidsarme technieken, daar ben ik ook helemaal voor, maar dan moeten we dat punt eruit halen en ervoor zorgen dat deze molens ook een serieuze kans krijgen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw Heijne suggereert dat de enige manier van innoveren in duurzame energie hoger en groter is. Maar er zijn natuurlijk ook andere mogelijkheden om te innoveren. Ik denk dat misschien innovatie op gang komt op die andere turbines die wel inzetbaar zijn, als we vanuit het publieke domein laten zien dat er grenzen zijn aan hoe groot die dingen kunnen zijn en aan wat mensen acceptabel vinden qua zichtlijnen vanuit hun huis. We lopen met zijn allen achter die energieleveranciers aan die zeggen: ze moeten groter, ze moeten groter. En dan zeggen we: ja. Er is nul innovatie, het zijn alleen maar grotere dingen. Dat is de enige innovatie.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik ben aan het eind van mijn betoog.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Voorzitter! De klimaatcrisis vraagt om duidelijke keuzes en concrete acties voor schone energie. Als we in 2050 energieneutraal willen zijn, moeten we nu echt alle zeilen bijzetten. We wekken hier in Utrecht 2% van de energie duurzaam op. Met dit voorstel wordt dat 20%. Hiermee neemt Utrecht ook haar verantwoordelijkheid in de regio door een flinke bijdrage te leveren aan het opwekken van duurzame energie.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Hoor ik de GroenLinks-fractie zeggen dat ze in 2050 klimaatneutraal wil zijn?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Dat willen we, dat is een ambitie.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Wij vragen namelijk al jaren, sinds deze coalitie er is, wanneer is zo snel mogelijk klimaatneutraal? Dat is dus volgens de GroenLinks-fractie in 2050.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Dat is volgens mij de ambitie waar wij voor staan.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Is de GroenLinks-fractie het met mij eens dat dit een enorme achteruitgang is ten opzichte van de ambitie van het vorige college dat 2030 hanteerde, in plaats van 2050?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): In het huidige coalitieakkoord staat de we zo snel mogelijk energieneutraal willen zijn. 2050 is de landelijke richtlijn. Volgens mij is dit helemaal niet vreemd. Daar staan wij inderdaad voor.

Utrecht neemt met dit plan echt een flinke verantwoordelijkheid in de regio om een bijdrage te leveren aan het opwekken van duurzame energie. Daarom zijn wij blij met dit voorstel.

Wij hebben in de commissie gezegd – dit is vanavond ook al een paar keer langsgesproken – dat wij het belangrijk vinden de geluidshinder verder te beperken, onder andere door isolatiemaatregelen. Die staan verwerkt in het Strekt ter vervanging, evenals meer garanties om de slagschaduw verder te beperken. Dit staat er allemaal in en daar zijn we blij mee.

De GroenLinks-fractie pleit er altijd voor dat bewoners en omwonenden profiteren van de opbrengsten van duurzame energie. Hieraan worden voorwaarden gesteld in het uitnodigingskader. Ook staat erin dat mensen met krappe beursen ook kunnen profiteren. Dat vinden wij belangrijk. De SP-fractie is met een amendement gekomen om dit te versterken. Wij staan daar positief tegenover en horen graag de reactie van de wethouder hierop.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Ik heb voorgesteld het omgevingsfonds te verhogen van 50 cent naar 1 euro per MWh. Een fonds is een mooie manier om collectief, dus ook mensen met een krappe beurs, te profiteren. Is mevrouw Heijne dat met me eens en vindt ze het daarom een goed voorstel?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik ben heel benieuwd wat de mogelijkheden zijn van dat geld in het omgevingsfonds. Ik heb begrepen dat die halve euro € 1,5 miljoen oplevert. Daarvan kunnen we heel veel in het gebied doen, ook voor mensen met een krappe beurs. De krappe beurs gaat vooral over lokaal eigendom: hoe kunnen mensen investeren en meeprofiten van die investeringen? Het omgevingsfonds is echt bedoeld om dingen voor de omgeving te doen, bijvoorbeeld woningisolatie. Daarvan gaat iedereen die in de omgeving woont profiteren. Dat zijn echt verschillende manieren die in het uitvoeringskader zijn opgenomen. Ik heb het over het meeprofiten van het lokaal eigendom en mevrouw Zwinkels over het omgevingsfonds.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Die isolatie die mevrouw Heijne noemt, gaat niet uit het omgevingsfonds, maar uit die omwonendenregeling – dit heb ik proberen uit te leggen – omdat daarmee de basis op orde wordt gebracht en ervoor wordt gezorgd dat de zorgen van mensen het eerst worden weggenomen. Over die financiële participatie en overgaan tot 1 euro gesproken, ik kan me herinneren uit andere debatten, bijvoorbeeld over de afvalverwerking, dat de GroenLinks-fractie per se wilde dat er een CO₂-heffing kwam die veel hoger kwam te liggen dan volgens het college haalbaar was. Volgens mij lag die op € 100 en moest die misschien ook wel naar het dubbele. Toen kon het opeens allemaal wel. Waarom is het nu lastig om het omgevingsfonds wat uit te breiden en daarin wat ambitieuzer te zijn?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Wat ik net ook al zei. Ik hoor graag wat de mogelijkheden zijn om het omgevingsfonds uit te breiden. Ik vind het echt belangrijk dat we hier een haalbare case halen om het energielandschap te realiseren. Die sociale grondvergoedingen en omwonendenregelingen zijn er, en daar krijgen de mensen in het gebied al een vergoeding uit. Volgens mij hebben we het hier goed geregeld.

We hebben een toezegging gevraagd om de ecologische effecten in het gebied te monitoren. Daarop hebben we een flinke toezegging gekregen. Daar zijn we blij mee. We zijn blij met het voorstel en ik kan u alvast verklappen: wij zullen instemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Dat laatste hadden we natuurlijk niet verwacht. Mevrouw Heijne zei net iets over de borging van ecologische waarden, maar ik heb haar nog niet gehoord over de constatering uit het natuuronderzoek waaruit blijkt dat het leefgebied van de weidevogels die daar zitten tot 85% afneemt. Hoe wordt dat gecompenseerd? Is daarvoor genoeg garantie volgens mevrouw Heijne, of hebben we daarvoor het amendement van de SP-fractie nodig?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik heb het amendement van de SP-fractie gezien. Ik ben heel benieuwd wat de reactie van de wethouder erop is. Op een gegeven moment zullen we keuzes moeten maken. En dan is de keuze voor ons in dit geval dat wij het echt belangrijk vinden om een flinke bijdrage te leveren aan duurzame energie. Dat kan in dit gebied. Er staat in het uitnodigingskader dat er een inspanningsverplichting is om voor die weidevogels iets te regelen. Er zijn verschillende amendementen. De heer Schipper heeft een amendement ingediend en volgens mij de PvdD-fractie ook. Ik hoor graag wat de reactie van het college daarop is. Het zou natuurlijk prachtig zijn als we die kunnen steunen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Die reactie hoor ik natuurlijk graag. Maar ik wil ook weten wat de GroenLinks-fractie ervan vindt, want misschien helpt dat het college de goede kant op.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Wat ik al aangaf, het zou een mooi extra zijn bovenop wat er nu al in het uitnodigingskader staat. Maar volgens mij ben ik ook duidelijk geweest over de keuze waar de GroenLinks-fractie voor staat. Wij vinden het echt belangrijk om hier een goed uitnodigingskader neer te leggen waarin we een flinke bijdrage leveren aan de duurzame-energieopdracht.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik wil nog heel even naar het coalitieakkoord. Volgens mij staat daar inderdaad niets in over woningbouw op Rijnenburg. Ik ben benieuwd waarom de GroenLinks-fractie zo'n ijzeren greep houdt op de D66-fractie dat alles over woningbouw eerst met de haar moet worden besproken. Wat is het toch wat jullie niet hebben afgesproken, maar blijkbaar wel vastligt? Ik ben heel benieuwd.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik weet niet waar de heer Te Hoonte op doelt. Ik kan alleen zeggen waar de GroenLinks-fractie voor staat. Volgens mij is dat verhaal duidelijk, namelijk dat wij echt niet voor woningbouw in Rijnenburg staan en dat er op dit moment flink in Utrecht wordt gebouwd. De plancapaciteit is enorm. Er zijn 73.000 woningen nodig. Dat verhaal kent de heer Te Hoonte van ons.

De heer **İŞIK** (PvdA): Kijk meneer de voorzitter! Ik zei net in mijn inbreng dat ik al dertig jaar hoor dat er in deze stad een tekort is aan woningbouw en betaalbare woningen. Er is een wachttijd van 11 jaar. We zijn bezig met verdichting. Dat is niet genoeg! Hoe gaat de GroenLinks-fractie ervoor zorgen dat de wachttijden afnemen en er voldoende betaalbare woningen zijn? Haar wethouder maakt

het mogelijk dat er in het gebied van de Merwedekanaalzone huizen van € 1,4 miljoen worden gebouwd. Hoe kan dat? Wat is de keuze van de GroenLinks-fractie?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): De heer Işik wekt de indruk alsof we met Rijnenburg het woningprobleem op dit moment kunnen oplossen. Dat is natuurlijk niet waar. Utrecht is al jaren een van de snelst groeiende steden van Nederland. In 2019 was het de stad met het hoogste aantal verleende bouwvergunningen. We werken keihard aan de woningbouw in Utrecht. En als we het hebben over Rijnenburg, die huizen staan er gewoon nog niet. De GroenLinks-fractie vindt het belangrijk dat we het groen in de stad groen houden en dat we bouwen binnen de stad. Laten we de capaciteit die we hebben om te bouwen alsjeblieft benutten om de grote projecten waar we in Utrecht mee bezig zijn, te realiseren.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb niet gezegd dat we de wooncrisis kunnen oplossen met woningbouw in Rijnenburg. Ik zeg wel dat dat bijdraagt aan de oplossing van het probleem en ik zeg erbij tegen de GroenLinks-fractie: neem het voorstel van ons over: duurzame energie en woningbouw hand in hand in Rijnenburg. Dat is de beste oplossing voor deze stad. Waarom doet ze dat niet?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik wil het nog wel een keer herhalen.

De **VOORZITTER**: niet doen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik zit te zoeken. De GroenLinks-fractie zegt iedere keer: het draagt niet bij. Is mevrouw Heine het ermee eens dat als we eerder beginnen met de planvorming voor Rijnenburg, we eerder woningen kunnen bouwen in Rijnenburg?

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Dat kan best, maar dan zijn we nog steeds niet voor bouwen in Rijnenburg.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Vandaag spreken we over een voorstel dat zijn effect heeft op Utrecht over 30 jaar. Dat betekent dat ik als jongste raadslid van 23 jaar, mijn dan misschien volwassen kinderen een keer kan horen praten over het nemen van een metro, trein of hyperloop richting de nieuw te ontwikkelen woonwijk Rijnenburg. Surrealistisch.

Het is de fractie van Student & Starter is al lang duidelijk wat zij wil op dit dossier: een woonenergielandschap. Rijnenburg is nu eenmaal een goudmijntje. Er spelen ontzettend veel belangen en we moeten onze ogen hiervoor niet sluiten. Willen we aan de behoefte en de toekomst van de Utrechtse jongere generaties denken, dan moeten we hier woningbouw met duurzame energie combineren.

We vinden het jammer, en ook vervelend, dat er inmiddels een zwart/wit-debat is ontstaan. Als je ook maar een alternatief idee hebt, een aanpassing wilt doen of integraal naar de polder wilt kijken, word je al snel weggezet als anti-duurzaam. Dat klopt niet. Er zijn zo veel manieren om Rijnenburg op een duurzame manier te ontwikkelen! Niet voor dit voorstel stemmen, betekent niet: geen stem voor een duurzame toekomst voor Utrecht. In die hoek laten wij ons niet drukken.

De fractie van Student & Starter stelt het nog scherper. We vinden het zelfs naïef als we nu niet naar andere belangen, zoals wonen en sport in Rijnenburg kijken en er besluiten over nemen. De toekomst van Rijnenburg hangt immers nauw samen met de toekomst van Utrecht. We weten dat de stad gaat groeien. We hebben nu al te maken met forse woningnood en weten dat als we nu niets doen, we de huidige en toekomstige Utrechters geen betaalbare plek kunnen geven.

De fractie van Student & Starter kan daarmee niet akkoord gaan. Daarbij weten we dat de druk op het Merwedekanaal al jaren toeneemt en de roeisport een langzame en stille dood sterft, als er geen zicht op roeiwater in Rijnenburg is. We weten dat we morgen niet direct de schop in de grond steken om het roeiwater af te graven, of de eerste steen neerleggen voor de woningbouw. Maar dit is wel het moment om te verankeren wat we in de toekomst willen met deze polder. Onzes inziens was eerst de RSU behandelen ook een zorgvuldig proces geweest, omdat hierin op integrale manier verschillende belangen worden afgewogen.

Dit gezegd hebbende, wagen we met veel andere oppositiepartijen een poging om het uitnodigingskader te verbeteren. Onze voorstellen zullen zich richten op de roeibaan en de mogelijkheden om energie op te wekken. Een meerderheid van de raad heeft aangegeven een plaats

te willen voor roeiwater in Rijnenburg. De fractie van Student & Starter vindt het wonderlijk dat dit nog steeds niet stevig verankerd is in het uitnodigingskader. Er moet toch een manier zijn om dit te realiseren! Daarom dienen we de volgende motie in, namens een club die bekend staat als de gehele oppositie.

"Motie 184

Maak roei- en recreatiewater écht mogelijk in Rijnenburg

De raad, bijeen op 9 juli, bij besluitvorming over Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- roeien op het Merwedekanaal steeds moeilijker wordt met de stedelijke ontwikkeling in de Merwedekanaalzone, terwijl de roeisport blijft groeien;
 - al eerder haalbaarheidsonderzoeken naar een roeibaan zijn uitgevoerd, te weten op het Utrecht Science Park en op de Haarrijnse Plas, waarbij deze gebieden niet geschikt zijn gebleken;
 - Rijnenburg nu als enige optie over is om extra roei- en recreatiewater te realiseren;
 - in het raadsvoorstel is gekozen om in de visie aan te geven op welke locatie roei- en recreatiewater mogelijk zou zijn;
 - tegelijkertijd in deze visie op pagina 11 genoemd wordt dat realisatie van roeiwater niet meegenomen wordt in de verdere planontwikkeling van het tijdelijke energielandschap, overwegende dat
 - er nog steeds onduidelijkheid is voor de roeiverenigingen wat de toekomst van de Utrechtse roeisport is;
 - een meerderheid van de raad zich eerder heeft uitgesproken voor de komst van een roeibaan in combinatie met het energielandschap;
 - roeiwater in Rijnenburg breder zou kunnen worden ingezet voor andere watersporten en recreatie;
 - dat met een zorgvuldige inpassing van roeiwater de recreatie-, ecologische- en natuurwaarde in Rijnenburg vergroot kan worden en dit wenselijk is;
 - het nu niet aangegeven staat dat er een zorgvuldig afgewogen ruimtelijke reservering voor roei- en recreatie water wordt voorgelegd met bestemmingsplannen of omgevingsplannen voor energieopwekking, draagt het college op
 - om het planologisch mogelijk te maken dat er na zorgvuldige overweging roei- en recreatie water ingepast kan worden in de polder Rijnenburg;
 - in overeenstemming met zowel grondeigenaren, roeiclubs, watersportverenigingen en andere natuur- en recreatieorganisaties als omwonenden de locatie en vormgeving van roei- en recreatiewater in Rijnenburg vast te leggen;
 - deze locatie en vormgeving van roei- en recreatie water op te nemen in het bestemmingsplan/omgevingsplan;
 - om samen met andere partijen te kijken wat er mogelijk is om op zo kort mogelijke termijn de financiering van roei- en recreatiewater rond te krijgen;
 - gedurende het energielandschap al voorbereidingen te treffen om roei- en recreatiewater te realiseren.
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Işık, mevrouw Zwinkels, de heren Te Hoonte, Bos, Schipper, Van Heuven, Van Deún, El Abassi en mijzelf.

Om ons punt meer kracht bij te zetten, dien ik ook een amendement in om het roeiwater letterlijk in het voorstel op te nemen.

"Amendement 95

Ook roeiwater in Rijnenburg

De raad, bijeen op 9 juli, bij besluitvorming over Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- roeien op het Merwedekanaal steeds moeilijker wordt met de stedelijke ontwikkeling in de Merwedekanaalzone, terwijl de roeisport blijft groeien;

- al eerder haalbaarheidsonderzoeken naar een roeibaan zijn uitgevoerd, te weten op het Utrecht Science Park en op de Haarrijnse Plas, waarbij deze gebieden niet geschikt zijn gebleken;
- Rijnenburg nu als enige optie over is om extra roei- en recreatiewater te realiseren;
- in het raadsvoorstel is gekozen om in de visie aan te geven op welke locatie roei- en recreatiewater mogelijk zou zijn;
- tegelijkertijd in deze visie op pagina 11 genoemd wordt dat realisatie van roeiwater niet meegenomen wordt in de verdere planontwikkeling van het tijdelijke energielandschap, overwegende dat
- er nog steeds onduidelijkheid is voor de roeiverenigingen wat de toekomst van de Utrechtse roeisport is;
- een meerderheid van de raad zich eerder heeft uitgesproken voor de komst van een roeibaan in combinatie met het energielandschap,

besluit,

beslispunt 4 in het raadsvoorstel

Over realisatie en financiering van ruimtelijke ingrepen buiten de zonnevelden ten behoeve van recreatie-, natuur- en groenontwikkeling later te besluiten bij de planologische besluitvorming over de windmolens

te veranderen in

Realisatie en financiering van ruimtelijke ingrepen buiten de zonnevelden ten behoeve van recreatie-, natuur- en groenontwikkelingen een concrete inpassing van roeiwater in de polder Rijnenburg op te nemen bij de planologische besluitvorming van het energielandschap;

en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de heer Işık, mevrouw Zwinkels, de heren Te Hoonte, Bos, El Abassi en mijzelf.

Dan over innovatieve energieopwekking. In het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop wordt alleen gesproken van wind- en zonne-energie, waarbij het college meer stuurt op windenergie. In het uitnodigingskader staat alleen op pagina 7 een kleine alinea waarin andere initiatieven voor grootschalige energieproductie dan zonnevelden en windturbines niet uitgesloten worden. Nieuwe duurzame oplossingen dragen bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. De fractie van Student & Starter dient daarom het volgende amendement in.

"Amendement 96

Ruimte voor innovatie in Rijnenburg

De gemeenteraad bijeen op 9 juli 2020, bij de besluitvorming van het raadsvoorstel 'Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop', constaterende dat

- in het raadsvoorstel Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop alleen wordt gefocust op wind- en zonne-energie, waarbij het college meer stuurt op windenergie;
- in het Uitnodigingskader alleen op pagina 7 een kleine alinea is waarin staat dat andere initiatieven voor grootschalige energieproductie dan zonnevelden en windturbines niet uitgesloten worden;
- voor dergelijke andere initiatieven geen zoekgebieden zijn opgenomen;
- de ruimtelijke inpasbaarheid van een 'ander initiatief' beoordeeld wordt op basis van de kennis die beschikbaar is op het moment dat het betreffende initiatief wordt ingediend, overwegende dat
- in de duurzaamheidssector snelle veranderingen op het gebied van kennis en technologie plaatsvinden;
- nieuwe duurzame oplossingen bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen;
- als we willen anticiperen op de veranderingen op het gebied van technologie en kennis omtrent duurzame energieopwekking- en besparing, initiatiefnemers ook gestimuleerd moeten worden om alternatieven voor energieopwekking- en besparing te zijner tijd te ontplooiën in het energielandschap;
- voor een duurzame toekomst van Rijnenburg er ook ruimte voor innovatie moet zijn,

besluit

- om op pagina 7 van het uitnodigingskader de tekst van de laatste alinea

- o andere initiatieven voor grootschalige energieproductie dan zonnenvelden en windturbines zijn niet uitgesloten. Hiervoor zijn geen zoekgebieden opgenomen. De ruimtelijke inpasbaarheid wordt per initiatief beoordeeld op basis van de kennis die beschikbaar is op het moment dat het betreffende initiatief wordt ingediend*
- uit te breiden met
- o omdat veranderingen in de duurzaamheidssector op gebied van kennis en technologie snel gaan, hier rekening mee kan worden gehouden en expliciet de ruimte aan initiatiefnemers te geven dat zij hierop in kunnen spelen door te zijner tijd / gedurende de exploitatie periode van wind- en/of zonne-energie ook met alternatieve plannen voor energie opwekking- en besparing kunnen komen*
 - om aan het uitnodigingskader bij hoofdstuk 3 "waaruit bestaat een initiatiefvoorstel" toe te voegen dat initiatiefnemers ook te zijner tijd met alternatieve plannen voor duurzame energieopwekking- en besparing kunnen komen, en gaat verder over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de heer Işik, mevrouw Zwinkels, de heren Te Hoonte, Bos, El Abassi en mijzelf.

Afsluitend. Ik zou nog uren kunnen praten over de kansen van dit gebied, hoe het een duurzame, energieopwekkende wijk kan worden die ook kan fungeren als energiebron voor een groot deel van de stad. Dat het ademruimte kan geven aan de woningmarkt, dat er ruimte kan zijn voor sport, recreatie en creativiteit. Het is doodzonde om die ambities niet vanaf het begin uit te spreken en te verankeren. Voor we het weten, glippen de kansen door onze vingers.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! We hebben het vandaag weer eens over het energielandschap. Het duurt weer eens lang. Ik zal het kort houden. Ik kan ook niet anders, ik heb nog maar 3,5 minuten spreektijd.

Over het voorstel zijn we vrij enthousiast, in die zin dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een uitnodigingskader voor duurzame energieopwekking, grootschalig, in de polder Rijnenburg. Ik kom met drie verbetervoorstellen, drie amendementen, en een motie op het gebied van enerzijds en het klimaat en anderzijds ecologie. Dit zijn zowaar twee onderwerpen, dus misschien zijn wij een two issues partij. Dat gezegd hebbend.

Met de opwarming van de aarde gaat het hard. We hebben elke vorm en ook heel veel vormen van duurzame energie nodig. Het is tegen het zere been dat deze coalitie, die de mond vol heeft van klimaat, elf zoekgebieden voor windmolens heeft teruggebracht naar acht. Wij willen dit graag herstellen middels een amendement.

"Amendement 97

Midden van Rijnenburg weer als zoekgebied wind

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- de klimaatcrisis in volle hevigheid gaande is en er steeds meer indicaties zijn dat de opwarming van de aarde boven de 1,5 graad gaat uitkomen;
 - gebruik van duurzame energie, opgewekt door zonnenvelden en windmolens, een essentiële rol speelt bij het voorkomen van verdere opwarming van de aarde;
 - het oorspronkelijke plan voor het energielandschap zou zorgen voor 10% van de Utrechtse energieopwekking en dat er sindsdien zoekgebieden in het midden van polder Rijnenburg voor windmolens zijn geschrapt, waarmee het maximum aantal windmolens is teruggegaan van elf naar acht,
- overwegende dat
- Utrecht als grote stad een grootgebruiker is van energie en dat de vraag naar energie alleen maar verder toeneemt door de groei van de stad;
 - wij als gemeente alles op alles moeten zetten om zelf onze eigen duurzame energie op te wekken;
 - we ons energieprobleem niet op het bordje van toekomstige generaties of andere gemeentes moeten gooien;
 - de huidige coalitie de ambitie heeft om zo snel mogelijk klimaatneutraal te zijn en dat grote woorden ook om grote acties vragen;

- dat de realisatie van elf windmolens meer bijdraagt aan de klimaatambities dan acht windmolens, besluit,
- het raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, vast te stellen, met dien verstande dat beslispunt 1 als volgt gewijzigd wordt:
"Ruimte te bieden voor windmolens in het noorden en midden van Rijnenburg en het noorden van Reijerscop en zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg zo lang als nodig voor een haalbare business case."
- bijbehorende teksten in visie en uitnodigingskader hiermee overeenkomstig te wijzigen."

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

Ik vervolg met ecologie. Windmolens kunnen de aanvliegroutes van vogels en vleermuizen blokkeren en doorsnijden. We hebben de indruk dat bij de plaatsing van windmolens voldoende rekening gehouden kan worden met de vliegroutes van deze dieren, maar wat ons betreft krijgen de windmolens ook een stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen, want we kunnen goed waarnemen of voorspellen wanneer ze gaan vliegen. De windmolens dan even pauzeren, scheelt heel veel dierenlevens. Dat de wethouder nog geen stilstandvoorziening wilde toezeggen in de commissie, is voor ons onvoldoende. We kunnen dat beter nu duidelijk maken. Daarom dien ik het volgende amendement in.

"Amendement 98

Stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop constaterende dat:

- windmolens een negatieve impact kunnen hebben op het welzijn van vogels en vleermuizen, maar dat deze impact te verkleinen is als rekening gehouden wordt met de vliegroutes van vogels en vleermuizen;
- vliegroutes van vogels en vleermuizen goed waargenomen en ook steeds beter voorspeld kunnen worden;
- een stilstandvoorziening helpt de negatieve impact van windmolens op vogels en vleermuizen te verkleinen;
- het uitnodigingskader Rijnenburg en Reijerscop nu nog geen stilstandvoorziening verplicht stelt,

overwegende dat

- een milieueffectrapportage (MER) nog moet uitwijzen of en in hoeverre de windmolens in Rijnenburg vliegroutes van vogels en vleermuizen blokkeren of doorsnijden;
- de wethouder niet wilde toezeggen dat een stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen verplicht wordt gesteld als de MER dat zou aanbevelen, maar dat ze eerst in gesprek zou gaan met de provincie als bevoegd gezag;
- initiatiefnemers recht hebben om vooraf te weten waar hun intekening zoal aan moet voldoen,

besluit,

- behorende bij beslispunt 3 op pagina 17 van de Uitnodigingskader Rijnenburg en Reijerscop, aan de derde bullet van de alinea 5.3, achter de zin *"Voor de bescherming van vogels en vleermuizen dienen, in overleg met de provincie, maatregelen getroffen te worden die toereikend zijn om te voldoen aan de wettelijke eisen."* de volgende zin toe te voegen:
"Een stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen wordt verplicht gesteld, mocht uit de MER blijken dat deze nodig is."

Dit amendement is ondertekend door de heren Bos, Te Hoonte en mijzelf.

Dan verder met de weidevogels. In Rijnenburg zijn tientallen territoria voor steeds zeldzamer wordende weidevogels. Ze houden niet van zonnevelden die hun rust en ruimte blokkeren. De SP-fractie heeft al een mooi amendement ingediend om dit aan de voorkant goed te regelen. Wij zien een kans om de ecologische zone Lange Vliet te verbeteren en mogelijk in te richten voor de weidevogels. Dus wij komen met het volgende amendement.

"Amendement 99

Verblijfplaats weidevogels Rijnenburg

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop constaterende dat

- in de polder Rijnenburg zich tientallen territoria van weidevogels bevinden;
 - weidevogels van waarde zijn voor de biodiversiteit, maar het aantal weidevogels in Nederland in hoog tempo afneemt;
 - weidevogels van rust en ruimte houden en niet broeden of foerageren in de omgeving van zonnevelden,
- overwegende dat
- vanwege de terugloop van het aantal weidevogels, ook in Utrecht en omgeving, zuinigheid op hun leefgebieden geboden is;
 - met de aanwezigheid van weidevogels dan ook optimaal rekening gehouden moet worden in ruimtelijke ontwikkelingen;
 - aan de initiatiefnemers van het energielandschap gevraagd wordt investeringen te doen in de polder om onder meer natuurwaarden en landschappelijke waarden te versterken,

besluit dat

- onder beslispoint 3, bij argument 3.1 van het raadsvoorstel na de zin "De gemeente zoekt samen met de initiatiefnemers naar compensatiemogelijkheden." de volgende passage wordt toegevoegd: *"Daarom wordt het Lange Vliet, als onderdeel van de stedelijke hoofdgroenstructuur, optimaal ingericht volgens voor- en afkeuren van lokale weidevogelpopulaties, waarbij aan initiatiefnemers gevraagd wordt hier specifiek aan bij te dragen vanuit de opbrengsten van het energielandschap."*
- bijbehorende teksten in visie en uitnodigingskader hiermee overeenkomstig te wijzigen."

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

De komst van het energielandschap heeft ook gevolgen voor de watervogels op en rond de Nedereindse plas. Ook zij houden niet van massale zonnevelden. We hebben getwijfeld of we de Nedereindse plas zouden schrappen als zoekgebied voor zon en deze naar land verplaatsen, maar daar zouden de weidevogels weer onder leiden. Daarom komen we met de volgende motie.

"Motie 185

Diervriendelijke inrichting zonneveld Nedereindse plas

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020 ter behandeling van het Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- de Nedereindse plas is aangewezen als zoekgebied voor zonnepanelen;
 - watervogels niet gesteld zijn op intensief geplaatste zonnevelden, omdat zij zeer selectief zijn wat betreft plassen om te verblijven, te foerageren en te broeden en dat rust en ruimte essentieel voor hen zijn,
- overwegende dat
- intensief geplaatste zonnepanelenvelden op water de essentiële rust en ruimte voor watervogels verhinderen;
 - het ook mogelijk is om zonnepanelen op een vogelvriendelijke manier te plaatsen en het uitnodigingskader al drijvende eilanden noemt;
 - deze eilanden ook aan onderzijde verrijkt kunnen worden met elementen die het onderwaterleven versterken;
 - vogels plassen uitzoeken als verblijfplaats vanwege eigenschappen die per plas anders zijn;
 - het uitnodigingskader nu slechts generieke oplossingen noemt als compensatie voor watervogels, en het dus nog niet specifiek voor de Nedereindse plas uitgewerkt is hoe eventuele zonnepanelen aldaar het diervriendelijkst neergelegd kunnen worden,
- roept het college op,
- voorafgaand aan plaatsing zonnepanelen op de Nedereindse Plas een ecologisch onderzoek te doen naar voor- en afkeuren van zowel watervogels als onderwaterleven in en om de Nedereindse Plas als het gaat om zonnepanelen;
 - initiatiefnemers eraan te houden om de plaatsing van zonnepanelen volgens conclusies en aanbevelingen van dat onderzoek in te richten,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf.

Voorzitter! Tot slot, het volgende is voor ons ook een groot punt. Dat hebben we al vaker genoemd. In de polder staat een aantal heel mooie oude wilgen. Ze gaan ons zeer aan het hart en we pleiten ervoor dat ze op allerlei mogelijke manieren gespaard worden. De wethouder heeft er al het een en ander over beloofd. We zullen dat zeker in de gaten houden.

De voorstellen van fracties die gaan over woningbouw, zullen wij niet steunen. Wij kiezen voor een groen Rijnenburg, zoals die polder nu is.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb een vraag bij amendement 98 over de stilstandvoorziening. De heer Van Heuven zegt dat die stilstandvoorziening moet worden voorgeschreven, als uit de MER blijkt dat dat nodig is. Volgens mij is het gewoon praktijk dat wat uit de MER komt aan maatregelen, moet worden opgenomen. Ik snap niet waarom dit als amendement wordt voorgesteld.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Omdat we dit in de commissie voorgelegd hebben. Toen zei de wethouder dat ze in gesprek zou gaan met de provincie, mocht uit de MER blijken dat dit nodig is. Op dat moment was niet helder genoeg wat uit dat gesprek komt. Ik wil dat graag nu al goed vastleggen in het uitnodigingskader, zodat de initiatiefnemers weten dat ze dit moeten doen en dit een wens van de raad is, mocht de motie worden aangenomen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Mijn vraag aan de PvdD-fractie is waarom voor de Lange Vliet is gekozen. Is de heer Van Heuven het met mij eens dat dit ook uit het omgevingsfonds zou kunnen?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): De Lange Vliet is een van de twee ecologische zones die in Rijnenburg liggen. Aan de onderkant ligt een zone die al redelijk gerealiseerd is. De Lange Vliet is nog helemaal niet gerealiseerd. Als we daar om vragen, blijkt dat er geen geld voor is. Ons zou het een lief ding waard zijn als weidevogels iets meer naar links verplaatst kunnen worden. Daar kun je de Lange Vliet goed inrichten voor weidevogels. Dat is de streek vanaf La Place naar beneden, voor mensen die niet precies weten waar deze zone het ligt. Wat mij betreft kan dit zeker betaald worden uit het omgevingsfonds. Maar het nadeel van dit soort fondsen is dat ze door omwonenden worden ingericht. Dat is weliswaar heel goed, maar het welzijn van weidevogels zal niet bij hen op het netvlies staan. Daarom proberen we dat op deze manier te regelen.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik heb een vraag over de stilstandvoorziening. Er wordt aangedrongen op een stilstandvoorziening als daar de routes van vleermuizen en vogels lopen, maar ik heb begrepen dat er ook andere mogelijkheden zijn. Die sluit de heer Van Heuven eigenlijk uit met dit voorstel. Kan hij vertellen waarom?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Dat vind ik een lastige vraag in die zin dat ik moet gaan gokken welke andere mogelijkheden de GroenLinks-fractie bedoelt.

Mevrouw **HEIJNE** (GroenLinks): Ik heb gehoord dat het ook mogelijk is bomen te plaatsen, waardoor de vliegroute verandert. Zou dat ook een optie kunnen zijn?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Oh ja, absoluut. Wat mij betreft ondernemen we alle mogelijkheden om vogelleven en vleermuisleven te sparen. Als dit via bomen kan, prima, maar dan nog zal het voorkomen dat er migratieroutes zijn voor vogels en vleermuizen. Mocht uit de MER blijken dat het noodzakelijk is om een stilstandvoorziening op te leggen, doen we dat graag en leggen we dat nu graag vast.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ach het is weer een leuke avond, ik heb weer een hoop gehoord en geleerd. Wat een onzin komt er voorbij, in onze ogen.

Het standpunt van de Partij voor de Vrijheid over Rijnenburg is overduidelijk. Het staat gewoon in ons verkiezingsprogramma. Bouwen, bouwen, bouwen, dat hebt u allemaal kunnen lezen, en geen landschapsvervuiling met windmolens en zonneparken. Dus, wat de SP betreft, wij zouden nooit

eerder hebben gezegd dat we zouden gaan bouwen? Isoleer de woningen en maak ze bijna energieneutraal of zo, maar bouw ze en zorg dat bewoners geen overlast ondervinden van die windmolens. Als je ze al wilt bouwen, neem dan ten minste een afstand van 1 km in acht. Wij zijn in Piershil geweest. Het is echt bizar wat we daar zagen.

Daarnaast vindt de PVV-fractie dat we groot onrecht doen aan de grondeigenaren die in het verleden een worst zijn voorgehouden om daar te mogen bouwen. Ze worden al jaren aan het lijntje gehouden door groene coalities. Ze hebben duidelijk aangegeven dat zij niet voor een energielandschap zijn en hebben laten zien dat grootschalige woningbouw mogelijk is, inclusief een mooi plan voor ontsluiting van het gebied.

Er is woningnood en wij bouwen structureel te weinig. De afgelopen zes jaar is in deze provincie nog niet de helft gebouwd van de provinciale doelstelling. Daar draagt Utrecht dus ook niet aan bij. Met alleen duur binnenstedelijk bouwen komen we er echt niet. Wat dat betreft kunnen we ons aansluiten bij de PvdA-fractie. Die woningen worden onbetaalbaar voor grote groepen inwoners en dat zorgt voor een tweedeling in onze stad. Ons jongste raadslid zei het al: ik ga het niet meer meemaken. Ik, als in ieder geval vanavond oudste raadslid, ga het zeker niet meer meemaken. Ik begrijp dat inwoners van deze stad geen enkel geloof meer hebben in de politiek.

Ik heb vanmorgen betoogd dat het besluit dat vandaag van de gemeenteraad wordt gevraagd, in ieder geval naar onze mening in strijd is met het Unierecht. Op zijn minst is er ernstige twijfel over de rechtmatigheid van dit besluit. Dat het college van mening is en blijft dat de MER-procedure pas plaats dient te vinden na het besluit van vandaag, wordt door ons betwist. Daarom kunnen wij in ieder geval niet instemmen met deze voorstellen en vragen we vernietiging van dit raadsbesluit op basis van de Gemeentewet en dienen we ook samen met de fracties van Stadsbelang Utrecht en DENK een motie in, waarin we dit van de burgemeester vragen.

"Motie 186

Vernietiging raadsbesluit op basis van Gemeentewet

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van het raadsvoorstel "Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop", constaterende dat

- het Hof van Justitie van de Europese Unie een uitspraak gedaan heeft die verstrekken gevolgen lijkt te hebben voor de vergunningverlening van windmolens en zonneakkers;
- er voorafgaand aan het regelgevend kader een MER-toets dient te worden uitgevoerd. Dat is niet gebeurd terwijl de toepassing ervan wel aanzienlijke milieugevolgen heeft. Het gaat dus niet om een plan-of project MER, maar een MER voor de toepasselijke regelgeving waaruit normeringen (slagschaduw, geluid, lichthinder etc.) voortvloeien. Volgens het Hof is dit een autonoom Unierechtelijk begrip waar nationale staten niet van kunnen afwijken;
- bij het plan Rijnenburg en Reijerscop tot nu toe geen MER gemaakt is;
- de gemeenteraad een besluit heeft genomen dat in strijd is met de Europese richtlijn 2001/42,

verzoekt de burgemeester,

- de door de gemeenteraad in zijn vergadering van 9 juli 2020 genomen besluiten naar aanleiding van het raadsvoorstel "Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop", op grond van artikel 273 Gemeentewet jo art. 132 lid 4 Grondwet aan de minister van BZK voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het recht."

De motie is ondertekend door de heren Bos, El Abassi en mijzelf.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Bij de D66-fractie heb ik me in de commissie verbaasd over de feestmotie. Ik ben ook ernstig verbaasd over de motie van de PVV-fractie, waarin zij zo veel belang hecht aan het Europese Recht, vindt dat dit voorgaat op het nationale recht en moet leiden tot een aanpassing van het besluit van deze raad. Meneer Van Deún, hoe kunt u dat nou doen?

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Dat is heel simpel. Als de heer Wijmenga even wacht, in mijn bijdrage schep ik duidelijkheid. Van hem, maar ook van anderen heb ik vandaag heel veel reacties gekregen op het arrest: dit kan toch niet, ons hele milieubeleid gaat op de schop, dit kan toch niet waar zijn? Maar stel dat dit wel waar is – het ministerie van LNV zoekt dit niet voor niets uit voor de zomer – dan hebben we, dit wetende, een verkeerd besluit genomen. De tijd zal het wellicht leren.

De **VOORZITTER**: Als uw motie het haalt, zal ik als burgemeester goed bestuderen wat ik er mee moet doen, want zoals u weet, is het het finest hour van een burgemeester om een keer een besluit van de raad te kunnen voordragen voor vernietiging door de Kroon.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Of die nou wordt aangenomen of niet, wij hebben in ieder geval het statement gemaakt.

Er zijn veel fracties in deze raad die voor de EU zijn. Dit is wat men krijgt volgens de PVV-fractie, zeg ik tegen de ChristenUnie-fractie: inleveren van onze eigen autonomie. Daarom vinden wij als PVV: Nexit.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter, in juli 2017 was er ook een veegraad en werd er gestart met het energielandschap. We zijn drie jaar verder en waar staan we eigenlijk? We hebben het heel veel over het tijdelijke energielandschap Rijnenburg en Reijerscop gehad, vaak omdat er iets fout ging in het proces. Vandaag gaat deze raad dan eindelijk proberen een beslissing te nemen.

Waar besluiten we eigenlijk over? We besluiten over het voornemen van de gemeente om, als er iemand een voorstel zou doen, de gemeente daar misschien onder voorwaarden aan mee zou willen werken. Maar meewerken kan alleen als grondeigenaren willen meewerken aan een initiatief; dat hebben we ook opgenomen. Je zou dan ook verwachten dat de gemeente de samenwerking had gezocht met de grondeigenaren die vooral woningbouw willen. Helaas is dat niet gebeurd. En dus zitten we nu met een patstelling, de gemeente die windmolens wil realiseren op de grond van een ander en grondeigenaren die willen wachten tot ze woningen kunnen realiseren en niet geloven in windmolens van dit formaat naast woningen. Ondertussen hebben de inwoners van De Meern, Leidsche Rijn, Galecop en IJsselstein het nakijken. Zij zitten straks letterlijk met de totempalen van dit college in de achtertuin. En dat terwijl de D66-fractie heeft gezegd dat ze alleen zouden meewerken als er draagvlak zou zijn.

Zelfs als we kunnen stellen dat er geen draagvlak is, is haar partij, zowel lokaal als landelijk, aan het uitspreken dat ze onderzoek wil naar mogelijkheden voor woningbouw. Ik ga er dan ook van uit dat de D66-fractie vandaag voorstellen die woningbouw mogelijk maken zal steunen. Maar we hebben net bij het initiatiefvoorstel al gezien dat de D66-fractie een verlengstuk is van de GroenLinks-fractie. Ze zal dat nu niet goedkeuren.

Wij zouden het anders doen. Dat hebben we in het initiatiefvoorstel ook laten zien. Maar we zijn ons er ook van bewust dat de inwoners de pineut zouden zijn, als we nu op onze handen gaan zitten en ik geen enkel voorstel zou doen om dit raadsvoorstel te verbeteren voor de inwoners. Daarom dien ik een aantal amendementen en moties in.

"Amendement 100

Geen windmolens in Rijnenburg

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is medewerking te verlenen aan het plaatsen van 8 windturbines in Rijnenburg en Reijerscop;
- zowel binnen als buiten de polders aantoonbaar hinder van slagschaduw en geluid van windmolens is te verwachten;
- onder beslispoint 4 is aangegeven dat nu niet over realisatie en financiering van ruimtelijke ingrepen wordt besloten,

overwegende dat

- de tiphoogte van de windmolens 2 keer zo hoog is als de Dom en tot de hoogste geplande tiphoogten van Nederland behoren;
 - tijdens het participatieproces is gebleken dat op zijn minst twijfel bestaat bij het draagvlak voor de windmolens in de omliggende gemeenten;
 - voorbeelden van de combinatie van dit formaat windmolens in deze aantallen zo dicht bij een stad ontbreken;
 - windmolens toekomstige woningbouw kunnen hinderen,
- besluit,
- "in het noorden van Rijnenburg" uit beslispoint 1 te schrappen en de onderliggende documenten daarop aan te passen."

Het amendement is ondertekend door de heren Van Deún, El Abassi, Bos en mijzelf.

Het tweede amendement past het voorstel dusdanig aan, dat windmolens in Reijerscop niet mogelijk zijn.

"Amendement 101

Geen windmolens maar zon in Reijerscop

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is medewerking te verlenen aan het plaatsen van 8 windturbines in Rijnenburg en Reijerscop;
- zowel binnen als buiten de polders aantoonbaar hinder van slagschaduw en geluid van windmolens is te verwachten;
- in Reijerscop windmolens kunnen zorgen voor overlast aan de achterzijde van de woning, waar de snelweg al aan de voorzijde van de woningen ligt,

overwegende dat

- de tiphoogte van de windmolens 2 keer zo hoog is als de Dom en tot de hoogste geplande tiphoogten van Nederland behoren;
- tijdens het participatieproces is gebleken dat op zijn minst twijfel bestaat bij het draagvlak voor de windmolens in de omliggende gemeenten;
- voorbeelden van de combinatie van dit formaat windmolens in deze aantallen zo dicht bij een stad ontbreken;
- windmolens toekomstige woningbouw kunnen hinderen;
- zonne-energie een alternatief met draagvlak is,

besluit,

beslispunt 1 als volgt aan te passen: "windmolens in het noorden van Rijnenburg en Reijerscop" te vervangen door "windmolens in het noorden van Rijnenburg" en achter "zonnevelden in het noorden en oosten van Rijnenburg" toe te voegen "Reijerscop".

Het amendement is ondertekend door de heer El Abassi en mijzelf.

Het derde voorstel past het voorstel dusdanig aan, dat windmolens bij het knooppunt Ouderijn niet mogelijk zijn, omdat dit de aansluiting op de toekomstige woonwijk hindert. Het ligt namelijk in de veiligheidszone van een toekomstige railverbinding, zoals wij ernaar kijken. Dit is een motie geworden.

"Motie 187

Geen windmolens op mogelijke infrastructuur

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop constaterende dat

- het college voornemens is medewerking te verlenen aan het plaatsen van 8 mega windturbines in Rijnenburg en Reijerscop;
- zowel binnen als buiten de polders aantoonbaar hinder van slagschaduw en geluid van windmolens is te verwachten;
- onder beslispunt 4 is aangegeven dat nu niet over realisatie en financiering van ruimtelijke ingrepen wordt besloten,

overwegende dat

- het realiseren van windmolens op specifiek deze locatie de ontsluiting van de woningbouw in Rijnenburg zal hinderen;
- Groenwoud, Papendorp en Rijnvliet als woningbouwlocatie reeds in ontwikkeling zijn en mogelijk hinder zullen ondervinden van deze positie;
- deze locatie geen onderdeel uitmaakte van de scenario's die onderdeel waren van de participatie;
- de tiphoogte van de windmolens 2 keer zo hoog is als de Dom en tot de hoogste geplande tiphoogten van Nederland behoren;
- tijdens het participatieproces is gebleken dat op zijn minst twijfel bestaat bij het draagvlak voor de windmolens in de omliggende gemeenten;
- voorbeelden van de combinatie van dit formaat windmolens in deze aantallen zo dicht bij een stad ontbreken;
- woningbouw niet onmogelijk gemaakt mag worden, draagt het college op,

- geen medewerking te verlenen aan windmolens in het zoekgebied naast Knooppunt Oudenrijn totdat aan de raad een voorkeursscenario voor de ov-ontsluiting van Rijnenburg en het zoekgebied hieraan is getoetst."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heren Işik, Van Deún, El Abassi, Bos en mijzelf.

Voorzitter! Dan willen we graag dat de gemeentelijke gronden alleen worden ingezet als de realisatie en financiering van alle zaken onder beslispoint 4 zijn gerealiseerd. Daarover dien ik een amendement in.

"Amendement 102

Zicht op ruimtelijke ingrepen

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college voornemens is medewerking te verlenen aan het plaatsen van 8 windturbines in Rijnenburg en Reijerscop,
- overwegende dat
- in de participatie is toegezegd dat de windmolens gepaard zouden gaan met landschapsinrichting;
- beslispoint 4 aangeeft dat pas later wordt besloten over realisatie en financiering van deze ruimtelijke ingrepen;
- de gemeente haar grondposities in wil brengen,
- besluit aan beslispoint 4 toe te voegen,
- bij inbreng van gemeentelijke gronden zicht op realisatie en financiering van deze ingrepen als voorwaarde te stellen."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heren Işik, Van Deún, El Abassi, Bos en mijzelf.

Voorzitter! We dienen ook nog een motie in naar aanleiding van de door de Tweede Kamer aangenomen moties, vlak voor het reces. Het college heeft telkenmale aangegeven dat het niet wenst mee te werken aan woningbouw, omdat het Rijk gaan zicht geeft op bijdragen voor de infrastructuur. Het college krijgt expliciet de vraag om woningbouw op deze locatie te onderzoeken en dat lijkt de VVD-fractie het moment om deze vraag serieus op te pakken.

"Motie 188

Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat,

- het college meermalen heeft aangegeven dat de kosten van infrastructuur beperkend zijn voor de kansen van realisatie van woningbouw Rijnenburg en zij van mening is dat alleen met een rijksbijdrage hierin kan worden voorzien;
- de Tweede Kamer recent een motie heeft aangenomen en deze motie de regering verzoekt, om samen met de provincie Utrecht en de betreffende gemeenten, de mogelijkheden voor grootschalige woningbouw in Rijnenburg in kaart te brengen, inclusief de bijbehorende infrastructuur/ov, voorzieningen en natuur, en de Kamer voor het einde van het jaar hierover te informeren;
- het college op verzoek van de raad bij de REP Utrecht alle 'Verstedelijkingsopgaven' (waaronder Rijnenburg) in kaart brengt;
- in de eerste contouren van de REP suggesties zitten voor infrastructuur die de opgave van U Ned en andere lopende MIRT trajecten overstijgt;
- het college aangeeft bij de RSU 2040 besluiten te nemen over woningenbouw in Rijnenburg,
- overwegende dat
- de verstedelijkingsopgaven alleen serieus onderling vergeleken kunnen worden indien daarbij ook meegenomen wordt hoe bestuurlijke partners (buurgemeenten, provincie, Rijk) de infrastructurele opties die hieronder liggen waarderen;
- inzicht in deze waardering nu ontbreekt,
- verzoekt het college om

- de gesprekken met de regering te gebruiken om te onderzoeken welke barrières het Rijk kan wegnemen om woningbouw in Rijnenburg mogelijk te maken en dit mee te nemen bij de afwegingen in de RSU 2040 en REP U16;
- de gemeenten Nieuwegein en IJsselstein te betrekken bij de besprekingen;
- de raad regelmatig te informeren over de voortgang van de gesprekken en de gemeentelijke inbreng in de gesprekken, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, mevrouw Oosters, de heren Işik, Van Deún, El Abassi, Bos en mijzelf.

Ik heb nog een tweede motie naar aanleiding van de amendementen.

"Motie 189

Aansluiten op MIRT A12

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

- het college meermalen heeft aangegeven dat de kosten van infrastructuur beperkend zijn voor de kansen van realisatie van woningbouw Rijnenburg en alleen met een rijksbijdrage hierin kan worden voorzien;
- onderzoeken lopen naar de verbreding van de A12;
- de effecten van eventuele woningbouw Rijnenburg hier nu niet in betrokken worden;
- het college aangeeft dat woningbouw in Rijnenburg mogelijk blijft en pas besloten wordt bij de RSU 2040,

overwegende dat,

- de verstedelijkingsopgaven alleen serieus onderling vergeleken kunnen worden indien bekend is hoe bestuurlijke partners (buurgemeenten, provincie, rijk) de infrastructurele opties die hieronder liggen waarderen;
- inzicht in deze waardering nu ontbreekt;
- de Tweede Kamer Motie 35300A/107 heeft aangenomen,

verzoekt het college om

- bij het onderzoek naar de verbreding van de A12 Gouda–Oudenrijn in te brengen dat Rijnenburg een van de verstedelijkingsopties is die wordt onderzocht in het kader van de REP U16 en RSU 2040;
- bij het onderzoek in kaart te brengen welke impact en welke consequenties dat heeft op de MIRT A12;
- en de raad over de uitkomsten te informeren, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, de heren Van Deún, El Abassi, Bos en mijzelf. Voorzitter! Zonne–thermie is voor ons geen grapje, maar heel serieus. Daarom dien ik de volgende motie in.

"Motie 190

Zonne–thermie als serieuze optie

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat,

- de aansluitcapaciteit voor energieprojecten in de vorm van het opwekken van elektriciteit beperkt is,

overwegende dat

- de gemeenten Utrecht en Nieuwegein een opgave hebben op het gebied van het verduurzamen van de stadsverwarming;
- zonne–thermie een oplossing is binnen de SDE++ welke geen aansluiting op het elektriciteitsnetwerk behoeft;
- zonne–thermie onderdeel uitmaakt van de routekaart verduurzaming stadsverwarming maar er geen concrete projecten zijn;
- deze oplossing nu geen onderdeel uitmaakt van het uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg

roept het college op,

- binnen de zoekgebieden voor zonne-energie ook innovatieve proefprojecten voor zonne-thermie toe te staan (bij voorkeur zo dicht mogelijk bij het bestaande warmtenet) en met de markt van initiatiefnemers te communiceren dat de beperkingen i.v.m. de aansluitcapaciteit op deze projecten niet van toepassing zullen zijn;
- indien een initiatiefnemer voor zonne-thermie zich meldt, de huidige leverancier van stadswarmte te betrekken zodat de opgewekte warmte zo effectief mogelijk kan worden ingezet binnen het bestaande netwerk, de 'van-het-gas-af'-opgave en de plannen voor warmtebuffers;
- de gemeenteraad te informeren over de gezette stappen en behaalde resultaten, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, mevrouw Oosters, de heren Işık, El Abassi, Bos en mijzelf.

Voorzitter! Ik zou nog heel veel kunnen toevoegen. Ik heb al veel bij interruptie gedaan. Wij kunnen dit raadsvoorstel samenvatten als een slecht proces met een slecht resultaat. We denken dat dit het best is samen te vatten in een uitspraak die de wethouder ooit deed: "De raad vraagt om windmolens, u krijgt windmolens." Ik wijs de wethouder erop dat het amendement dat toentertijd is aangenomen, echt breder was dan alleen de optie windmolens.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Ik heb nog een interruptie. Begrijp ik goed dat motie 188 heel specifiek over Rijnenburg gaat? Wij vinden dat er breed naar verstedelijkingslocaties moet worden gekeken.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Wij vinden dat Rijnenburg in ieder geval onderdeel moet zijn van dat onderzoek. Er loopt al een U Ned-onderzoek voor andere delen van de stad. Het is logisch om ons op Rijnenburg te focussen bij een extra gesprek. De motie die door de Tweede Kamer is aangenomen, heeft ook betrekking op Rijnenburg. Daar gaan we in principe voor. Maar ik kan me voorstellen dat we erover na kunnen denken, als het voor D66-fractie makkelijker is om de motie te steunen als ze net iets breder geformuleerd is.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Het was een hele administratie, kan ik u vertellen, en ik hoop dat die foutloos is, maar ik kan dat niet helemaal garanderen. Dus ik hoop op wat clementie als er wat nummertjes verkeerd gaan. Ik heb de moties en amendementen thematisch geclusterd, daar maak ik het iets moeilijker mee, maar kan ik er wel thematisch op reageren. Dat lijkt me voor de snelheid goed. Ik beperk me tot de moties en amendementen, want we hebben al heel wat vlieguren over dit onderwerp gemaakt, waardoor allerlei bespiegelingen en beschouwingen niet meer nodig zijn.

Om te beginnen het meest verstrekkende voorstel, dat is gebruikelijk. Dat is motie 186, ingediend door de PVV-fractie. De burgemeester wordt voorgesteld het besluit te vernietigen. Het mag duidelijk zijn dat ik die ontraad, anders hadden we dit voorstel niet aan de raad voorgelegd. Het heeft inderdaad een tijd geduurd, enkele raadsleden hebben daaraan gerefereerd, maar volgens mij ligt er een heel gebalanceerd voorstel dat recht doet aan heel veel kwaliteiten die we in het gebied zoeken.

Zoals van tevoren mag worden verondersteld, zijn er veel moties en amendementen ingediend die volgens het college vooruitlopen op de afweging die we gaan maken in de RSU. Ik heb de raad gehoord, ik heb de raad al heel vaak en heel veel gehoord, dus ik snap de motivatie. Verschillende fracties hebben daaraan hun eigen draai gegeven. Maar toch blijven we erbij dat de echte, integrale afweging bij de RSU komt. Dan zullen we de verstedelijkingsstrategie met elkaar vaststellen en ook welke rol Rijnenburg daarin zal spelen. Als mijn administratie klopt, gaat het om de moties 178, 179, 180, 188 en 189 en de amendementen 88, 89, 92 en 94.

De D66-fractie stelde een vraag over dit onderwerp, namelijk of het makkelijker is om hier tot een energielandschap te komen, als we in de RSU besluiten tot woningbouw. In alle eerlijkheid weet ik

dat niet. Ik heb geen glazen bol, dus ik kan dat niet zeggen. Dit is een soort toekomstvoorspelling of een alsdan die niet te beantwoorden is.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Een punt van orde. Ik vind het in het kader van de helderheid zeer wenselijk dat de wethouder per motie zegt of ze die ontraadt, overneemt of afwijst. Ik zou het zeer op prijs stellen als de beantwoording op die manier plaatsvindt.

De **VOORZITTER**: Volgens mij is dit een helder systeem. U kunt het volgens mij in uw eigen administratie precies opzoeken, als u even noteert welke getallen de wethouder noemt.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik maak ook even een punt van orde. Ik heb er bezwaar tegen dat de wethouder in deze snelheid de moties afdoet, zonder enige vorm van appreciatie, behalve dan: dat hebben we toch gezegd. Er zit echt heel veel verschil in de verschillende moties en amendementen, ook in de kleuring. Ik zou van de wethouder Ruimte willen horen welke moties en amendementen al dan niet, meer of minder aansluiten op wat hij al dan niet passend vindt. Ik vind dat de raad dat recht heeft, ook vanwege het werk dat we erin hebben gestoken.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Aanvullend hierop ook een punt van orde. Ik ben benieuwd of ik moet begrijpen dat de hele trits die zojuist is genoemd, ontraden is. Ik ben benieuwd of wethouder Verschuure nog ingaat op deze punten, aangezien ze ook de RSU betreffen.

De **VOORZITTER**: Volgens mij is het in ons aller belang dat er een zodanig heldere beantwoording komt, dat u een goed inzicht hebt in hoe het college over een aantal zaken denkt. Ik geef dat mee aan de wethouder.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Daarmee weet ik niet helemaal wat mijn opdracht is. In alle eerlijkheid, ik kan ze allemaal aflopen, maar dan val ik enorm in herhaling. De samenvattende conclusie van het rijtje dat ik net noemde, is dat ze vooruitlopen op de RSU. Dat is de rode lijn en de grond waarop ik ze ontraad, om helder te zijn in de richting van de heer Işik. Het is bijna 23:45 uur, dus het lijkt mij erg vervelend om ze allemaal af te gaan en dan nog langer niet te slapen. Dat vind ik tenminste zelf vervelend.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Een punt van orde. Wij hebben vier uur voor dit debat aangevraagd. Dat is teruggebracht naar drie uur, omdat dat lastig was. Dat het nu 23:45 uur is, heeft niets te maken met dit debat. We zijn nog geen drie uur onderweg met dit debat, volgens mij. Dus we hebben de tijd. Dit is een veegraad, dus we maken de agenda gewoon af. Ik wil de appreciatie per motie van de wethouder met argumentatie waarom ze er wel of niet voor is. Ik vind ook dat ze moet duiden wat het verschil is. Ik doe de oproep dat de wethouder kennisneemt van de breed gedeelde type amendementen die zijn ingediend en of ze daar nog iets mee gaat doen.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even naar de wethouder. We hebben drie uur voor dit debat uitgetrokken, wij zijn al een aardig eind onderweg. Tegelijkertijd is het logisch dat de raad zo veel mogelijk helderheid wil hebben. De raad kan ook vragen stellen, maar gegeven het tijdstip, lijkt het me dat we het einde naderen. We zullen die drie uur ver overschrijden als het voorstel van de heer Te HoonTE wordt aangenomen om het college per amendement en motie te laten reageren. Ik stel voor om begrip te hebben voor het feit dat ze hier en daar gegroepeerd worden. De raad kan de wethouder natuurlijk over alles bevragen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Dit is eigenlijk de omgekeerde wereld en belast onze teller. We hebben een beperkte spreektijd en als een wethouder niet genegen is om een toelichting te geven, moeten we haar bevragen. We hebben heel weinig tijd over. Ik wil die graag gebruiken voor andere interrupties dan de wethouder bij elke motie of amendement te bevragen wat haar motivatie is.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik snap heel goed wat de wethouder nu doet. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over dit voorstel en ook over de verhouding van dit voorstel tot de RSU. Ik snap heel goed dat de wethouder zegt dat deze moties en amendementen vooruitlopen op de RSU. De positie van het college daarin is bekend. Dan is het toch volstrekt logisch

dat die gegroepeerd worden behandeld. Ik snap de intentie van de heer Te Hoonte, maar ik kan het voorstel van de burgemeester goed volgen. Het lijkt mij volstrekt logisch dat er gegroepeerd wordt, na al die debatten die we hebben gehad.

De **VOORZITTER**: Ik probeer een beetje pragmatisch te zijn, zonder dat ik uit het oog verlies dat de raad recht heeft op de informatie en het contact met het college over specifieke punten die hij van belang vindt.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Mag ik een praktisch verzoek doen? Het gaat nu digitaal. Als de wethouder zegt dat zij motie 178 gaat behandelen, moet ik klikken op 178 en komt er vijf seconden later een motie tevoorschijn, en dan is zij al bij motie 180. Ik doe het vriendelijke verzoek of we tien minuten kunnen schorsen en iemand boven voor een pakketje geprinte moties kan zorgen, zodat ik er sneller doorheen kan bladeren, anders is het gewoon niet te doen.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Om toch maar even wat steun aan het voorstel van de voorzitter vanuit de oppositie te bieden, ik ben het er eigenlijk wel mee eens dat niet per motie en amendement het hele verhaal opnieuw wordt verteld. Ik ben het eens met de heer Bos dat we maar een beperkte spreektijd hebben. Misschien kunnen we iets breder dan normaal gebruik maken van de mogelijkheid die de gemiste vragen bieden en de moties daarin meenemen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Volgens mij helpt het al enorm als de wethouder doet wat ze net doet, door het nummer te noemen en het oordeel "ontraden" of anderszins te geven, en dan pas de toelichting te geven. Dan kan iedereen dat goed noteren en kunnen we daarna het voorstel van mevrouw Oosters volgen om, als er nog zaken onduidelijk zijn, daarvoor iets meer ruimte te geven in diversen als een soort ordepunt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Het zou mij helpen als de wethouder bij de amendementen en moties de titel noemt. Dan weten de indieners wel wat ze hebben gedaan.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! We moeten goed kijken wat er hier gebeurt. Er worden eigenlijk, in tegenstelling tot wat er normaal, regulier gebeurt tijdens raadsvergaderingen, een zwik moties en/of amendementen gepakt waarover wordt gezegd, ontraden, ontraden, ontraden, omdat ze gegroepeerd worden onder een beleidsveld waarover later besluitvorming volgt. Als dat nu gebeurt, zal dit in de toekomst constant gebeuren. Ik vraag me af of wij als raad daar blij mee moeten zijn, want we willen die inhoudelijke weging en inhoudelijke toetsing aan het beleidskader dat het college heeft afgesproken en gesteld heeft. Ik kan me niet zo goed vinden in het voorstel van mevrouw Oosters en wil die inhoudelijke duiding graag krijgen.

De **VOORZITTER**: Mijn samenvatting van dit ordedebat is dat we de wethouder vragen om nummer en titel van de motie en het amendement te noemen en vervolgens aan te geven of die ontraden dan wel overgenomen is. Dan kan de raad zijn administratie bijhouden en inschieten en interrumpen op de dingen die de raad belangrijk vindt. Ik stel voor dat we het zo doen.

Ik ga op deze manier door. De heer Bos mag nog een punt maken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! In een dictum van een motie dan wel amendement staan onderdelen die wellicht te koppelen zijn aan een dossier zoals de Ruimtelijke Strategie Utrecht, maar er staan ook andere onderdelen in het dictum die mogelijk wel acceptabel zijn voor het college en zo mogelijk niet de Ruimtelijke Strategie Utrecht raken. Ik vind het erg zorgelijk dat we die inhoudelijke duiding niet mogen krijgen van het college. Daarom heb ik er grote problemen mee.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte. Het woord is aan de wethouder.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik begin maar helemaal opnieuw.

Ik ben begonnen met motie 186, Vernietiging raadsbesluit op basis van Gemeentewet. Die heb ik ontraden. Daarbij heb ik iets gezegd, dat ga ik niet herhalen.

Daarna heb ik een blokje met moties en amendementen genoemd waarvan de rode lijn is dat ze op de RSU slaan. Dat zijn motie 178, Woningbouw bij RSU opnemen, ingediend door de PvdA-fractie

en motie 179, Middelen mobiliteit, ook ingediend door de PvdA-fractie. Hieraan voeg ik toe dat we uiteraard in overleg zijn met Rijk, provincie en regio, waarin veel over openbaar vervoer wordt gesproken. We doen niet anders, zou ik haast willen zeggen, onder andere maandag en dinsdag weer, zeg ik er voor de volledigheid bij.

Motie 180, Afspraken met grondeigenaren zijn nodig, is ook ingediend door de PvdA-fractie. Er valt natuurlijk altijd te praten met grondeigenaren, maar ook deze motie veronderstelt het gesprek over woningbouw. Het mag duidelijk zijn dat we daar nu nog niet aan toe zijn.

Motie 188, Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg, is ingediend door de VVD-fractie. De titel zegt het al een beetje. Motie 189 heet, Aansluiten op MIRT A12. Beide moties gaan over het gesprek met het Rijk. Dat gesprek wordt natuurlijk actief gevoerd, de komende week ook weer. We wegen daarin met elkaar af wat de beste verstedelijkingsstrategie is. Het mag duidelijk zijn dat die zich niet per definitie richten op Rijnenburg.

Verder gaat het om amendement 88, Vanaf 2030 woningbouw toevoegen in Rijnenburg, ingediend door de PvdA-fractie.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Motie 188 wordt afgeraden, evenals die andere motie over het gesprek met het Rijk. Daarvoor wordt verwezen naar bredere gesprekken. Maar er is wel iets gebeurd. Er zijn namelijk door de Tweede Kamer twee moties aangenomen die opdracht geven om dat gesprek te voeren in het kader van Rijnenburg. Ik ben benieuwd naar de appreciatie van zowel de wethouder Mobiliteit en Energie als de wethouder Ruimtelijke Strategie over hoe ze dat gesprek ingaan.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): De heer Te Hoonte doet net alsof er een nieuw gesprek wordt gestart met het Rijk, maar we zijn al heel lang in gesprek met het Rijk. Dat doen we in het kader van U Ned en gebeurt behoorlijk systematisch, dus dat pellen we af. Overigens zijn we in de regio ook in gesprek om tot een regionale visie te komen, daar is mijn collega Verschuure heel actief in. Ook dat gaat op een soortgelijke manier en die twee trajecten worden heel goed met elkaar vervlochten. Dat doen we. Daar liggen allerlei verschillende verstedelijkingsstrategieën op tafel. Dit verhaal heb ik volgens mij in de commissie ook verteld. Daar liggen verschillende scenario's op tafel en daar praten we over met de rijksoverheid en met de provincie en de regio.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! De motie waaraan ik refereerde is na de commissievergadering in de Tweede Kamer aangenomen. Het lijkt me sterk dat de wethouder met het commissiedebat kan duiden hoe zij die motie apprecieert. Dus nogmaals de vraag: hoe apprecieert zij de motie die door de Tweede Kamer is aangenomen en hoe gaat zij dat gesprek in?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Volgens mij heb ik de vorige keer al gezegd dat Rijnenburg ook in die scenario's zit. Ik weet niet of die motie hieraan nog iets toevoegt. Alle scenario's worden onderzocht en besproken. In die zin is dat geen wijziging sinds de commissievergadering.

Ik was bij amendement 88, Vanaf 2030 woningbouw toevoegen aan Rijnenburg. Dat behoeft niet veel extra toelichting. Amendement 89, Woningtekort inlopen, ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht, gaat ook uit van woningbouw.

De titel van amendement 92, Geen windmolens, direct woningbouw in Rijnenburg, zegt genoeg. Deze is ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht. En amendement 94, Gemeente houdt haar verantwoordelijkheid in woningbouwplan Rijnenburg bij RSU, is ingediend door de CDA-fractie. Hierin staat ook de voorwaarde woningbouw.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb met amendement 92 een amendement te pakken waarin een dubbel dictum zit. In het uitnodigingskader zitten artikelen die ik graag zou aanpassen door de termijn in te perken tot drie maanden. Mocht er dan geen aanbieder zijn of voorstellen voor windmolens, wordt dit direct omgezet in kiezen voor woningbouw. Woningbouw valt binnen de RSU, maar een finale termijn aan goede voorstellen zit niet in de RSU, doch in het uitnodigingskader. Daarom heb ik bezwaar tegen deze wijze van behandelen. Mijn tijd loopt wel door, maar ik neem er geen aanstoot aan en plus er gewoon wat tijd bij, want ik ben het absoluut niet eens met de manier waarop hier nu antwoord wordt gegeven.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): In de tweede bullet staat "per omgaande over te gaan tot planvorming", na die drie maanden weliswaar, maar dan is er nog steeds geen sprake van een

goede afweging. De kern waarom we verwijzen naar de RSU, is dat we de beste verstedelijkingsstrategie kunnen kiezen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Wat staat er in de eerste bullet?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Die geeft me drie maanden de kans. Maar nogmaals, de tweede bullet gaat over directe planvorming, dus niet een goede afweging van meerdere belangen in de RSU, maar een automatisme om over te gaan tot woningbouw in Rijnenburg en dat is wat wij niet voorstaan.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Als drie maanden niet de goede termijn is, wat zal dan wel de goede termijn zijn.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Het gaat niet om de termijn, maar om de afweging die ontbreekt. Daarom hameren we elke keer op die RSU. De strategie die we voor verstedelijking kiezen, is enorm ingrijpend. Daar moeten we goed naar kijken en goed alle voor- en nadelen wegen. Ook dit amendement gaat uit van een automatisme en niet een goede weging. Daarom verwijzen we naar de RSU.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Als we dit amendement zouden aanpassen en de passage over de RSU, de woningbouw, eruit zouden halen, maar wel aan zouden geven dat we vinden dat er een limiet moet zitten op de termijn dat er naar windmolenleveranciers wordt gezocht, welke termijn vindt de wethouder dan geschikt?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): De termijn die we in het uitnodigingskader hebben opgenomen is in principe twee keer drie maanden. Daarna volgt een heroverweging. Dat lijkt mij een heel goede termijn.

Amendement 94, Gemeente houdt haar verantwoordelijkheid in woningbouwplan Rijnenburg bij RSU, is ingediend door de CDA-fractie. Ook hier is weer sprake van een herhaling van zetten.

De vraag van de D66-fractie heb ik beantwoord voor het ordedebatje. Dat zal ik niet overdoen.

In mijn ordening ben ik gekomen bij motie 183, Beperk de impact van windenergie voor inwoners en toekomstige gefaseerde woningbouw. Die is ingediend door de CDA-fractie.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! In amendement 94 heb ik bewust een verwijzing opgenomen naar de RSU. Waarom is dat niet toereikend voor de wethouder?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Omdat er weer staat "onder de voorwaarde dat er grootschalige woningbouw wordt gerealiseerd." Ook hier is geen sprake van een afweging, maar een automatisme. In mijn beleving gaat het steeds weer om dezelfde vraag in een ander jasje.

Ik ga verder met motie 183. Die ontraad ik. Er worden twee dingen in gecombineerd, namelijk slagschaduw... Ik heb een zandloperje naast me staan.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Een punt van orde. Dit dossier is belangrijk, maar deze wijze van beantwoorden biedt geen eerlijke kans. Ik heb er moeite mee. De heer Koning toont non-verbaal gedrag. Ik vind dat echt vervelend. Ik zei net tegen mijn collega: "Ik kan beter naar huis gaan." Ik wil dezelfde werkwijze als we in de raad gewend zijn bij het doornemen van de moties. Dat toont respect voor het werk dat de raadsleden hebben gedaan.

De **VOORZITTER**: Ik hoor de heer Işik aan, maar we hebben net een afspraak gemaakt hoe we dit gaan doen. Ik vind het op zichzelf helder hoe het college zijn opvatting over de moties en amendementen geeft. U kunt daarop interrumpen als u dat wilt. En als u straks geen tijd meer hebt, kunt u aan het eind van de bijdrage van het college nog een aantal verduidelijkingen vragen. Het zijn uw eigen regels.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De spelregels zijn veranderd. Als ik had geweten wat de spelregels waren voor dit debat, had ik mijn tijd heel anders ingepland. Dit is gewoon niet goed. Ik zal dit zeker meenemen naar het presidium. Op deze manier doe je geen zaken.

De **VOORZITTER**: Het lijkt me heel verstandig om dit in het presidium te bespreken.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik was bij motie 183. Ik ging op zoek naar het dictum. Het eerste punt van het dictum gaat over geluid en slagschaduw en aanvullende maatwerkvoorschriften. In onze beleving zijn die niet nodig. De slagschaduw wordt naar praktisch nul terug geregeld, heb ik eerder gezegd. Bij geluid hebben we niet gekozen voor maatwerkvoorschriften, maar een aantal andere randvoorwaarden, zoals stille molens en grotere afstanden dan wettelijk voorgeschreven zijn. Wat ons betreft zijn geen extra maatregelen nodig. In het debat ging het al even over de hoogtebepalking. Wij hebben er niet voor gekozen om hoogtes voor te schrijven, ook niet de hoogte die mevrouw Zwinkels noemde. Dat is echt vrij aan de initiatiefnemer, Dat doen we, omdat het niet per se gezegd is dat hogere windmolens meer overlast veroorzaken. Wij gaan voor het optimum tussen overlast en productie, zoals we ook in de overweging hebben opgenomen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! In de inspraakprocedure is veelvuldig gevraagd om lagere windmolens. Ik heb er in ieder geval van geleerd dat wij als fractie bij het amendement hadden moeten opnemen dat de windmolens een bepaalde hoogte hadden mogen hebben, voordat we dit hele traject ingingen, want dat had de vergelijking tussen zon en wind anders gemaakt. Ik vraag me af waarom de wethouder op geen enkele wijze op zoek is naar waar ze tegemoet kan komen aan de omgeving. Dit zou er eentje kunnen zijn die vrij helder is, nu de SDE++-maatregel is aangepast.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik bestrijd dat we op geen enkele manier bewoners tegemoet zijn gekomen. Ik denk dat dit wat dat betreft een van de best gerande plannen van Nederland is, met afstanden en een innovatieve manier om te sturen op stille windmolens. We zijn op allerlei mogelijke manieren veel verder gegaan dan elders in Nederland gebruikelijk is. We hebben juist enorme stappen gezet in het bestrijden van overlast. Dat hebben we tot de kern gemaakt van dit voorstel. Maar we doen dat blijkbaar niet op de manier die de heer Te Hoonte graag had gezien.

Dan ben ik bij amendement 83, Garantie dat ook niet-leden en niet-aandeelhouders meeprofiten van het energielandschap, ingediend door de SP-fractie. Dat vind ik een heel sympathiek amendement. Deze doelstelling kunnen we onderschrijven, dat hebben we al gedaan in de plannen. Het moge duidelijk zijn, zo werkt het nu eenmaal bij een businesscase die rond moet komen, dat de bomen niet tot in de hemel groeien. We denken dat het voor initiatiefnemers mogelijk is om hiervoor een formule te vinden. Die zal niet eindeloos zijn, dus die zullen ze waarschijnlijk inkaderen. Maar ik zie in de tekst geen formulering staan die daarmee in tegenspraak is. Dit amendement laat ik aan het oordeel van de raad.

Amendement 84, Onafhankelijke klachtenafhandeling geluid en slagschaduw, is ook door de SP-fractie ingediend. Dat ontraad ik. Ik snap dat dit sympathiek klinkt, maar vrees dat de mensen er uiteindelijk toch niet enorm mee geholpen zijn, omdat ze dan via een extra tussenstap met de initiatiefnemer in gesprek komen, want die zit aan de knoppen en niet de gemeente. Dat proces duurt dus langer en zal minder effectief zijn. In mijn beleving hoort de aap niet op de schouder van de gemeente te zitten, maar op die van de initiatiefnemer. Dus dit ontraad ik.

De heer **KONING** (D66): We hebben de afgelopen week bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie gezien wat er gebeurt als onduidelijk is welke bestuurslaag waar precies voor verantwoordelijk is. Dat moet wat ons betreft – daarmee sluiten we ons aan bij de SP-fractie – heel goed geregeld worden. Mijn vraag is, hoe wordt dat geregeld als dit amendement daarvoor niet de goede weg is?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ook bij de waterzuivering geldt natuurlijk dat alleen de waterzuivering zelf er iets aan kan doen. De overheden kunnen, in dit geval de RUD, handhaven. Bij een energielandschap, bij windmolens specifiek, zal de RUD dat ook doen. Die kan zich daarvoor inspannen, maar uiteindelijk zit geen enkele overheid aan de knoppen. Dus het loket in de last resort moet helder zijn, maar de eerste afhandeling hoort echt bij de initiatiefnemer te liggen, omdat hij daarop kan handelen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Dit is een dingetje dat ook al in de commissie aan de orde is geweest, dus ik heb enige aarzeling. Als zo'n initiatiefnemer niets doet, moet een omwonende toch terug kunnen vallen op de RUD?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Precies, zo is het nu. Het eerste loket is de initiatiefnemer en het tweede loket de overheid, als mensen er met de initiatiefnemer niet uitkomen.

Aan amendement 87, Woningisolatie Rijnenburg, ingediend door de PvdA-fractie, vind ik twee dingen ingewikkeld. Dat is de reden waarom ik het amendement ontraad. Om te beginnen hebben we de gelegenheid geschapen in het Strekt ter vervanging; de heer Wijmenga refereerde daaraan. De omwonenden kunnen kiezen voor woningisolatie uit de financiële vergoeding. Maar ze mogen ook nog altijd voor iets anders kiezen, als ze dat liever hebben. Als ze er bij de initiatiefnemer niet goed doorheen komen, kunnen ze terugvallen op de gemeente. Dat hebben we toegevoegd. Ik zou niet in de keuzevrijheid willen treden van bewoners.

Het tweede dat ik ingewikkeld vind aan deze formulering, is het woordje "we"; "dat gaan we doen door bestaande woningen goed te isoleren. We nemen als gemeente de verkeerde rol aan, als wij de partij zijn die gaat isoleren. Om die twee redenen ontraad ik het amendement.

Motie 181, Prioriteiten in het Omgevingsfonds en omwonendenregeling, is ingediend door de CDA-fractie. Ik heb ongeveer dezelfde motivatie om die ook te ontraden. Het is goed om te zeggen dat de verhoging van de bijdrage aan het omgevingsfonds niet door de gemeente is voor te schrijven. Dat is moeilijker afdwingbaar, geef ik als extra motivatie mee.

Dan kom ik bij een hoofdstukje dat gaat over het ruimtegebruik.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik vind het vreemd dat mijn motie dezelfde motivatie krijg als amendement 87 over isolatie, van de PvdA-fractie. Deze motie is compleet anders. Tegelijkertijd is het zo dat de gemeente die verhoging van de bijdrage ook als een wens kan meegeven.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik zie niet in hoe de tweede bullet van motie 181, weliswaar in een andere formulering, niet gelijklopend is aan het amendement van de PvdA-fractie. Die behelst toch dat de politiek gaat bepalen hoe bewoners hun eigen omwonendenvergoeding moeten inzetten? Dat probeer ik te voorkomen. Nogmaals, ze mogen er zelf voor kiezen om hun woning te laten isoleren en ik kan me voorstellen dat ze dat doen. En de gemeente staat achter ze als dat niet in voldoende mate lukt. Zo is dat in het Strekt ter vervanging opgenomen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Dat ben ik precies met de wethouder eens. Het omgevingsfonds moet vrij zijn en niet gebruikt worden voor isolatie. Dat is de basis en moet uit de omwonendenregeling komen, toch?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik kan mevrouw Zwinkels nu niet volgen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Ik moet heel snel praten vanwege mijn spreektijd. Ik zal dat nu wat rustiger doen.

De **VOORZITTER**: We stoppen de klok. Dan mag u het gewoon rustig herhalen, zodat de wethouder het snapt.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dank u wel. Dan kan ik ook nog een keer ademhalen.

Mijn punt is dat ik het eens ben met de wethouder dat het omgevingsfonds vrij te besteden moet zijn en er inspraak mogelijk is, er overleg over te voeren valt en de initiatiefnemer met de omwonenden om de tafel kan. Ik vind dat juist een goed punt. Wat mij betreft zou dit ertoe moeten leiden dat de isolatie, die ik echt als een categorie zie om de omwonenden te beschermen, uit de omwonendenvergoeding wordt gehaald en los wordt gemaakt van het omgevingsfonds. Dat ben ik met de wethouder eens en dat staat in de motie. Nogmaals, volgens mij leggen we meerdere wensen...

De **VOORZITTER**: Wacht even, u krijgt de gelegenheid om een vraag te verduidelijken en volgens mij is dat nu gebeurd.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Ja.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Volgens mij geldt voor de omwonendenvergoeding hetzelfde en misschien zelfs in hogere mate, want daarbij gaat het om de

vergoeding die mensen krijgen, zodat ze niet een juridische procedure in hoeven voor planschade. Normaal, als mensen planschade krijgen, mogen ze echt zelf weten wat ze met dat geld gaan doen. Het zou een beetje merkwaardig zijn dat de Utrechtse politiek gaat voorschrijven dat ze hun huis moeten isoleren, als ze een omwonendenvergoeding krijgen. Er zijn financiële regelingen voor mensen. Die hebben we georganiseerd. Die zijn ook landelijk in convenanten vastgelegd. Mensen kunnen de keuze maken om hun huis te isoleren. Als er iets in de weg zit waardoor dat niet lukt, nogmaals, opgenomen in het Strekt ter vervanging, gaan we als gemeente ons gewicht in de schaal leggen, zodat dit wel lukt. Als mensen dat niet willen, en iets anders voor dat geld willen doen, staat ze dat ook vrij. Dat geldt zowel voor de omwonendenvergoeding, die naar de individuele huishoudens gaat, als voor het gebiedsfonds, wat meer een collectieve keuze is.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Daar knijpt het volgens ons. Het is bij het aanleggen van een snelweg zo, dat je die geluidschermen moet bouwen, zodat de woningen daarachter aan de geluidseisen voldoen. Dat mag je ook in de gevel oplossen, dan moet je die isoleren. Daarvoor wordt niet een omgevingsfonds ingericht. Als mensen vervolgens planschade hebben, krijgen ze daarvoor apart een vergoeding. Zo willen we het hier hebben. De gemeente zorgt dat die woningen die geïsoleerd moeten worden, geïsoleerd worden voor rekening van die exploitant. En vervolgens is er een omgevingsfonds waar allerlei andere dingen uit gedaan moeten worden, maar dat moet uit elkaar zijn getrokken.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Het verschil is, dat dit bij de weginfrastructuur gebeurt als er niet aan de wettelijke normen wordt voldaan. Hier wordt wel aan wettelijke normen voldaan. Mensen zijn beschermd tot het wettelijke niveau. Er is dus geen overschrijding van wettelijke normen en in die zin geen plicht tot isolatie. Mensen zouden wel graag kunnen willen isoleren, en dan is daar de gelegenheid voor. Dat is het verschil met snelwegen, waar een wettelijke plicht ligt.

Ik ben bij het kopje ruimtegebruik en begin met motie 176, Roei- sport- en recreatiewater in Rijnenburg, ingediend door de D66-fractie. Ik heb heel nauwkeurig gelezen wat er staat. Volgens mij is dit in lijn met wat we beogen en kan ik de motie in die zin overlaten aan het oordeel van de raad.

Motie 177, Ruimte voor creativiteit in Rijnenburg, ook ingediend door de D66-fractie, is ook mogelijk en laat ik aan het oordeel van de raad. Ik heb vooral nog even gekeken naar het deel van het dictum dat gaat over de tijdelijke bebouwing. Dat zou kunnen via een kruimelregeling, dus we hebben een idee hoe je de motie zou kunnen implementeren.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De wethouder zegt dat motie 177 technisch mogelijk is. Wat is haar inhoudelijke oordeel erover? De motie voegt namelijk ook een functie toe aan het gebied, een festivalterrein, waardoor een behoorlijke geluidsbelasting kan ontstaan. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Er staat: festivals en evenementen. Daar geldt precies hetzelfde voor als op allerlei andere plekken in de stad. Er is een aantal vaste evenementenlocaties waarvoor we min of meer een vaste zet regels hebben aan de hand waarvan we de locaties beoordelen en hoe vaak ze gebruikt kunnen worden. Voor alle andere plekken in de stad bekijken we dat steeds situationeel. Wat mij betreft, kan dit net zo goed in Rijnenburg als op elke andere plek in de stad. Daarbij is een van de dingen die worden meegewogen of de omwonenden erop zitten de wachten en hun leefgenot een beetje goed kan worden gewaarborgd. Dat doen we op alle andere plekken in de stad ook.

De heer **SCHIPPER** (SP): Toch nog een dingetje over dit voorstel. Ik geloof wel dat die afweging wordt gemaakt. Maar naar een festival of evenement zullen vrachtwagens en ander autoverkeer toe moeten rijden. Vindt de wethouder, met dit in gedachte, het nog steeds wenselijk om daar...?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik heb geen uitspraken gedaan over wenselijkheid. Een van de dingen die altijd wordt meegewogen, is de ontsluiting. Als daar een massaal festival wordt georganiseerd, zullen de mensen die de vergunning verlenen achter hun oren krabben als het gaat over het bereikbaarheidsplan bijvoorbeeld, of de vraag of de hulpdiensten er nog kunnen komen. Nogmaals, ik zeg hier helemaal geen bijzondere dingen, want dat zullen we altijd doen als we zoiets gaan toetsen, ook op allerlei andere plekken in de stad.

Motie 184, maak roeiwater echt mogelijk in Rijnenburg, is ingediend door de fractie van Student & Starter. Ik heb net al gezegd dat ik motie 176 nauwkeurig heb gelezen, omdat het echt aankomt op de formulering. We hebben eerder gezegd dat het ingewikkeld is om zoiets te verwerken in een bestemmingsplan, als er nog geen concreet plan ligt wat economisch haalbaar is. Ook goed om te zeggen is dat de indieners vragen om met allerlei mensen te praten over de vormgeving van het roeiwater. Daarover hebben we nou net een rapport geschreven en met allerlei stakeholders gesproken. Daarin is niet gebleken dat dit financieel haalbaar te maken is. In die zin is dit een herhaling van zetten en wil ik dat onszelf niet aandoen. Daarom ontraad ik deze motie.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik sta er toch een beetje van te kijken dat het verschil tussen de motie van de D66-fractie en die van de fractie van Student & Starter nu zo wordt gemaakt, dat die van ons financieel niet haalbaar is en die van de D66-fractie wel. Daaruit trek ik de conclusie dat we niets hebben aan de motie die de D66-fractie heeft ingediend. Ik wil graag weten, ook van de coalitiepartijen, hoe we het wel mogelijk gaan maken dat er roeiwater komt in Rijnenburg. De financiële mogelijkheid staat er inderdaad nog niet volledig in, maar het gaat ook om het hebben van een plan, een ambitie en dat vastleggen voordat je daadwerkelijk serieuze gesprekken kunt aangaan met partners.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Even richting de fractie van Student & Starter, want die staat onder beide moties, daarom snap ik haar punt niet. Waarom vindt ze de ene niet kunnen, terwijl de andere wel acceptabel zou zijn? Volgens mij steunt de fractie van Student & Starter ze allebei.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik heb daar een heel goede reden voor. Ik sta onder de motie met het idee dat ze daadwerkelijk iets zal uithalen. Als ik nu hoor dat de wethouder een positief advies geeft over de motie van de D66-fractie en die van mij ontraadt, dan weet ik al hoe laat het is en gaat er niets gebeuren met de motie van de D66-fractie. Ik denk dan: laten we serieus ruimte maken voor roeiwater en kies voor onze motie.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Het probleem met de roeibaan in Rijnenburg is niet dat iemand hem niet wil. Dat is nooit de kwestie geweest. De kwestie is dat het tot nu toe geen financieel haalbaar verhaal is en niet een beetje niet, maar echt niet. Dat hebben we onderzocht en daarover hebben we met stakeholders gesproken. Dat is niet een gebrek aan wil, maar een gebrek aan uitzicht, aan kansen die we zien. Ik vind dat heel jammer, want ik zie dat heel veel mensen een roeibaan willen, maar tegelijkertijd kan ik niet tot een andere conclusie komen. We kunnen nog drie keer hetzelfde onderzoek doen en een ander rondje draaien, maar daarmee is de conclusie niet anders geworden.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik hoop dat ook de D66-fractie deze beantwoording van de wethouder heeft gehoord. Ik doe het ordevoorstel om onze motie eerder in stemming te brengen dan de motie van de D66-fractie.

De **VOORZITTER**: Oké, ik pak dat straks even op.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Amendement 95, Ook roeiwater is onderdeel van Rijnenburg, ingediend door de fractie van Student & Starter, ontraad ik om dezelfde reden

Dan kom ik bij een aantal amendementen en moties die gaan over het energielandschap op zichzelf en welke locaties, zoekgebieden we er al dan niet in opnemen.

Amendement 97, Midden van Rijnenburg weer als zoekgebied wind, is ingediend door de PvdD-fractie. Die ontraad ik. Dit gebied is niet voor niets tussen het conceptvoorstel en het definitieve voorstel afgefallen. Dat had onder andere te maken met de voorkeur van grondeigenaren en het uitzicht op de realisatie van het energielandschap.

Amendement 100, Geen windmolens in Rijnenburg, is ingediend door de VVD-fractie. Dat behelst eigenlijk het schrappen van het Noorden, het beslispunt over wind. We zijn natuurlijk niet over één nacht ijs gegaan. We hebben dit voorstel bewust, ingekaderd met randvoorwaarden, gedaan. Dus dit amendement ontraad ik ook.

Motie 187, Zoekgebied Ouderijn verwijderen, is ook van de VVD-fractie. Volgens haar zou een windmolen daar in de weg staan voor de infrastructuur in de toekomst. We hebben eerder in de

beantwoording van vragen gesteld dat dit niet het geval is. De infrastructuur kan er prima omheen worden gelegd en zou geen beletsel hoeven zijn. Daarom ontraad ik deze motie.

Amendement 101, Geen windmolens maar zon in Reijerscop, is ook door de VVD-fractie ingediend. Onze motivatie is altijd geweest dat Reijerscop, anders dan Rijnenburg, echt nog een agrarische functie heeft, ook in de ruimtelijke plannen. We hebben geen reden om dat te veranderen. Daarom is het logischer om met windenergie te werken dan met zonne-energie, omdat je met zonne-energie geen landbouw meer kunt bedrijven.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Zou het niet logisch zijn om voor de windmolen bij Ouderijn de vaststelling van de RSU af te wachten?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Wat mij betreft niet, omdat ze elkaar niet in de weg zitten. Daarom is daar geen grond voor. Dit hebben we eerder geantwoord: die windmolen vormt geen beletsel.

Ik ben bij een aantal amendementen en een motie die op de een of andere manier te maken hebben met het proces, om te beginnen met amendement 86, Draaitijd windmolens gelijk aan SDE, ingediend door de PvdA-fractie. Ik denk eerlijk gezegd dat de formulering van het raadsvoorstel twee voordelen heeft. Daarin is de periode is niet langer dan nodig, maar ook niet korter dan nodig. Met twintig jaar zet de PvdA-fractie zichzelf en het landschap vast, misschien wel te lang of misschien wel te kort. In beide gevallen zou dat zonde zijn. Te kort, omdat we dan geen energielandschap hebben, en te lang, omdat het de heer Isik daarom niet te doen is. Daarom ontraad ik dit amendement.

Amendement 90, Een grondeigenaar, niet initiatiefnemer is geen initiatiefnemer, is ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht. De percentages in het amendement gaan over een conceptplan. Dat is niet het eindverhaal, maar het moment waarop initiatiefnemers het gesprek mogen openen met de gemeente. Uiteraard is dat niet hun definitieve voorstel. Om die reden ontraad ik het amendement.

Amendement 91, Beperken termijn voorstellen wind, ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht, is in een variant al langsgekomen. Deze hoort bij een motie die eerder is besproken over het beperken van de indiening van voorstellen. Eerder is gezegd dat we er zelf een tijdje over hebben gedaan, samen met de omgeving, initiatiefnemers en anderen om tot een gebalanceerd voorstel te komen. Ik vind het fair om de initiatiefnemers voldoende tijd te geven om met voorstellen te komen. Drie maanden lijken mij daarvoor te weinig, dus dit amendement ontraad ik.

Motie 182, Geef kleinere energie-initiatieven een serieuze kans, is ingediend door de CDA-fractie. Ik vind dat de heer Koning een terechte opmerking maakte dat het initiatieven natuurlijk altijd vrijstaat om elkaar op te zoeken en daardoor groter te worden. Dat zullen we zeker aanmoedigen. Verder zijn er min of meer drie redenen om de motie te ontraden. De eerste is dat dit voorstel begonnen is met een motie van de raad om te sturen op grootschalige productie. De volgende dat we willen voorkomen – dat is hoe het technisch werkt – dat van de beperkte aansluitingscapaciteit in het gebied op een suboptimale manier gebruik wordt gemaakt en de laatste – de eerste twee zijn overwegingen en de laatste min of meer een soort showstopper – is dat we in juridische zin niet hierop kunnen sturen. Het enige waarop we kunnen sturen, zijn overwegingen die op de een of andere manier met ruimtelijke ordening te maken hebben. Het maatschappelijk engagement is anders dan we hebben opgeschreven in het uitnodigingskader, maar dat is natuurlijk al kaderstellend. We kunnen echter niet het ene initiatief tegen het andere afwegen dat maatschappelijk meer geëngageerd is. Dat kan wel op basis van omvang, daarom hebben we op deze manier menen te moeten sturen.

Ik kom bij een aantal amendementen en een motie die betrekking hebben op groen en landschap, te beginnen met amendement 85, Compensatie leefgebied weidevogels vooraf garanderen, ingediend door de SP-fractie. Dit amendement probeert de inspanningsverplichting te veranderen in een resultaatverplichting. Dat is absoluut zeer sympathiek, maar ik zal er niet omheen draaien, dat heb ik ook eerder niet gedaan, dat grote zonnevelden en weidevogels buitengewoon moeilijk met elkaar samengaan. Dat is zeker een negatief punt. Het probleem van dit amendement is dat er noch voor de gemeente Utrecht, noch voor de initiatiefnemers op de een of andere manier grip is op gebieden van andere grondeigenaren en van buiten de gemeente Utrecht. Het is dus heel onzeker of we deze randvoorwaarde kunnen invullen in ruimtelijke zin. Eigenlijk is het praktisch zeker dat er bij zonnevelden te weinig ruimte in de businesscase zit om dit in financiële zin te verhalen op de initiatiefnemer. Helaas is het ook nog zo dat de effectiviteit twijfelachtig is, want het is best ingewikkeld om een gebied aan te wijzen en te hopen dat weidevogels daarnaartoe gaan.

Amendement 85 ontraad ik, omdat het in die zin niet proportioneel is ten opzichte van het negatieve effect.

De heer **SCHIPPER** (SP): Het negatieve effect is dat 85% van het leefgebied verdwijnt. Ik neem aan dat het geen loze kreet is als de wethouder in het raadsvoorstel schrijft dat ze met naburige gemeenten en de provincie zal kijken of ze ergens anders gestimuleerd kunnen worden en de wethouder zelf die mogelijkheden ook ziet. Het is niet zo dat het energielandschap er morgen ligt. Ik kan me voorstellen dat er mensen zullen zijn die protest zullen aantekenen als er eenmaal een bestemmingsplan is. Ik stel voor om die tijd te gebruiken om de compensatie voor weidevogels echt te garanderen. Anders wordt het een lastig verhaal met de cijfers over de weidevogels die we al een aantal jaren zien.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Die tijd gaan we zeker pakken. Ik ben absoluut gemotiveerd op dit onderwerp. De heer Schipper neemt het woord "garanderen" in de mond, maar dat kan ik niet. Dat kan de gemeente Utrecht niet. We kunnen proberen zo ver mogelijk te komen met de provincie en de omliggende gemeenten. Die samenwerking is op dit punt voorzichtig gestart. We zullen er absoluut ons best voor doen. Maar garanties zijn er niet. Het is een inspanningsverplichting. Het is goed om te melden dat er weidevogels zijn in het gebied, maar het geen weidevogelkerngebied is. Het is niet zo dat we Eemland gaan vol zetten met windmolens. Elke weidevogel die vertrekt, is er een te veel, maar de echte weidevogelkerngebieden liggen iets verder naar het westen. De inspanningsverplichting staat.

Amendement 98, Stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen, is ingediend door de PvdD-fractie. Dit is overbodig, daarom ontraden we het. De PvdD-fractie zegt eigenlijk: als er iets uit de MER komt, leg dat dan vast. Dat is precies wat er gebeurt, maar loopt via de provincie, die de conclusies van de MER zal vastleggen in voorschriften waaraan de initiatiefnemer zal moeten voldoen. Naar ons inzicht is dit afdoende georganiseerd.

Voor amendement 99, Verblijfplaats weidevogels Rijnenburg, ingediend door de PvdD-fractie, geldt iets soortgelijks als bij het eerdere amendement van de SP-fractie. In dit geval wordt de Lange Vliet specifiek genoemd, wat onze ecologen betreft niet het meest geschikte gebied. Hieraan is te zien dat we echt moeten zoeken naar een gebied dat geschikt is voor weidevogels. In alle gevallen zullen we de medewerking van grondeigenaren moeten zoeken. We kunnen dat stimuleren, maar we kunnen dat niet afdwingen. Dit amendement ontraad ik.

Motie 185, Nedereindse plas, ingediend door de PvdD-fractie, omarm ik en adviseer ik positief. Het lijkt ons een goed idee om goed te organiseren op welke manier een eventueel initiatief ecologisch zo verstandig mogelijk kan worden gemaakt voor de Nedereindse plas. We hebben dat een tijdje geleden ook gedaan met de Haarrijnse plas. Ik stel me voor dat we dat ongeveer zo organiseren.

Amendement 102, Zicht op ruimtelijke ingrepen, is ingediend door de VVD-fractie. Ik heb een beetje zitten staren op het dictum: wat staat er nou precies? Maar ik heb ook goed geluisterd naar de heer Te Hoonte. Bij dit amendement is het heel erg de vraag of het over het totale landschappelijke kader gaat in het uitnodigingskader, of alleen over delen ervan. Ik heb de heer Te Hoonte het woordje "alle" horen zeggen. Het is niet denkbaar dat we op basis van gemeentelijke gronden en de energie die we daar kunnen produceren een totale landschappelijke structuur kunnen organiseren. Dat past financieel gewoon niet. Maar natuurlijk is het wel zo dat, als we onze gronden inzetten, we proberen dat zo te doen dat dit bijdraagt aan het totale plan.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Volgens mij vraagt de wethouder dit te duiden. Het gaat erom dat we de gemeentelijke gronden pas inzetten op het moment dat er een dekkend plan ligt. Dat staat er vrij helder. Het gaat er dus niet om, om alles te verdienen op de gemeentelijke gronden. Het plan moet rond zijn als we de gemeentelijke gronden afgeven.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik weet niet precies wanneer er een dekkend plan is. We hebben een landschappelijke structuur geschetst, maar er is geen afvinklijstje dat laat zien wanneer er een dekkend plan ligt. De hele crux van dit voorstel is dat het gelijk opgaat, de investering in landschap, recreatuur en ecologie, maar waarschijnlijk niet binnen één dekkend plan. Ja, wij willen onze gronden zo inzetten dat dit bijdraagt aan het totale plan en in de geest is van alles wat we hebben opgeschreven. Maar ik zie het niet als het laatste ontbrekende puzzelstukje als we onze gronden inzetten om tot een compleet plan te komen. Ik denk niet dat dit een goede voorstelling van zaken is. Nogmaals, we dragen wel bij aan de totale visie van het gebied.

Tot slot heb ik nog een paar amendementen en een motie die ik nergens kwijt kon. Om te beginnen met amendement 93, Lekkage voorkomen repareren en opruimen funderingspalen, ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht. Daarin zitten twee elementen. Het ene element is het niet doorboren van de waterkerende lagen. Daarover kan ik zeggen dat de fundamenteen niet in de buurt van een waterkerende laag komen, omdat die heel diep in de grond zitten. In die zin is het niet per se nodig om dat vast te leggen.

Het tweede punt is hoe je de fundering opruimt. Dat zal uiteindelijk de provincie voorschrijven. Daarbij betreft ze het toekomstige gebruik van de polder op die locaties. Daarvoor komen goede voorschriften, maar wel op maat.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik weet niet welk amendement is gelezen, maar het amendement ging niet over het niet doorboren van watervoerende lagen, maar over iets heel anders, namelijk over het feit dat, mocht er lekkage ontstaan tussen de watervoerende lagen – dit kan door horizontale of verticale waterstuwing worden veroorzaakt, ook wel piping genoemd – de grondeigenaar, dan wel de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor het in toom houden ervan en het repareren van de mogelijke piping, zanduitstroom of mogelijke verstoringen van de waterhuishouding. Het amendement gaat erover, dat de initiatiefnemer dan wel de grondeigenaar verantwoordelijk is. Het gaat er ook om, mocht de exploitatieperiode voorbij zijn, dat de palen de grond uitgaan. Er zijn voldoende technieken om alsnog stoppen in te brengen, zodat er geen risico is op horizontale of verticale waterstuwing.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dat verandert niet heel veel aan mijn advisering. Het punt is nou juist dat wij geen risico's zien met betrekking tot het watersysteem. Het amendement regelt dingen die niet geregeld hoeven worden. Ik snap de wens van de heer Bos als het over het opruimen gaat, maar het helpt het project voorwaarts als het opruimen gebeurt met het oog op de toekomstige invulling van de polder. Daarom ontraad ik dit amendement.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Als we naar het uitnodigingskader kijken, staat er dat de fundering moet worden afgeknipt en de funderingspalen mogen blijven zitten, omdat ze zo mogelijk watervoerende lagen hebben doorboord en er een risico op lekkage ontstaat. Ik weet niet wat de wethouder nu vertelt, maar dat staat in het uitnodigingskader. Dat het amendement het project niet helpt, omdat het de initiatiefnemer geld kost om die palen eruit te halen, boeit mij niet. Er wordt me nu iets heel anders verteld dan in het uitnodigingskader staat.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Ik neem aan dat er nog een tweede termijn is. Dus dat zal ik nog een keer verifiëren. Dit is de informatie die ik heb. Als het anders is, kom ik er in tweede termijn op terug.

Amendement 96, Ruimte voor innovatie in Rijnenburg, is ingediend door de fractie van Student & Starter. Dit is weer zo'n amendement waarvan ik het dictum heel goed moest lezen, maar volgens mij is dit prima hanteerbaar en kan ik positief adviseren.

Motie 190, zonne-thermie, is ingediend door de VVD-fractie. Ook deze moest ik heel goed lezen maar ook deze kan ik positief adviseren.

Als mijn administratie klopt, ben ik rond.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Is de motie overgenomen, als de wethouder haar positief adviseert?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): De griffier zegt dat ik dat dan moet zeggen. Ik wil haar overnemen, als u daar prijs op stelt.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Dat stel ik zeer op prijs, want dan kan ik haar intrekken.

De **VOORZITTER**: Motie 190 is overgenomen en ingetrokken.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Ik heb dezelfde vraag over motie 185. Daarop heeft de wethouder positief geadviseerd. Als de wethouder haar overneemt, kunnen we haar intrekken.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Die neem ik over.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Bij dezen ingetrokken.

De **VOORZITTER**: Motie 185 is ingetrokken.

Ik haal op of er nog punten zijn blijven liggen. We kunnen natuurlijk naar een tweede termijn gaan, zoals de wethouder voorzichtig suggereerde, maar ik heb zelf het beeld dat in eerste termijn de discussie volop is gevoerd. De vraag is of u behoefte hebt aan een tweede termijn, want dan komt die er. Maar als dat niet hoeft, kunnen we kijken of we de tijd kunnen bekorten door de laatste onduidelijkheden op te halen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik ben benieuwd of er nog een reactie van wethouder Verschuure komt. Er is best veel over de RSU gezegd en hij zit er de hele avond bij.

De **VOORZITTER**: U hebt gelijk.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Mijn tweede verzoek is daarna even kort te schorsen en een korte tweede termijn te houden.

De **VOORZITTER**: Zie ik dat de raad hiermee akkoord gaat? Maar dan wel ieniemienie.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Heel ieniemienie, maar misschien kunnen voor de schorsing nog wat onduidelijkheden ophalen, dan kunnen we nog iets met die schorsing.

De **VOORZITTER**: We doen het als volgt. Ik geef eerst nog even wethouder Verschuure het woord. Dan kunt u ondertussen bedenken of er dingen zijn die u nog echt wilt weten. Dat betekent even wat onduidelijkheden ophalen en niet opnieuw opstarten van het debat. Dan gaan we verder.

00:38

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Ik had niet verwacht dat ik vanavond nog aan het woord zou komen. Maar als er zo nadrukkelijk om wordt gevraagd, voer ik graag nog even het woord. Ik verwijs echter toch naar de beantwoording die mijn collega Van Hooijdonk heeft gegeven op de moties en amendementen die de raad heeft ingediend. We komen er straks, verwijzend naar de RSU, op terug.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de onduidelijkheden.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Nog één onduidelijkheid. Die gaat over twee moties in een: de roeibaan. Ik stel een vraag aan de wethouder om duidelijk voor ogen te hebben voor welke motie we moeten stemmen. Wat gaat de wethouder anders doen in het plan voor de roeibaan in Rijnenburg, als de motie van de D66-fractie wordt aangenomen?

De **VOORZITTER**: Dit is geen verduidelijking, maar leent zich voor een tweede termijn.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik had een andere onduidelijkheid. Ik heb via de heer Koning aan het college een vraag gesteld over de tijdelijke festiviteiten, festivals en evenementen. Gaat het echt om kleinschalige initiatieven vanuit Vleuten–De Meern en directe omgeving? De wethouder heeft zelf gezegd dat de gemeente zich als vergunningverlener achter de oren moet krabben of we die grote evenementen wel willen. Ik wil dat onderscheid graag van het college horen.

De **VOORZITTER**: Er ligt nog een punt. De griffier heeft gekeken of in de hele reeks van amendementen en moties een amendement een amendement is en een motie een motie. Daarop komt een kleine correctie.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Ik heb even oogcontact met de heer Bos gehad en we zijn het eens. Amendement 89 ingediend door de fractie van Stadsbelang Utrecht is een motie, en wordt motie 191. Verder is de tekst ongewijzigd. De titel is: Woningtekort inlopen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Er is mij verteld dat dit amendement niet ingrijpt in... Misschien moet de griffier dit zelf uitleggen.

Mevrouw **VAN HALL** (griffier): Een amendement grijpt in op de voorgestelde beslispunten en een motie is een voorstel van de raad. Het dictum is in dit geval een uitspraak van de raad.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Er was nog onduidelijkheid over de festivals. Ik vind niks, ik reageer op een motie uit de raad en stuur helemaal nergens op. Ik heb gezegd dat we deze kwestie behandelen als op andere plekken in de stad. Ik ga geen specifiek festivalbeleid formuleren voor Rijnenburg. Verder hebben we in het gesprek dat we met elkaar hebben gevoerd, geconstateerd dat het gebied niet zo goed ontsloten is en dat we rekening zullen moeten houden met de omwonenden. Maar nogmaals, dit geldt ook voor andere plekken. Dus ik gok, maar dat is mijn vak niet helemaal, dat dit wat kaders geeft voor wat wel en niet kan in het gebied.

Mevrouw Oosters had nog een vraag over motie 176, over de roeibaan. Die motie vraagt in ieder geval iets te leveren bij een bestemmingsplan of omgevingsplan. Dat zouden we uit onszelf niet doen, zeg ik maar even met een kwinkslag. Ik weet dat ik mevrouw Oosters daar niet blij mee maakt. We kunnen met elkaar blijven puzzelen welk dictum al dan niet mogelijk is en wat we juridisch al dan niet kunnen, ultimo gaat het om de financiering. Op het moment dat er een plan ligt met een rond financieel verhaal en de betreffende grondeigenaren ermee instemmen – dat is in alle gevallen een feit – is de ruimtelijke en juridische inbedding niet meer het grote vraagstuk. We kunnen erop blijven puzzelen, maar het probleem ligt ergens anders.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Ik heb een punt van orde. We staan onder amendement 101, maar we kunnen er niet achter blijven staan. Waarschijnlijk is dat een foutje van ons. We kunnen dit amendement niet mede indienen.

De **VOORZITTER**: Helder, wordt gecorrigeerd.
De vraag is of u behoefte hebt aan een tweede termijn.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik wil graag een nieuwe motie indienen in de tweede termijn.

De **VOORZITTER**: U mag dat nu doen. U vraagt een tweede termijn en wilt het woord, dus u krijgt het woord.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Dat is wat ongebruikelijk en ben ik niet gewend. Ik zou graag eerst de inventarisatie afmaken, dan heb ik ruimte en tijd om de motie af te ronden.

De **VOORZITTER**: U wilt eerst schorsen en dan mogelijk nog een tweede termijn, dat is prima. Is 10 of 5 minuten genoeg?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik verzoek om er een kwartier van te maken, want ik heb niet de luxe van een enorme fractie en moet even de amendementen en moties sorteren.

De **VOORZITTER**: Goed.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan mevrouw Zwinkels.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om een nieuwe motie in te dienen. Er vervalt geen motie.

"Motie 192

Zorg voor juridische houdbaarheid van eisen aan slagschaduw

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 juli 2020, ter bespreking van raadsvoorstel Visie en Uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat

1. In het uitnodigingskader is opgenomen dat moderne, geluidsarme windmolens de voorkeur hebben. Daarover staat over de hoogte van de molens: "Grote windmolens produceren wel veel meer energie dan kleine windmolens. Daarom worden geen grenzen gesteld aan de

hoogte van de molens. Het verschil tussen het geluid dat verschillende modellen windmolens maken, kan oplopen tot circa 5 dB. Omdat de komende jaren ontwikkelingen verwacht worden op dit gebied, wordt nu geen absolute waarde geformuleerd voor het geluidsniveau van de windmolens."

2. De "Strekt Ter Vervanging" van de Visie op pagina 11 de volgende zin bevat: "De initiatiefnemer geeft aan welke afspraken met omwonenden binnen en buiten de gemeentegrenzen gemaakt kunnen worden over het beperken van hinderlijke slagschaduw tot bijna nu,"

overwegende dat

1. zorgvuldig afwegen van belangen en regelgeving voorafgaand en gedurende de exploitatie van windmolens of zonnepanelen van groot belang is,

roept het college op,

1. conform de aanbevelingen van DGMR na te blijven gaan welke aanvullende maatwerkvoorschriften juridisch houdbaar zijn rondom eisen ten aanzien van geluid en slagschaduw;
2. de gemeenteraad voorafgaand aan de selectie van initiatiefnemers, te informeren over deze juridische houdbaarheid van de eisen aan slagschaduw."

De motie is ondertekend door de heren Wijmenga, Koning, Te Hoonte, Işik en mijzelf.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! We zetten toch graag een stap richting woningbouw in Rijnenburg. Dan heb je soms instemming van een coalitiepartij nodig. Daarom heb ik het dictum van motie 188, Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg, iets aangepast en dien ik een nieuwe motie in.

"Motie 193

Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg

De raad bijeen ter bespreking van het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, constaterende dat,

- het college meermalen heeft aangegeven dat de kosten van infrastructuur beperkend zijn voor de kansen van realisatie van woningbouw Rijnenburg en zij van mening is dat alleen met een rijksbijdrage hierin kan worden voorzien;
- constaterende dat de Tweede Kamer recent een motie heeft aangenomen; deze motie de regering verzoekt, om samen met de provincie Utrecht en de betreffende gemeenten, de mogelijkheden voor grootschalige woningbouw in Rijnenburg in kaart te brengen, inclusief de bijbehorende infrastructuur/ov, voorzieningen en natuur, en de Kamer voor het einde van het jaar hierover te informeren;
- het college op verzoek van de raad bij de REP Utrecht alle 'Verstedelijkingsopgaven' (waaronder Rijnenburg) in kaart brengt;
- in de eerste contouren van de REP suggesties zitten voor infrastructuur die de opgave van U Ned en andere lopende MIRT-trajecten overstijgt;
- het college aangeeft bij de RSU 2040 besluiten te nemen over woningenbouw in Rijnenburg, overwegende dat
- de verstedelijkingsopgaven alleen serieus onderling vergeleken kunnen worden indien daarbij ook meegenomen wordt hoe bestuurlijke partners (buurgemeenten, provincie, Rijk) de infrastructurele opties die hieronder liggen waarderen;
- inzicht in deze waardering nu ontbreekt, verzoekt het college om
- de gesprekken met de regering te gebruiken om te onderzoeken welke barrières het Rijk kan wegnemen om verstedelijkingslocaties, waaronder Rijnenburg mogelijk te maken en dit mee te nemen bij de afwegingen in de RSU 2040 en REP U16;
- omliggende gemeenten te betrekken bij de besprekingen;
- de raad regelmatig te informeren over de voortgang van de gesprekken en de gemeentelijke inbreng in de gesprekken, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Zwinkels, mevrouw Oosters, de heren Işik, Van Deún, El Abassi, Bos, Koning en mijzelf.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Even over ons amendement 87, Woningisolatie Rijnenburg. Ik wil iets aan de tekst aan toevoegen: "dat gaan we doen door de bestaande woningen goed te isoleren en geluidswerende maatregelen te treffen." Het college viel over het woord "we". Ik bedoel met "we": in opdracht van de gemeente door de initiatiefnemer. We gaan dat dus zelf niet doen en zelf niet financieren, maar dragen de initiatiefnemer op om de woningen te laten isoleren. Ik hoor graag een reactie van de wethouder, voordat ik het amendement aanpas. De rest blijft ingediend en zal in stemming worden gebracht.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik trek motie 188, Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg" in.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! De heer Işik duidt het woordje "we" als zou de gemeente opdrachtgever zijn van de initiatiefnemer, maar dat is ook niet de goede rolverdeling. De goede rolverdeling is dat bewoners zelf bepalen of ze dat willen en dat financieren uit de financiële mechanismen, eventueel in overleg met de initiatiefnemer, dat kan, en in overleg met hoe op dat moment de governance is van het gebiedsfonds. In feite heeft de gemeente geen opdrachtverstrekken rol. We hebben in het Strekt ter vervanging gezegd dat de gemeente gaat ingrijpen in de toewijzing van de middelen, als bewoners woningisolatie willen en ze komen er bij de initiatiefnemer niet doorheen. Maar we zijn geen opdrachtgever voor geluidsisolatie.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De wethouder zegt: "als de bewoners dat willen." Op de raadsinformatiebijeenkomst hebben de bewoners duidelijk aangegeven dat ze de woningen geïsoleerd willen hebben. Dat betekent dat ze dat willen; dat is al bekend. Mijn amendement dient ervoor om dat expliciet vast te leggen. De bewoners willen dat, dat hebben ze aangegeven op de raadsinformatieavond. Dat kunnen de collega's bevestigen.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dan blijft staan dat niets ze in de weg staat om dat te doen. Ik verwijs naar wat de heer Wijmenga zei, dat hebben we georganiseerd met het Strekt ter vervanging. Dat is geborgd, maar de mensen blijven zelf aan het roer staan, of dit nu de omwonendenregeling is, individueel, of het gebiedsfonds, collectief, hoe ze die middelen willen besteden.

De heer **IŞIK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik ben niet van stel dat en stel dit. Maar stel dat de overeenstemming met de initiatiefnemer niet lukt, is het college dan bereid om te bemiddelen?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Jazeker, en dat is precies wat we hebben opgenomen in het Strekt ter vervanging. Dus het is geregeld.

De heer Bos heeft de passage over de fundamenteen goed gelezen. We hebben inmiddels het inzicht – een inzicht evolueert weleens – dat die palen niet zo diep komen als we op dat moment wellicht hadden gevreesd. Dus we kunnen zeggen dat het een overbodige bepaling is, maar het is geen beschadigende bepaling zoals die nu in het uitnodigingskader staat. Dat zei ik ook over het amendement van de heer Bos. Blijft staan, dat ik van harte aanbeveel om bij de verwijdering van de funding echt uit te gaan van het toekomstige gebruik, zodat die op maat zal zijn. Het advies over het amendement verandert dus niet.

Motie 193, Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg, is ingediend door de VVD-fractie. Ik heb het idee, als ik dit zo lees, dat dit exact is wat we na al doen. Ik heb in de commissie al aangegeven, en net nog een keer, dat we verschillende verstedelijkingsscenario's bekijken. We kijken daarbij ook naar Rijnenburg en andere scenario's. We bespreken die met het Rijk, de provincie en de regio. Ik kwalificeer de motie als overbodig.

Motie 192, zorg voor juridische houdbaarheid van eisen aan slagschaduw, is ingediend door de CDA-fractie. Ik denk dat de CDA-fractie de redenering van DGMR omdraait. DGMR zei dat je goed moet kijken naar de juridische houdbaarheid, als je aan maatwerkvoorschriften begint. Wij hebben met name voor geluid heel bewust voor een andere methode gekozen. We hebben gezien hoe in Houten enorm wordt geworsteld met maatwerkvoorschriften. Daarom we hebben de eisen aan slagschaduw veel meer proberen te verankeren in het ontwerp van het plan, met bijvoorbeeld een afstand van 800 meter tot woningen. Als de molen er eenmaal staat, is dat niet meer te bediscussiëren; dat is eenduidig. Hetzelfde geldt voor het sturen op stille windmolens. Als dit aan het begin op een goede manier lukt, heb je daar gedurende de exploitatie geen discussie meer over. We

hebben heel bewust bij geluid voor andere methoden gekozen die veel ondubbelzinniger zijn, en bewust niet voor maatwerkvoorschriften. Bij slagschaduw ligt dat anders. Dat is eenduidiger, want daar is ervaring mee. Daarvan zeggen we dat die moet worden teruggeregeld tot bijna nul. Daar kun je gewoon niet overheen. Ik zou echt van deze motie weg willen blijven, omdat ze het pad opent naar misschien wel maatwerkvoorschriften, ook al kiezen we daar niet voor, en omdat we hebben gezocht naar een optimum tussen goede bescherming van omwonenden en goede mogelijkheden voor een windpark om te functioneren. Ik ontraad de motie.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we gekomen bij het eind van de beraadslagingen. Er ligt nog een punt van mevrouw Oosters om haar motie voor de motie van D66 in stemming te laten brengen. Dat wordt meegenomen bij de stemmingen.

Ik schors de vergadering 5 minuten.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik heb iets meer tijd nodig, want ik heb de vorige schorsing moeten gebruiken voor het schrijven van de motie. Nu heb ik de tijd nodig om voor afstemming binnen mijn fractie te zorgen. Ik vraag om ten minste tien minuten te schorsen.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

(Bij heropening van de vergadering heeft mevrouw Rajkowski het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Zwanenberg.)

De **VOORZITTER**: Beste mensen! Het is bijna half twee 's nachts. Ik heropen de vergadering. We gaan beginnen aan het feest der democratie; we gaan zo stemmen.

Ik heet mevrouw Raaijmakers van harte welkom. U had klachten, u bent getest op Covid, u bent negatief. En negatief kan soms heel positief zijn.

We hebben een hele stapel om over te stemmen en doen ons best om dat zo soepel mogelijk te laten verlopen, helemaal gezien het tijdstip.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter Volgens het intekenboek zijn er 41 raadsleden aanwezig. Misschien is het goed om vast te stellen hoeveel raadsleden er zijn en hoeveel er eventueel ontbreken.

De **VOORZITTER**: Fijn dat iemand om 01.30 uur de tegenwoordigheid van geest heeft: dank daarvoor. Het intekenboek gaat nog een keer rond.

Aan de orde is de stemming over actuele motie 139 (Utrecht Voor 14).

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Wij hebben lang getwijfeld over deze motie. Eigenlijk vinden wij haar net wat te kort door de bocht, want zoals ik in mijn interruptie vanmiddag al aangaf, zijn wij voorstander van een echte oplossing die breder is dan het minimumloon. Maar de D66-fractie vindt zeker dat een verhoging van het besteedbaar inkomen, zoals genoemd in de motie, essentieel is om mensen niet in armoede te laten zitten. Juist in deze tijd verdient die oproep steun, daarom stemmen wij voor.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dit is een verkapte postzegelmotie met een oproep aan Den Haag. Daar zijn wij normaal niet van, zeker niet als ze zo kort door de bocht is en niet naar alle kanten van het inkomensplaatje kijkt, zoals ik bij interruptie al zei tijdens het debat hierover. Wij stemmen tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Wat zal het schelen, wat zal het opleveren. Denk je nou echt dat mensen hierdoor niet meer in armoede zullen leven? Ik vind dat een drogreden. De motie is inderdaad een verkapte postzegelmotie. Wij kunnen er niet mee instemmen.

Motie 139 wordt daarop bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, PvdD, VVD, SP, Student & Starter, GroenLinks, DENK, ChristenUnie en PvdA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 140 (Soepele vergunningen bij versoepelingen).

Motie 140 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, VVD, CDA, Student & Starter, SP, PVV en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 162 (Parkeervergunningen voor Rachmaninoff).

Motie 162 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD, CDA, SP en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 141 (Samenwerking met SWZ intensiveren om discriminatie aan te pakken).

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! We hebben tijdens de commissievergadering gevraagd of de wethouder niet alleen met SWZ wil samenwerken, maar ook met Radar en het College voor de Rechten van de Mens. De wethouder zou er nog op terugkomen, dus wat ons betreft is deze motie een versmalling van wat wij hebben gevraagd. Desalniettemin staan wij er wel achter en zullen we voor stemmen.

Motie 141 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-fractie ertegen stemt en de leden van de overige fracties ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 145 (Onderzoek hoe bij discriminatie kan worden ingezet op sanctionering en vervolging).

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Een twijfelgeval, want we vinden het op zich goed om te kijken waar echt de regels overtreden worden en hoe je dat kunt bestraffen. We zijn niet altijd voor per definitie naming and shaming, los van het taalgebruik. Maar zo lang dit een onderzoek is, willen we dat doen en de uitkomst bekijken. Dan gaan we oordelen hoe verder. We steunen de motie.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! We hebben dezelfde redenering, maar stemmen tegen de motie.

Motie 145 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, ChristenUnie, GroenLinks, CDA, PvdD, SP en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 146 (Mystery Guests een vast onderdeel maken van de discriminatieaanpak).

Mevrouw **DELDJOU FARD** GroenLinks): Voorzitter! De wethouder heeft toegezegd op korte termijn in gesprek te treden met de experts en de raad daarna te informeren. Daarom zien we voor nu geen reden om in te stemmen met deze motie.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Daar sluiten we ons bij aan.

Hierna wordt motie 146 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, DENK, PvdD, PVV, SP en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 151 (Voorkeursbeleid voor diversiteit op hogere functieniveaus).

Mevrouw **DELDJOU FARD** GroenLinks): Voorzitter! We geven de wethouder het vertrouwen om haar plannen uit te voeren voor een meer inclusieve organisatie waarin iedereen zicht thuis voelt en

wachten graag de toegezegde brief en plannen over dit onderwerp af. Daarom stemmen we tegen deze motie.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Het is treurig dat het nodig is om voorkeursbeleid vast te stellen, maar dit kan wel voor de broodnodige resultaten zorgen. Als gemeente moeten we het goede voorbeeld geven. Dus wij stemmen hier zeker mee in.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Dit noemen we bij de PVV discriminatie. Waarom zou iemand in schaal 9 geen leidinggevende zijn? Daarom stemmen we tegen.

De heer **WIEGANT** (SP): Wij vinden het op zich een sympathieke motie, maar ik wacht liever eerst het resultaat van het huidige nieuwe beleid af, voordat we hiertoe overgaan.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Voor structurele problemen zijn soms radicale oplossingen nodig. Daarom zullen wij voor de motie stemmen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! De afgelopen periode hebben we veel geprobeerd. Soms moet je ervoor kiezen om doorbraken te forceren. Bovendien zoeken we de volwaardige opvolger van het nieuwe solliciteren en dat zien we hierin. Dus we steunen het voorstel.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Wij zullen de resultaten afwachten zoals de wethouder die wil inzetten en hebben daar alle vertrouwen in. Mocht dat geen resultaat hebben, gaan we over naar deze motie voor de volgende keer.

Mevrouw **FERKET** (D66): De wethouder heeft op ons verzoek toegezegd van diversiteit aan de top een speerpunt te maken. Wij blijven haar kritisch volgen op dit punt en stemmen tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ook voorkeursbeleid is discriminatie. We willen de beste man of vrouw op de beste plek en daarin moet een afweging worden gemaakt. De beste zal de functie krijgen. We kunnen niet instemmen.

Motie 151 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, Student & Starter, PvdA en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 152 (Onthulling monument voor de gastarbeider feest voor de hele stad).

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Waarom komt er geen monument voor alle Utrechtse arbeiders en waarom deze tweedeling? Wij stemmen tegen.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Het doel van deze motie is voor de GroenLinks-fractie belangrijk. De motie is overgenomen door de wethouder. Normaliter stemmen we dan niet voor, omdat we alle vertrouwen hebben in het college. Maar in dit geval weten we dat een brede steun in de raad voor de stad waardevol is. We stemmen dus van harte voor.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vind het onzin om er een feest voor de hele stad van te maken. Dat kost klauwen met geld en we kunnen het geld wel beter besteden. Als we dat bij elk monument moeten doen, dan blijven we bezig. We kunnen niet instemmen.

Motie 152 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, CDA, Student & Starter, PvdD, DENK en PvdA ervoor stemmen (23 stemmen) en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 156 (Utrechters zijn geen racisten).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vind het een beetje een lastige motie. Volgens mij is het copy past uit een gemeente van elders. Ik heb hem toevallig langs zien komen via iemand

van GroenLinks die zei: wat is dit in vredesnaam? Ik kan er eenvoudigweg geen duiding aan geven. En als ik er twijfels over heb, moet ik er niet mee instemmen. En dat doe ik dus.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Deze motie voegt inhoudelijk niets toe wat ons betreft. We kunnen niet ontkennen dat racisme ook een in Nederland een hardnekkig probleem is en wij stemmen daarom tegen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Het is inderdaad een gekke motie, zeker de manier waarop die geformuleerd is. Aan de andere kant, als je hem omdraait, staat er: Utrechters zijn racisten. En dat zou ik ook niet willen zeggen. Racisme is een probleem en komt voor, maar zoals stelling hier staat, ben ik het eens met de heer Van Deún. Dus we zullen toch voorstemmen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Wij kunnen ons aansluiten bij de CDA-fractie.

De heer **SUNGUR** (DENK): Wij kunnen ons aansluiten bij de D66-fractie.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Wij sluiten ons aan bij de fracties van D66 en DENK.

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Ik sluit me ook aan bij de D66-fractie.

Motie 156 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, CDA en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 157 (Discriminatie in het onderwijs).

Motie 157 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht en PVV-fractie ervoor hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 160 (Doe een onderzoek naar institutionele racisme binnen de gemeentelijke organisatie).

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Het is belangrijk dat een onafhankelijke partij kritisch kan kijken naar onze gemeentelijke processen. Deze motie onderschrijft dat. Daarom stemmen we voor deze motie.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik denk dat de wethouder zeer duidelijk is geweest dat het een zeer groot en ruim onderzoek zal zijn. Ze heeft zelf voorgesteld om dat wat te verenigen om effectief en kostenefficiënt te kunnen opereren. Ik volg de wethouder en kan daarom niet instemmen.

Hierna wordt motie 160 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, DENK, ChristenUnie, PvdA, GroenLinks, PvdD, Student & Starter en SP ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 161 (Keti Koti, gebroken ketenen).

Motie 161 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht en PVV ertegen stemmen en de leden van de overige fracties ervoor.

Aan de orde is de stemming over amendement 76 (Onafhankelijk advies ook aan bewoners).

Amendement 76 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de SP-fractie ertegen stemmen en de leden van de overige fracties ervoor.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Plan van Aanpak Wervengebied.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Het is belangrijk dat voor de veiligheid en het behoud van het bijzondere erfgoed, waaronder ook de bijzondere bomen, een zorgvuldig plan wordt gemaakt. Dat rechtvaardigt dat er budget vrijgemaakt wordt om dit te behouden voor toekomstige generaties. Daarom kan de PvdD-fractie instemmen met dit raadsvoorstel.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik heb er alle vertrouwen in dat het deze keer goed georganiseerd wordt, dat er een goed plan van aanpak ligt en dat wij niet elke keer geconfronteerd worden met allerlei budgetoverschrijdingen. Ik geef dit plan het voordeel van de twijfel en zal voorstemmen.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Het is al met al een goed plan geworden en we kunnen verder. Wij zijn blij dat de motie over de dekking is overgenomen. Daarom zullen wij voorstemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Dat geldt ook voor ons. Maar ik constateer dat we net een fout hebben gemaakt bij de stemming over amendement 76. Ik weet niet hoe de regels zijn. Wordt het niet meer gecorrigeerd, too bad, maar dan staat het in ieder geval in de notulen.

De **VOORZITTER**: Het staat in de notulen en gelukkig hing de uitslag niet op uw stem. Maar toch bent u heel belangrijk in deze gemeenteraad.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Volgens mij gaat mijn stem ook niet het verschil maken bij dit onderwerp. Wij zullen voorstemmen en benadrukken dat met dit plan het vertrouwen van de bewoners gewonnen moet worden, doordat het college nog beter met ze samen gaat werken en zeker door de handhaving op de grachten veel strenger ter hand te nemen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik maak me ernstig zorgen over eventuele claims die we vanuit de bevolking, bewoners, zouden kunnen krijgen. Het plan an sich is goed. Met die opmerking zal ik instemmen met het plan.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Het is duidelijk dat we als stad samen verantwoordelijk zijn voor het behoud en herstel van onze wervenkelders. We hebben alle vertrouwen in de aanpak en de verbeteringen van het college. Dus wij zullen hiermee instemmen.

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 159 (Kom met een plan van aanpak voor spookkelders).

Motie 159 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, VVD, CDA, Student & Starter, PvdD en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 77 (Preventie dakloosheid MOBW).

Amendement 77 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-fractie ertegen stemt en de leden van de overige fracties ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang / Beschermd Wonen Utrecht–stad en Transformatiemiddelen.

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van Stadsbelang Utrecht ertegen stemt en de leden van de overige fracties ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 163 (Behoud diversiteit in aanbod).

Motie 163 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht en PVV ertegen stemmen en de leden van de overige fracties ervoor.

Aan de orde is de stemming over motie 164 (Bindende afspraken woningen maatschappelijke opvang/beschermd wonen U16).

Mevrouw **DELDJOU FARD** (GroenLinks): Voorzitter! Voor de GroenLinks-fractie is het belangrijk dat we aan het begin van dit decentralisatietraject afspraken maken waar we elkaar aan houden om ervoor te kunnen zorgen dat iedere regio zijn deel pakt in de zorgketen. Wij stemmen daarom voor.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De Stadsbelang Utrecht-fractie heeft weinig aan intenties. Dit voorstel zit vol met intenties die ons zwaar geld kunnen kosten. Wij zijn gecharmeerd van de motie van de PvdA-fractie, omdat die het wat duidelijker maakt en wat meer de resultaatverantwoordelijkheid wil. Wij zullen voorstemmen.

Motie 164 wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 78 (Natuur en recreatie in balans Maarschalkerweerd).

Amendement 78 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, SP en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 79 (Geen dak op de bak).

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Hoping for the best but expecting the worst. Alphaville zong hierover in de jaren 80, maar het is ook hoe wij aankijken tegen de verbreding van de A27. Wat ons betreft komt die er nooit. We hopen dat van harte, maar desondanks willen wij ons voorbereiden op de ongewenste komst van de verbreding met helaas het dak. Daarom zullen we dit amendement niet steunen en ons eigen amendement in stemming brengen.

Amendement 79 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK, PvdD, SP en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 80 (Maarschalkerweerd zonder verbreding A27).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Het was een dermate grote novelle, dat het een hele tijd duurde voordat ik begreep wat er nu eigenlijk stond. Ik heb ook diverse vragen gesteld. De intentie erachter is nog steeds de A27 niet te verbreden. Laten we daar maar voor stemmen.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Wij zijn het van harte eens met de overwegingen. Het is belangrijk dat de raad de uitspraak tegen de verbreding doet, maar wij zijn er niet voor opgericht om vervolgens in het dictum met zo'n slap verhaal te komen. Daarom kunnen we niet instemmen.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Behalve het deel dat we daar niet voor zijn opgericht, sluit ik mij van harte aan bij de stemverklaring van de PvdD-fractie.

De heer **SUNGUR** (DENK): Hij was leuk, dus we sluiten ons aan bij die stemverklaring.

Amendement 80 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, GroenLinks, SP en PvdA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 81 (Sportcampus in Maarschalkerweerd).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De titel doet iets heel moois suggereren, maar als je het dictum leest, wordt er een schijnbare tegenstelling tussen topsport en breedtesport aangekondigd. Dat vinden wij doodzonde. Wij zullen hier tegenstemmen.

De heer **WIJMENG** (ChristenUnie): De naam wijzigen van het plan vinden we cosmetisch. Er komt straks nog een motie over de voorkeur voor breedtesport. Die steunen we wel, die hebben we mede ingediend, maar dit amendement zullen we niet steunen.

De heer **SCHREUDER** (D66): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de CDA-fractie.

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! Ook voor ons geldt dat hier een valse tegenstelling wordt gecreëerd. Wij zien juist de kracht in de verbinding tussen topsport en breedtesport en zullen tegen die amendement stemmen.

Amendement 81 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdD, SP, PVV, Stadsbelang Utrecht en PvdA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! De PVV-fractie is juist voor verbreding van de A27, waarschijnlijk als enige in deze raad. Nu amendement 80 is aangenomen, kunnen we niet voor het voorstel stemmen, laat dat duidelijk zijn.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): De PvdD-fractie steunt de meeste groene ambities in het document, maar juist die verwevenheid met de verbreding van de A27 en het dak op de bak zijn voor ons pijnpunten waardoor we het ontwikkelperspectief toch moeten afwijzen. Wij stemmen tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het is grappig om te zien hoe mensen er zo verschillend in kunnen zitten. De fractie van Stadsbelang Utrecht is geen voorstander van dit ontwikkelperspectief. Dat heeft vooral te maken met de financiën die eraan ten grondslag liggen. We hadden liever gehad dat er een integraal plan, inclusief woningbouw, gepresenteerd zou worden, zodat we zouden kunnen zien of we er kostenneutraal, dan wel positief uit zouden komen. Maar dit voorstel kost te veel in eerste aanleg. Vanuit dat perspectief kunnen wij niet instemmen met dit ontwikkelperspectief.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie vindt dit een mooi plan. Ook wij hebben onze zorgen over de financiële haalbaarheid ervan en hoe dit uitwerkt in de praktijk. Het is weer een visie, dus daar moeten we het mee doen. Maar wij kunnen er wel mee instemmen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dankzij het aangenomen amendement van de GroenLinks-fractie staat er een heel mooie tekst in, namelijk dat de gemeente gewoon moet meewerken als de A27 wordt verbreed. Dat vinden wij winst en dat willen we even markeren. We zullen voor het voorstel stemmen.

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, Stadsbelang Utrecht en PvdD ertegen stemmen en de leden van de overige fracties ervoor.

Aan de orde is de stemming over motie 166 (Parkeren op het sportpark blijft mogelijk in Maarschalkerweerd).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! We vinden dit een lastige, want we zagen vandaag ook een toezegging vanuit het college om hierover nog nader met sportverenigingen in gesprek te gaan. Dat kunnen we waarderen, maar we denken dat deze motie onderstreept dat het belangrijk is dat mensen op korte afstand, alsnog carpoolend, met de auto terechtkunnen bij de sportvereniging. Daarom zullen wij toch voor stemmen.

Motie 166 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, DENK, PVV, VVD en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 167 (Zorg voor een veilig Maarschalkerweerd).

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Wij rekenen erop dat bij de uitvoering van een motie als deze geen extra lichtvervuiling en geen extra asfalt wordt gecreëerd. De PvdD-fractie vindt sociale veiligheid echter ook belangrijk en daarom stemmen wij voor deze motie en voor motie 174.

Motie 167 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, D66, PvdD, PvdA, DENK, PVV, Stadsbelang Utrecht, Student & Starter en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 168 (Versnelling Planvorming Mytylbrug).

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Wij zijn voor de Mytylbrug. Volgende week stemmen we over het MPB waarin € 100.000 gereserveerd staat voor deze Mytylbrug. Daarmee zal deze motie heel snel gerealiseerd worden en zullen wij voor stemmen.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Aanhakend op de stemverklaring van de heer Virginia denk ik dat alle fracties die deze motie steunen waarschijnlijk ook instemmen met het MPR. Wij zullen in ieder geval nu instemmen en ik verwacht ook met het MPR.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Los van de opmerking van de heer Wijmenga, daarop nog een klein voorbehoud, maar verder sluiten we ons zeker aan bij wat zojuist is gezegd. Mooi dat dit op deze manier is onderstreept. Wij zullen voorstemmen

Motie 168 wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 169 (Forten toegankelijk).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Tijdens het raadsdebat heb ik vragen gesteld over het beheer en gebruik van diverse verenigingen, onder andere bij de forten. We vinden dat je niet zomaar alles moet openstellen, maar de motie laat voldoende ruimte om er nadere uitwerking aan te geven. Daarom kunnen wij voor stemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik heb in de commissie gezegd dat wij geen voorstellen zullen steunen die bedragen van onbekende grootte kosten die we nog niet hebben. Hier zit zo'n voorstel in, dus wij zullen tegen stemmen.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): De PvdD-fractie kan meegaan in de eerste punten van het dictum, maar het toevoegen van extra routes voor waterrecreatie gaat ten koste van rust voor dieren. Dit werd zelfs bevestigd in een reactie van de wethouder op deze motie. Daarom stemt de PvdD-fractie tegen.

Motie 169 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, PvdA, ChristenUnie, D66, GroenLinks, CDA, Student & Starter en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 170 (Geen verbreding van de A27?! Maar wat dan?).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De titel doet suggereren dat de verbreding van de A27 niet door zou gaan. Daar denken wij anders over. Wij zien tegelijkertijd wel dat in het dictum duidelijk wordt aangegeven dat we een alternatief plan klaar moeten hebben liggen. Voor de financiële zorgvuldigheid is dat best begrijpelijk. Om die reden stemmen wij voor.

Motie 170 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, CDA, PvdD, Student & Starter en GroenLinks ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 171 (Sport voor iedereen).

De heer **KOPPELAAR** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie kan zich niet vinden in een aantal constatering en overwegingen, juist ook omdat hier weer een valse tegenstelling wordt gecreëerd tussen topsport en breedtesport. Daarnaast heeft de wethouder toegezegd het dictum uit te voeren. Wij zullen tegenstemmen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Een vergelijkbaar verhaal. Wij denken dat het in de praktijk mogelijk is dat er strijd is om wie er op het veld kan trainen. Maar tegelijkertijd zien we ook heel veel kwaliteiten die de topsport meebrengt ten gunste van de breedtesport. Daarom zullen wij tegen stemmen.

Motie 171 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van SP, PVV, PvdD, GroenLinks, Stadsbelang Utrecht, PvdA, ChristenUnie, DENK en D66 ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 172 (Tijdelijke jongerenhuisvesting).

De heer **SCHREUDER** (D66): We hebben de wethouder horen zeggen dat hij met partijen die dit willen onderzoeken in gesprek wil. Dat lijkt ons een heel goede uitvoering van deze motie. Daarom stemmen wij voor.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie is groot voorstander van tijdelijke studentenhuysvesting. Dat laten we ieder debat over wonen wel horen. We hebben ook een toezegging dat het college gaat kijken naar de kansrijke locaties in Utrecht. Dat wachten we rustig af. De wethouder heeft duidelijk gemaakt dat deze locatie niet kansrijk is, om tal van redenen. Daarom zullen we tegen stemmen.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Deze motie stelt voor om te gaan bouwen in de stedelijke hoofdgroenstructuur. Als PvdD-fractie begrijpen we echt niet hoe de GroenLinks-fractie met zo'n voorstel kan komen. Wij stemmen tegen.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Het is precies wat mevrouw Zwinkels zegt. Deze locatie is al gewikt en gewogen en afgewezen, om heel goede redenen. Wij zullen tegen stemmen.

Motie 172 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, D66, VVD, PvdA, GroenLinks, Student & Starter en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 174 (Een sociaalveilig Maarschalkerweerd met respect voor elkaar).

Motie 174 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 175 (Een financieel plaatje voor Maarschalkerweerd).

De heer **SCHREUDER** (D66): We delen de doelstelling van deze motie, maar deze vorm is niet uitvoerbaar, omdat ook over twee jaar nog niet alles duidelijk is. De toezegging dat de wethouder hier jaarlijks in het MPR op terugkomt, is voor ons voldoende.

Motie 175 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA, PvdD, PVV, SP en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 82 (Initiatiefvoorstel Rijnenburg, nog even een tandje zorgvuldiger).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Ik ben vanmiddag een heel klein dingetje vergeten. Ik wil de griffiemedewerkers, die ons initiatiefvoorstel hebben ondersteund, de ambtenaren in het

stadskantoor die geholpen hebben, en alle andere mensen die op de achtergrond een bijdrage hebben geleverd, heel hartelijk bedanken. Dit wilde ik graag doen, dus ik heb hier nu stiekem iets gedaan wat niet mag.

De **VOORZITTER**: Ik vind het heel terecht en vind dat kunnen.

Hierna wordt amendement 82 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK en CDA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over het initiatiefvoorstel Nu starten met woningbouw in Rijnenburg.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Inderdaad een gewaardeerd initiatiefvoorstel. Wij zouden zelf ruimtelijk en qua energieoplossing misschien net een andere keuze maken, maar we zien het wel in de goede richting ontwikkelen. Dus ondanks alle mitsen en maren zullen wij voor het initiatiefvoorstel stemmen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! We hebben erg veel bewondering voor de VVD-fractie die dit allemaal heeft gedaan. Toch kunnen wij niet voor het voorstel stemmen, omdat het windmolens en zonnepanelen toelaat in dit woningbouwgebied. Daarom zijn wij tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ondanks dat het amendement van de Stadsbelang Utrecht-fractie niet over is genomen, zie ik in het initiatiefvoorstel twee dingen. Ik zie een aantal besispunten, deels niet optimaal, die voldoende lucht geven om hiermee te kunnen instemmen. Tegelijkertijd ziet de Stadsbelang Utrecht-fractie de uitwerking als uitnodigingskader voor raad en college om hieraan invulling te geven. Vanwege dat gegeven kunnen wij instemmen met het initiatiefvoorstel.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Nogmaals complimenten en waardering. Er staan te veel dingen in waar we helaas niet mee kunnen instemmen, maar we zijn positief over de innovatieve wijze waarop de heer Te Hoonte met dit voorstel is omgegaan.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik sluit me aan bij de opmerking van Student & Starter. Tegelijkertijd melden we dat we bij Rijnenburg de duurzame energieopwekking en de woningbouw hand in hand willen zien.

Het initiatiefvoorstel wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 83 (Garantie dat ook niet-leden en niet-aandeelhouders meeprofiten van het energielandschap).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Dit is het enige amendement waarover we niets hebben gezegd. Alles afwegende, zullen wij voor dit amendement stemmen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie vindt het belangrijk dat vooral mensen uit de omgeving kunnen participeren en profiteren. Tegelijkertijd vinden wij dit een mooie aanvulling. Wij zullen hier voor stemmen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de CDA-fractie, wij zullen voor stemmen.

Amendement 83 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 84 (Onafhankelijke klachtenafhandeling geluid en slagschaduw).

Amendement 84 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA, Student & Starter, SP, PvdD en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 85 (Compensatie leefgebied weidevogels vooraf garanderen).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! We zullen later een amendement steunen waar we ook onder staan dat ervoor zorgt dat die windmolens stil komen te staan voor de vogels. Alleen, dit amendement is zo geformuleerd dat het ook geïnterpreteerd kan worden alsof er in het gebied vervolgens niets meer kan en dat is nou net niet onze bedoeling. Daarom zullen wij tegen stemmen.

Amendement 85 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, SP, CDA, Student & Starter en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 86 (Draaitijd windmolens gelijk aan SDE).

Amendement 86 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Student & Starter en PvdA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 87 (Woningisolatie Rijnenburg).

Amendement 87 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA, DENK, CDA en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 88 (Vanaf 2030 Woningbouw toevoegen in Rijnenburg).

Amendement 88 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, CDA, Student & Starter, Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 90 (Een grondeigenaar niet initiatiefnemer is geen initiatiefnemer).

Amendement 90 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties CDA, SP, PVV, Stadsbelang Utrecht, PvdA en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 91 (Beperken termijn voorstellen wind).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik denk te begrijpen wat de bedoeling is van dit amendement. Maar voor ons is de periode van drie maanden die werd genoemd echt te kort. Dus wij zullen tegen stemmen.

Amendement 91 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, VVD en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 92 (Geen windmolens, direct woningbouw in Rijnenburg).

Amendement 92 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 93 (Lekkage voorkomen, repareren en opruimen funderingspalen).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Een vrij technische uiteenzetting van de heer Bos, maar wij kunnen ons er wel in vinden dat het de bedoeling is dat funderingspalen gewoon worden opgeruimd. Wij vinden het ook weer bijzonder dat dit niet gebeurt, terwijl het makkelijker is om ze op te ruimen. Daarom zullen wij voor dit voorstel stemmen.

Amendement 93 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, PVV, SP en PvdD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 94 (Gemeente houdt haar verantwoordelijkheid in woningbouwplan Rijnenburg bij RSU).

Amendement 94 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, DENK, CDA en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 95 (Ook roeiwater is onderdeel van Rijnenburg).

Amendement 95 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA, Student & Starter, PvdD en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 96 (Ruimte voor innovatie in Rijnenburg).

Amendement 96 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-fractie ertegen stemt en de leden van de overige fracties ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 97 (Midden van Rijnenburg weer als zoekgebied wind).

Amendement 97 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de PvdD-fractie ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 98 (Stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen).

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Een sympathiek voorstel, alleen de wethouder heeft gezegd dat dit overbodig is. Om die reden zullen wij hiertegen stemmen.

Amendement 98 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdD, PVV, SP, Stadsbelang Utrecht en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 99 (Verblijfplaats weidevogels Rijnenburg).

Amendement 99 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, CDA en SP ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 100 (Geen windmolens in Rijnenburg).

Amendement 100 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PVV, Stadsbelang Utrecht en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 101 (Geen windmolens maar zon in Reijerscop).

Amendement 101 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert de leden van de fracties van VVD en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over amendement 102 (Zicht op ruimtelijke ingrepen).

Amendement 102 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, SP, PVV, Stadsbelang Utrecht, VVD en PvdA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Vanwege de klimaatcrisis had de PvdD-fractie liever elf windmolens gezien. Dat er geen structurele oplossing voor de weidevogels is, doet ons heel erg pijn. Desondanks actie in de tent: het energielandschap moet er zo snel mogelijk komen. Wij stemmen voor het voorstel.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Mijn fractie hecht veel waarde aan twee amendementen die zijn niet aangenomen. Voor de leden van de overige fracties – ik zei het vanmiddag in mijn bijdrage al – zijn we niet overtuigd van het draagvlak hiervoor en betwijfelen we of het een uitvoerbaar voorstel is. En de gebeurtenissen waarvoor ik aan het begin van de avond gewag maakte, hebben het vertrouwen niet vergroot dat alle initiatiefnemers dezelfde kansen hebben. Het was een worsteling, we kennen onze geschiedenis, maar wij gaan nu niet instemmen.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): voorzitter! Als woningbouw een betere plek had gehad in dit voorstel, hadden we vanavond niet zo lang vergaderd. Jammer dat er zo weinig ruimte is geweest voor de ideeën van de oppositie en dat er een bepaalde patstelling is gecreëerd. Dit doet geen recht aan de toekomst van deze polder in Utrecht. Deze tegenstem is vooral tegen dit voorstel, want het wordt een tegenstem, geen stem tegen een duurzaam Utrecht.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik sluit me volledig aan bij de stemverklaring van de fractie van Student & Starter.

De heer **SUNGUR** (DENK): Wij sluiten ons volledig aan bij zowel de fractie van de SP als van Student & Starter.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Het college heeft een kans gehad om te luisteren en een compromis te maken, de afgelopen drie jaar dat het hieraan heeft gewerkt. Het college heeft gekozen voor het inzetten op zijn eigen plan, volledig zijn eigen plan, zonder enig luisteren naar de oppositie. Het kostte heel veel moeite om ook maar een klein stapje daarin te zetten. Het zal u niet verbazen dat wij tegen dit voorstel stemmen. Dat betekent niet dat wij tegen verduurzaming van de stad Utrecht zijn. Wij wensen de zonneaanbieders veel succes met het aanleggen van hun parken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik houd het kort, het is wonen of windmolens. Wij kiezen voor wonen. Met windmolens leg je eenvoudigweg de ontwikkeling van dit stukje uitleggegebied, helemaal stil. Daar stemmen we niet mee in.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Wij zijn niet zo stellig tegen windmolens, maar we zijn vooral voor woningbouw. Dat missen we sterk in dit voorstel, net als andere fracties met ons. Ik heb een amendement voorgesteld om woningbouw als voorwaarde te zien voor dit voorstel. Als dat het had gehaald, zouden wij misschien voor hebben gestemd, maar nu zullen wij tegen stemmen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Mijn bijdrage was eerder duidelijk. Ik sluit me aan bij de heer Bos van Stadsbelang Utrecht.

Hierna wordt het geamendeerde raadsvoorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, D66, PvdD en GroenLinks ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 184 (Maak roeiwater écht mogelijk in Rijnenburg).

Motie 184 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA, Student & Starter, SP, PvdD en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 176 (Roei- sport- en recreatiewater in Rijnenburg).

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! De motie spreekt uit om roeiwater niet onmogelijk te maken. Wat ons betreft is dit een prima streven, waarbij we wel opmerken dat dit niet automatisch betekent dat er ook een roeibaan komt. Aan andere randvoorwaarden daarvoor is nog niet voldaan. Met die opmerking stemmen we voor.

Motie 176 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, SP, ChristenUnie, D66, DENK, GroenLinks, PVV, PvdA, Stadsbelang Utrecht, Student & Starter en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 177 (Ruimte voor creativiteit in Rijnenburg).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Zoals ook in het debat heb gezegd, kunnen we een heel eind meegaan in het evenementenbeleid van de D66-fractie, maar ik denk dat dit voorstel een klap in het gezicht is van de mensen die al geluidsoverlast van windmolens krijgen. Wij zullen tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik heb in het debat gevraagd of er een onderscheid kan worden gemaakt tussen enerzijds creatieve ideeën op kleinere schaal, wellicht uit de eigen omgeving ten opzichte van die grotere festivals en grotere evenemententerreinen. Dat is niet gebeurd en dat laatste is voor ons echt niet acceptabel. De wethouder heeft zelf al gezegd dat dit vanuit vergunningverlening niet wenselijk is. Wij stemmen tegen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! We praten over grond die niet van ons is. We zijn niet beschikkingsbevoegd. Om daar nu evenementen mogelijk te maken, vind ik een beetje raar. Vanuit dat perspectief zeg ik: ja, laten ze het lekker op andere plekken doen. Daarom zijn we tegen.

Motie 177 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66 en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 178 (Woningbouw 2030 bij RSU).

Motie 178 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, CDA, Student & Starter en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 179 (Middelen sparen voor mobiliteit in Rijnenburg).

Motie 179 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PVV, Student & Starter, Stadsbelang Utrecht, PvdA, DENK en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 180 (Afspraken grondeigenaren).

Motie 180 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA, DENK, CDA, Student & Starter en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 181 (Prioriteiten in het Omgevingsfonds en omwonendenregeling).

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Volgens de indiener is dit omgevingsfonds en hoe de motie is bedoeld zeker ook bedoeld voor het versterken van de natuur. Dat kan nooit kwaad, sterker nog, de weidevogels kunnen wel wat hulp gebruiken. Dus wij zullen met deze motie instemmen.

Motie 181 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 182 (Geef kleinere energie-initiatieven een serieuze kans).

Motie 182 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, DENK, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA, Student & Starter en SP ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 183 (Beperk de impact van windenergie voor inwoners en toekomstige gefaseerde woningbouw).

Motie 183 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK en CDA ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 186 (Vernietiging raadsbesluit op basis van Gemeentewet).

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Wij zullen nu tegen deze motie stemmen. Volgens mij zal vernietiging gewoon gebeuren op het moment dat dit aan de orde is. We wachten de uitspraak af. We vinden wel, en dat verwachten we ook, dat het college ons proactief moet blijven informeren over dit soort gerechtelijke uitspraken, zodat dit niet door een partij aan het begin van een vergadering aanhangig gemaakt moet worden. Wij stemmen nu tegen.

Motie 186 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, DENK en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 187 (Zoekgebied Ouderijn verwijderen).

Motie 187 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PVV, SP, Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA en DENK ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 189 (Aansluiten op MIRT A12).

Motie 189 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD, Stadsbelang Utrecht, CDA en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 191 (Woningtekort inlopen).

Motie 191 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht en VVD ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Vergadering van 9 juli 2020

172

Aan de orde is de stemming over motie 192 (Zorg voor juridische houdbaarheid van eisen aan slagschaduw).

Motie 192 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, ChristenUnie, PvdA, VVD, Stadsbelang Utrecht, Student & Starter, CDA en PVV ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 193 (Onderzoek naar start woningbouw in Rijnenburg).

Motie 193 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, PVV, CDA, Student & Starter, Stadsbelang Utrecht, VVD, PvdA, ChristenUnie en Denk ervoor stemmen en de leden van de overige fracties ertegen.

De **VOORZITTER**: Beste mensen, het is half drie 's nachts. Dit is het einde van deze raadsvergadering. Wel thuis!

Hierna sluit de voorzitter, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD

Opening	Pag. 1
Mededelingen	Pag. 1
Vaststellen agenda	Pag. 2
Ingekomen stukken	Pag. 3
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 3
Notulen raadsvergadering 9 juni 2020	Pag. 3
Notulen Vragenuur 4, 11, 18 en 25 juni 2020	Pag. 3
1. Vaststelling Plan van nieuwe basisscholen 2021–2024	Pag. 3
Debat Aanpak racisme en discriminatie	Pag. 4 en 168
2. Raadsvoorstel Plan van Aanpak Wervengebied	Pag. 39 en 172
3. Raadsvoorstel Regioplan Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen Utrecht–stad en Transformatiemiddelen	Pag. 50 en 173
4. Raadsvoorstel Vaststelling Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd	Pag. 58 en 174
In memoriam Jan Peetoom	Pag. 88
Actuele moties	Pag. 89 en 168
5. Initiatiefvoorstel Nu starten met woningbouw in Rijnenburg	Pag. 96 en 177
6. Raadsvoorstel Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop	Pag. 103 en 181